

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Герої

Повернулися і чекають наказів

▶ СТОР. 4

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про забезпечення права на справедливий суд»

▶ СТОР. 13–27

Крим

Діти без харчування і при «буржуйках»

▶ СТОР. 7

№ 35 (6039) ЧЕТВЕР, 26 ЛЮТОГО 2015 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Володимир ГРОЙСМАН: «Парламент має стати двигуном реформ, локомотивом змін»

Нинішній рік має стати роком реформ в Україні. **Про це заявив Голова Верховної Ради України Володимир Гройсман під час зустрічі з Головою Комітету Європейського Парламенту у закордонних справах Елмаром Броком у Брюсселі, де він перебував з офіційним візитом.**

Сторони обговорили ситуацію на сході України та першочергові внутрішні реформи, які необхідно здійснити нашій державі.

▶ СТОР. 2

У разі атаки на Маріуполь Росія отримає санкції

Судячи з підсумкової заяви, однією із головних тем зустрічі міністрів закордонних справ України, Франції, ФРН та Росії у Парижі було питання забезпечення місії ОБСЄ на Донбасі додатковими повноваженнями та оснащенням з тим, щоб вона справді могла контролювати режим припинення вогню. Зокрема, міністри звернулися з проханням посилити спеціальну моніторингову місію ОБСЄ та розширити її мандат, надати додатковий персонал, обладнання і фінансування. Крім того, Париж, Берлін, Москва та Київ закликали всі сторони надати спостерігачам повний доступ на об'єкти для моніторингу та верифікації відведення важкого озброєння.

▶ СТОР. 5

Він сказав: «Приїхали?»

Ситуація на «Південмаші» загрожує Україні втратою статусу космічної держави

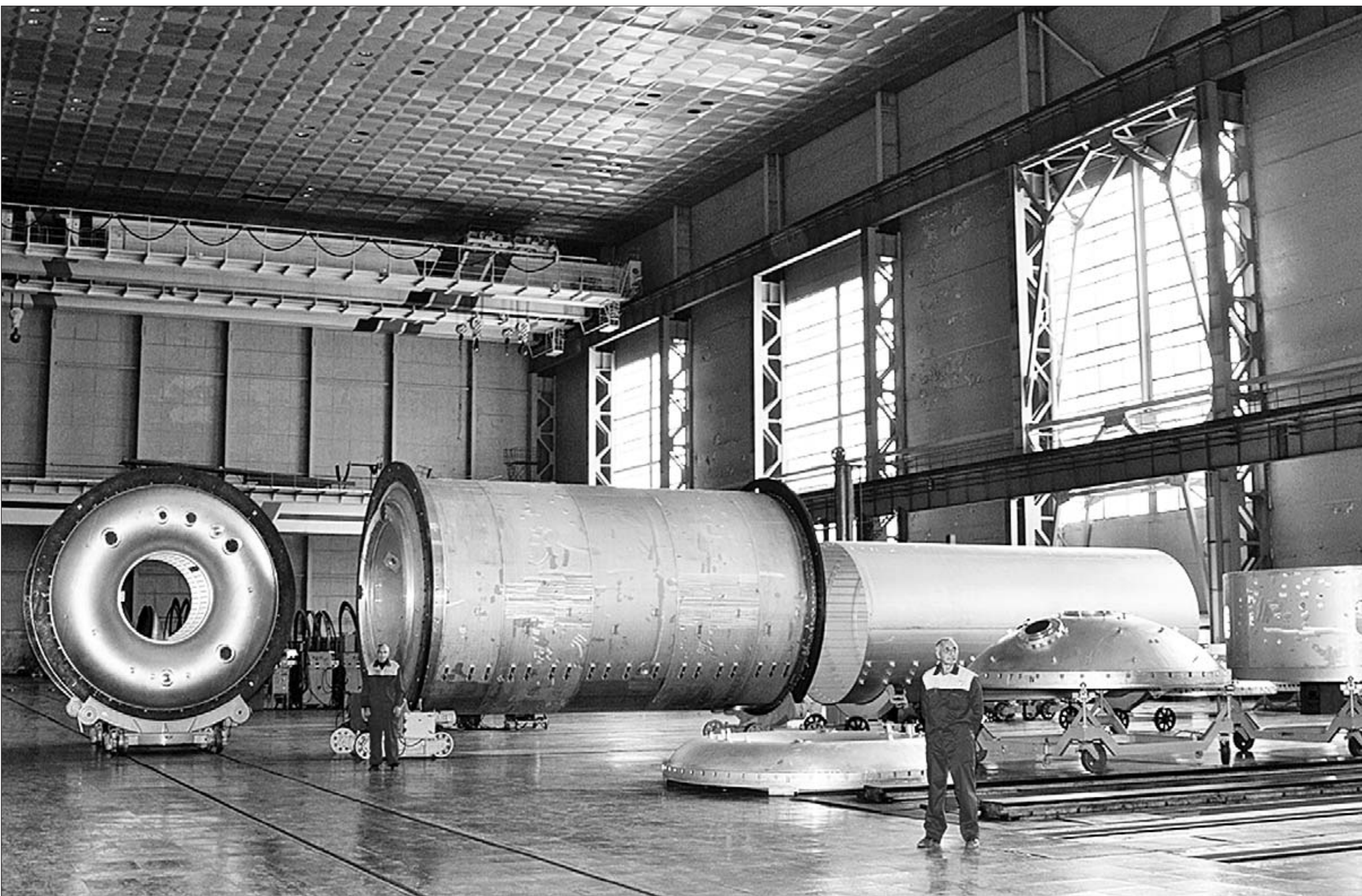

Фото надане Володимиром РИБАЛЬЧЕНКОМ.

Більш як півроку винятково за ідею продовжували трудитися працівники державного підприємства «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О. М. Макарова», підпорядкованого Державному космічному агентству України (ДКАУ). Тому назвати фінансовою зацікавленістю 200-300 гривень, що їх виплачують щомісяця, неможливо. Першим «зламався» сам завод — коли у січні його керівництво оголосило про припинення роботи до початку березня.

Після цього люди вийшли на вулицю з вимогами виплатити борги та забезпечити підприємство сталими замовленнями. Чим і негайно скористалися противники України — розтиражовували у підконтрольних ЗМІ «нюанси» ситуації у вигідному для них ключі. У тому, що ж сьогодні відбувається із флагманом ракетно-космічної техніки країни, і наскільки реальна загроза втрати Україною космічного статусу, розбирався кореспондент «Голосу України».

▶ СТОР. 8–9

ПОДІЇ

Цукрозаводи скоротили використання газу

У виробничому сезоні 2014 року цукрозаводи Вінниччини для виробництва продукції використали на 30 відсотків менше природного газу, ніж попереднього року. **Про це повідомив голова асоціації «Вінницяцукор» Микола Власюк під час наради, де йшлося про підсумки і перспективи роботи цукроварень краю.**

Зокрема, майже повністю припинили використання блакитного палива на Гайсинському цукрозаводі. Газові котли на підприємстві переоснастили на твердопаливні. У них спалюють вугілля. Частково такі само заходи здійснено на Крижопільському та Томашпільському цукрозаводах. Утім, на чотирьох підприємствах технологічні процеси неможливо перевести на тверде паливо. Йдеться про Іллінецький, Жданівський, Козятинський та Соколівський заводи. Як альтернативу розглядають питання використання мазуту. І не тільки на словах. Уже тривають роботи, щоб у новому сезоні частково перейти на новий, точніше, забутий старий вид палива.

▶ СТОР. 6

Країна грипує

За останніми даними Центру грипу та ГРВІ Державного закладу «Український центр з контролю та моніторингу захворювань МОЗ України» та Держсанепідслужби України, епідеміологічні пороги захворюваності перебувають у межах від — 0,75% в Рівненській до — 82,2% в Івано-Франківській областях.

Зокрема, у Вінницькій, Волинській та Закарпатській областях відзначається перевищення епідеміологічного порога відповідно на 33,0; 44,5 та 18,4 відсотка. Так, скажімо, **за повідомленням нашого власкора Василя НИТКИ,** протягом восьмого календарного тижня року з приводу захворювання на ГРВІ та грип до лікарів звернулося понад дванадцять тисяч закарпатців. Темп приросту уповільнився порівняно з попереднім тижнем і становив 18,4 відсотка, а серед дитячого населення — трохи більше десяти процентів. Серед осіб, які захворіли, понад 63 відсотків — діти.

▶ СТОР. 6

Держкомтелерадіо ухвалило перелік книжок, які випускатимуться за бюджетною програмою «Українська книга» ***(Урядовий портал)***

КОРОТКО

■ Президент України Петро Порошенко звільнив із посади голову Карлівської райдержадміністрації Олександра Наконечного. Згідно з розпорядженням глави держави, зроблено це у зв'язку з набуттям чинності судового рішення про притягнення чиновника «до відповідальності за корупційне правопорушення», **повідомляє наш власкор Василь НЕЙЖМАК.**

■ Львівська обласна рада оголосила 2015-й Роком Михайла Вербицького, автора Державного гімну, чий 200-літній ювілей з дня народження 4 березня відзначатиме Україна. Наприкінці цього місяця представники регіону візьмуть участь у відкритті меморіальної дошки у селі Явірник Руський Підкарпатського воєводства Польщі, де отець Михайло служив у церкві, **передає наш власкор Богдан КУШНІР.**

Володимир ГРОЙСМАН: «Парламент має стати двигуном реформ, локомотивом змін»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

На початку зустрічі Володимир Гройсман подякував пану Е. Броку за підтримку України, підкресливши, що події на сході є «викликом її незалежності». Разом з тим, він зазначив, що Україна «має і внутрішні виклики — необхідність проведення реформ».

У цьому контексті керівник парламенту повідомив, що Україна вже зробила низку важливих кроків на шляху подолання корупції, відновлення довіри до суду, децентралізації влади. «Моє завдання як Голови Верховної Ради України — забезпечити, щоб парламент став двигуном реформ, локомотивом змін», — підкреслив він.

ДОСЛІВНО

Голова Верховної Ради Володимир Гройсман: «Ми повинні бути єдині, оскільки для нас важливо, аби свобода, загальнодемократичні цінності і мир були непохитними у цивілізованому світі».

Голова Комітету Європейського Парламенту у закордонних справах Елмар Брок.

Своєю чергою, пан Е. Брок заявив про підтримку України, зокрема, реалізації внутрішніх реформ. «Я знаю, ви належите до людей, які хочуть провести реформи», — сказав він, звертаючись до Володимира Гройсмана.

Запровадять європейські стандарти роботи комітетів і фракцій

Голова Верховної Ради України Володимир Гройсман і Президент Європейського Парламенту Мартін Шульц започаткують спільну програму щодо підвищення інституційної спроможності Верховної Ради, покращення ефективності її роботи.

Під час зустрічі з паном М. Шульцем у Брюсселі з такою ініціативою виступив Володимир Гройсман, який ініціював започаткування спільного проекту Верховної Ради і Європарламенту, який би передбачав запровадження європейських стандартів парламентських процедур, організації роботи комітетів та фракцій.

Володимир Гройсман наголосив на важливості підвищення інституційної спроможності Верховної Ради, забезпечення прозорості й ефективності її роботи, а також на необхідності підвищення якості схвалюваних рішень. «Нам потрібно створювати сучасну культуру парламентаризму в Україні», — зазначив він.

По завершенні зустрічі, на брифінгу Володимир Гройсман наголосив: «Ми переходимо до нових відносин між нашими парламентами». Говорячи про взаємини України і країн ЄС, глава парламенту заявив, що виклики Україні є й викликами Європі. «Це вимагає консолідації зусиль», — сказав Володимир Гройсман, наголосивши, що для нього є символічним те, що його перший офіційний візит як голови законодавчого органу -це візит до Європи, в Брюссель.

Пан М. Шульц підтвердив, що Європейський Парламент виступає проти анексії Криму і військової агресії проти України. «Ми домовилися, що у цій ситуації зробимо все можливе, що можуть зробити парламенти», -наголосив він.

Раніше, спілкуючись із журналістами після зустрічі з Президентом Комітету регіонів ЄС М. Маркку-лою, Володимир Гройсман зазначив, що зустрічі, які відбулися під час офіційного візиту Голови Верховної Ради України до Брюсселя, свідчать: «Наші друзі в Європейському Союзі розуміють реальний стан справ в Україні і з точки зору військової агресії, і з точки зору всіх викликів, які є з боку Російської Федерації».

«Просимо підтримки щодо миротворчої місії»

У рамках офіційного візиту до Брюсселя Голова Верховної Ради зустрівся також із керівним складом неформальної групи «Друзі європейської України» в Європарламенті.

Під час зустрічі було обговорено ситуацію в Україні, шляхи розв'язання проблемних питань, можливості надання нашій державі гуманітарної та експертної допомоги, підтримки у рамках міжпарламентської співпраці.

По завершенні зустрічі, спілкуючись із журналістами, Володимир Гройсман зазначив, що «це люди з різних країн, але вони повністю з нами солідарні, вони розуміють, у якому становищі сьогодні Україна».

Глава парламенту зазначив, що під час зустрічі він наголошував на тому, що «ми просимо підтримки щодо миротворчої місії». Також, наголосив він, «не потрібно зменшувати тиск на Росію», та необхідно надати Україні озброєння оборонного характеру, що «дозволить нам не наступати, а захищатися».

У рамках візиту Володимир Гройсман також дав інтерв'ю телебаченню Європейського Парламенту та телеканалу Euronews.

Прес-служба Верховної Ради України.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Голова Верховної Ради України Володимир Гройсман і Президент Європейського Парламенту Мартін Шульц.

Зустріч Голови Верховної Ради України з керівним складом неформальної групи «Друзі європейської України».

Українська делегація під час засідання Комітету Європейського Парламенту у закордонних справах.

Канада готова й надалі всебічно підтримувати нас

Про це йшлося під час перебування Першого заступника Голови Верховної Ради України Андрія Парубія з робочим візитом у Канаді, повідомляє прес-служба Верховної Ради України.

21—22 лютого в Торонто Андрій Парубій провів низку зустрічей із лідерами Конгресу українців Канади, який представляє інтереси майже 1,3 млн. осіб. А також з міністром із питань громадянства та імміграції Канади, депутатом К. Александером, активістами та волонтерами, які свого часу підтримували протестувальників на Майдані, а нині разом із волонтерськими організаціями в Україні продовжують підтримувати бійців АТО.

23 лютого А. Парубій мав зустрічі в Оттаві зі спікером Палати громад Канади Е. Широм, міністром закордонних справ Р. Ніколсоном, парламентським секретарем міністра оборони, депутатом Дж. Безаном, головою комітету у закордонних справах Палати громад Д. Елісоном, керівником групи дружби у Парламенті Канади «Україна—Канада» Т. Опіцом.

Під час зустрічей обговорювалася ситуація, що склалася в Україні після укладення Мінських угод про припинення вогню, триваючі порушення підписаних документів російськими бойовиками, а також загрози світовій системі міжнародної безпеки, які створює агресивна зовнішня політика Російської Федерації. Українська сторона висловила глибоку вдячність Уряду Канади за постійну і наполегливу підтримку суверенітету і територіальної цілісності України, її прагнення жити в мирі та безпеці, а також зусиль, спрямованих на проведення глибоких економічних та демократичних реформ заради її європейського майбутнього. Канадська сторона, в свою чергу, підтвердила готовність і надалі всебічно підтримувати Україну, сприяти проведенню всебічних реформ, у т. ч. і Збройних Сил, зміцнювати її обороноздатність, а також посилювати тиск на Російську Федерацію з метою збільшення ціни, яку вона платитиме за порушення загальновизнаних норм і принципів міжнародного права.

На завершення свого перебування А. Парубій разом із членами української громади вшанував пам'ять героїв Небесної Сотні на Парламентському пагорбі в Оттаві.

Пропонують зібратися на позачергове засідання

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

Ситуація з курсом національної валюти, яка склалася на сьогодні, б'є по бюджету, вартості продуктів харчування, ціні на бензин та загалом по всій економіці країни. Створює погані інфляційні очікування та погану реальність. На цьому наголосив Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк під час учорашнього засідання уряду.

Він повідомив, що разом із міністром фінансів невідкладно зустрінеться з Президентом. «Щоб глава держави запросив Голову Національного банку і щоб ми безпосередньо з перших уст почули реальну картину: які заходи вживаються і що треба з боку уряду, щоб допомогти Нацбанку стабілізувати ситуацію і відновити довіру українців до банківської системи», — заявив А. Яценюк.

Він підкреслив також, що Нацбанк, самостійно, як завжди, без будь-яких консультацій прийняв рішення про закриття міжбанківського валютного ринку, що точно не додає стабільності національній грошовій одиниці.

За останніх дев'ять місяців, за словами глави уряду, на фінансовому ринку країни було продано 51,5 мільярда доларів США: «Це майже десятикратна сума стосовно всього обсягу золотовалютних резервів. Тобто ринок наповнений доларами».

За інформацією з відкритих джерел, підкреслив він, загальний обсяг купівлі-продажу іноземної валюти, який здійснюється банками і контролюється Національним банком, — в середньому від 100 до 170 мільйонів доларів США.

«Це означає, що валюта в країні є. І це означає, що частина валюти купувалась і купується з метою проведення спекулятивних операцій. З тією метою, щоб купити за нижчим курсом, а потім продати за вищим», — наголосив А. Яценюк.

Арсеній Яценюк звернувся до членів парламентської коаліції зібратися на позачергове засідання Верховної Ради «з метою ухвалення необхідних законів та розгляду питання про стабілізацію фінансової системи країни».

ДОСЛІВНО

Прем'єр-міністр Арсеній ЯЦЕНЮК:

«Ми не раз радили нашим колегам з Національного банку взяти ситуацію під жорсткий контроль для того, щоб не виганяли валюту за кордон за так званими імпортними контрактами, начебто під придбання товарів, а потім ці товари ні через 30, ні через 60, ні через 90 днів не приходять, і валюту тримають за межами країни, щоб дочекатися вищого курсу».

Він нагадав, що в парламент уже внесено пакет законопроектів, потрібних для отримання фінансової допомоги Міжнародного валютного фонду, «частина якої піде в золотовалютні резерви країни, наповнить валютний ринок, дасть можливість збити паніку і повернути курс до збалансованого».

Олена РОМАШКІНА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Президент України Петро Порошенко учора провів нараду за участю Голови Верховної Ради Володимира Гройсмана, Прем'єр-міністра Арсенія Яценюка, Голови Національного Банку Валерії Гонтаревої, міністра фінансів Наталії Яресько, Секретаря РНБО Олександра Турчинова та глави адміністрації Президента Бориса Ложкіна.

У результаті було напрацьовано комплекс заходів для стабілізації ситуації на валютному ринку. Подробиці кроків, які буде здійснено, пізніше мали повідомити глава НБУ та міністр фінансів.

Кредит МВФ не допоможе

Ухвалення законопроекту про відповідальність кінцевих бенефіціарів банків може призвести до третього перерозподілу власності в Україні. Про це під час прес-конференції заявив народний депутат від фракції Блоку Петра Порошенка Вадим Денисенко.

За його словами, Фонд гарантування вкладів матиме можливість завдяки дуже розмитим нормам закону за безцінь продавати активи будь-якого банку. Також у законопроекті не визначено, хто є кінцевим бенефіціаром, і тому через суди можна буде «протягувати» необхідні рішення і відбирати банківське майно. До того ж оцінювач майна буде свій.

Крім того, вважає Вадим Денисенко, черговий транш від Міжнародного валютного фонду, який Україна має отримати найближчим часом, не дасть змоги суттєво стабілізувати курс гривні.

«Згідно з офіційними даними, цей транш надійде в розмірі 4,6 мільярда доларів. Треба розуміти, що цих грошей вистачить на місяць-півтора. Коли буде наступний — невідомо», — зауважив парламентарій.

Народний депутат від фракції ВО «Батьківщина» Олександра Кужель теж вважає, що надання кредиту МВФ Україні не стабілізує курс гривні і економіку країни. «Насамперед треба звільнити главу Нацбанку Валерію Гонтареву та запустити фінансову систему управління», — зазначила вона.

Нині, за її словами, співвідношення державного боргу до ВВП становить 91 відсоток, тоді як критичний рівень не повинен перевищувати 60 відсотків.

Крім того, проблема і в тому, переконана Олександра Кужель, що державні кошти, котрі йдуть на рефінансування банків, виводяться в офшори, а країні залишають борги, збанкрутілі підприємства.

Сергій МАРИНІН.

ФОТОФАКТ

Мітинг біля Національного банку України проти падіння курсу гривні.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Ситуація на валютному ринку — це результат паніки

У запропонованих урядом змінах до держбюджету-2015 (законопроект 2147) закладено більш реальні макропоказники, однак, якщо Кабмін не запровадить екстрених заходів для стабілізації курсу гривні, їх доведеться переглядати. Так вважають народні депутати та експерти.

Член Комітету Верховної Ради з питань бюджету Ярослав Маркевич (фракція «Самопоміч») на вчорашній прес-конференції висловив думку, що ситуація на валютному ринку — це результат паніки, а не економічних показників. На його погляд, щоб вирішити, чи потрібно переглядати показники цьогорічного держбюджету, треба дивитися не на короткостроковий сплеск валютного курсу, а на ситуацію принаймні впродовж місяця після отримання позики від МВФ. «Якщо курс долара збережеться високий, то треба буде переглядати показники бюджету», — вважає Я. Маркевич. Однак водночас він зазначив, що допомога МВФ очікується, що цьогоріч до України надійде транш у розмірі 10 мільярдів доларів — фактично покриває витрати з обслуговування зовнішніх боргів, а відтак частково знижує ризики невиконання держбюджету. На запитання журналістів, чи планують депутати ініціювати проведення індексації пенсій і зарплат з урахуванням того, що за нинішнім курсом долара вони вже навіть не відповідають мінімальному порогу бідності, визнаному міжнародними організаціями — 5 доларів на день, парламентарій висловив думку, що проіндексувати зарплати і пенсії потрібно, але не всі автоматично, а лише мінімальні, а також запровадити адресні допомоги та субсидії соціально незахищеним, змінити та спростити механізм отримання субсидій. Так само, на думку Я. Маркевича, компенсації за зростання тарифів на енергоносії також мають зачепити не всіх, а лише найбідніші верстви. Депутат звернув увагу на те, що різниця між мінімальними пенсіями та спеціальними нині сягає 20 разів і більше, а «величезні палаци» заможних людей опалюються газом за низьким тарифом. Також парламентарій переконаний, що індексація зарплат і пенсій має відбутися не з 1 грудня, як закладено в законі про держбюджет, а раніше, після надходження допомоги від МВФ.

Фракція «Самопоміч» також виступає за те, щоб уряд розробив чіткий механізм тарифів на енергоносії та житлово-комунальні послуги. Створити єдиний реєстр усіх постраждалих в АТО, спрямувати додаткові асигнування на фінансування здобуття технічних, інженерних спеціальностей по вузах, що потребує економіка воєнного часу.

Експерти Реанімаційного пакета реформ висловили свої зауваження щодо змін до держбюджету-2015.

Експерт Ілля Несходовський констатував, що уряд, незважаючи на критику експертів, вирішив не переглядати розмір видатків держбюджету та їхню структуру.

За висновком експертів Реанімаційного пакета реформ, основними ризиками на 2015 рік щодо виконання держбюджету є:

**** глибше падіння економіки України порівняно з тим, що прогнозується;***

**** податкові надходження суттєво завищені;***

**** ризикованою є сума у 17 мільярдів гривень отримання надходжень від приватизації державного майна;***

**** субсидіювання окупації — виділення 10,7 мільярда гривень на постачання газу до окупованих територій;***

**** високий рівень інфляційного і девальваційного тиску;***

**** ризик дефолту країни внаслідок неможливості виконання зовнішніх зобов'язань;***

**** високий рівень загрози зростання військової агресії на сході України.***

Олександра КУЧЕРЯВА.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом щодо статусу Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні)

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Україною та Європейським Союзом щодо статусу Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні), вчинену 17 листопада 2014 року у м. Брюсселі, яка набирає чинності з дня отримання дипломатичними каналами останнього письмового повідомлення про завершення Сторонами внутрішніх процедур, необхідних для набрання чинності Угодою, ратифікувати.

Президент України
П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
4 лютого 2015 року.
№142-VIII.

У НОМЕР

Хто намагався вбити народного депутата?

24 лютого в зоні АТО пропав 27-річний народний депутат від партії «Народний фронт» одесит Євген Дейдей. Він перестав виходити на в'язок, і буквально в цей само час пошукова група батальйону «Київ-1», координатором якого був Євген, виявила в районі Мар'їнки його розстріляний автомобіль. Інформація про це з'явилася на сторінці одеського народного обранця в Facebook.

«В автомобілі, за попередньою інформацією, перебував Євген і двоє бійців батальйону «Київ-1», — ідеться в повідомленні.

Учора народний депутат України Євген Дейдей вийшов на зв'язок у районі Курахового Донецької області. Він розповів про причини свого зникнення із зони телефонного зв'язку. За його словами, він перебував в автомобілі разом із командиром батальйону і його заступником. Пересуваючись за маршрутом Мар'їнка—Красногорівка, автомобіль був змушений зупинитися для заміни колеса. У цей момент машину було обстріляно невідомими зі стрілецької зброї й, імовірно, із гранатомета РПГ-7.

— Після атаки ми почали відходити, відстрілюватися. Блукали полями цілу ніч. На ранок вийшли на трасу, зупинили машину, і вона нас відвезла до курахівського райвідділу», — розповів депутат.

— Слава Богу, ми змогли вибратися, народилися знову, якщо чесно. У мене з'явився новий день народження, — додав Євген Дейдей.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Міського голову Мелітополя знайшли повішеним

Учора о 8.15 у власному помешканні було знайдено повішеним міського голову Мелітополя Сергія Вальтера. Чи це самогубство, достеменно не відомо — правоохоронці проводять відповідні слідчі дії. До речі, саме в середу мало відбутися чергове засідання у його справі про діяльність так званої «мелітопольської ОЗГ».

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

В парламент уже внесено пакет законопроектів, потрібних для отримання фінансової допомоги Міжнародного валютного фонду

Медперсонал Черкаської обласної лікарні зібрав 20 тисяч гривень на закупівлю найнеобхідніших медичних приладів для військовослужбовців. Зокрема, для хірургічного відділення лікарні міста Щастя Луганської області медики передали кисневий концентратор вартістю 15 тисяч гривень. Надано також допомогу щойно створеному госпіталю у місті Красноармійськ на Донеччині, *повідомляє наш власкор Лідія Титаренко*

Повернулися і чекають наказів

***На Прикарпаття повернулися бійці 128-ї гірсько-піхотної бригади. Майже сотню мужніх воїнів на площі перед будівлею ОДА зустрічали рідні та керівництво області. Квіти, сльози, обійми, діточки на руках і хвилина мовчання на честь полеглих побратимів** (на знімку).*

Три з половиною місяці військовослужбовці несли службу в найгарячіших точках східного фронту. Остання передова — район Дебальцевого. Важкий відхід і болючі втрати. Додому повернулися не всі. Серед них — 24-річний івано-франківець Андрій Прошак, який служив у бригаді й загинув на сході наприкінці січня. За словами т. в. о. обласного військового комісара підполковника Володимира Ярмошука, на жаль, тіло юнака так і не вдалося вивезти з території, окупованої бойовиками.

Віддаючи шану побратимам, бійці бригади говорили про те, що після короткого відпочинку знову повертатимуться на бойові позиції. Уже через 18 днів чоловіки вирушать до Ужгорода, де дислокується підрозділ. У ньому служать мешканці Львівської, Тернопільської, Закарпатської, Івано-Франківської областей.

Наразі солдати роз'їхалися по домівках. На площах їхніх міст та сіл на них уже чекають земляки, щоб висловити глибоку вдячність цим безстрашним людям, котрі готові знову стати на захист України.

Галина БРУХАЛЬ.

Івано-Франківська область.

Фото Миколи МАЦЮКА.

На Донбасі велика кількість порушень прав людини

На сході країни, де внаслідок конфлікту вже загинули понад 5 тисяч людей, проросійські бойовики та українські війська порушують закони ведення війни. Принаймні таку інформацію учора в столиці на прес-конференції повідомила виконавчий директор міжнародної правозахисної організації «Міжнародна амністія» в Україні Тетяна Мазур. За її словами, ідеться про застосування катувань до полонених, невибіркових обстрілів та використання населених пунктів для організації атак тощо.

«Організація Об'єднаних Націй була створена 70 років тому з тим, щоб ми ніколи більше не побачили жахи часів Другої світової війни. Зараз ми бачимо насильство у масовому масштабі та величезну кризу біженців, викликану цим насильством. Ми бачимо виняткову нездатність знайти прийнятні рішення для найгостріших потреб нашого часу, — зазначила вона.

Старший директор з досліджень «Міжнародна Амністія» Анна Нейстат, зі свого боку, звертає увагу, що сепаратисти, яких підтримує Росія, а також українські регулярні війська та добровольчі батальйони показали зневагу до прав людини цивільних, які опинилися під перехресним вогнем. «Жодна зі сторін не проявила волі притягнути до відповідальності тих, хто скоював звірства», — сказала вона.

Вл. інф.

Умова задачі перемир'я: «так» — пишемо, «ні» — на думці

Гра в перемир'я на Донбасі триває. Гаранти Мінських домовленостей продовжують висловлювати своє занепокоєння ситуацією на українському сході, погрожуючи Кремлю черговими санкціями. Украй стурбована Європа вже робить ставки на Маріуполь. Мовляв, якщо на місто піде атака, ось тоді ми Путіну покажемо... Очевидно, Дебальцеве не вразило наших словесних союзників на практичні рішення. Дебати з приводу надання летальної зброї Києву йдуть і закінчуються трьома крапками. Що ж, і це відповідь. Україні варто розраховувати тільки на свої сили. Ну а поки що багато спостерігачів за її межами вважають, що Мінськ-2 себе ще не вичерпав. Мовляв, розв'язання воєнного конфлікту може бути тільки дипломатичним. І хоча вже очевидно, що Кремль чхав на всі інтелігентні спроби Заходу та Європи повернути його в рамки міжнародного права, іншого плану дій у наших прихильників, схоже, поки що немає. Світ продовжує грати «у мир» і розігрувати з Путіним вочевидь програшну партію.

Моніторингова місія ОБСЄ з контролю за режимом припинення вогню на Донбасі повідомляє, що сторони конфлікту узгодили лінію розмежування. **Про це йдеться у звіті експертів ОБСЄ**, оприлюдненому в середу.

Зазначається, що в тимчасовому спільному центрі з контролю та координації, штаб-квартира якого розташована в контрольованому українською владою Соледарі, у присутності, у тому числі, офіцерів ЗСУ, ЗС РФ і членів так званих ЛНР і ДНР експертам місії було надано останню карту регіону з позначенням лінії розмежування, погодженну всіма сторонами.

Також російський генерал-майор, представник ЗС РФ у спільному центрі, сказав, що на Луганщині бойовики «ЛНР» відвели важке озброєння. Представник Збройних Сил України, генерал-майор, відзначив, що в нього немає доказів того, що важку зброю було відведено.

Експерти ОБСЄ також зазначають, що в зоні конфлікту почастішали випадки порушення режиму припинення вогню. Найбільше обстрілів зафіксовано на Маріупольському напрямку в районі селища Широкиного.

За даними аналітичної групи «Інформаційний спротив», гібриди проводять перегрупування сил практично по всій лінії протистояння.

Найактивніше процес іде на двох напрямках: Брянка — Стаханов і «приморський» (Маріупольський). Хоча інтенсивність і кількість обстрілів з боку бойовиків і підрозділів російських ЗС порівняно поменшали, однак російсько-терористичні війська продовжують грубо порушувати мирні домовленості, здійснюючи обстріли позицій українських військ і цивільних об'єктів на окремих напрямках. Крім того, на декількох ділянках терористи продовжують вести активні наступальні дії (фіксується атаки невеликими групами бойовиків передових позицій українських військ), — йдеться у повідомленні.

«Після недавніх невдалих спроб вибити українські підрозділи з їхніх позицій у районі н. п. Широкине командування російсько-терористичних військ проводить перегрупування своєї ударної тактичної групи в цьому районі. На північ від цієї ділянки діє кілька розрізнених тактичних груп місцевих бойовиків і російських найманців (кожна — чисельністю 120—150 чол., при двох-трьох танках і декількох ББМ)», — **повідомляє у Фейсбуці координатор «ІС» Дмитро Тимчук.**

За його словами, на Первомайсько-Алчевському напрямку противник зосередив сили на ділянці, що прилягає до Бахмутської траси, й активно використовує міномети, стрілецьку зброю. Там бойовики намагаються влаштувати «карусель»: про людське око показово відводиться на південь кілька одиниць бронетехніки, проте одночасно в цей самий район потайки перекидаються великі сили й засоби (включаючи артилерію).

Терористи посилюють позиції на маріупольському векторі. Це підтверджують і в батальйоні «Азов»: «головним напрямком докладання сил противника» стало с. Широкине Волноваського району на схід від Маріуполя.

Отак на практиці трактують умови задачі перемир'я. Путінські маріонетки на словах кажуть «так», а насправді готуються до чергової фази агресії у південному напрямку.

Ольга ВІТЕР.

Українська влада відновлює пошкоджені лінії...

Уперше за півтора місяці в центрі Станиці Луганської з'явилася електрика й відновлено автобусне сполучення з прилеглими населеними пунктами.

Тепер світло є в райдержадміністрації, Пенсійному фонді, «Укртелекомі», й вони поступово налагоджують свою роботу. Ремонт електричних мереж тут триває. А в Трьохізбенці електроенергію вже подали у 90 відсотків будинків. Без світла залишаються тільки кілька провулків, де повалені електричні опори. У містах Золоте, Гірське і Щастя функціонують усі системи життєзабезпечення. Проте обстановка в районі Станиці Луганської і далі залишається напруженою. Опорні пункти українських військових регулярно обстрілюють із великокаліберних кулеметів. Вогонь іде з боку берега Сіверського Дінця, на якому розташовані НЗФ. За інформацією ОДА, ніхто з мирних мешканців не постраждав.

... а в «ЛНР» планують перевести залізничний транспорт на парову тягу

Поки на українській території Луганщини відновлюється електро- і газопостачання, в «ЛНР» шукають способи розв'язання енергетичних проблем. На загальнореспубліканському з'їзді громадського руху «Мир Луганщині», що відбувся 23 лютого, колишній працівник «Луганськтепловоза» Сергій Артемов запропонував перевести весь залізничний рухомий склад на парову тягу. Таким чином, з одного боку, на його думку, можна «завантажити завод роботою й повернути назад 40 тисяч робітників», з другого — зробити затребуваною продукцію вугільних підприємств, по-третє, заощаджувати електроенергію. З дизельним паливом в «республіці» великі проблеми, а вугілля — у надлишку. Крім того, на парову тягу Сергій Артемов пропонує перевести й сільськогосподарську техніку. У такий спосіб, вважає автор ідеї, будуть розв'язані внутрішні економічні проблеми «ЛНР». Лідер республіки Ігор Плотницький обіцяв подумати над цією пропозицією.

До речі, «мінтранс» «ЛНР» найближчим часом не відновлюватиме залізничне сполучення з іншими містами, як було обіцяно раніше.

«На сьогодні залізничного транспортного сполучення в «ЛНР» немає. Немає дозволу», — пояснив галузевий «міністр».

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

У частинах — оновлена техніка

На Державному підприємстві «Житомирський бронетанковий завод» розпочалася модернізація БМП-1. В. о. директора підприємства Михайло Мосін наголосив, що переобладнана машина може конкурувати із закордонними зразками за такими параметрами, як система управління вогнем і стабілізація озброєння.

Така бронетехніка оснащена бойовим модулем, що виробляється на заводі. За словами керівника підприємства, на заводі вже переобладнали 11 машин, які до кінця березня пройдуть тестування і будуть передані українському війську. Михайло Мосін розповів, що буде створено корпусний цех. ДП «Житомирський бронетанковий завод» працює над тим, щоб максимально відійти від імпорту запчастин, освоїти їх виробництво в Україні, мінімізувати терміни ремонту.

Як повідомив голова облдержадміністрації Сергій Машковський, тепер тут працює 637 робітників, а згодом створять 50 нових робочих місць з огляду на збільшення кількості замовлень.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Фото Катерини ТАРАНОВСЬКОЇ.

У разі атаки на Маріуполь Росія отримає санкції

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За словами міністра закордонних справ України Павла Клімкіна, зокрема, в Парижі домовилися про «додатковий супутниковий компонент». «Оскільки дрони (БПЛА) місії ОБСЄ продемонстрували низьку ефективність, то для здійснення ефективного моніторингу спостережною місією і потрібен такий компонент. Євросоюз спроможний його забезпечити», — пояснив міністр.

Важкі озброєння мають відвести протягом найближчих днів, очікує міністр закордонних справ Німеччини Франк-Вальтер Штайнмаєр: «Це зменшить ризик подальшого порушення режиму припинення вогню та стане першим кроком на шляху до поновлення втраченої за час конфлікту довіри між сторонами».

Звичайно, крім технічних моментів, обговорювали у Парижі й політичні. Щоправда, без успіху. Павло Клімкін після зустрічі визнав, що дати однозначну оцінку подіям у Дебальцевому міністрам не вдалося. Натомість міністр закордонних справ Франції Лоран Фабіус попередив Росію: у разі нападу сепаратистів на Маріуполь на неї чекають нові санкції. «Ми ясно дали зрозуміти росіянам, якщо буде напад сепаратистів на Маріуполь, будуть введені санкції», — сказав Фабіус в інтерв'ю радіостанції France Info. Наразі, за його словами, «режим припинення вогню в основному дотримується», **передає Укрінформ**.

Тим часом в українському МЗС не поділяють такої впевненості. Речник відомства Євген Перебийніс днями на брифінгу заявив: «Незважаючи на досягнення Мінських домовленостей від 12 лютого, ситуація на Донбасі продовжує характеризуватися постійними порушеннями перемир'я з боку терористів і російських військ. Згідно з інформацією компетентних органів України, Росія продовжує активно переправляти через державний кордон України військову техніку, особовий склад російських збройних сил, порушувати повітряний простір України, здійснювати повітряну розвідку, накопичувати військову присутність вздовж кордону. Зокрема, за останній тиждень зафіксовано вторгнення з території Росії в Україну численних колон військової техніки російських збройних сил, зокрема, танків, реактивних систем залпового вогню, бойових машин піхоти, самохідних артилерійських установок, радіолокаційних станцій, автобусів з особовим складом, паливозаправників, вантажівок з боєприпасами».

Павло Клімкін та Франк-Вальтер Штайнмаєр.

Фото Романа СУЩЕНКА (Укрінформ).

Водночас міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров покинув Париж без жодних заяв, посилаючись на «термінову зустріч у Москві». Пізніше на офіційному сайті російського МЗС з'явилася його заява, у якій, окрім реверансів у бік так званих «ЛНР» та «ДНР», особливо підкреслюється необхідність якомога швидше почати підготовку до виборів у цих регіонах та конституційну реформу. Певне, Кремлю не терпиться легалізувати своїх маріонеток на Донбасі, та ще й надати їм додаткові повноваження.

До речі

Держсекретар США Джон Керрі жорстко розкритикував позицію Росії, яка й далі заперечує свою безпосередню причетність до конфлікту в Україні. «Вони вперті у своєму спотворенні реальності та в брехні, називайте це як хочете, щодо їхніх дій в Україні. Брехні в моє обличчя, в обличчя інших у багатьох різних випадках,» — заявив Керрі під час виступу в Сенаті.

ПЛАНЕТА

У Польщі перекинувся автобус з українцями, є постраждалі

Поблизу міста Замосць Люблінського воєводства, на півдні Польщі, вчора перекинувся автобус сполучення Львів—Варшава, чотири особи потрапили до шпиталю. Про це повідомила речник поліції міста Замосць Йоанна Копець. «Автобус за невстановлених обставин в'їхав у рів і перекинувся. Чотири особи потрапили до шпиталю, одна з них має травми грудної клітки», — заявила вона і додала, що причини аварії з'ясовуються, **передає Укрінформ**. Як повідомив агентству виконуючий обов'язки генконсула України в Любліні Сергій Сидюк, крім двох водіїв, автобусом до Варшави подорожували 43 пасажири.

Першого березня всіх кличуть на акцію на підтримку Надії Савченко

Лідер фракції «Батьківщина» Юлія Тимошенко закликала всіх громадян України та світу провести першого березня спільну акцію на підтримку народного депутата, члена ПАРЄ Надії Савченко.

«Ми просимо всіх, хто зможе, першого березня о 13.00 прийти на Софійську площу і спільно помолитись за Україну, за мир і за нашу Надію, щоб вона в ці важкі дні, коли її життя знаходиться на межі, відчула підтримку», — заявила Ю. Тимошенко під час учорашньої прес-конференції.

«Надія Савченко голодує за Україну, за мир у нашій державі, за припинення агресії Кремля, вона голодує для того, щоб у нас були сили йти і боротися», — наголосила політик. Водночас вона зазначила, що сьогодні 76-й день голодовки української льотчиці: «Шість днів тому вона відмовилась від будь-якої медикаментозної підтримки, і сьогодні рахунок іде на дні, вважає Надія чи ні».

Лідер «Батьківщини» повідомила, що в середу в Москві на прохання адвокатів Надії відбувається чергове судове засідання, під час якого захист порушить питання щодо негайного звільнення та надання їй невідкладної медичної допомоги. За словами Ю. Тимошенко, Надія «вже ледь дихає», і висловила сподівання, що «керівник Росії все ж таки звільнить заручника, якою є Надія Савченко, або хоча б змінить запобіжний захід».

Крім того, «Батьківщина» звернулася до організації «Лікарі без кордонів» та до Червоного Хреста з проханням докласти всіх можливих зусиль для забезпечення допуску до Надії Савченко лікарів для надання їй не залежної від Кремля медичної допомоги.

«Ми просимо всіх, хто має можливість комунікації з керівництвом Росії, звернутися до них для того, щоб забезпечити доступ незалежних лікарів до Наді: сьогодні потрібно все зробити, щоб наш справжній герой, наш боєць, мужня людина не загинула у кремлівських застінках. Це наш святий обов'язок, наш моральний обов'язок — боротися за Надю і за героїв», — наголосила Юлія Тимошенко.

***

Учора Московський міськсуд підтвердив своє попереднє рішення і залишив українську льотчицю Надію Савченко під вартою до 13 травня. Про це повідомив її адвокат Микола Полозов у себе в Твіттері. Як зазначає Полозов, слідство було зобов'язане запитати в МЗС РФ інформацію про наявність у Савченко міжнародного імунітету, однак не зробило цього. Ще один адвокат українки Марк Фейгін заявив, що в постанові про з'єднання кримінальних справ сплило нове звинувачення — за ч. 1 ст. 356 КК: жорстоке поводження з військовополоненими або цивільним населенням (...) на окупованій території, застосування у збройному конфлікті засобів і методів, заборонених міжнародним договором Російської Федерації (карається позбавленням волі на строк до двадцяти років).

Тим часом Надія продовжує голодовку.

Вл. інф.

У Совєті Федерації не проти поговорити з колегами з Верховної Ради

Учора Совєт Федерації РФ ухвалив спеціальну заяву «Про ситуацію в Україні». Голова міжнародного комітету Костянтин Косачов пояснив, що «ми за готовність палати до участі, без жодних обмежень, попередніх умов, у багатосторонніх і двосторонніх форматах обговорення ситуації в Україні».

Тобто, можна припустити, що Совєт Федерації простягає Верховній Раді руку дружби. Але при цьому Косачов уточнив, що подальший формат парламентської взаємодії залежатиме й від готовності українських колег до таких контактів. Коротше, поворот на 180 градусів. Російські інформаційні агентства свої головні новини назвали: «Сенат виходить на зв'язок», «Сенатори мають намір установити діалог з українським парламентом», «Совєт Федерації має намір надати підтримку виконанню мінських домовленостей».

Але, як то кажуть, хоч скільки говори «халва», в роті солодше не стане. Рівно рік тому саме Совєт Федерації дозволила своєму президентові ввести війська в Україну, щоб «захистити росіян». Голова Валентина Матвієнко позицію Совєта тоді роз'яснила так: президент, заручившись згодою СФ, відповідно до конституції, зможе, коли «це буде необхідно», направити російських військових в Україну. Потім мілітаристський хор сенаторів легітимізував війну.

З Києва політичний пейзаж бачиться в інших кольорах. Коли Совєт Федерації не ухвалюватиме заяви, а заборонить із російського воєнторгу у величезних кількостях надсилати на південний схід військову техніку й зброю, тоді й можна буде поговорити.

А поки щодня Росія відправляє в Україну колони військової техніки й зброї, а сенатори заявляють: усе має вирішуватися виключно політичними засобами. Це називається цинізм.

Віктор ТИМОШЕНКО.

Москва.

Коли гравець є одночасно суддею

БЛІЦ-ІНТЕРВ'Ю

Нурсултан НАЗАРБАЄВ.

Конституційна рада Казахстану не бачить законних перешкод для оголошення дострокових виборів президента країни. Таке рішення було ухвалено цього тижня і означає, що вже навесні відбудеться голосування. Ініціювала перенесення термінів виборів Рада Асамблеї народу Казахстану (сенат). У тексті звернення зазначалося, що дострокові вибори сприятимуть «зміцненню миру та єдності в країні». Нурсултан Назарбаєв є президентом із 1991 року. Згідно з конституцією Казахстану, одну людину не можна обрати на цю посаду більш як на два терміни. Виняток зроблено для першого президента Республіки Казахстан. Цікаво, що на останній термін Назарбаєва також було обрано на дострокових виборах. Тоді, 2011 року, він отримав 95 відсотків голосів виборців. Нинішнє рішення захопило опозицію країни зненацька. «Голос України» попросив прокоментувати ситуацію громадського діяча Єрмека НАРИМБАЄВА.

— На вашу думку, що спричинило дострокові вибори президента цього разу?

— Дострокові вибори — це вже наша казахська традиція. Досхочу в нас обирають не тільки президента, а й парламент. І завжди головна мета — захопити опозицію зненацька. У той момент, коли ініціатор виборів (влада) до них готовий, а опозиція — ні. З цієї причини опозиція втрачає мінімум 30 відсотків свого потенціалу. Якщо проводити футбольну аналогію, то в нас один із учасників гри є одночасно і гравцем, і суддею, що призначає дату проведення матчу.

— А яке офіційне пояснення передчасного голосування?

— Мовляв, треба згуртуватися, підтримати президента... Але чому підтримка президента повинна виявлятися саме так? Навпаки, в усьому світі дострокові вибори означають кризу влади, недовіру до неї громадськості й необхідність підтвердження її репутації. Логічно? Тому аргументація із логікою жодним чином не поєднуються.

— Чи має Нурсултан Назарбаєв гідних супротивників на виборах?

— З огляду на радянське минуле й російську колонізацію майже 40 відсотків населення Казахстану — російськомовне. А згідно із законом кандидат у президенти повинен вільно володіти казахською мовою. Отож певна частина потужних конкурентів відпадає уже на цьому етапі. Бо приблизно третина лідерів опозиції є суто російськомовною і може претендувати тільки на міністерські чи депутатські посади...

— Парадокс. Люди, які виступають за більшу незалежність Казахстану від Росії, спотикаються об російську мову?

— Так. Але цей закон правильний. Справді, мову своєї країни треба вивчати й вільно нею володіти.

— Якщо не зупинятися на персоналіях, чи очікуєте ви зміни влади?

— Практично жодних шансів на це немає. Зміни влади не відбудеться. Але навіть сама участь опозиційних лідерів у виборах може її послабити. Тому нині влада прагне не допустити опозицію навіть до участі у виборах, до виступів з трибун, у ЗМІ. До речі, серед можливих кандидатів — головний редактор журналу «ADAM bol» Гульжан Ергалієва, яка постраждала через Україну. Журнал опублікував статтю про події на Донбасі, де була фраза, що для України війна справедлива. Акемат (міська управа) міста Алмати вирішив, що цю фразу можна розцінити як пропаганду війни, і вимагає закриття журналу попри те, що інші видання вільно публікують статті з позицією «ДНР-ЛНР». Зараз триває суд. Узагалі в провладних колах нині дивна позиція. З одного боку, було засуджено на п'ять років казахстанця, який воював на боці «ДНР-ЛНР». З другого — влада закриває очі на пропаганду в ЗМІ самопроголошених республік.

Інтерв'ю взяла Наталя ФІЛІПЧУК.

ОГОЛОШЕННЯ

Щонайменше 26 людей загинули в Нігерії внаслідок двох терактів, скоєних смертниками в містах Потіскум та Кано («Євроньюз»)

З 26 лютого проїзд маршрутками з Черкас до Києва зросте на двадцятку і становитиме 120 гривень. Рік тому мандрівка до столиці коштувала пасажирам 60 гривень, *інформує наш власкор Лідія Титаренко*

На Дніпропетровщині українські письменники, що мешкають у Чехії, передали дітям–переселенцям свої книжки. 300 збірок віршів і загадок вручив юним читачам уродженець Горлівки Анатолій Крат, 140 примірників роману–фентезі, написаного за мотивами слов'янської міфології, — львів'янка Олена Лань, *повідомляє наш власкор Володимир Рибальченко*

Країна грипує

З інфекцією борються карантинними заходами

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

На Закарпатті епідемічне поширення спостерігається в Ужгородському, Великоберезнянському, Перечинському, Мукачівському, Іршавському, Хустському та Тячівському районах, стверджує начальник відділу Головного управління Держсанепідемслужби області Вікторія Дьордяй. Відповідно на цих територіях зупинено навчально-виховний процес у школах і дитсадках, у Береговому і в районі — карантин тільки у навчальних закладах. До речі, у регіоні циркулюють віруси грипу А (сезонний), В і аденовіруси.

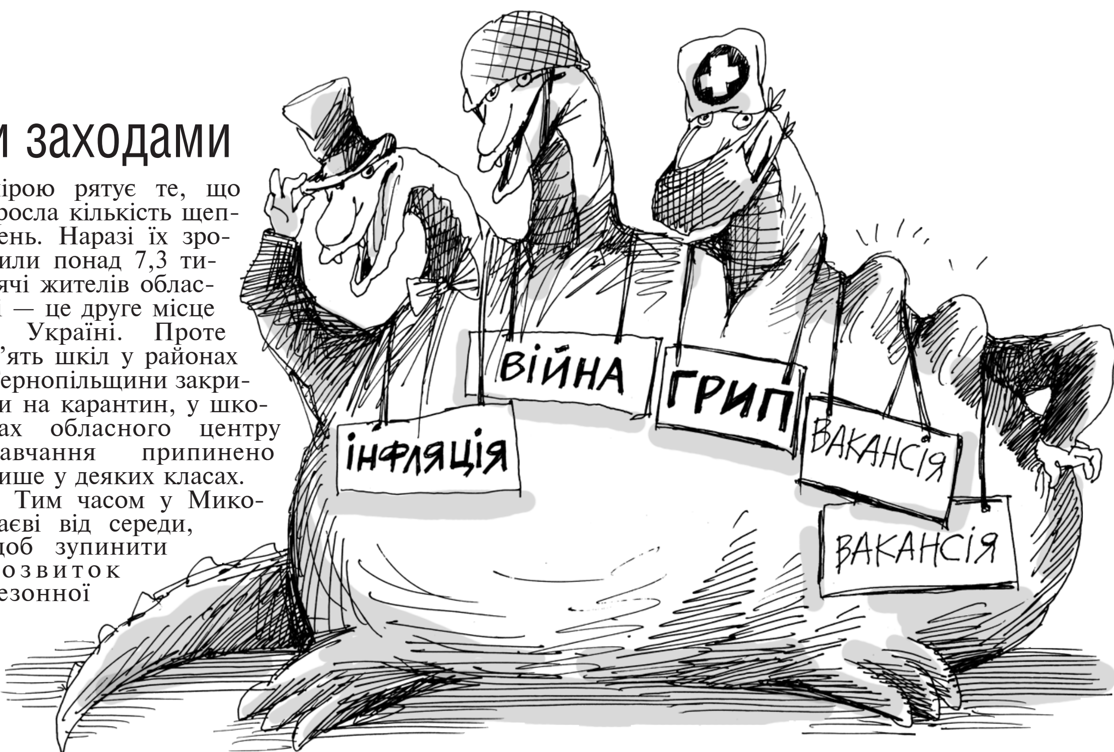
Водночас відновлено навчання у школах Ужгорода, села Шишлівці Ужгородського району й у селищі Великий Березний.

Про зменшення порівняно з минулим тижнем кількості навчальних закладів, закритих на карантин через грип та ГРВІ, **повідомляє наш дніпропетровський власкор Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.** На позапланових канікулах в області залишаються майже п'ять тисяч школярів. Поки що зупинено навчання у деяких школах Васильківського, Криничанського, Межівського, Павлоградського і Петропавлівського районів. В обласному центрі, а також у Дніпродзержинську, Марганці, Новомосковську, Верхньодніпровському та Павлоградському районах закрито 113 окремих класів.

А от на Тернопільщині, **як передає наш власкор Любов ЛЕВИЦЬКА,** за восьмий тиждень року рівень захворюваності різко зріс: понад 5,5 тисячі осіб вклали у ліжко респіраторні захворювання. Це на 22,7 відсотка більше, ніж за попередній тиждень, повідомили в облсанепідемслужбі. 60 відсотків тих, хто занедужав, — діти. Водночас епідпоріг поки що не переступили. Певною мірою рятує те, що зросла кількість щеплень. Наразі їх зробили понад 7,3 тисячі жителів області — це друге місце в Україні. Проте п'ять шкіл у районах Тернопільщини закрили на карантин, у школах обласного центру навчання припинено лише у деяких класах.

Тим часом у Миколаєві від середи, щоб зупинити розвиток сезонної інфекції, на вимушені канікули вирішили відправити всіх школярів, поки що до 4 березня. Однак, **як запевнили нашого кореспондента Ірину НЕЖИГАЙ у міському управлінні охорони здоров'я,** карантин не зачепить дитячі садочки та вищі навчальні заклади. Його продовжать, якщо епідситуація не поліпшиться.

Вл. інф.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Цукрозаводи скоротили використання газу

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

— Щоб скоротити споживання природного газу, на всіх підприємствах модернізують технологічні процеси та обладнання, — переконує голова асоціації «Вінницяцукор» Микола Власюк. — Якщо відверто, певною мірою це крок назад. Але ми розуміємо, що це вимушений захід. Умови диктує надзвичайно складна ситуація в державі, зокрема, з ціною на газ, його закупівлею. Ігнорування цих вимог може призвести до зупинки виробництва.

Нинішньої осені, як і торік, цукор планують варити на дев'яти заводах. Обнадійливим для цукроварів є фактор часткового підвищення вартості їхньої продукції протягом останнього часу. Одночасно зріс попит на цукор. Є підстави сподіватися, що пожвавлення на ринку сприятиме поліпшенню економічних показників цукрозаводів. У час підготовки до нового виробничого сезону важлива кожна додаткова гривня, наголошують в асоціації.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Луцьк і Волноваха тепер побратими

Міський голова Волновахи (Донецька область) Сергій Демченко й очільник Луцька підписали меморандум про співробітництво.

А напередодні делегація з Волновахи відвідала міське кладовище в селі Гаразджа, де було покладено квіти на могили воїнів-волинян, які загинули в зоні АТО. Присутні також вшанували світлу пам'ять Героя Небесної Сотні Василя Мойсея на меморіалі Вічної слави у Луцьку.

Волиняни пам'ятають криваві події 22 травня 2014 року, коли сепаратисти підступно напали на блокпост колишньої 51-ї окремої механізованої бригади, в результаті чого загинуло 17 українських воїнів (переважно вихідців з Волині). Тоді першими прийшли поклонитися цьому святому місцю і поклали квіти на скроплену кров'ю землю саме керівники Волноваської міської ради.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

Книга про пробудження нації

У Парижі в Українському культурно-інформаційному центрі за участю представників української громади, дипломатів, громадських і політичних діячів відбулася презентація книги відомого французького журналіста Алена Гіймоля «Україна: пробудження однієї нації».

На знімку: під час автограф-сесії.

Фото Романа СУЩЕНКА (Укрінформ).

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Ініціативні обирають власну справу

За період з 1 жовтня по 20 лютого у центрах зайнятості Рівненщини надали послуги 370 переселенцям, 67 з них працевлаштовано.

Активно шукають роботу внутрішнім мігрантам і в Сарненському районі: енергійним та ініціативним фахівці служби зайнятості пропонують започаткувати власний бізнес та отримати для цього одноразову виплату допомоги з безробіття. Тільки з початку року троє внутрішньо переміщених осіб скористалися такою соціальною послугою.

Вл. інф.

Витрати зростають, вода дорожчає

Зростання вартості електроенергії призвело до того, що тарифи на централізоване водопостачання та водовідведення перестали покривати виробничі витрати галузевих підприємств.

Обласне КП «Дніпро-Кіровоград», що постачає воду до обласного центру та багатьох міст регіону, щомісяця зазнає збитків. Виникла заборгованість за спожиту електроенергію. Зазвичай такі збитки відшкодовували за рахунок субвенції з держбюджету, але цього року такі субвенції не передбачено.

Тож, як повідомив голова обласної ради Олександр Чорноіваненко, Кіровоградщина змушена звертатися до Кабінету Міністрів і Верховної Ради з проханням врегулювати ситуацію.

Петро МЕЛЬНИК.
Кіровоградська область.

ЦИФРА

На 23 відсотки зменшився рівень оплати споживачами послуг з постачання в їхні помешкання тепла та гарячої води обласним комунальним підприємством «Полтаватеплокомуненерго» після останнього підвищення тарифів. Якщо раніше цей показник становив 96 відсотків, то сьогодні він знизився до 73 процентів.

Василь НЕЇЖМАК.
Полтава.

СБУ попередила вибух електрички

Співробітники управління Служби безпеки України в Одеській області попередили терористичний акт в приміській електричці в Одесі.

— На гальмівний «черевик» прикріпили гранату й поставили на рейки. Під час цієї операції й було затримано злочинців. Нині вони дають свідчення, — розповів начальник слідчого управління СБУ Василь Вовк.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.

Робітників рятували від нападу терористів

Група невідомих осіб здійснила мінометний обстріл території хмельницького державного підприємства «Новатор». Було пошкоджено будівлі цехів, виникла пожежа в цеху гальваніки та фарбування. На території підприємства залишилися мінометні міни, що не вибухнули. Таким був тактичний задум під час комплексного навчання з ліквідації умовної надзвичайної ситуації, пов'язаної з вчиненням терористичного акту, що провели рятувальники.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Студенти — з офіцерськими погонами

Понад 100 студентам чернігівських вишів вручено погони молодших лейтенантів. Вони успішно завершили навчання на кафедрі військової підготовки Сумського державного університету — регіональному центрі з підготовки військових фахівців артилерійської справи.

Після завершення навчання у чернігівських національних технологічному та педагогічному університетах молодші лейтенанти зможуть стати командирами артилерійських взводів у Збройних Силах України.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

У селі П'ятихатки Миколаївської області знайшли 36 артилерійських снарядів і мін часів Другої світової війни (Ірина НЕЖИГАЙ)

«КРИМНАШ»

Складають список «ворогів народу»

Останніми днями севастопольські інтернет-ЗМІ активно тиражують публікацію про «п'яту колону» у місті. Приводом для виявлення тих, «кто открыто придерживается идей Майдана, бандеризации и евроинтеграции и насаждает идеи гомосексуализма и педофилии», стала заборона влади на проведення мітингу, організованого місцевими активістами «Национального освободительного движения».

Анонімний автор до списку «ворогів народу» вніс п'ятьох людей. Четверо з них — високопосадовці «уряду» Севастополя. П'яте місце відведено школяреві, якому ще немає й десяти років. Його провина, якщо судити з розміщеного в тексті знімку, полягає в тому, що дитина сфотографувалася на фоні державного прапора України.

Микола МАГДИЧ.

Севастополь.

Діти без харчування і при «буржуйках»

«Новий Крим у складі Росії житиме краще» — ці слова президента РФ Путіна так і залишилися порожнім звуком. Пенсіонери та бюджетники окупованого півострова, які торік отримали надбавки до зарплати, у нинішньому залишилися без них. Виплату заробленого постійно затримують, до того ж на декілька тижнів. Та ще й ціни на продукти і товари першої потреби зростають.

Погіршилася в Криму й робота дитячих садків. Наприклад, мешканці Армянська скаржаться на погане харчування малят. Там «на вечерю дають тільки булочку, і взагалі, — годують кашею на воді й солоними огірками», — цитуючи слова батьків, повідомила на засіданні «кримського уряду» віцепрем'єр Лариса Опанасюк. Зафіксовані випадки отруєння дітей неякісними продуктами. Багатьох поклали на лікарняне ліжко простудні захворювання, адже ігрові кімнати й спальні в дитсадках доводиться опалювати «буржуйками». Страждають від холоду в класах і учні півострова.

«Поліпшення» відчули також і пацієнти медзакладів. У Красноперекопську хворим не видають постільну білизну, їх не годують. В Армянську неможливо отримати медичну довідку чи пройти медкомісію. На кілька сіл у Криму — лише один дільничний терапевт. Недоступними для багатьох через високі ціни стають і медикаменти.

Михайло РУДЕНКО.

Крим.

На знімку: дитсадки Криму опалюються за допомогою «буржуйок».

Фото автора.

Вручено літературну премію імені Уласа Самчука

У 110-річчя від дня народження видатного українського письменника, уродженця Рівненщини Уласа Самчука літературну премію його імені міський голова Рівного Володимир Хомко вручив письменнику, журналісту, краєзнавцю Василю Басарабі **(на знімку)** за його нову книгу «Страшний суд». За словами автора, написати цей твір його спонукала трагічна історія України, прототипів головних героїв у реальному житті не існує — усе це збірні образи. За рік роман «Страшний суд» став доволі популярним, бо в ньому через історичне минуле можна простежити сьогодення нашої держави. До речі, літературна премія імені Уласа Самчука розпорядженням міського голови Рівного започаткована 2012-го, її лауреатами вже стали рівненські письменники Євген Шморгун і Петро Велесик.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Фото Олександра ДЖИГИРЕЯ.

НАДІЙНИЙ ТИЛ

Термобілизна від дизайнерки

У майстерні відомої дизайнерки з Тернополя Оксани Бачинської поставили на потік пошиття термобілизни для бійців. Швачки виготовили вже понад п'ять тисяч комплектів.

Оксана Бачинська славиться ексклюзивними моделями жіночого одягу, готує нові колекції, але водночас знайшла можливості допомогти армії. Тканину для костюмів, нитки купує за власні кошти. Як додаток до комплекту — вишита подушечка. А студенти та викладачі відділення дизайну Галицького коледжу ім. В. Чорновола влаштували показ розроблених ними моделей одягу. Запросили й більш іменитих модельєрів. Вхідний квиток коштував 100 гривень. Усі виручені гроші передали волонтерам для закупівлі потрібних речей.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Кушетки придбали меценати

Підприємці з Івано-Франківська подарували військовій поліклініці два масажні ліжка. Ярослав Лютий та Сергій Палійчук за 50 тис. гривень придбали реабілітаційне обладнання корейського виробництва, що застосовується при лікуванні неврозів, депресивних станів та остеохондрозу. Таке рішення було прийняте після спілкування з військовими медиками та представниками Координаційного комітету допомоги пораненим бійцям.

За словами завідувачки денного стаціонару Ніни Сторожук, у військовій поліклініці торік реабілітацію пройшли понад 250 бійців. Цього року на лікуванні перебувають 50 військовослужбовців, які потребують фізіотерапевтичних процедур, масажів, а також психологічної допомоги. Медик переконана, що за допомогою масажних кушеток можна буде відновити ті функції організму пацієнтів, що були порушені внаслідок травм при пораненнях.

Галина БРУХАЛЬ.

Івано-Франківська область.

Начальникові подякували

Подяка на адресу начальника облуправління Державної служби з надзвичайних ситуацій Мирослава Щербея надійшла від сім'ї Малєєвих, що переїхала на Закарпаття із Краматорська Донецької області. Родина висловила подяку працівникам відомства — підполковнику Аллі Петровні-Родіоновій та старшому лейтенанту Степанові Лечизі. Людей зворушила чуйність рятувальників, котрі опікувалися перевезенням родини на нове місце проживання.

У листі написано: «Низький уклін усім, хто допомагав нам, а Вам окрема вдячність за те, що виховуєте своїх підлеглих справжніми патріотами України».

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

РЕГІОН: ХЕРСОНЩИНА

На провокаційне збіговисько ніхто не прийшов

Зірвалася спроба провокаторів завадити мобілізації у Генічеському районі. У селі Фрунзе вони розповсюдили листівки із закликами ухилятися від призову та взяти участь у мітингу проти нього. Але у зазначений час до місця проведення мітингу ніхто не прийшов. Схожий інцидент був і в самому Генічеську, де «антимобілізаційне» збіговисько зібрало лише сотню чоловік. Натомість міліція розпочала кримінальне провадження, розцінивши провокаційні заклики як спробу перешкодити діяльності Збройних Сил України. Визначили й особу одного з організаторів мітингу в райцентрі — це активіст проросійської партії «Спас».

Споживачі панікують

На речових базарах обласного центру десятки комерсантів на невизначений термін закривають торгові павільйони: кажуть, до визначеності із курсом національної валюти. Річ у тім, що на відомому оптовому ринку «7-й кілометр» в Одесі, де «затарюються» одягом та взуттям підприємці, вартість турецького і китайського товару вже «прив'язують» до курсу сорок гривень за долар. Відтак, його роздрібна ціна з урахуванням транспортних витрат і видатків на утримання реалізаторів та бутиків стає непідйомною, і через відсутність попиту торгівля втрачає сенс.

На «чорному ринку» у Херсоні курс долара протягом дня може підвищуватися й знижуватися на три-чотири гривні, що також сприяє панічним настроям. В очікуванні подальшого подорожчання городяни скуповують імпортну каву, консерви зарубіжного виробництва, засоби особистої гігієни та побутову хімію.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

ФОТОФАКТ

Три спроби незаконного ввезення до України автомобілів припинено на кордонах з Угорщиною та Словаччиною. В пункті пропуску «Тиса» — мікроавтобуса «Мерседес» з причепом, а в пункті пропуску «Ужгород» — мінівена «Крайслер» та седана «БМВ» (на знімку).

Вл. інф.

Закарпатська область.

Фото прес-служби Чопського прикордонного загону.

ОГОЛОШЕННЯ

Мешканця Кривого Рогу, котрий скуштував в'ялену рибу зі стихійного ринку, госпіталізовано з діагнозом ботулізм (Володимир РИБАЛЬЧЕНКО)

З початку року залізниці України перевезли 4,15 млн. тонн зерна. Зокрема, у порти на експорт відвантажено майже 3,9 млн. тонн зерна (59,3 тис. вагонів), на внутрішній ринок — 255 тис. тонн (майже 5 тис. вагонів). *Про це повідомили фахівці департаменту управління рухом Укрзалізниці*

23 мільйони гривень закладено цього року в бюджеті Києва на оздоровлення дітей пільгових категорій. За рахунок цих коштів планується забезпечити відпочинком майже 160 тис. дітей, *повідомляє Укрінформ*

Він сказав: «Приїхали?»

Ситуація на «Південмаші» загрожує Україні втратою статусу космічної держави

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Росія «кинула» в 60 разів

Як повідомили на самому підприємстві, скорочення обсягів виробництва ракетно-космічної техніки, надходження коштів знизилися більш як учетверо — з 1907 млн. грн. в 2011 році до 450 млн. грн. в 2014 році. При цьому скорочення по договорах з Росією перевищило 60 разів — з 1719 до 28 млн. грн. Так, припинено виробництво ракети-носія «Зеніт» (проекти Морський старт, Наземний старт). Скорочується співробітництво з проектів «Дніпро» та інших.

— У результаті втрати основного замовника дефіцит обігових коштів становив на кінець минулого року близько 700 млн. грн., — відзначають на «Південмаші». — Борги підприємства на 1 січня сягнули 640 млн. грн., зокрема з зарплати, з супутніх платежів і соціальних виплат — понад 140 млн. грн.

Суттєво ускладнило становище падіння гривні, що спричинило різке зростання собівартості та відповідне падіння рентабельності виробництва.

На сьогодні без урахування відрахувань заборгованість із зарплати на підприємстві перевищила 83 мільйони гривень. Із п'ятдесяти тисяч працівників часів СРСР залишилося 6,3 тисячі людей, середня зарплата яких становить трохи більше 3,2 тисячі гривень.

І знову про яйця та кошики

Таку ситуацію заводоуправління пояснює непередбачуваним і несподіваним розривом сталих зв'язків з Росією, падінням більш як на 20 відсотків обсягів виробництва всього вітчизняного машинобудування. Безперечно, усе це має місце бути. Але чи тільки у цьому причини?

— Варто зазначити, що поруч із ПМЗ, на його ж території, розташоване КБ «Південне», де і рівень оплати праці, і своєчасність її виплати цілком нормальні. Середня зарплата там становить понад п'ять тисяч гривень, — розповів «Голосу України» перший заступник голови ОДА Віктор Сергеєв. — Багато чого залежить і від менеджменту підприємства, рівня його керівників, від уміння перспективно мислити.

Чому ж протягом півроку, замість того щоб піднімати вирішення питання на державний і навіть обласний рівень, керівництво підприємства відчайдушно чіплялося за якісь залишкові явища співробітництва з Російською Федерацією? Ще торік на замовлення звідти завод був зациклений на 80-90 відсотків. У той же час КБ «Південне» розкладо всі яйця у різні кошики — і частка Росії становить не більше 20-30 відсотків замовлень.

— Чи може нинішня ситуація зірвати міжнародні замовлення підприємства з ракетної техніки? Вони і так уже зірвані, — стверджує в розмові з автором голова незалежної профспілки «Південмашу» Євген Деркач. — Після аварії «Тауруса» американці замовлення пригальмували. Поставки до Бразилії також заморожені через тиск із боку Росії, яка має в цьому проекті великий пакет. Залишається виробництво двигунів для Італії з проекту «Вега». Робимо поки що шасі для «Антонова» — але це підприємство і саме переживає не кращі часи. Виробництво власне ракет практично зупинено.

Трактором потягнуть, але витягнути не зможуть

В ОДА заявляють про свою готовність використовувати будь-які можливості для лобіювання міжнародних інтересів ПМЗ. Але одна справа говорити, а інша — вирішувати питання. А вирішує їх Київ. Місцева влада традиційно нагадує, що першу скрипку тут відіграють ДКАУ, Кабінет Міністрів, Верховна Рада й особисто Президент.

— У жовтні Президент відвідував завод, сказав своє вагоме слово — і всі чекають здійснення цього слова. Ми ж можемо тільки сприяти, — продовжує Віктор Володимирович. — І сприяємо: у вирішенні питань забезпечення підприємства електроенергією — у нього заборгованість понад сто мільйонів гривень, придумуємо всілякі залікові схеми з води, опалення, стикуємо з обленерго, ДТЕК — щоб їх не відключали. Вирішуємо питання, щоб людей не виганяли з гуртожитків за несплату комунальних послуг.

Свого часу облдержадміністрація й особисто Ігор Коломойський готові були купити у «Південмашу» тисячу тракторів — щоб розподілити їх по господарствах області. Але виявилося, що завод цього зробити не може: мовляв, мотори потрібні білоруські чи російські, а дістати їх сьогодні неможливо. У тієї ж Білорусі воліють ставити свої мотори на свої ж трактори — які потім поставляти до України.

— «Тракторне» замовлення зірвалося, перш за все через недолуге керівництво підприємства, яке ще і зловживає своїм становищем, — повідав «Голосу України» координатор активу ГО «Евромайдан Дніпро», член конфедерації Вільних профспілок України Андрій Бут. — Не всім вигідно нормально працююче підприємство. Як мені повідомили в СБУ, існують певні олігархічні кола, які прагнуть скористатися занепадом заводу для його подальшої приватизації за безцінь.

У незалежній профспілці «Південмашу» автору заявили чітко: витягнути завод із кризи тракторне виробництво не здатне. Трактори випускаються практично штучно — до сотні на рік. І ні про яку тисячу йтися не може. Один конвеєр стоїть, другий уже порізаний. Вироби збираються вручну — вони за вартістю виходять золотими і неконкурентоспроможними. А що стосується двигунів — то українські підприємства цілком могли б їх випускати.

ДУМКА

— Частина працівників підприємства продовжує працювати. Тим, кого розпустили, нараховується (хоч і не виплачується) 70 відсотків зарплати, — повідомили у правлінні Федерації організацій роботодавців Дніпропетровщини. — Хоча в роботодавця був варіант оголосити вимушений простій і вигнати людей без будь-якого утримання. Тому керівництво ПМЗ діє виважено, не вживає надзвичайних заходів, намагається зробити так, щоб підприємство хоч якось існувало.

— Ще три роки тому рішенням облради було прийнято програму, згідно з якою частину відсотків за кредитами для придбання тракторів, що виготовлялися на «Південмаші», ми погашали за рахунок обласного бюджету, — відповів на запитання «Голосу України» голова облради Євген Удод. — Програма працювала доволі ефективно, але через ситуацію, що змінилася, її було згорнуто. Наполягатиму на її поновленні — але для цього необхідна державна позиція, аудит підприємства — зрозуміти, які в нього залишилися можливості. Я сьогодні не знаю ситуації з конвеєром, на якому складалися трактори.

Сьогодні на обласному рівні немовби намагаються завантажити завод звичайною машинобудівною продукцією. Поставлено завдання: використовуючи наявні тисячі одиниць машинобудівного обладнання, забезпечити випуск продукції для наших енергетиків, шахтарів — замість зупинених підприємств Донбасу і Луганська, що традиційно були для них ремонтно-машинобудівною базою.

Держзамовлення поки що заказане

Учасники процесу сходяться в головному: вирішити питання «Південмашу» можна тільки на державному рівні. По-перше, потрібно включити підприємство в держзамовлення — щоб воно одержало гроші. Далі необхідно, щоб Верховна Рада в уточненому бюджеті нинішнього року передбачила фінансове вливання в завод, реструктуризацію його боргів і так далі.

— Робота з оздоровлення ситуації проводилася і раніше — у тому числі і на рівні Верховної Ради, але істотних результатів не принесла, — розповів авторові Євген Удод. — Тому необхідні кардинальні заходи. Рішення дуже просте: необхідно взяти ресурс із Резервного фонду і направити його на погашення заборгованості у заробітній платі. А далі потрібно вирішувати питання розвитку заводу. Ми не допустимо, щоб завод, що є символом, гордістю України, зупинився.

В облраді заявляють: якщо за два місяці проблему не розв'язати — люди, які отримують по двісті гривень на місяць, із заводу розійдуться, почнеться лавина судових процесів. І незрозуміло, чим все закінчиться. По рішення питання Євген Удод разом із представниками трудового колективу підприємства вирушив до столиці, де провели кілька зустрічей. Розмовляли з новим керівником ДКАУ — там існує розуміння проблеми. Запросили його в Дніпропетровськ подивитися на ситуацію своїми очима, пояснили, що стратегія, звичайно, існує — але гроші потрібні вже сьогодні або завтра. Члени делегації переконані, що керівник ДКАУ повинен, нарешті, побачити не тільки зразково-показові цехи, а й ті, де штукатурка на голову падає, де розміщуються приватні компанії.

— Держзамовлення може бути як традиційного космічного напрямку, так і оборонного. На ПМЗ десятиліття носяться з ідеями «Сапсана» — їх не хотіли чути, — вважає перший заступник голови ОДА. —

На мітингу 14 лютого біля облради чекали результатів візиту делегації в столицю.

Надходження коштів від виробництва РКТ, млн. грн.

Рік		2011	2012	2013	2014
Надходження коштів	усього	1907	1077	671	450
	Росія	1719	558	468	28
	Україна, США, ЄС	188	519	203	422

Фінансовий результат від операційної діяльності, млн. грн.

Рік	2011	2012	2013	9 мес. 2014
Фінансовий результат (прибуток + / збиток-)	121,5	-47,1	-174,0	-703,0

У результаті втрати основного замовника дефіцит обігових коштів становив на кінець минулого року близько 700 млн. грн.

Виробничі площі, що пустують, високим гостям зазвичай не показують.

ДО РЕЧІ

Увечері 18 лютого після проведення профспілкових зборів, на голову незалежної профспілки «Південмашу» Євгена Деркача був скоєний бандитський напад на центральному проспекті Дніпропетровська. Під час акцій, організованих Євгеном Ігоровичем, говорили про питання порушення кримінальної справи за фактом невиплати зарплати та інші гострі питання.

Якби в нас свого часу з'явилися ці «Сапсани» — це найпотужніша високоточна зброя — ситуація розвивалася б поіншому.

Серед шляхів виходу із кризи, озвучених адміністрацією «Південмашу», значаться збільшення статутного фонду на 500 млн. в 2015 році, що дасть змогу погасити борги із зарплати і енергоносіїв, надання держгарантій на 2,1 млрд. грн. в 2015-2017 рр. для реалізації інвестиційних проектів з виробництва РКТ, шасі та тракторів, гарантоване щорічне держзамовлення на рівні 1,0 млрд. грн., оптимізація активів підприємства. Крім того, ведуться переговори з організації довгострокового співробітництва з НАЕК «Енергоатом», що втратили традиційних постачальників із РФ.

Також просувається питання вступу України в Європейське космічне агентство, що дозволить брати участь у кооперації під час реалізації європейських космічних програм. На заводі розраховують на поновлення виробництва першого ступеня РН Антарес для компанії Орбітал (США), можливе не раніше 3-4 кварталу, експериментальне відпрацьовування двигунів ДУ 809, а також виготовлення електрозаправного макета РН Циклон-4. Говорять і про виробництво тракторів для компанії «Борекс» і для Таджикистану.

Підтримка народних депутатів — одностайна

На зустрічі в Бюджетному комітеті Верховної Ради заводчанам було обіцяно підтримку. Люди переконалися, що всі народні депутати із Дніпропетровщини незалежно від партійної приналежності стоять на стороні порятунку заводу.

— Розуміючи складність економічної ситуації в країні і водночас важливість збереження професійного трудового колективу, необхідно врегулювати питання погашення заробітної плати працівникам державного підприємства, — вважає голова Бюджетного комітету Андрій Павелко.

За словами народного депутата від округу, на якому розташований ПМЗ, Максима Курячого, необхідно врегулювати питання погашення заборгованості з виплати заробітної плати працівникам «Південмашу», зокрема за рахунок коштів резервного фонду. Другим завданням є завантаження підприємства оборонним замовленням «під самий дах».

Під зверненням до Прем'єр-міністра про ліквідацію боргів із зарплати ПМЗ поставили підписи майже двісті народних депутатів.

— Це питання, яке об'єднало патріотичні сили парламенту, це питання, яке вимагає негайного вирішення, — сказано в зверненні. — Російська агентура розхитує ситуацію, намагається використовувати складну обстановку на заводі у своїх цілях, провокуючи працівників на акції протесту для картинки на російських телеканалах.

Стерта візитівка регіону

Справді, сьогоднішній стан справ на підприємстві більше додає штрихів до політичної, ніж економічної картини регіону та країни. В економічному плані ситуація на заводі мало відбивається на регіоні. Увесь машинобудівний комплекс Дніпропетровщини сьогодні становить не більше трьох відсотків обсягів виробництва. 75 відсотків має ГМК. Разом з тим символічно дуже важливо для іміджу області й усієї України показати, що ми женемо на експорт не руду, а ракети.

Торік область дала позитивне зовнішньоекономічне сальдо в чотири мільярди доларів. У той час як та ж Харківська область мріє про позитивний баланс у двісті мільйонів доларів. Але наші чотири мільярди — гірничорудні, металургійні і сільськогосподарські.

— Тому дуже б хотілося мати там і значну машинобудівну складову, щоб машинобудування мало не три відсотки, а п'ятнадцять — як було в радянські часи, — відзначає Віктор Сергєєв. — Зовсім поіншому виглядає ситуація в політичному плані. «Південмаш» завжди був і залишається символом промислового потенціалу області.

Свій рецепт вирішення питання запропонували профспілки. Так, як завод працював при Радянському Союзі, випускаючи сотню ракет на рік, він уже не буде працювати ніколи. Тому пропонується тракторне і тролейбусне виробництва перетворити в комунальне підприємство або передати в приватні руки. А завод приєднати до КБ «Південне», залишивши статус стратегічного оборонного держпідприємства.

Водночас в ОДА заявляють: дай Боже, щоб децентралізація дійшла до того, щоб це підприємство передали в управління облдержадміністрації. Якщо таке відбудеться — це стане нашою компетенцією. А от в облраді передавання ПМЗ у комунальну власність області вважають неправильним.

ЦИФРА

2 500 млн. грн. становить приблизний обсяг завантаження підприємства в 2015 році, необхідний для стійкої роботи (включаючи погашення простроченої зарплати і своєчасну виплату поточної). 980 млн. грн. — обсяг укладених на 2015 рік контрактів. 1 500 млн. грн. — потреба в дозавантаженні виробничих потужностей. 1 000 млн. грн. — реальні можливості з дозавантаження (контракти у стадії оформлення, проект державного оборонного замовлення). Серед можливостей з дозавантаження близько 730 млн. грн. може забезпечити державне оборонне замовлення.

Вставай, прокляттям затаврований?

В ГО «Євромайдан Дніпро», члени якої беруть активну участь у мирному врегулюванні ситуації на підприємстві, незабезпеченість «Південмашу» державними оборонними замовленнями і невиплату зарплати його працівникам уважають фактом державної зради. Україна перебуває в умовах війни, і ніхто зброї нам давати поки що не збирається. Тому необхідно її виготовляти на тих підприємствах, які в нас є — таких, як ПМЗ. На думку громадських працівників, невиплата зарплат працівникам держпідприємств деморалізує наших громадян в умовах війни.

— Самого нападу не пам'ятаю — мене відразу ж вирубали. Про те, що мене били четверо в масках, розповіли численні свідки, — розповів «Голосу України» потерпілий. — Забрали сумку, в якій був гаманець із сотнею гривень, і профспілкові документи — на щастя, не дуже важливі. До цього було чимало дзвінків, коли мене попереджали, що за подібну діяльність можна «одержати по голові». Але серйозно я ці погрози не сприймав.

— Уже не вперше в історії України відбувається спроба в умовах зовнішньої агресії відвернути народ від влади в державі і боротьби за свою незалежність, — розповів координатор організації Андрій Бут.

На мітингу 12 лютого працівники ПМЗ прийняли резолюцію із протестом проти невиплат зарплати та відсутності роботи.

— Важливим чинником нинішньої ситуації на заводі є те, що у керівництві залишаються люди, причетні до його розвалу. Державна власність — майно та територія — використовується в особистих інтересах. Крім того, штучно завищується вартість продукції, що її випускають, — що робить її неконкурентоспроможною. Незрозумілі дії керівництва держави, яка дозволяє залишатися таким людям при владі.

Сьогодні на Дніпропетровщині вирішується не тільки питання, чи залишиться наша країна космічною державою. Революція Гідності дала українцям поштовх до боротьби за свої інтереси з олігархічними кланами, криміналітетом. І в ці дні на прикладі «Південмашу» ми спостерігаємо початок руху працівників підприємств за обстоювання своїх прав.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Дніпропетровська область.

Фото надані автором.

У зразково-показових складальних цехах — повний порядок.

ОФІЦІЙНО

З Резолюції мітингу працівників ПМЗ:

«Багатомісячна невиплата заробітної плати на підприємствах області в умовах інфляції несе загрозу не тільки здоров'ю, а й життю працівників і їх родин. Відмова від програми «Зеніт» на ПМЗ — це втрата близько 50 тисяч робочих місць у країні. Це проблема України. І звучить вона так: бути чи не бути ракетній галузі, а Україні — космічною державою з передовими технологіями.

Перепрофілювання заводу істотно ситуацію не змінює. Обладнання специфічне, універсального майже немає. Перехід на інші види продукції не вирішує питання завантаження.

Сьогодні працівники наукоємного підприємства України, яке має найпередовіші космічні технології, ледве животіють, немов біженці, у рідному Дніпропетровську. Робітником набридло постійне приниження, вони, нарешті, відчули себе людьми, вільними, рівними та гідними. Цілюща хвиля Революції Гідності докотилася й до Південмашу».

ДОВІДКА

Верховна Рада підтримала законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливості стягнення земельного податку», згідно з яким «Південмаш» до 2018 року звільняється від сплати земельного податку в розмірі близько 60 млн. грн. на рік, а також проект закону про внесення змін до розділу XXI «Заключні та перехідні положення» Митного кодексу України щодо тимчасового звільнення від оподатковування ввізним митом товарів, що належать суб'єктам космічної діяльності.

Коли верстався номер

Стало відомо, що на екстреному засіданні Кабінету Міністрів України, що відбулося 19 лютого, було ухвалене рішення про виділення коштів для погашення боргів у заробітній платі працівникам Південмашу. Сума не уточнюється. Станом на 23 лютого виплата зарплат так і не розпочалася.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 35 (6039)
ЧЕТВЕР, 26 ЛЮТОГО 2015

СХВАЛЕНО
Постановою Верховної Ради України
від 11 лютого 2015 року
№ 182-VIII

РЕКОМЕНДАЦІЇ

парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково–технічної сфери держави»

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково–технічної сфери держави»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави»(далі - Рекомендації парламентських слухань), що додаються.

2. Кабінету Міністрів України до 1 вересня 2015 року проінформувати Верховну Раду України про стан реалізації Рекомендацій парламентських слухань, схвалених цією Постановою.

3. Апарату Верховної Ради України разом із Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти забезпечити в установленому порядку видання збірки матеріалів за результатами цих парламентських слухань.

4. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти.

5. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України В. ГРОЙСМАН.

м. Київ,
11 лютого 2015 року.
№ 182-VIII.

Учасники парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави», що відбулися 2 липня 2014 року, відзначають таке.

У сучасних умовах наука та науково-технічна сфера відіграють визначальну роль у ефективному розвитку економік передових країн світу та якісному покращенні життя громадян. Стрімко зростає наукоємність ВВП, збільшується кількість зайнятих у науково-технічній сфері, нарощуються кошти на її фінансове та ресурсне забезпечення. Світовий ринок наукоємної продукції зростає в 2-2,5 раза швидше порівняно з темпами росту світової економіки.

В Україні за роки незалежності наука втратила функції впливу на соціально-економічний розвиток держави, до критичного рівня знизився показник вітчизняного науково-технічного потенціалу, що стало загрозою національній безпеці України.

На сьогодні серед зайнятого населення України частка вчених становить 0,49 відсотка, що у 3,5 раза менше, ніж 20 років тому. У 2011 році цей показник у Фінляндії становив 3,27 відсотка, у Данії - 3,16 відсотка, Ісландії - 2,96 відсотка, Туреччині - 0,68 відсотка. Втрачається зв'язок поколінь та перспективи сучасного розвитку науки.

Питома вага загального обсягу витрат на науково-технічну сферу в Україні у 2013 році становила 0,77 відсотка ВВП, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету - 0,33 відсотка ВВП. Водночас у 2012 році середній рівень обсягу витрат на наукові дослідження та розробки країн ЄС у ВВП становив 2,06 відсотка. Більшою частка витрат на дослідження та розробки була у Фінляндії - 3,55 відсотка, Швеції - 3,41 відсотка, Данії - 2,99 відсотка, Німеччині - 2,92 відсотка, Австрії - 2,84 відсотка, Словенії - 2,80 відсотка, Франції - 2,26 відсотка, Бельгії - 2,24 відсотка, Естонії - 2,18 відсотка та Нідерландах - 2,16 відсотка.

Стійка тенденція до зменшення частки ВВП на витрати вітчизняної науки особливо загострилася упродовж 2010-2013 років. Як наслідок, у 2014 році на науку заплановано видатки на рівні 0,27 відсотка ВВП. Це найнижчий показник фінансування науки за весь час незалежності України.

Загальновідомо, що для самовідтворення наукової сфери її фінансування має проводитися на рівні не нижче 0,9 відсотка ВВП. Брак коштів та застарілість матеріально-технологічної бази науки суттєво обмежують можливості проведення в Україні наукових досліджень та їх виконання на світовому рівні.

Проблема має системний характер і обумовлена загальними принципами організації соціально-економічної діяльності України. У державі не визначені стратегічні цілі і завдання розвитку, не запроваджено довгострокове та середньострокове прогнозування і планування соціально-економічного розвитку, як це передбачено у розвинених країнах світу та державах ЄС.

Реформи вітчизняної економіки та програми, що пропонувалися президентами та урядами України упродовж останніх років, лише формально декларували інноваційну спрямованість держави і жодним чином не вплинули на зростання попиту виробництва та потреби економіки на наукові, науково-технічні розробки.

Втратили своє значення затверджені Верховною Радою України пріоритетні напрями розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності в Україні. Припинилося проведення конкурсів на виконання відповідних державних науково-технічних програм та розроблення нових державних науково-технічних програм. Втрачено систему конкурсного фінансування як основного механізму фінансування науки та інновацій.

Законодавство у науково-технічній сфері, що напрацьовувалося у перше десятиріччя незалежної України, у цілому створило сприятливі умови для розвитку вітчизняної науки та економіки держави. Але шляхом внесення змін та призупинення діючих норм законів воно втратило стимулюючі чинники розвитку науки, особливо в частині реалізації прикладних розробок, їх упровадження та створення ринку інтелектуальної власності.

Зупинено реалізацію законів України «Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», стримується реалізація законів України «Про наукові парки» та «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» та Державної цільової економічної програми «Створення в Україні інноваційної інфраструктури на 2009-2013 роки». Відсутній план заходів із запровадження Концепції розвитку національної інноваційної системи. Не виконуються положення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо бюджетного фінансування науки на рівні 1,7 відсотка ВВП, принципи базового і конкурсного забезпечення науки та заходи із створення сприятливих економічних умов діяльності наукових установ.

У зв'язку з цим не діють фінансові, податкові, кредитні стимули розвитку інноваційної діяльності, трансферу технологій, у тому числі з оцінки та використання об'єктів права інтелектуальної власності. Не розвивається система підтримки венчурної діяльності реалізації результатів досліджень, відсутні стимули щодо залучення коштів приватних підприємств у проведення досліджень і розробок.

Деякі рішення Уряду України щодо науки не відповідають вимогам законів, обмежують їх дію, а іноді дають можливість центральним органам виконавчої влади виходити за межі своїх повноважень. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» від 24 липня 2013 року № 567 Міністерство освіти і науки України самостійно визначає терміни заборони і позбавляє вчених, з якими не має правовідносин, права займатися науково-експертною діяльністю, чим перевищує свої повноваження.

Установлені рішенням Уряду України норми з підвищення ставок зборів за набуття та підтримання захисту прав на винаходи призвели до згортання процесів створення об'єктів права інтелектуальної власності на підприємствах. Як наслідок, зменшилася частка організацій, що займаються винахідницькою та інноваційною діяльністю, яка у 2013 році становила лише 16,8 відсотка.

Державна казначейська служба України безпідставно обмежує та затримує перерахунок коштів наукових установ та вищих навчальних закладів, зароблених за рахунок грантів, договорів з іноземними партнерами, як наслідок зривається їхня участь у міжнародних програмах наукових досліджень, зокрема у науковій програмі Європейського Союзу «Горизонт 2020». Така зарегульованість негативно впливає також на співпрацю з вітчизняними науковими установами, унеможливлює проведення комплексних досліджень та раціональне використання людських ресурсів і наукового обладнання.

Значних втрат зазнала галузева наука, діяльність якої найбільшим чином спрямована на інноваційний розвиток та використання власних розробок у виробничій сфері. Після ліквідації Міністерства промислової політики України значну кількість наукових установ переведено в інші міністерства не за їхнім профілем наукової діяльності. Проводиться реформування напрямів діяльності таких установ, втрачається координація їх наукової діяльності, зникають наукові школи, залишаються без роботи висококваліфіковані науковці. Галузеві наукові установи несуть непосильний тягар виплати пенсій колишнім науковим працівникам за власні кошти та сплати у повному обсязі податку на землю. За останні роки кількість наукових установ у цій сфері скоротилась майже удвічі.

Починаючи з 2013 року в науково-дослідних інститутах Національної академії наук України, національних галузевих академій наук, наукових підрозділах університетів відбувається вимушене переведення працівників на скорочений робочий день, не виплачуються надбавки за вчене звання та науковий ступінь, виконання обов'язків відсутнього працівника тощо. Базового бюджетного фінансування наукових установ не вистачає навіть на покриття видатків з оплати праці, нарахувань на заробітну плату та комунальні платежі.

Такий критичний стан вітчизняної науково-технічної сфери значною мірою зумовлено відсутністю ефективної системи державного управління наукою, яка відповідально відстоювала б дотримання вимог законодавства та сучасні потреби розвитку вітчизняної науки, забезпечувала її взаємодію з виробництвом, здійснювала необхідну координацію наукових досліджень і розробок.

Міністерство фінансів України проводить надмірне адміністрування науково-технічної сфери. Необґрунтовано позбавляє статусу головних розпорядників бюджетних коштів національні академії наук, зменшує обсяги фінансових пропозицій наукових організацій, скорочує або зовсім припиняє фінансування державних цільових програм. У Державному бюджеті України на свій розсуд змінює розпорядників бюджетних коштів, назви бюджетних програм, що призводить до плутанини та негативно впливає на цільове використання коштів. Фінансова діяльність наукових установ та вищих навчальних закладів непомірно зарегламентована Державною казначейською службою України. Порушуються принципи самоврядності академій наук, самостійності у вирішенні фінансових питань наукових установ та університетів. Під тиском контролюючих органів на комерційну основу переводиться підготовка кандидатів і докторів наук, вимагаються довідки про впровадження результатів фундаментальних досліджень.

На сьогодні міжнародна діяльність наукових установ та організацій регламентується 34 міжнародними угодами у сфері науки і науково-технічної діяльності, ратифікованими Верховною Радою України. Однак виконання міжнародних зобов'язань за цими договорами українською стороною здійснюється не у повному обсязі. Скорочуються обсяги виплат за міжнародними зобов'язаннями, стримується їх виконання.

З метою адаптації вітчизняного законодавства до європейських стандартів у науково-технічній та інноваційній сферах на прохання Уряду України у 2010-2011 та 2013 роках Україна реалізувала два проекти Європейського Союзу та Організації Об'єднаних Націй. Проекти виконувалися за участі понад 40 європейських та українських експертів шляхом використання найкращої європейської практики. Вартість лише проекту Європейського Співтовариства становила 2,7 мільйона євро. Проте результати проектів та їх практичні рекомендації на сьогодні Урядом України не реалізовані.

Вітчизняна наука ще зберігала свій потенціал для вирішення складних і необхідних суспільству завдань у сфері математики, механіки, інформатики, фізики, хімії, фізіології та медицини. Вона має унікальні технології з електрозварювання, радіоелектроніки, біотехнологій, розробки нових матеріалів, інформаційних технологій, засобів зв'язку та телекомунікацій.

Україна входить до вісімки країн світу, спроможних забезпечити повний цикл проектування і виробництва космічної техніки, до п'ятірки країн світу, спроможних забезпечити повний цикл виробництва броньованих машин, та до десятки найбільших суднобудівних країн світу.

У середині 2012 року Україна ввійшла до першої десятки країн Європи за кількістю інтернет-користувачів, доступ до всесвітньої павутини мають близько 15 мільйонів українців. Створено національну GRID-інфраструктуру, яка інтегрована з європейською і активно працює над вирішенням надскладних задач сучасної фізики, хімії та біології. Українські вчені брали участь у створенні найбільшого у світі прискорювача елементарних часток - Великого Адронного Коллайдера і наразі продовжують брати активну участь у наукових дослідженнях у цьому напрямі.

У сучасних умовах глобалізації економічного життя розвинені країни, в яких наука виконує роль головного економіко-відтворювального фактора, забезпечують свій розвиток за рахунок розвитку науки, удосконалення існуючих технологій, техніки та використання принципово нових наукових досягнень.

Однією з найважливіших стратегічних цілей, які в сучасних умовах має ставити перед собою українське суспільство, є пошук можливостей та вжиття дієвих заходів, спрямованих на активізацію розвитку науково-технічного потенціалу щодо прискорення технологічного розвитку економіки нашої держави, підвищення її конкурентоспроможності та інноваційності.

Безсумнівно, на перший план виходять національні інтереси, що вимагають негайних та ефективних заходів, спрямованих на збереження існуючого науково-технологічного потенціалу країни та підвищення ефективності його використання для подолання кризових явищ, що мають місце в економічному та соціальному розвитку. Без чіткої законодавчої та нормативно-правової бази, ефективної інституційної системи її використання швидко втрачаються можливості належним чином розвивати наукові дослідження, оперативно впроваджувати їх результати, реагувати на світові науково-технологічні досягнення та ефективно використовувати їх у національних інтересах.

Реалізуючи прийняті Верховною Радою України засади зовнішньої і внутрішньої політики, прокладаючи курс до Європи, формуючи відповідні плани входження України до Європейського Союзу та враховуючи низку невирішених проблем щодо розвитку науки та науково-технічної сфери держави, а також стан виконання законів України та постанов Верховної Ради України щодо наукової та науково-технічної політики України, учасники парламентських слухань рекомендують:

1. Президенту України:

1.1. Провести засідання Ради національної безпеки і оборони України з питання щодо розвитку науки та науково-технічної сфери в контексті забезпечення національної безпеки України.

1.2. Підвищити роль та відповідальність Національної академії наук України, Національної академії правових наук України, Національного інституту стратегічних досліджень у підготовці довгострокової стратегії національної безпеки України, реформуванні та розвитку державної і недержавної складових сектору безпеки України, проведенні наукової, науково-технічної експертизи, підготовці прогнозів і наслідків реалізації найбільш важливих рішень держави та їх міжнародно-правового забезпечення.

2. Верховній Раді України:

2.1. Внести зміни до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» в частині посилення контрольних функцій парламенту України щодо реалізації законів, поновлення проведення «Днів Уряду», підвищення відповідальності за дотримання науково-експертних висновків до проектів законів, що приймаються Верховною Радою України.

2.2. Опрацювати питання щодо участі профільних наукових установ Національної академії наук України, Національної академії правових наук України у науковому забезпеченні конституційної реформи та децентралізації системи державного управління в Україні, законотворчій діяльності Верховної Ради України, проведенні наукових експертиз проектів законів, розробці складових електронного парламенту, створенні єдиної системи нормативно-правової інформації державних органів та органів місцевого самоврядування, гармонізації законодавства України з нормами правових актів Європейського Союзу.

2.3. Створити при Верховній Раді України Комісію з питань майбутнього.

3. Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти:

3.1. Внести на розгляд Верховної Ради України законодавчі пропозиції щодо змін до законів України у сфері наукової та науково-технічної діяльності, в яких передбачити:

поетапне збільшення фінансування наукових досліджень та розробок до показників Європейського Союзу з обов'язковим базовим фінансуванням наукових установ на рівні 0,5-0,7 відсотка ВВП та розподілом решти коштів шляхом проведення прозорих конкурсів із залученням експертів міжнародного рівня;

інструменти стимулювання залучення коштів реального сектору економіки для фінансування наукових досліджень та розробок;

принципи дольового фінансування наукових досліджень та розробок за рахунок коштів державного бюджету та суб'єктів господарювання;

розвиток грантової системи, у тому числі для молодих вчених, створення незалежного національного фонду досліджень (зі статусом самостійної юридичної особи та окремим рядком у Державному бюджеті України), що надаватиме гранти для фінансування наукових досліджень шляхом проведення прозорих конкурсів із високим рівнем незалежної експертизи;

створення системи державних ключових лабораторій з міжнародними експертними радами та національних дослідницьких інфраструктур, що інтегруються до світових систем, із забезпеченням відкритого доступу до них;

податкові, кредитні, фінансові стимули використання результатів наукових досліджень, у тому числі проведення конструкторсько-технологічних та дослідно-конструкторських робіт;

законодавче закріплення основних засад посилення ролі науки у забезпеченні сталого інноваційного розвитку України;

визначення конкретних механізмів забезпечення належної наукової обґрунтованості формування та реалізації державної політики в усіх сферах суспільного життя;

удосконалення системи планування та державного фінансування наукової та науково-технічної діяльності в Україні, насамперед виконання фундаментальних досліджень, а також прикладних досліджень за рахунок бюджетних коштів, використання їх результатів для суспільних потреб, розвитку сучасного виробництва;

удосконалення системи державного управління у сфері наукової та науково-технічної діяльності, посилення ролі самоврядності та відповідальності наукових установ у вирішенні питань розвитку їх наукової та науково-технічної діяльності;

забезпечення ефективної взаємодії представників наукової громадськості і органів виконавчої влади у формуванні та реалізації єдиної державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності шляхом створення Національної ради України з питань науки і технологій як консультативно-дорадчого органу при Кабінеті Міністрів України;

створення умов для розширення співробітництва між науковими установами, вищими навчальними закладами та суб'єктами підприємництва шляхом створення єдиного національного дослідницького простору, відкритого світу, в інтересах розвитку наукової та науково-технічної діяльності;

удосконалення процедури захисту дисертацій, зокрема публічності (завчасне оприлюднення інформації про дисертанта, роботу, опонентів та публікація авторефератів у мережі Інтернет);

забезпечення мобільності науковців, зокрема, передбачення закордонних наукових стажувань різної тривалості (від декількох місяців до декількох років), в тому числі за рахунок приймаючої сторони, зі збереженням робочого місця та зарахуванням у науковий стаж;

надання Національній академії наук України офіційного статусу головної науково-експертної організації України;

спрощення механізму утворення науковими установами, державними вищими навчальними закладами господарських товариств з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності;

підвищення статусу громадських наукових організацій, рад молодих учених у формуванні та реалізації державної науково-технічної політики;

закріплення за Національною академією наук України, національними галузевими академіями наук, національним фондом досліджень статусу головних розпорядників бюджетних коштів;

базове бюджетне фінансування провідних університетів, насамперед дослідницьких університетів, з урахуванням їх науково-технічного потенціалу;

удосконалення системи визначення пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, механізмів їх реалізації та мобілізації фінансових і матеріально технічних ресурсів на забезпечення поставлених цілей;

запровадження з урахуванням досвіду країн - світових лідерів довгострокового планування діяльності у науково-технічній сфері шляхом ухвалення Верховною Радою України стратегії інноваційного розвитку, узгодженої із входженням до європейського дослідницького простору, та затвердження Кабінетом Міністрів України планів розвитку наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності на середньострокову перспективу.

3.2. Ініціювати розробку Національною радою з питань науки і технологій програми «Україна - інтелектуальний центр XXI століття» з метою визначення стратегічних цілей (на 10-20 років) та їх правового забезпечення щодо перетворення України в інтелектуальний центр науково-технічної творчості.

3.3. Ініціювати внесення змін до Конституції України щодо обов'язку держави з виявлення обдарованих людей і створення умов для їх розвитку.

3.4. Підготувати пропозиції щодо створення при Верховній Раді України Комісії з питань майбутнього та розвитку в Україні системи прогнозування.

4. Кабінету Міністрів України:

4.1. Провести засідання Кабінету Міністрів України, на якому розглянути питання щодо:

4.1.1. розвитку науково-технічного потенціалу, його участі у становленні конкурентної економіки та забезпеченні національної безпеки держави, із залученням експертів з Європейського Союзу (зокрема, Європейської дослідницької ради) та Організації Об'єднаних Націй щодо адаптації науково-технічної сфери держави до стандартів ЄС;

4.1.2. виконання угоди з Європейським Співтовариством у сфері науки та технологій щодо інтеграції до європейського дослідницького прос-

тору (зокрема, розробити план заходів на виконання статей 374-376 глави 9 розділу V угоди про асоціацію з ЄС).

4.2. Підготувати та подати протягом 2015 року на розгляд Верховної Ради України зміни до таких кодексів України:

4.2.1. у Бюджетному кодексі України щодо спеціального фонду, надавши можливість вищим навчальним закладам і науковим установам розміщувати власні надходження, отримані від плати за послуги від наукової та науково-технічної діяльності, в державних банківських установах;

4.2.2. у Податковому кодексі України удосконалити зміст статей 153 та 197, передбачивши таке:

підприємства, що здійснюють фінансування науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що проводяться науковими установами та вищими навчальними закладами, а також що проводяться безпосередньо самими підприємствами, мають право включати зазначені витрати у склад витрат звітного (податкового) періоду, в якому завершені такі роботи (окремі етапи робіт), у розмірі фактичних витрат із застосуванням коефіцієнта 1,5;

застосування коефіцієнта 1,5 здійснюється під час державної реєстрації зазначених робіт у встановленому законодавством порядку;

податок на прибуток малих та середніх підприємств від реалізації нової продукції відповідно до пріоритетних напрямів науково-технічної та інноваційної діяльності встановлюється у розмірі 50 відсотків від ставки податку на прибуток підприємств протягом двох років після року освоєння її виробництва;

податок на прибуток новостворених малих та середніх підприємств від реалізації нової продукції відповідно до пріоритетних напрямів науково-технічної та інноваційної діяльності встановлюється у розмірі нульової ставки податку протягом двох років, наступних за роком створення підприємства, та у розмірі 50 відсотків протягом наступних трьох років;

визнання продукції новою здійснюється уповноваженим органом у сфері наукової та науково-технічної діяльності у встановленому порядку;

податок на прибуток підприємств (конструкторсько-технологічні організації, дослідні заводи і виробництва), що входять до науково-технічного комплексу, створеного на базі науково-дослідного інституту, від реалізації дослідних партій продукції та проведення дослідно-конструкторських та конструкторсько-технологічних робіт встановлюється у розмірі 50 відсотків від ставки податку для підприємств;

прибуток, одержаний підприємствами та організаціями від реалізації дослідних партій нової продукції, не підлягає оподаткуванню протягом двох років після освоєння їх виробництва;

звільняються від оподаткування операції із ввезення на митну територію України наукових приладів, обладнання, запасних частин і витратних матеріалів для них, реактивів, зразків, наукової літератури в паперовому й цифровому форматі для забезпечення власної наукової та науково-технічної діяльності наукових установ та вищих навчальних закладів та якщо ідентичні товари з аналогічними якісними показниками не виробляються в Україні;

оплата обов'язкових податків і страхових зборів здійснюється науковими установами та вищими навчальними закладами за фактом надходження коштів замовника за виконані науково-технічні роботи, а не після підписання актів приймання-здавання науково-технічної продукції;

наукові установи та вищі навчальні заклади мають право розпоряджатися коштами, які вони заробляють за виконання науково-технічних та інших господарських робіт, безпосередньо через банківські рахунки та без лімітування їх розподілу по статтях;

4.2.3. у Митному кодексі України в частині спрощення митних процедур щодо наукових зразків, матеріалів і приладів, які використовуються для проведення спільних досліджень з іноземними партнерами.

4.3. Підготувати та подати протягом 2015 року на розгляд Верховної Ради України зміни до таких законів України:

4.3.1. «Про здійснення державних закупівель» щодо непоширення цього Закону на випадки, якщо предметом закупівлі є:

товари, роботи і послуги, необхідні для випуску наукової видавничої продукції установ;

товари, роботи і послуги, закупівля яких здійснюється науковими установами та вищими навчальними закладами для виконання державного замовлення;

книги, періодичні видання та інші документи на паперових та електронних носіях інформації для поповнення бібліотечних фондів, а також доступ до електронних баз наукової інформації;

4.3.2. «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» щодо:

вдосконалення системи розроблення та наукового обґрунтування пріоритетних напрямів;

включення до пріоритетних напрямів фундаментальних досліджень та прикладних наукових досліджень робіт із створення перспективних зразків високотехнологічної техніки (зокрема ракетно-космічної);

4.3.3. «Про державно-приватне партнерство» щодо викладення переліку мотиваційних засад для інвесторів під час виконання наукових та науково-технічних договорів, інноваційних проектів на принципах державно-приватного партнерства та спрощення процедури укладення такого договору;

4.3.4. «Про наукові парки» та інших законів щодо визначення організаційно-правової форми господарювання наукового парку та надання дозволу вищому навчальному закладу (науковій установі) як засновнику наукового парку одержувати частину прибутку від діяльності наукового парку в порядку, встановленому статутом наукового парку, у вигляді надходжень, визначених пунктом 157.3 статті 157 Податкового кодексу України, - коштів або майна, що надходять безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних пожертвувань (пасивних доходів);

4.3.5. «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» щодо спрощення процедури створення технологічних парків та запровадження сприятливих економічних умов їх діяльності;

4.3.6. «Про загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій» як загальнодержавну цільову науково-технічну програму реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, затверджених Законом України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»;

4.3.7. «Про інноваційну діяльність» щодо:

формування національної інноваційної системи, розвитку інноваційної інфраструктури, розвитку державно-приватного партнерства, венчурного фінансування;

надання права науковим установам і вищим навчальним закладам виступати засновником (співзасновником) інших юридичних осіб, у тому числі стартапів, малих комерційних підприємств, дослідних виробництв, які провадять свою діяльність відповідно до напрямів інноваційної діяльності засновників та (або) забезпечують виконання їх статутних завдань через внесення матеріальних прав на об'єкти інтелектуальної власності до статутних фондів та отримання засновниками коштів від створених ними юридичних осіб за трансфер розроблених технологій;

4.3.8. «Про гуманітарну допомогу» щодо отримання науковими установами (вищими навчальними закладами) наукового обладнання від іноземних установ, організацій та звільнення його від оподаткування.

4.4. Вжити заходів щодо:

4.4.1. організації розроблення стратегії розвитку України на інноваційній основі на тривалу перспективу (понад 20 років), залучивши до цього Національну раду з питань науки і технологій, Національну академію наук України, національні галузеві академії, відомих вчених та фахівців, у тому числі іноземних;

4.4.2. забезпечення відповідно до Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» розроблення прогнозу економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період;

4.4.3. створення при Кабінеті Міністрів України Національної ради України з питань науки і технологій як консультативно-дорадчого органу з питань формування єдиної державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності та передбачення дієвих механізмів по реалізації розробленої нею політики;

4.4.4. завершення процедури створення та забезпечення роботи Ради з питань космічної діяльності при Кабінеті Міністрів України;

4.4.5. виведення з підпорядкування Міністерства освіти і науки України Державного фонду фундаментальних досліджень, надання йому статусу самостійної юридичної особи та згідно із законом щорічно у Державному бюджеті України визначати окремим рядком кошти для фонду;

4.4.6. забезпечення фінансування Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2013-2017 роки, затвердженої Законом України від 5 вересня 2013 року, згідно з обсягами, передбаченими зазначеним Законом;

4.4.7. повернення у державну власність і відновлення виробництва провідного підприємства України у галузі наукового і навчального приладобудування ВАТ «SELMI»;

4.4.8. створення наглядової ради з питань реалізації проектів і програм міжнародної технічної допомоги, внесення необхідних змін до нормативно-правового забезпечення міжнародної технічної допомоги, зокрема передбачити:

залучення вітчизняних експертів-науковців для участі у групах міжнародних консультантів;

науково-технічну експертизу результатів проектів та програм міжнародної технічної допомоги шляхом проведення поточного та заключного моніторингу з боку Національної академії наук України, національних галузевих академій;

спрямування на наукові, науково-технічні установи в системі центральних органів виконавчої влади - бенефіціарів не менш як 33 відсотки загального обсягу технічної допомоги на забезпечення випереджальних інноваційних темпів галузевого розвитку.

4.5. Уточнити функції Міністерства освіти і науки України і Міністерства економічного розвитку та торгівлі України в частині повноважень щодо трансферу технологій та питань інтелектуальної власності та повернути Державну службу інтелектуальної власності України у підпорядкування Міністерства освіти і науки України.

4.6. Запровадити за пріоритетними напрямами інноваційної діяльності програми проведення прикладних досліджень, конструкторсько-технологічних та дослідно-конструкторських робіт, трансферу технологій за участі наукових установ та вищих навчальних закладів, представників промисловості на засадах спільного фінансування робіт за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів підприємств.

4.7. Розробити програму розвитку венчурної діяльності в Україні у сфері інновацій та трансферу технологій, що передбачає залучення вітчизняних та іноземних інвестицій, фінансові, податкові, кредитні механізми підтримки венчурної діяльності, та підготувати зміни до законодавства України щодо розвитку венчурної діяльності у науково-технічній сфері.

4.8. Внести зміни до нормативно-правових актів, що регламентують діяльність органів Державної казначейської служби України, щодо встановлення заборони затримки коштів, які отримують бюджетні наукові установи та вищі навчальні заклади у вигляді грантів та від виконання науково-дослідних робіт з підприємствами.

Установити за рішенням Кабінету Міністрів України строк перерахування зазначених коштів в один день з дня реєстрації фінансових зобов'язань бюджетних установ.

Підготувати зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо введення відповідальності працівників органів Державної казначейської служби України у разі порушення строків перерахування коштів бюджетних установ.

4.9. Внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету» від 1 березня 2014 року № 65, передбачивши здійснення Державною казначейською службою України платежів за видатками спеціального фонду державного бюджету наукових установ та вищих навчальних закладів на придбання обладнання, матеріалів, проведення конференцій, відрядження, що отримуються науковими установами та вищими навчальними закладами за договорами з міжнародними та іноземними організаціями, грантами, договорами з організаціями та підприємствами України щодо проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт та міжнародного науково-технічного співробітництва.

4.10. Підготувати пропозиції щодо внесення змін до відповідних законодавчих актів України про часткове фінансування наукових досліджень та наукових розробок із коштів місцевих органів влади.

4.11. Вирішити питання щодо надання права розміщення тимчасово вільних власних надходжень наукових установ та вищих навчальних закладів на депозитних рахунках в установах банків.

4.12. Підготувати пропозиції, у тому числі до законів, щодо порядку проведення та залучення наукових установ та організацій, відомих вченим до експертизи та консультування з правових, соціально-економічних, господарських питань за проектами та програмами, що приймаються на державному та регіональному рівнях.

4.13. Розробити і затвердити постанови Кабінету Міністрів України, які містили б перелік прекурсорів та регулювали б їх обіг і використання у наукової діяльності відповідно до нормативів ЄС.

4.14. Доручити Міністерству фінансів України:

4.14.1. при визначенні обсягів видатків, що спрямовуються на наукову сферу під час формування проекту закону про Державний бюджет України на відповідний бюджетний рік:

надавати перевагу програмно-цільовому фінансуванню науки та поступовому доведенню протягом трьох років його частки до 30 відсотків загального обсягу фінансування науки за рахунок збільшення останнього, без одночасного скорочення базового фінансування;

передбачити базове бюджетне фінансування науки для вищих навчальних закладів (університетів, академій, інститутів);

передбачити виділення капітальних та поточних видатків, спрямованих на закупівлю імпортного наукового обладнання, наукової літератури в паперовому, цифровому форматі та розвиток матеріально-технічної бази наукової діяльності, стовідсоткове фінансування оплати праці працівників наукових установ, організацій, підприємств та навчальних закладів згідно із законодавством.

4.15. Доручити Міністерству освіти і науки України:

4.15.1. провести аналіз міжнародних угод у сфері науки і науково-технічної діяльності щодо їх чинності, підготувати пропозиції щодо тих угод, строк дії яких закінчується;

4.15.2. підготувати та подати протягом місяця з дня прийняття цієї Постанови до Верховної Ради України проект закону про продовження Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво. Підготувати дорожню карту наукового і технологічного співробітництва з ЄС із врахуванням пріоритетів європейського дослідницького простору та розробити дієві механізми взаємодії двостороннього комітету Україна - ЄС з питань науки та технологій із залученням наукової спільноти та експертного середовища, метою якої має бути забезпечення поглибленої інтеграції дослідницьких просторів;

4.15.3. відновити у 2015 році практику формування державних цільових наукових, науково-технічних програм з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки;

4.15.4. посилити інтеграцію наукових установ та університетів України в міжнародне наукове співтовариство, забезпечити участь у міжнародних проектах з метою отримання конкурентоспроможних наукових результатів світового рівня, розширити перелік міждержавних програм спільних досліджень, забезпечити підтримку участі університетів та наукових установ у європейських грантових програмах, у тому числі шляхом оплати відповідного фінансового внеску за рахунок бюджетних коштів;

4.15.5. враховуючи зростаючі обсяги міжнародного наукового співробітництва, збільшення кількості стажувань аспірантів і докторантів за кордоном, нормативно закріпити можливість подвійного керівництва кандидатських і докторських дисертацій та консультування здобувачів, коли одним із керівників (консультантів) виступатиме представник закордонного вищого навчального закладу або наукової установи;

4.15.6. спільно з Національною академією наук України та Національною академією правових наук України підготувати законодавчі пропозиції щодо необхідності проведення науково-технічної експертизи крупних державних проектів, підвищення статусу науково-технічної експертизи та відповідальності за її об'єктивне і комплексне виконання, а також щодо встановлення адміністративної і кримінальної відповідальності посадових осіб у разі здійснення економічної, фінансової та матеріальної шкоди внаслідок неотримання висновків такої експертизи;

4.15.7. розробити систему атестації наукових підрозділів дослідницьких університетів, до складу яких входять штатні працівники, що утримуються за рахунок базового фінансування та вирішують завдання організаційного та інформаційного забезпечення наукової діяльності університетів;

4.15.8. провести аналіз результатів наукової діяльності університетів із статусом «дослідницький» на відповідність критеріям дослідницького університету, скоригувати кількість дослідницьких університетів та запровадити пілотні проекти щодо забезпечення фінансування їх наукової діяльності;

4.15.9. визначити чіткі критерії віднесення проектів до фундаментальних і прикладних досліджень, привести термін виконання проектів у відповідність із термінами, що визначені в Національній академії наук України та відповідно закордонному досвіду: для фундаментальних досліджень - до 5 років, для прикладних досліджень або розробок - 3 роки, при цьому надаючи право вищим навчальним закладам визначати термін виконання фундаментальних досліджень самостійно;

4.15.10. внести зміни до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1112 від 17 жовтня 2012 року «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» щодо зменшення кількості статей, необхідних для захисту дисертації, з одночасним збільшенням вимог до якості журналів;

4.15.11. оптимізувати процедуру підготовки до захисту відповідно до європейських стандартів (відмінити друк платного оголошення про захист, замінивши його на безкоштовне оголошення в мережі Інтернет із долученням електронної версії автореферату; відмінити розсилку друкованих версій авторефератів в інші держави та мінімізувати список адрес розсилки по Україні; замінити вимоги до оформлення тексту дисертації та бібліографії на менш деталізовані тощо);

4.15.12. ініціювати оптимізацію правил транскордонного перевезення зразків та спрощення процедури розмитнення реактивів і обладнання;

4.15.13. ініціювати оптимізацію методів збору інформації Українським інститутом науково-технічної і економічної інформації, зокрема перехід на електронний документообіг.

4.16. Доручити Міністерству освіти і науки України та Міністерству фінансів України:

4.16.1. підготувати бюджетні пропозиції на 2016 рік щодо базового фінансування провідних наукових шкіл вищих навчальних закладів (університетів, академій, інститутів) та врахувати їх під час підготовки проекту Закону України про Державний бюджет України на 2016 рік;

4.16.2. у проекті Закону України про Державний бюджет України на 2016 рік та наступні роки передбачити цільові видатки для проведення прогнозних та форсайтних досліджень науково-технологічного розвитку, які б виконувалися, зокрема, на замовлення Національної ради України з питань науки і технологій;

4.16.3. розробити та ухвалити нові державні науково-технічні програми для підтримки досліджень за пріоритетними напрямами, визначеними Національною радою України з питань науки і технологій;

4.16.4. забезпечити вищим навчальним закладам і науковим установам доступ до електронних ресурсів комерційних наукометричних баз Scopus, Web of Science і наукової періодики провідних світових видавництв Elsevier, Springer тощо.

4.17. Доручити Міністерству освіти і науки України та Національній академії педагогічних наук України:

4.17.1. розробити концепцію програми довгострокового розвитку педагогічної і психологічної наук, яка, зокрема, передбачала б:

систематизацію і вдосконалення законодавчого та нормативно-правового забезпечення розвитку психолого-педагогічних наук;

стратегічні пріоритети у визначенні проблематики наукових досліджень;

нові підходи до координації та організації досліджень на проектних і програмно-цільових засадах;

розширення обсягів фінансування психолого-педагогічних досліджень на грантовій основі;

засади формування галузевої системи впровадження результатів психолого-педагогічних досліджень в освітню практику;

інтеграцію наукового потенціалу університетської та академічної науки в дослідження актуальних проблем освітньої галузі;

4.17.2. опрацювати питання щодо створення інституту дошкільної освіти.

4.18. Спільно з Національною академією наук України:

4.18.1. поновити програму, що діяла за підтримки Уряду у 2004-2010 роках, з модернізації парку унікального наукового обладнання і приладів Національної академії наук України за рахунок цільових капітальних видатків;

4.18.2. підготувати та подати у другому півріччі 2015 року на розгляд Верховної Ради України проект закону про Національну академію наук України;

4.18.3. підготувати на основі Постанови Верховної Ради України від 21 жовтня 2010 року № 2632-VI «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» стратегію інноваційного розвитку України на 2016-2026 роки з максимальним урахуванням положень, основних цілей та стандартів для країн ЄС, визначених у Стратегії «Європа-2020», і подати її у другому півріччі 2015 року на розгляд Верховної Ради України.

4.19. Доручити Міністерству аграрної політики та продовольства України та Національній академії аграрних наук України:

4.19.1. підготувати стратегію розвитку агропромислового сектору економіки на тривалу перспективу та на її основі уточнити пріоритетні напрями наукового та науково-технічного розвитку галузі;

4.19.2. здійснити заходи щодо посилення координації проведення прикладних наукових досліджень у сфері аграрних наук, організації використання отриманих результатів та формування сучасної інноваційної інфраструктури, у тому числі:

завершити розробку програми розвитку агропромислового сектору економіки України до 2020 року;

забезпечити реалізацію пілотних проектів інноваційно-інвестиційного розвитку аграрної галузі на базі державних підприємств Міністерства аграрної політики та продовольства України і державних підприємств дослідних господарств Національної академії аграрних наук України;

4.19.3. розробити систему комплексних заходів із забезпечення охорони об'єктів права інтелектуальної власності та створення ефективної інноваційної інфраструктури з метою капіталізації і комерціалізації бізнес-привабливих інноваційних розробок та трансферу технологій в агарному секторі економіки України;

4.19.4. підготувати пропозиції із вдосконалення нормативно-правової бази підтримки і розвитку підприємств та організацій інноваційної інфраструктури (інноваційних центрів, центрів трансферу технологій, наукових парків, регіональних інноваційних кластерів, інноваційних бізнес-інкубаторів тощо), у тому числі з фінансового забезпечення інноваційної діяльності в аграрному секторі;

4.19.5. підготувати законодавчі пропозиції щодо збереження та забезпечення цілісності земельного комплексу Національної академії аграрних наук України.

4.20. Доручити Міністерству охорони здоров'я України та Національній академії медичних наук України:

4.20.1. систематизувати законодавче та нормативно-правове забезпечення сфери охорони здоров'я в частині розвитку медичної науки;

4.20.2. розробити доктрину розвитку медичної науки, яка б містила нові засадничі підходи до її формування і ґрунтувалася на:

суспільних, державних і галузевих потребах та замовленнях на наукові дослідження й розробки для їх подальшого впровадження;

сучасній системі оцінки місії і значення медичної науки для розвитку держави, соціуму та охорони здоров'я;

стратегії і пріоритетних напрямах медичних наукових досліджень;

сучасному баченні ролі і значення Національної академії медичних наук України у розвитку медичної науки;

інтеграції науково-дослідних установ Міністерства охорони здоров'я України, Національної академії медичних наук України, Національної академії наук України та навчальних установ;

розвитку кадрових ресурсів медичної науки;

інтеграції до світового, зокрема європейського наукового простору;

4.20.3. підготувати концепцію та на її основі розробити і подати до Верховної Ради України проект закону про національну програму «Здоров'я - нації»;

4.20.4. посилити координацію Національною академією медичних наук України прикладних наукових досліджень у сфері медицини;

4.20.5. оптимізувати інфраструктуру галузевої медичної науки шляхом формування раціональної мережі науково-дослідних установ, створення навчальних науково-виробничих комплексів «вищий навчальний заклад - науково-дослідний інститут - обласний департамент охорони здоров'я»;

4.20.6. опрацювати питання щодо створення національного інституту здоров'я.

4.21. Доручити Міністерству соціальної політики України протягом трьох місяців з дня прийняття цієї Постанови:

4.21.1. підготувати пропозиції щодо внесення змін до законодавчих актів України з підвищення соціального статусу наукових працівників і вчених, їхньої мотивації до наукової діяльності;

4.21.2. провести уніфікацію тарифних сіток для всіх категорій науковців, які працюють в інститутах Національної академії наук України, національних галузевих академіях наук та дослідницьких університетах;

4.21.3. підготувати концепцію державної цільової програми щодо житла для молодих учених, спрямованої на створення сприятливих умов для роботи молоді в науковій сфері, яка у тому числі передбачатиме механізми надання державної іпотеки на особливих умовах молодим ученим, доступних кредитів на придбання житла, пропозиції щодо надання службового житла тощо.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про пробацію

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Сфера дії Закону

1. Цей Закон визначає мету, завдання, підстави, види пробації, правовий статус персоналу органу пробації та суб'єктів пробації.

Стаття 2. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) волонтер пробації - фізична особа, яка досягла вісімнадцятирічного віку, уповноважена органом пробації та волонтерською організацією на виконання окремих завдань, пов'язаних із пробацією, на добровільній та безоплатній основі;

2) досудова доповідь - письмова інформація для суду, що характеризує обвинуваченого;

3) нагляд - заходи, що здійснюються органом пробації за місцем проживання, роботи та навчання засуджених з метою дотримання обов'язків, визначених законом та покладених на них судом;

4) орган пробації - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері пробації;

5) персонал органу пробації - працівники, які відповідно до повноважень, визначених цим Законом та іншими законами України, виконують завдання пробації;

6) пробація - система наглядових та соціально-виховних заходів, що застосовуються за рішенням суду та відповідно до закону до засуджених, виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого;

7) пробаційна програма - програма, що призначається за рішенням суду особі, звільненій від відбування покарання з випробуванням, та передбачає комплекс заходів, спрямованих на корекцію соціальної поведінки або її окремих проявів, формування соціально сприятливих змін особистості, які можливо об'єктивно перевірити;

8) суб'єкти пробації - засуджені, щодо яких за рішенням суду та відповідно до закону застосовуються наглядові, соціально-виховні заходи, та обвинувачені, щодо яких органом пробації готується досудова доповідь.

Стаття 3. Законодавство про пробацію

1. Правову основу пробації та діяльності органу пробації становлять Конституція України, Кримінальний, Кримінальний процесуальний, Кримінально-виконавчий кодекси України, цей Закон та інші закони України, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 4. Мета пробації

1. Метою пробації є забезпечення безпеки суспільства шляхом виправлення засуджених, запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинувачених, з метою прийняття судом рішення про міру їхньої відповідальності.

Стаття 5. Принципи пробації

1. Пробація ґрунтується на принципах:

справедливості;

законності;

невідворотності виконання покарань;

дотримання прав і свобод людини і громадянина;

поваги до людської гідності;

рівності перед законом;

диференційованого та індивідуального підходу;

конфіденційності;

неупередженості;

взаємодії з державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями та громадянами.

Стаття 6. Завдання пробації

1. Завданнями пробації є:

підготовка досудових доповідей щодо обвинувачених;

здійснення нагляду за засудженими до покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт, особами, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт, особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням, звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років;

виконання певних видів покарань, не пов'язаних з позбавленням волі;

направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів;

реалізація пробаційних програм стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням;

проведення соціально-виховної роботи із засудженими;

здійснення заходів з підготовки осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення;

реалізація інших заходів, спрямованих на виправлення засуджених та запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень.

Розділ II
ПІДСТАВИ ТА ЗМІСТ ПРОБАЦІЇ

Стаття 7. Підстави для застосування пробації

1. Під час вирішення питання про застосування до особи пробації суд бере до уваги характер вчиненого кримінального правопорушення та соціально-психологічну характеристику особи обвинуваченого або засудженого, яку готує персонал органу пробації або адміністрація установи виконання покарань.

2. Підставою для застосування пробації є:

письмовий запит суду до органу пробації про надання досудової доповіді щодо обвинуваченого;

обвинувальний вирок суду, яким особу засуджено до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт;

обвинувальний вирок суду, яким особу засуджено до позбавлення волі на певний строк;

обвинувальний вирок суду, яким особу засуджено до обмеження волі;

обвинувальний вирок суду, яким особу звільнено від відбування покарання з випробуванням;

ухвала суду про заміну покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт;

ухвала суду про звільнення від відбування покарання вагітної жінки або жінки, яка має дитину віком до трьох років;

акт про помилування, яким засудженому замінено покарання у виді позбавлення волі або обмеження волі або позбавлення волі на певний строк...

Стаття 8. Види пробації

1. Видами пробації є:

досудова пробація;

наглядова пробація;

пенітенціарна пробація.

Стаття 9. Досудова пробація

1. Досудова пробація - це забезпечення суду формалізованою інформацією, що характеризує обвинуваченого, з метою прийняття судом рішення про міру його відповідальності.

2. Для підготовки досудової доповіді персонал органу пробації має право отримувати інформацію про обвинуваченого від підприємств, установ, організацій або уповноважених ними органів та від громадян.

3. Досудова доповідь про обвинуваченого повинна містити:

соціально-психологічну характеристику;

оцінку ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення;

висновок про можливість виправлення без обмеження волі або позбавлення волі на певний строк.

4. Обвинуваченому надається можливість брати участь у підготовці досудової доповіді. Участь особи у підготовці досудової доповіді полягає у наданні персоналу органу пробації інформації, необхідної для підготовки такої доповіді.

5. Порядок складення досудової доповіді затверджується центральним органом виконавчої влади, що формує державну політику у сфері пробації.

Стаття 10. Наглядова пробація

1. Наглядова пробація - це здійснення наглядових та соціально-виховних заходів щодо засуджених до покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт, осіб, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт, осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, а також направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів.

2. Порядок здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими затверджується центральним органом виконавчої влади, що формує державну політику у сфері пробації.

3. Орган пробації під час наглядової пробації реалізовує пробаційні програми стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

4. До реалізації пробаційних програм можуть залучатися підприємства, установи та організації незалежно від форми власності.

5. Порядок розроблення та реалізації пробаційних програм визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Пенітенціарна пробація

1. Пенітенціарна пробація - це підготовка осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення з метою трудового і побутового влаштування таких осіб після звільнення за обраним ними місцем проживання.

2. Орган пробації спільно з державними органами та органами місцевого самоврядування сприяють засудженим, які готуються до звільнення, у:

визначенні місця проживання після звільнення;

влаштуванні до спеціалізованих установ для звільнених;

госпіталізації до закладів охорони здоров'я осіб, які потребують стаціонарної медичної допомоги;

працевлаштуванні працездатних осіб.

3. Порядок взаємодії органу пробації та державних органів під час здійснення заходів пенітенціарної пробації затверджується нормативно-правовими актами центральних органів виконавчої влади, що формують державну політику у сфері пробації, у сфері соціальної політики, у сфері охорони здоров'я, та Міністерством внутрішніх справ України.

Стаття 12. Особливості пробації щодо неповнолітніх

1. Пробація щодо неповнолітніх - це пробація стосовно осіб віком від 14 до 18 років. Пробація здійснюється з урахуванням вікових та психологічних особливостей неповнолітніх.

2. Пробація щодо неповнолітніх спрямована на забезпечення їх нормального фізичного і психічного розвитку, профілактику агресивної поведінки, мотивацію позитивних змін особистості та поліпшення соціальних стосунків.

3. Досудова доповідь про обвинуваченого неповнолітнього додатково повинна містити:

інформацію про вплив криміногенних факторів на поведінку особи;

рекомендації щодо заходів, спрямованих на мінімізацію ризику повторного вчинення неповнолітнім кримінальних правопорушень.

4. Пробація щодо неповнолітніх здійснюється органом пробації спільно з органами і службами у справах дітей, спеціальними установами та закладами, що здійснюють їх соціальний захист і профілактику правопорушень.

5. Орган пробації сприяє залученню засуджених неповнолітніх до навчання та здобуттю ними повної загальної середньої освіти.

6. Соціально-виховна робота із засудженими неповнолітніми може проводитися із залученням батьків або їхніх законних представників.

7. Орган пробації спільно з центральним органом виконавчої влади, що формує державну політику у сфері соціальної політики, забезпечує реалізацію пробаційних програм щодо неповнолітніх осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

8. Пробація застосовується до неповнолітніх згідно з цим Законом з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею.

Стаття 13. Соціально-виховна робота

1. Соціально-виховна робота - це цілеспрямована діяльність персоналу органу пробації для досягнення мети виправлення засуджених.

2. Соціально-виховна робота проводиться за індивідуальним планом роботи із засудженим з урахуванням оцінки ризиків повторного вчинення кримінальних правопорушень та передбачає диференційований підхід під час надання консультативної, психологічної та інших видів допомоги, сприяння працевлаштуванню, залучення до навчання, участь у виховних заходах та соціально корисній діяльності, проведення індивідуально-профілактичної роботи.

3. Заходи соціально-виховної роботи разом із заходами нагляду включаються до індивідуального плану роботи із засудженим.

4. Соціально-виховну роботу проводить персонал органу пробації з усіма категоріями суб'єктів пробації, крім осіб, стосовно яких готується досудова доповідь, та засуджених до обмеження волі, які направляються для відбування покарання до виправних центрів.

Розділ III
СУБ'ЄКТИ ПРОБАЦІЇ

Стаття 14. Суб'єкти пробації

1. Суб'єктами пробації є:

обвинувачені, стосовно яких органом пробації готується досудова доповідь;

особи, засуджені до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт;

особи, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт;

особи, звільнені від відбування покарання з випробуванням;

звільнені від відбування покарання вагітні жінки і жінки, які мають дітей віком до трьох років;

особи, засуджені до обмеження волі, які направляються для відбування покарання до виправних центрів;

особи, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, стосовно яких вживаються заходи з підготовки їх до звільнення.

Стаття 15. Основи правового статусу суб'єктів пробації

1. Суб'єкти пробації користуються всіма правами людини і громадянина, передбаченими Конституцією України, крім обмежень, визначених законами України і встановлених рішенням суду.

Стаття 16. Основні права суб'єктів пробації

1. Суб'єкти пробації мають право на:

участь у підготовці досудової доповіді;

участь у складенні індивідуального плану роботи із засудженим;

роз'яснення своїх прав та обов'язків;

отримання інформації про умови відбування покарання та здійснення органом пробації нагляду;

отримання інформації про можливу допомогу і консультації;

участь у програмах і заходах, що організовуються органом пробації;

дотримання правового режиму інформації з обмеженим доступом;

оскарження рішень, дій або бездіяльності персоналу органу пробації.

Стаття 17. Основні обов'язки суб'єктів пробації

1. Суб'єкти пробації зобов'язані:

виконувати встановлені законом та покладені на них рішенням суду обов'язки;

не вчиняти правопорушень;

виконувати законні вимоги персоналу органу пробації;

надавати достовірну інформацію персоналу органу пробації.

Розділ IV
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОБАЦІЇ

Стаття 18. Орган пробації

1. Орган пробації у межах своїх повноважень організовує:

забезпечення суду досудовими доповідями про обвинувачених;

здійснення нагляду за засудженими;

виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт;

реалізацію пробаційних програм стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням;

соціально-виховну роботу із засудженими;

підготовку до звільнення засуджених, які відбувають покарання у виді обмеження волі та позбавлення волі на певний строк.

Стаття 19. Правовий статус персоналу органу пробації

1. Права, обов'язки, відповідальність, правовий та соціальний захист персоналу органу пробації визначаються Законом України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» та цим Законом.

2. Під час здійснення нагляду персонал органу пробації має право:

перебувати на земельних ділянках, у жилих та інших приміщеннях громадян за їхньою згодою, а також на території і в приміщеннях підприємств, установ і організацій з повідомленням про це керівника або уповноваженої ним особи;

відвідувати суб'єктів пробації за місцем їх проживання, роботи або навчання;

викликати суб'єктів пробації до органу пробації та отримувати від них усні чи письмові пояснення.

3. Персоналу органу пробації безоплатно надається у встановлений ним строк інформація, необхідна для здійснення його повноважень.

4. Невиконання законних вимог персоналу органу пробації тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Стаття 20. Волонтерська діяльність, пов'язана з пробацією

1. Волонтерська діяльність, пов'язана з пробацією, здійснюється відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Основним завданням волонтерів пробації є сприяння органу пробації у здійсненні нагляду за засудженими та проведенні з ними соціально-виховної роботи.

3. Волонтери пробації здійснюють свої повноваження під керівництвом персоналу органу пробації.

4. Положення про організацію діяльності волонтерів пробації затверджується центральним органом виконавчої влади, що формує державну політику у сфері пробації.

Стаття 21. Взаємодія органу пробації з органами влади, підприємствами, установами та організаціями

1. Орган пробації під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє в установленому цим Законом та іншими нормативно-правовими актами порядку з державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями.

Розділ V
НАГЛЯД І КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНУ ПРОБАЦІЇ

Стаття 22. Контроль за діяльністю органу пробації

1. Контроль за діяльністю органу пробації здійснюється відповідно до закону.

Стаття 23. Нагляд за додержанням законів органом пробації

1. Нагляд за додержанням законів органом пробації здійснюють Генеральний прокурор України і підпорядковані йому прокурори відповідно до закону.

Розділ VI
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання ним чинності.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати та подати до Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям цього Закону;

вжити заходів щодо приведення у відповідність із цим Законом підзаконних нормативно-правових актів, забезпечивши набрання ними чинності одночасно з введенням у дію цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

прийняти нормативно-правові акти, передбачені цим Законом;

забезпечити перегляд і прийняття міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

вжити інших заходів для реалізації цього Закону.

Президент України П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
5 лютого 2015 року.
№ 160-VIII.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про забезпечення права на справедливий суд

З метою підвищення національних стандартів судоустрою і судочинства та забезпечення права на справедливий суд Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) у статті 188^{32}:

а) у частині першій:

в абзаці першому слова «відмова в ознайомленні із судовою справою, розгляд якої не закінчено» виключити;

в абзаці другому слова «від двадцяти п'яти до ста» замінити словами «від п'ятдесяти до ста п'ятдесяти»;

б) в абзаці другому частини другої слова «від ста до двохсот» замінити словами «від ста п'ятдесяти до двохсот п'ятдесяти»;

2) у статті 188^{35}:

а) в абзаці другому частини першої слова «від двадцяти до ста» замінити словами «від п'ятдесяти до ста п'ятдесяти»;

б) в абзаці другому частини другої слова «від ста до двохсот» замінити словами «від ста п'ятдесяти до двохсот п'ятдесяти»;

3) у статті 297^{2}:

а) у частині третій слова «без виклику» замінити словами «без повідомлення»;

б) доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Питання про поновлення строку для подання заяви про перегляд судового рішення або про залишення заяви без розгляду вирішується судом без виклику учасників судового провадження та за результатами розгляду постановляється відповідна ухвала»;

4) в абзаці першому статті 29^{73} слова «особою, яка її подає, або представником особи» замінити словами «особою чи її захисником»;

5) в абзаці першому частини першої статті 297^{4} слова «через Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ» виключити;

6) у статті 297^{5}:

а) у назві слова «Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ» виключити;

б) у частині першій слова «яка надійшла до Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ» виключити;

в) у частині третій слова «Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ» замінити словами «Верховного Суду України»;

г) частину четверту викласти в такій редакції:

«Заява повертається заявнику, у разі якщо:

1) заяву подано без додержання вимог статей 297^{3} та 297^{4} цього Кодексу і заявник не усунув її недоліки протягом установленого строку;

2) заява подана особою, яка не наділена правом на подання такої заяви;

3) заяву від імені заявника підписано особою, яка не має повноважень на підписання заяви;

4) є постанова Верховного Суду України про відмову у допуску справи до провадження за наслідками розгляду заяви, поданої у цій справі з аналогічних підстав»;

7) статті 297^{6}-297^{10} викласти в такій редакції:

«Стаття 297^{6}. Допуск справи до провадження

Питання про допуск справи до провадження вирішується суддею-доповідачем, який визначається автоматизованою системою документообігу суду.

У разі якщо суддя-доповідач дійде висновку, що подана заява є обґрунтованою, він відкриває провадження у справі.

У разі якщо суддя-доповідач дійде висновку, що подана заява є необґрунтованою, вирішення питання про допуск справи до провадження здійснюється колегією з трьох суддів у складі судді-доповідача та двох суддів, визначених автоматизованою системою документообігу суду додатково. Провадження відкривається, якщо хоча б один суддя із складу колегії дійшов висновку про необхідність його відкриття.

Постанова про відкриття провадження у справі або про відмову у допуску справи до провадження приймається протягом п'ятнадцяти днів з дня надходження заяви або з дня усунення заявником недоліків, а в разі витребування копії рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, - з дня надходження такої копії. Постанова ухвалюється без повідомлення осіб, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення.

Копія постанови про відкриття провадження надсилається разом із копією заяви особам, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, а в разі відмови у допуску - особі, яка подала заяву.

Стаття 297^{7}. Підготовка справи до розгляду у Верховному Суді України

Суддя-доповідач протягом п'ятнадцяти днів з дня відкриття провадження здійснює підготовку до перегляду судового рішення Верховним Судом України:

1) надсилає постанову про відкриття провадження та витребування матеріалів справи про адміністративне правопорушення до відповідного суду, який не пізніше трьох робочих днів з дня її надходження надсилає справу до Верховного Суду України;

2) визначає порядок розгляду справи (у відкритому або закритому судовому засіданні у випадках, установлених цим Кодексом);

3) у разі необхідності визначає органи державної влади, представники яких можуть дати пояснення в суді щодо застосування відповідної норми права, та викликає цих представників до суду;

4) здійснює інші заходи, необхідні для розгляду справи.

Після надходження витребуваних матеріалів справи та завершення інших підготовчих дій суддя-доповідач готує доповідь і виносить ухвалу про призначення справи до розгляду Верховним Судом України.

Стаття 297^{8}. Порядок розгляду справи Верховним Судом України

Справа про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої частиною другою статті 297^{1} цього Кодексу, розглядається на спільному засіданні всіх судових палат Верховного Суду України. Засідання є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу кожної з відповідних судових палат Верховного Суду України.

Головує на засіданні суддя-доповідач.

Суддя-доповідач відкриває судове засідання, оголошує склад суду, роз'яснює особам, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, їхні права та обов'язки. Після проведення зазначених процесуальних дій та розгляду клопотань осіб, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, суддя-доповідач доповідає в необхідному обсязі про зміст вимог, викладених у заяві, що надійшла до Верховного Суду України, та про результати проведених ним підготовчих дій.

Особа, яка подала заяву до Верховного Суду України, інші особи, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, у разі їх прибуття у судове засідання мають право надати пояснення по суті заявлених вимог.

Неприбуття осіб, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення і належним чином повідомлені про дату, час і місце розгляду справи для участі в судовому засіданні, не перешкоджає судовому розгляду справи.

Після закінчення заслуховування пояснень особи, яка подала заяву, та інших осіб, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, суд виходить до нарадчої кімнати для ухвалення постанови.

Строк розгляду заяви про перегляд судового рішення Верховним Судом України не може перевищувати одного місяця з дня призначення справи до розгляду.

Стаття 297^{9}. Повноваження Верховного Суду України

За наслідками розгляду справи більшістю голосів від складу Верховного Суду України виноситься одна з таких постанов:

1) про повне або часткове задоволення заяви;

2) про відмову у задоволенні заяви.

Стаття 297^{10}. Постанова Верховного Суду України

Верховний Суд України задовольняє заяву у разі наявності підстави, передбаченої частиною другою статті 297^{1} цього Кодексу.

Якщо суд дійшов висновку про повне або часткове задоволення заяви, він має право:

1) скасувати постанову (постанови) та закрити провадження у справі;

2) скасувати постанову (постанови) та передати справу про адміністративне правопорушення на новий розгляд до суду, який виніс оскаржувану постанову;

3) змінити постанову (постанови).

Верховний Суд України відмовляє у задоволенні заяви, якщо обставини, що стали підставою для перегляду справи, не підтвердилися. Постанова про відмову в задоволенні заяви має бути вмотивованою.

Постанова Верховного Суду України повинна бути виготовлена та направлена особам, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, не пізніше п'яти днів з дня закінчення розгляду справи.

Невиконання постанов Верховного Суду України тягне за собою відповідальність, установлену законом.

Постанови Верховного Суду України, прийняті за результатами розгляду заяв про перегляд судового рішення, підлягають опублікуванню на офіційному веб-сайті Верховного Суду України не пізніш як через п'ятнадцять днів з дня їх прийняття».

2. У Господарському процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 6, ст. 56):

1) статтю 49 доповнити частиною шостою такого змісту:

«Якщо суд апеляційної або касаційної інстанції чи Верховний Суд України, не передаючи справи на новий розгляд, змінює рішення або ухвалює нове, суд відповідно змінює розподіл судових витрат»;

2) у статті 82:

а) частину третю викласти в такій редакції:

«Рішення викладається у письмовій формі та підписується всіма суддями, які брали участь у засіданні. У разі розгляду справи трьома суддями суддя, не згодний з рішенням, зобов'язаний викласти у письмовій формі свою окрему думку, що приєднується до справи. При виборі і застосуванні правової норми до спірних правовідносин суд враховує висновки Верховного Суду України, викладені у постановах, прийнятих за результатами розгляду заяв про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу»;

б) доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів»;

3) частину другу статті 111^{15} викласти в такій редакції:

«Заява про перегляд судового рішення в господарських справах з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, може бути подана особою, на користь якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною»;

4) статті 111^{16} і 111^{17} викласти в такій редакції:

«Стаття 111^{16}. Підстави для подання заяви про перегляд судових рішень господарських судів

Заява про перегляд судових рішень господарських судів може бути подана виключно з таких підстав:

1) неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права, що спричинило до ухвалення різних за змістом судових рішень у подібних правовідносинах;

2) неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції одних і тих самих норм процесуального права - при оскарженні судового рішення, яке перешкоджає подальшому провадженню у справі або яке прийнято з порушенням правил підвідомчості або підсудності справ;

3) невідповідності судового рішення суду касаційної інстанції викладеному в постанові Верховного Суду України висновку щодо застосування у подібних правовідносинах норм матеріального права;

4) встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні даної справи судом.

Стаття 111^{17}. Строк подання заяви про перегляд судових рішень господарських судів

Заява про перегляд судового рішення господарського суду з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, подається протягом трьох місяців з дня ухвалення судового рішення, щодо якого подається заява про перегляд, або з дня ухвалення судового рішення, на яке здійснюється посилання на підтвердження підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, якщо воно ухвалено пізніше, але не пізніше одного року з дня ухвалення судового рішення, про перегляд якого подається заява.

Заява про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, подається протягом трьох місяців з дня ухвалення судового рішення, щодо якого подається заява про перегляд, або з дня прийняття постанови Верховного Суду України, на яку здійснюється посилання на підтвердження підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, але не пізніше одного року з дня ухвалення судового рішення, про перегляд якого подається заява.

Заява про перегляд судових рішень з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, подається не пізніше одного місяця з дня, коли особі, на користь якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, стало або мало стати відомо про набуття цим рішенням статусу остаточного.

У разі пропущення строку, встановленого частинами першою - третьою цієї статті, з причин, визнаних поважними, суд за клопотанням особи, яка подала заяву про перегляд судового рішення, може поновити цей строк у межах одного року з дня ухвалення судового рішення, про перегляд якого подається заява. Питання про поновлення строку вирішується колегією суддів під час вирішення питання про допуск справи до провадження»;

5) у статті 111^{18}:

а) у частині другій:

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) обґрунтування підстав для перегляду судового рішення, передбачених статтею 111^{16} цього Кодексу»;

пункт 4 виключити;

6) статті 111^{19}-111^{26}, 111^{28} викласти в такій редакції:

«Стаття 111^{19}. Порядок подання заяви про перегляд судових рішень господарських судів

Заява про перегляд судових рішень господарських судів подається безпосередньо до Верховного Суду України.

До заяви додаються:

1) копії заяви відповідно до кількості осіб, які беруть участь у справі;

2) копії судових рішень, про перегляд яких подано заяву;

3) копії різних за змістом судових рішень, якщо заява подається з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу;

4) копія постанови Верховного Суду України, якщо заява подається з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу;

5) копія рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, або клопотання особи про витребування копії такого рішення в органу, відповідального за координацію виконання рішень міжнародної судової установи, якщо її немає у розпорядженні особи, яка подала заяву, - у разі подання заяви про перегляд судових рішень з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу.

До заяви також додається документ про сплату судового збору. За подання і розгляд заяви з підстави, встановленої пунктом 2 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, судовий збір не сплачується.

Стаття 111^{20}. Перевірка відповідності заяви про перегляд судових рішень господарських судів вимогам цього Кодексу

Заява про перегляд судового рішення господарського суду реєструється у день її надходження та не пізніше наступного дня передається судді-доповідачу, визначеному автоматизованою системою документообігу суду.

Суддя-доповідач протягом трьох днів здійснює перевірку відповідності заяви вимогам цього Кодексу. У разі якщо заяву подано без додержання вимог статей 111^{18} та 111^{19} цього Кодексу, заявник письмово повідомляється про недоліки заяви та строк, протягом якого він зобов'язаний їх усунути.

Якщо заявник усунув недоліки заяви в установлений строк, вона вважається поданою в день її первинного подання до Верховного Суду України.

Заява повертається заявнику, у разі якщо:

1) заяву подано без додержання вимог статей 111^{18} та 111^{19} цього Кодексу і заявник не усунув її недоліки протягом установленого строку;

2) заяву подано особою, яка не наділена правом на подання такої заяви;

3) заяву підписано особою, яка не має права її підписувати;

4) є ухвала Верховного Суду України про відмову у прийнятті справи до провадження за наслідками розгляду заяви, поданої у цій справі з аналогічних підстав.

Повернення заяви з підстав, зазначених у частині четвертій цієї статті, не перешкоджає повторному зверненню у разі належного оформлення заяви або з інших підстав, ніж ті, що були предметом розгляду.

За відсутності підстав для повернення заяви, в якій міститься клопотання особи про витребування копії рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, суддя-доповідач невідкладно постановляє ухвалу про витребування такої копії рішення разом з її автентичним перекладом в органу, відповідального за координацію виконання рішень міжнародної судової установи.

Стаття 111^{21}. Допуск справи до провадження

Питання про допуск справи до провадження вирішується суддею-доповідачем, визначеним у порядку, встановленому частиною третьою статті 2^{1} цього Кодексу.

У разі якщо суддя-доповідач дійде висновку, що подана заява є обґрунтованою, він відкриває провадження.

У разі якщо суддя-доповідач дійде висновку, що подана заява є необґрунтованою, вирішення питання про допуск справи до провадження здійснюється колегією з трьох суддів у складі судді-доповідача та двох суддів, визначених автоматизованою системою документообігу суду додатково. Провадження відкривається, якщо хоча б один суддя зі складу колегії дійшов висновку про необхідність його відкриття.

Ухвала про відкриття провадження або ухвала про відмову у допуску справи до провадження виноситься протягом п'ятнадцяти днів з дня надходження заяви або усунення заявником недоліків, а в разі витребування копії рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, - з дня надходження такої копії.

Розгляд питання про допуск справи до провадження здійснюється без повідомлення осіб, які беруть участь у справі.

Копія ухвали про відкриття провадження або про відмову у допуску справи до провадження надсилається разом із копією заяви особам, які беруть участь у справі.

Стаття 111^{22}. Підготовка справи до розгляду

Суддя-доповідач протягом п'ятнадцяти днів з дня відкриття провадження здійснює підготовку справи до розгляду Верховним Судом України:

1) надсилає ухвалу про відкриття провадження та витребування матеріалів справи до відповідного суду, який не пізніше трьох робочих днів з дня її надходження надсилає справу до Верховного Суду України;

2) вирішує питання про зупинення виконання відповідних судових рішень;

3) звертається до відповідних фахівців Науково-консультативної ради при Верховному Суді України стосовно підготовки наукового висновку щодо норми права, яка неоднаково застосована судом (судами) касаційної інстанції, крім випадків, коли висновок щодо застосування цієї норми права у подібних правовідносинах був раніше отриманий Верховним Судом України;

4) у разі необхідності визначає органи державної влади, представники яких можуть дати пояснення в суді щодо застосування норми права, та викликає цих представників до суду;

5) здійснює інші заходи, необхідні для розгляду справи.

Після надходження витребуваних матеріалів справи та завершення інших підготовчих дій суддя-доповідач виносить ухвалу про призначення справи до розгляду Верховним Судом України.

Стаття 111^{23}. Порядок розгляду справи Верховним Судом України

Справи розглядаються Верховним Судом України за правилами, визначеними розділом XII^{1} цього Кодексу, з особливостями, встановленими цим розділом.

У Верховному Суді України справа про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1-3 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, розглядається Судовою палатою у господарських справах Верховного Суду України. Засідання судової палати є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу Судової палати у господарських справах Верховного Суду України.

Якщо судове рішення оскаржується з підстав неоднакового застосування однієї і тієї самої норми права судами касаційної інстанції різної юрисдикції, справа розглядається на спільному засіданні відповідних судових палат Верховного Суду України. Засідання є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу кожної з відповідних судових палат Верховного Суду України.

У разі якщо під час розгляду справи Верховний Суд України встановить, що існує необхідність відійти від висновку про застосування норми права, викладеного у постанові Верховного Суду України, яка була прийнята іншим складом суду (іншою палатою чи палатами, які брали участь у спільному засіданні), справа передається на розгляд спільного засідання судових палат Верховного Суду України, яке проводиться за участю палати (палат), яка розглядала справу до моменту її передання, та палати (палат), яка приймала відповідну постанову Верховного Суду України. Засідання є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу кожної з відповідних судових палат Верховного Суду України.

Справа про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, розглядається на спільному засіданні всіх судових палат Верховного Суду України. Засідання є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу кожної з судових палат Верховного Суду України.

На засіданнях Судової палати у господарських справах Верховного Суду України або на спільному засіданні судових палат головує суддя-доповідач.

Строк розгляду справи Верховним Судом України не може перевищувати одного місяця з дня призначення справи до розгляду.

Стаття 111^{24}. Повноваження Верховного Суду України

За наслідками розгляду справи більшістю голосів від складу суду приймається одна з таких постанов:

1) про повне або часткове задоволення заяви;

2) про відмову у задоволенні заяви.

Судді, які не погоджуються з постановою, можуть висловити окрему думку, що додається до постанови.

Постанова Верховного Суду України є остаточною і може бути оскаржена тільки з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу.

Стаття 111^{25}. Постанова Верховного Суду України про задоволення заяви

Суд задовольняє заяву за наявності однієї з підстав, передбачених частиною першою статті 111^{16} цього Кодексу.

За наявності підстав, передбачених пунктами 1-3 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, суд має право:

1) у разі порушення судом (судами) норми процесуального права, що перешкоджає подальшому провадженню у справі або полягає у порушенні правил підвідомчості (предметної підсудності):

а) скасувати судове рішення повністю або частково і передати справу на розгляд до відповідного суду першої, апеляційної чи касаційної інстанції;

б) скасувати судове рішення повністю або частково і припинити провадження у справі повністю або в певній частині;

2) у разі неправильного застосування судом (судами) норми матеріального права, що призвело до неправильного вирішення спору:

а) скасувати судове рішення (судові рішення) та ухвалити нове судове рішення чи змінити судове рішення;

б) скасувати судове рішення (судові рішення) та залишити в си-

ЗАКІНЧЕННЯ НА 14—27-Й СТОР.

лі судове рішення (судові рішення), що було помилково скасовано судом апеляційної та/або касаційної інстанції.

За наявності підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, суд має право:

1) скасувати судове рішення (судові рішення) повністю або частково і прийняти нове судове рішення чи змінити судове рішення;

2) скасувати судове рішення (судові рішення) повністю або частково і передати справу на новий розгляд до суду, який ухвалив оскаржуване судове рішення;

3) скасувати судові рішення і припинити провадження у справі або залишити позов без розгляду.

Суд не має права передавати справу на новий розгляд в інших випадках, ніж зазначені у підпункті «а» пункту 1 частини другої та пункті 2 частини третьої цієї статті.

У постанові Верховного Суду України, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права, що була неоднаково застосована.

Стаття 111^{26}. Постанова Верховного Суду України про відмову у задоволенні заяви

Верховний Суд України відмовляє у задоволенні заяви, якщо обставини, що стали підставою для перегляду справи, не підтвердилися, або норми права у рішенні, про перегляд якого подана заява, застосовані правильно.

Постанова про відмову у задоволенні заяви має бути вмотивованою.

У постанові Верховного Суду України про відмову у задоволенні заяви, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу у зв'язку з правильністю застосування норми права, має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися відповідна норма права»;

«Стаття 111^{28}. Обов'язковість судових рішень Верховного Суду України

Висновок Верховного Суду України щодо застосування норми права, викладений у його постанові, прийнятій за результатами розгляду справи з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 111^{16} цього Кодексу, є обов'язковим для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права. Висновок щодо застосування норм права, викладений у постанові Верховного Суду України, має враховуватися іншими судами загальної юрисдикції при застосуванні таких норм права. Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів.

Невиконання судових рішень Верховного Суду України тягне за собою відповідальність, установлену законом.

Постанови Верховного Суду України, прийняті за результатами розгляду заяв про перегляд судового рішення, підлягають опублікуванню на офіційному веб-сайті Верховного Суду України не пізніш як через п'ятнадцять днів з дня їх прийняття».

3. У Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., №№ 40-42, ст. 492):

1) частину п'яту статті 88 викласти в такій редакції:

«5. Якщо суд апеляційної, касаційної інстанції чи Верховний Суд України, не передаючи справи на новий розгляд, змінює рішення або ухвалює нове, суд відповідно змінює розподіл судових витрат»;

2) частину другу статті 214 викласти в такій редакції:

«2. При виборі і застосуванні правової норми до спірних правовідносин суд враховує висновки Верховного Суду України, викладені у постановах, прийнятих за результатами розгляду заяв про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1, 2 частини першої статті 355 цього Кодексу.

Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів»;

3) частину другу статті 354 викласти в такій редакції:

«2. Заява про перегляд судових рішень з підстав, передбачених пунктом 3 частини першої статті 355 цього Кодексу, може бути подана особою, на користь якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною»;

4) статті 355-360^5, 360^7 викласти в такій редакції:

«Стаття 355. Підстави для подання заяви про перегляд судових рішень

1. Заява про перегляд судових рішень у цивільних справах може бути подана виключно з підстав:

1) неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права, що спричинило ухвалення різних за змістом судових рішень у подібних правовідносинах;

2) неоднакового застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм процесуального права - при оскарженні судового рішення, яке перешкоджає подальшому провадженню у справі або яке прийнято з порушенням правил підсудності або встановленої законом компетенції судів щодо розгляду цивільних справ;

3) встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні даної справи судом;

4) невідповідності судового рішення суду касаційної інстанції викладеному у постанові Верховного Суду України висновку щодо застосування у подібних правовідносинах норм матеріального права.

Стаття 356. Строк подання заяви про перегляд судових рішень

1. Заява про перегляд судових рішень подається протягом трьох місяців з дня ухвалення судового рішення, щодо якого подано заяву про перегляд, або з дня ухвалення судового рішення, на яке здійснюється посилання на підтвердження підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 355 цього Кодексу, якщо воно ухвалено пізніше, але не пізніше одного року з дня ухвалення судового рішення, про перегляд якого подається заява.

2. Заява про перегляд судових рішень з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 355 цього Кодексу, подається не пізніше одного місяця з дня, коли особі, на користь якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, стало або мало стати відомо про набуття цим рішенням статусу остаточного.

3. Заява про перегляд судових рішень з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 355 цього Кодексу, подається протягом трьох місяців з дня ухвалення судового рішення, щодо якого подається заява про перегляд, або з дня прийняття постанови Верховного Суду України, на яку здійснюється посилання на підтвердження підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 355 цього Кодексу, але не пізніше одного року з дня ухвалення судового рішення, про перегляд якого подається заява.

4. У разі пропущення строку, встановленого частинами першою - третьою цієї статті, з причин, визнаних поважними, суд за клопотанням особи, яка подала заяву про перегляд судового рішення, може поновити цей строк у межах одного року з дня ухвалення судового рішення, про перегляд якого подається заява. Питання про поновлення строку вирішується колегією суддів під час вирішення питання допуску справи до провадження.

Стаття 357. Вимоги до заяви про перегляд судових рішень

1. Заява про перегляд судових рішень подається у письмовій формі.

2. У заяві про перегляд судових рішень зазначаються:

1) найменування суду, до якого подається заява;

2) ім'я (найменування), поштова адреса особи, яка подає заяву, та осіб, які беруть участь у справі, а також їхні номери засобів зв'язку, адреса електронної пошти, якщо такі є;

3) обґрунтування підстав для перегляду судового рішення, передбачених статтею 355 цього Кодексу;

4) вимоги особи, яка подає заяву;

5) клопотання (у разі необхідності);

6) перелік матеріалів, що додаються.

3. Заява підписується особою, яка її подає, чи її представником, який додає оформлений належним чином документ про свої повноваження.

Стаття 358. Порядок подання заяви про перегляд судових рішень

1. Заява про перегляд судових рішень подається безпосередньо до Верховного Суду України.

До заяви додаються:

1) копії заяви відповідно до кількості осіб, які беруть участь у справі;

2) копії судових рішень, про перегляд яких подано заяву;

3) копії різних за змістом судових рішень, якщо заява подається з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 355 цього Кодексу;

4) копія постанови Верховного Суду України, якщо заява подається з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 355 цього Кодексу;

5) копія рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, або клопотання особи про витребування копії такого рішення в органу, відповідального за координацію виконання рішень міжнародної судової установи, якщо її немає у розпорядженні особи, яка подала заяву, - у разі подання заяви про перегляд судових рішень з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 355 цього Кодексу.

До заяви також додається документ про сплату судового збору. За подання і розгляд заяви з підстави, встановленої пунктом 2 частини першої статті 355 цього Кодексу, судовий збір не сплачується.

Стаття 359. Перевірка відповідності заяви вимогам цього Кодексу

1. Заява про перегляд судового рішення реєструється у день її надходження та не пізніше наступного дня передається судді-доповідачу, визначеному автоматизованою системою документообігу суду.

2. Суддя-доповідач протягом трьох днів здійснює перевірку відповідності заяви вимогам цього Кодексу. У разі встановлення, що заяву подано без додержання вимог статей 357 та 358 цього Кодексу, заявник письмово повідомляється про недоліки заяви та строк, протягом якого він зобов'язаний їх усунути.

3. Якщо заявник усунув недоліки заяви в установлений строк, вона вважається поданою у день її первинного подання до Верховного Суду України.

4. Заява повертається заявнику, якщо:

1) заяву подано без додержання вимог статей 357 та 358 цього Кодексу і заявник не усунув недоліки протягом установленого строку;

2) заяву подано особою, яка не має права на подання такої заяви;

3) заяву від імені заявника підписано особою, яка не має повноважень на ведення справи;

4) є ухвала Верховного Суду України про відмову у прийнятті справи до провадження за наслідками розгляду заяви, поданої у цій справі з аналогічних підстав.

5. Повернення заяви з підстав, передбачених частиною четвертою цієї статті, не перешкоджає повторному зверненню у разі належного оформлення заяви або з інших підстав, ніж ті, що були предметом розгляду.

6. За відсутності підстав для повернення заяви, в якій міститься клопотання особи про витребування копії рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, суддя-доповідач невідкладно постановляє ухвалу про витребування такої копії рішення разом з її автентичним перекладом від органу, відповідального за координацію виконання рішень міжнародної судової установи.

Стаття 360. Допуск справи до провадження

1. Питання про допуск справи до провадження вирішується суддею-доповідачем, визначеним у порядку, встановленому частиною третьою статті 11^1 цього Кодексу.

У разі якщо суддя-доповідач дійде висновку, що подана заява є обґрунтованою, він відкриває провадження.

У разі якщо суддя-доповідач дійде висновку, що подана заява є необґрунтованою, вирішення питання про допуск справи до провадження здійснюється колегією з трьох суддів у складі судді-доповідача та двох суддів, визначених автоматизованою системою документообігу суду додатково. Провадження відкривається, якщо хоча б один суддя із складу колегії дійшов висновку про необхідність його відкриття.

2. Ухвала про відкриття провадження або ухвала про відмову у допуску справи до провадження виноситься протягом п'ятнадцяти днів з дня надходження заяви або з дня усунення заявником недоліків, а в разі витребування копії рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, - з дня надходження такої копії.

3. Розгляд питання про допуск справи до провадження відбувається без повідомлення осіб, які беруть участь у справі.

4. Копія ухвали про відкриття провадження або про відмову у допуску справи до провадження надсилається разом із копією заяви особам, які беруть участь у справі.

Стаття 360^1. Підготовка справи до розгляду у Верховному Суді України

1. Суддя-доповідач протягом п'ятнадцяти днів з дня відкриття провадження здійснює підготовку справи до розгляду Верховним Судом України:

1) надсилає ухвалу про відкриття провадження та витребування матеріалів справи до відповідного суду, який не пізніше трьох робочих днів з дня її надходження надсилає справу до Верховного Суду України;

2) вирішує питання про зупинення виконання відповідних судових рішень;

3) звертається до відповідних фахівців Науково-консультативної ради при Верховному Суді України стосовно підготовки наукового висновку щодо норми права, яка неоднаково застосована судом (судами) касаційної інстанції, крім випадків, коли висновок щодо застосування цієї норми права у подібних правовідносинах був раніше отриманий Верховним Судом України;

4) у разі необхідності визначає органи державної влади, представники яких можуть дати пояснення в суді щодо застосування норми права, та викликає цих представників до суду;

5) здійснює інші заходи, необхідні для розгляду справи.

2. Після надходження витребуваних матеріалів справи та завершення інших підготовчих дій суддя-доповідач виносить ухвалу про призначення справи до розгляду Верховним Судом України.

Стаття 360^2. Порядок розгляду справи Верховним Судом України

1. Справи розглядаються Верховним Судом України за правилами, встановленими главами 2 і 3 розділу V цього Кодексу.

2. У Верховному Суді України справа про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4 частини першої статті 355 цього Кодексу, розглядається Судовою палатою у цивільних справах Верховного Суду України. Засідання судової палати є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України.

Якщо судове рішення оскаржується з підстав неоднакового застосування однієї і тієї самої норми права судами касаційної інстанції різної юрисдикції, справа розглядається на спільному засіданні відповідних судових палат Верховного Суду України. Засідання є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу кожної з відповідних судових палат Верховного Суду України.

3. У разі якщо під час розгляду справи Верховний Суд України встановить необхідність відійти від висновку про застосування норми права, викладеного у постанові Верховного Суду України, яка була прийнята іншим складом суду (іншою палатою чи палатами, які брали участь у спільному засіданні), справа передається на розгляд спільного засідання палат Верховного Суду України, яке проводиться за участю палати (палат), що розглядала справу до моменту її передання, та палати (палат), яка приймала відповідну постанову Верховного Суду України. Засідання є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу кожної з відповідних судових палат Верховного Суду України.

4. Справа про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 355 цього Кодексу, розглядається на спільному засіданні всіх судових палат Верховного Суду України. Засідання є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу кожної з судових палат Верховного Суду України.

На засіданнях Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України або на спільному засіданні судових палат головує суддя-доповідач.

5. Строк розгляду справи Верховним Судом України не може перевищувати одного місяця з дня призначення справи до розгляду.

Стаття 360^3. Повноваження Верховного Суду України

1. За наслідками розгляду справи більшістю голосів від складу суду приймається одна з таких постанов:

1) про повне або часткове задоволення заяви;

2) про відмову у задоволенні заяви.

2. Судді, які не погоджуються з постановою, можуть висловити окрему думку, що додається до постанови.

3. Постанова Верховного Суду України є остаточною і може бути оскаржена тільки з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 355 цього Кодексу.

Стаття 360^4. Постанова Верховного Суду України про задоволення заяви

1. Суд задовольняє заяву за наявності однієї з підстав, передбачених частиною першою статті 355 цього Кодексу.

2. За наявності підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4 частини першої статті 355 цього Кодексу, суд має право:

1) у разі порушення судом (судами) норми процесуального права, що перешкоджає подальшому провадженню у справі або полягає у порушенні правил підсудності справ або встановленої законом компетенції судів щодо розгляду цивільних справ:

а) скасувати судове рішення повністю або частково і передати справу на розгляд до відповідного суду першої, апеляційної чи касаційної інстанції;

б) скасувати судове рішення повністю або частково і закрити провадження у справі повністю або в певній частині;

2) у разі неправильного застосування судом (судами) норми матеріального права, що призвело до неправильного вирішення спору:

а) скасувати судове рішення (судові рішення) та ухвалити нове судове рішення чи змінити судове рішення;

б) скасувати судове рішення (судові рішення) та залишити в силі судове рішення (судові рішення), що було помилково скасовано судом апеляційної та/або касаційної інстанції.

3. За наявності підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 355 цього Кодексу, суд має право:

1) скасувати судове рішення (судові рішення) повністю або частково і прийняти нове судове рішення чи змінити судове рішення;

2) скасувати судове рішення (судові рішення) повністю або частково і передати справу на новий розгляд до суду, який ухвалив оскаржуване судове рішення;

3) скасувати судові рішення і закрити провадження у справі або залишити позов без розгляду.

4. Суд не має права передати справу на новий розгляд в інших випадках, ніж зазначені у підпункті «а» пункту 1 частини другої та пункті 2 частини третьої цієї статті.

5. У постанові Верховного Суду України, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 355 цього Кодексу, має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права, що була неоднаково застосована.

Стаття 360^5. Постанова Верховного Суду України про відмову у задоволенні заяви

1. Верховний Суд України відмовляє у задоволенні заяви, якщо обставини, які стали підставою для перегляду справи, не підтвердилися, або норми права у рішенні, про перегляд якого подана заява, були застосовані правильно.

Постанова про відмову у задоволенні заяви має бути вмотивованою.

2. У постанові Верховного Суду України про відмову у задоволенні заяви, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 355 цього Кодексу, у зв'язку з правильністю застосування норми права, має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права»;

«Стаття 360^7. Обов'язковість судових рішень Верховного Суду України

1. Висновок Верховного Суду України щодо застосування норми права, викладений у його постанові, прийнятій за результатами розгляду справи з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 355 цього Кодексу, є обов'язковим для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права.

Висновок щодо застосування норм права, викладений у постанові Верховного Суду України, має враховуватися іншими судами загальної юрисдикції при застосуванні таких норм права. Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів.

2. Невиконання судових рішень тягне за собою відповідальність, установлену законом.

3. Постанови Верховного Суду України, прийняті за результатами розгляду заяв про перегляд судового рішення, підлягають опублікуванню на офіційному веб-сайті Верховного Суду України не пізніш як через п'ятнадцять днів з дня їх прийняття».

4. У Кодексі адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., №№ 35-37, ст. 446):

1) частину шосту статті 94 після слів «касаційної інстанції» доповнити словами «або Верховний Суд України»;

2) частину другу статті 161 викласти в такій редакції:

«2. При виборі і застосуванні правової норми до спірних правовідносин суд враховує висновки Верховного Суду України, викладені у постановах, прийнятих за результатами розгляду заяв про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 237 цього Кодексу.

Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів»;

3) частину другу статті 236 викласти в такій редакції:

«2. Заява про перегляд судового рішення в адміністративних справах з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 237 цього Кодексу, може бути подана особою, на користь якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною»;

4) статтю 237 викласти в такій редакції:

«Стаття 237. Підстави для подання заяви про перегляд судових рішень

1. Заява про перегляд судових рішень в адміністративних справах може бути подана виключно з підстав:

1) неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права, що спричинило ухвалення різних за змістом судових рішень у подібних правовідносинах;

2) неоднакового застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм процесуального права - при оскарженні судового рішення, яке перешкоджає подальшому провадженню у справі або яке прийнято з порушенням правил підсудності справ або встановленої законом юрисдикції адміністративних судів;

3) встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні даної справи судом;

4) порушення норм матеріального чи процесуального права, що призвело до ухвалення Вищим адміністративним судом України незаконного судового рішення з питань, передбачених статтею 171^1 цього Кодексу;

5) невідповідність судового рішення суду касаційної інстанції викладеному у постанові Верховного Суду України висновку щодо застосування у подібних правовідносинах норм матеріального права»;

5) у статті 238:

а) у частині першій слова і цифри «пунктом 1 частини першої статті 237» замінити словами і цифрами «пунктами 1 і 2 частини першої статті 237»;

б) частину другу викласти в такій редакції:

«2. Заява про перегляд судових рішень з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 237 цього Кодексу, подається не пізніше одного місяця з дня, коли особі, на користь якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, стало або мало стати відомо про набуття цим рішенням статусу остаточного»;

в) у частині третій слова і цифри «пунктом 3 частини першої статті 237» замінити словами і цифрами «пунктом 4 частини першої статті 237»;

г) частину четверту замінити двома частинами такого змісту:

«4. Заява про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої пунктом 5 частини першої статті 237 цього Кодексу, подається протягом трьох місяців з дня ухвалення судового рішення, щодо якого подається заява про перегляд, або з дня прийняття постанови Верховного Суду України, на яку здійснюється посилання на підтвердження підстави, передбаченої пунктом 5 частини першої статті 237 цього Кодексу, але не пізніше одного року з дня ухвалення судового рішення, про перегляд якого подається заява.

5. У разі пропущення строку, встановленого частинами першою - четвертою цієї статті, з причин, визнаних поважними, суд за клопотанням особи, яка подала заяву про перегляд судового рішення, може поновити цей строк у межах одного року з дня ухвалення судового рішення, про перегляд якого подається заява. Питання про поновлення строку вирішується колегією суддів під час вирішення питання про допуск справи до провадження»;

6) у частині другій статті 239:

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) обґрунтування підстав для перегляду судових рішень, передбачених статтею 237 цього Кодексу»;

пункти 4 і 4^1 виключити;

7) частину першу статті 239^1 викласти в такій редакції:

«1. Заява про перегляд судових рішень подається безпосередньо до Верховного Суду України.

До заяви додаються:

1) копії заяви відповідно до кількості осіб, які беруть участь у справі;

2) копії судових рішень, про перегляд яких подано заяву;

3) копії різних за змістом судових рішень, якщо заява подається з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4 частини першої статті 237 цього Кодексу;

4) копія постанови Верховного Суду України, якщо заява подається з підстави, передбаченої пунктом 5 частини першої статті 237 цього Кодексу;

5) копія рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, або клопотання особи про витребування копії та-

кого рішення в органу, відповідального за координацію виконання рішень міжнародної судової установи, якщо її немає у розпорядженні особи, яка подала заяву, - у разі подання заяви про перегляд судових рішень з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 237 цього Кодексу.

До заяви також додається документ про сплату судового збору. За подання і розгляд заяви з підстави, встановленої пунктом 2 частини першої статті 237 цього Кодексу, судовий збір не сплачується»;

8) у статті 239^2:

а) у назві слова «Вищим адміністративним судом України» виключити;

б) у частині першій слова «яка надійшла до Вищого адміністративного суду України» виключити;

в) у частині третій слова «Вищого адміністративного суду України» замінити словами «Верховного Суду України»;

г) у частині четвертій:

пункти 1 і 2 викласти в такій редакції:

«1) заяву подано без додержання вимог статей 239 та 239^1 цього Кодексу і заявник не усунув її недоліки протягом установленого строку;

2) заяву від імені заявника підписано особою, яка не має повноважень на її підписання»;

пункт 4 викласти в такій редакції:

«4) є ухвала Верховного Суду України про відмову у допуску справи до провадження за наслідками розгляду заяви, поданої у цій справі з аналогічних підстав»;

ґ) частину сьому викласти в такій редакції:

«7. За відсутності підстав для повернення заяви, в якій міститься клопотання особи про витребування копії рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, суддя-доповідач невідкладно постановляє ухвалу про витребування такої копії рішення разом з її автентичним перекладом від органу, відповідального за координацію виконання рішень міжнародної судової установи»;

9) статті 240, 240^1, 241, 242, 243, 244, 244^2 викласти в такій редакції:

«Стаття 240. Допуск справи до провадження

1. Питання про допуск справи до провадження вирішується суддею-доповідачем, визначеним у порядку, встановленому частиною третьою статті 151 цього Кодексу.

У разі якщо суддя-доповідач дійде висновку, що подана заява є обґрунтованою, він відкриває провадження.

У разі якщо суддя-доповідач дійде висновку, що подана заява є необґрунтованою, вирішення питання про допуск справи до провадження здійснюється колегією з трьох суддів у складі судді-доповідача та двох суддів, визначених автоматизованою системою документообігу суду додатково. Провадження відкривається, якщо хоча б один суддя із складу колегії дійшов висновку про необхідність його відкриття.

2. Ухвала про відкриття провадження або ухвала про відмову у допуску справи до провадження виноситься протягом п'ятнадцяти днів з дня надходження заяви або з дня усунення заявником недоліків, а в разі витребування копії рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, - з дня надходження такої копії.

3. Розгляд питання про допуск справи до провадження відбувається без виклику осіб, які беруть участь у справі.

4. Копія ухвали про відкриття провадження або про відмову у допуску справи до провадження надсилається разом із копією заяви особам, які беруть участь у справі.

Стаття 240^1. Підготовка справи до розгляду

1. Суддя-доповідач протягом п'ятнадцяти днів з дня відкриття провадження здійснює підготовку справи до розгляду Верховним Судом України:

1) надсилає ухвалу про відкриття провадження та витребування матеріалів справи до відповідного суду, який не пізніше трьох робочих днів з дня надходження справи надсилає її до Верховного Суду України;

2) вирішує питання про зупинення виконання відповідних судових рішень;

3) звертається до відповідних фахівців Науково-консультативної ради при Верховному Суді України стосовно підготовки наукового висновку щодо норми права, яка неоднаково застосована судом (судами) касаційної інстанції, крім випадків, коли висновок щодо застосування цієї норми права у цих правовідносинах був раніше отриманий Верховним Судом України;

4) у разі необхідності визначає органи державної влади, представники яких можуть дати пояснення в суді щодо застосування норми права, та викликає цих представників до суду;

5) здійснює інші заходи, необхідні для розгляду справи.

2. Після надходження витребуваних матеріалів справи та завершення інших підготовчих дій суддя-доповідач виносить ухвалу про призначення справи до розгляду Верховним Судом України.

Стаття 241. Порядок розгляду справи Верховним Судом України

1. Справи розглядаються Верховним Судом України за правилами, встановленими главами 2 і 3 розділу IV цього Кодексу.

2. У Верховному Суді України справа про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4 частини першої статті 237 цього Кодексу, розглядається Судовою палатою в адміністративних справах Верховного Суду України. Засідання судової палати є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від складу Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України.

Якщо судове рішення в адміністративній справі оскаржується з підстав неоднакового застосування однієї і тієї самої норми права судами касаційної інстанції різної юрисдикції, справа розглядається на спільному засіданні відповідних судових палат Верховного Суду України. Засідання є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу кожної з відповідних судових палат Верховного Суду України.

3. У разі якщо під час розгляду справи Верховний Суд України встановить, що існує необхідність відійти від висновку про застосування норми права, викладеного у постанові Верховного Суду України, яка була прийнята іншим складом суду (іншою палатою чи палатами, які брали участь у спільному засіданні), справа передається на розгляд спільного засідання судових палат Верховного Суду України, яке проводиться за участю палати (палат), яка розглядала справу до моменту її передання, та палати (палат), яка приймала відповідну постанову Верховного Суду України. Засідання є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу кожної з відповідних судових палат Верховного Суду України.

4. Справа про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 237 цього Кодексу, розглядається на спільному засіданні всіх судових палат Верховного Суду України. Засідання є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу кожної з судових палат Верховного Суду України.

5. На засіданнях Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України або на спільному засіданні судових палат головує суддя-доповідач.

6. Строк розгляду справи Верховним Судом України не може перевищувати одного місяця з дня призначення справи до розгляду.

Стаття 242. Повноваження Верховного Суду України

1. За наслідками розгляду справи більшістю голосів від складу суду приймається одна з таких постанов:

про повне або часткове задоволення заяви;

про відмову у задоволенні заяви.

2. Судді, які не погоджуються з постановою, можуть висловити окрему думку, що додається до постанови.

3. Постанова Верховного Суду України є остаточною і оскарженню не підлягає, крім випадку, встановленого пунктом 3 частини першої статті 237 цього Кодексу.

Стаття 243. Постанова Верховного Суду України про задоволення заяви

1. Суд задовольняє заяву за наявності однієї з підстав, передбачених частиною першою статті 237 цього Кодексу.

2. За наявності підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4 частини першої статті 237 цього Кодексу, суд має право:

1) у разі порушення судом (судами) норми процесуального права, що перешкоджає подальшому провадженню у справі або полягає у порушенні правил підсудності справ або встановленої законом юрисдикції адміністративних судів:

а) скасувати судове рішення повністю або частково і передати справу на розгляд до відповідного суду першої, апеляційної чи касаційної інстанції;

б) скасувати судове рішення повністю або частково і закрити провадження у справі повністю або в певній частині;

2) у разі неправильного застосування судом (судами) норми матеріального права, що призвело до неправильного вирішення спору:

а) скасувати судове рішення (судові рішення) та ухвалити нове судове рішення чи змінити судове рішення;

б) скасувати судове рішення (судові рішення) та залишити в силі судове рішення (судові рішення), що було помилково скасовано судом апеляційної та/або касаційної інстанції.

3. За наявності підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 237 цього Кодексу, суд має право:

1) скасувати судове рішення (судові рішення) повністю або частково і прийняти нове судове рішення чи змінити судове рішення;

2) скасувати судове рішення (судові рішення) повністю або частково і передати справу на новий розгляд до суду, який ухвалив оскаржуване судове рішення;

3) скасувати судові рішення і закрити провадження у справі або залишити позов без розгляду.

4. Суд не має права передати справу на новий розгляд в інших випадках, ніж зазначені у підпункті «а» пункту 1 частини другої та пункті 2 частини третьої цієї статті.

5. У постанові Верховного Суду України, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 237 цього Кодексу, має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права, що була неоднаково застосована.

Стаття 244. Постанова Верховного Суду України про відмову у задоволенні заяви

1. Верховний Суд України відмовляє у задоволенні заяви, якщо обставини, які стали підставою для перегляду справи, не підтвердилися або норма права у рішенні, про перегляд якого подана заява, застосована правильно.

Постанова про відмову у задоволенні заяви має бути вмотивованою.

2. У постанові Верховного Суду України про відмову у задоволенні заяви, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 237 цього Кодексу, має міститися висновок про те, як саме має застосовуватися норма права, що була неоднаково застосована».

«Стаття 244^2. Обов'язковість судових рішень Верховного Суду України

1. Висновок Верховного Суду України щодо застосування норми права, викладений у його постанові, прийнятій за результатами розгляду справи з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 237 цього Кодексу, є обов'язковим для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права.

Висновок щодо застосування норм права, викладений у постанові Верховного Суду України, має враховуватися іншими судами загальної юрисдикції при застосуванні таких норм права. Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів.

2. Невиконання судових рішень тягне за собою відповідальність, установлену законом.

3. Постанови Верховного Суду України, прийняті за результатами розгляду заяв про перегляд судового рішення, підлягають опублікуванню на офіційному веб-сайті Верховного Суду України не пізніш як через п'ятнадцять днів з дня їх прийняття».

5. У Кримінальному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., №№ 9-13, ст. 88):

1) частину шосту статті 31 викласти в такій редакції:

«6. Кримінальне провадження у Верховному Суді України здійснюється колегіально»;

2) частину четверту статті 33 викласти в такій редакції:

«4. Судові рішення переглядаються Верховним Судом України з підстав, передбачених частиною першою статті 445 цього Кодексу»;

3) частину п'яту статті 76 виключити;

4) частину другу статті 110 після слова «ухвали» доповнити словом «постанови»;

5) частину шосту статті 368 викласти в такій редакції:

«6. Обираючи і застосовуючи норму закону України про кримінальну відповідальність до суспільно небезпечних діянь при ухваленні вироку, суд враховує висновки Верховного Суду України, викладені в його постановах, у випадках, передбачених частиною четвертою статті 455 і частиною другою статті 456 цього Кодексу.

Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів»;

6) статтю 445 викласти в такій редакції:

«Стаття 445. Підстави для перегляду судових рішень Верховним Судом України

1. Підставами для перегляду судових рішень Верховним Судом України, що набрали законної сили, є:

1) неоднакове застосування судом касаційної інстанції однієї і тієї самої норми права, передбаченої законом України про кримінальну відповідальність, у подібних правовідносинах, що зумовило ухвалення різних за змістом судових рішень (крім питань неоднакового застосування санкцій кримінально-правових норм, звільнення від кримінальної відповідальності чи покарання);

2) неоднакове застосування судом касаційної інстанції однієї і тієї самої норми права, передбаченої цим Кодексом, що зумовило ухвалення різних за змістом судових рішень;

3) невідповідність судового рішення суду касаційної інстанції висновку щодо застосування норм права, викладеному в постанові Верховного Суду України;

4) встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні справи судом»;

7) частини першу і другу статті 446 викласти в такій редакції:

«1. Особи, визначені у статті 425 цього Кодексу, мають право подати заяву про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1-3 частини першої статті 445 цього Кодексу, після його перегляду в касаційному порядку.

2. Заяву про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 445 цього Кодексу, вправі подати особа, на користь якої ухвалено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, а також її захисник, законний представник чи представник юридичної особи»;

8) у статті 447:

а) у частині першій слова і цифри «пунктом 1 частини першої статті 445» замінити словами і цифрами «пунктом 1 або 2 частини першої статті 445»;

б) частину другу замінити двома частинами такого змісту:

«2. Заява про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 445 цього Кодексу, подається протягом трьох місяців з дня ухвалення судового рішення, щодо якого подається заява про перегляд, або з дня прийняття постанови Верховного Суду України, на яку здійснюється посилання на підтвердження підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 445 цього Кодексу.

3. Заява про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 445 цього Кодексу, може бути подана протягом трьох місяців з дня, коли особі, на користь якої ухвалено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, стало або мало стати відомо про набуття цим рішенням статусу остаточного».

У зв'язку з цим частини третю - п'яту вважати відповідно частинами четвертою - шостою;

в) у частині четвертій слова і цифри «з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої статті 445» замінити словами і цифрами «з підстав, передбачених пунктами 1-3 частини першої статті 445»;

9) у частині другій статті 448:

а) пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) обґрунтування підстав для перегляду судового рішення, передбачених статтею 445 цього Кодексу»;

б) пункт 4 виключити;

10) статті 449-458 викласти в такій редакції:

«Стаття 449. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення

1. Заява про перегляд судового рішення подається до Верховного Суду України.

До заяви додаються:

1) копії заяви відповідно до кількості учасників судового провадження (крім випадку, якщо заява подається особою, яка тримається під вартою);

2) копії судових рішень, про перегляд яких подано заяву;

3) копії різних за змістом судових рішень, якщо заява подається з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 445 цього Кодексу;

4) копія постанови Верховного Суду України, якщо заява подається з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 445 цього Кодексу;

5) копія рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, або клопотання про витребування такої копії рішення, якщо її немає у розпорядженні особи, яка подає заяву, - якщо заява про перегляд судових рішень подається з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 445 цього Кодексу.

Стаття 450. Перевірка відповідності заяви вимогам цього Кодексу

1. Заява про перегляд судового рішення реєструється в день її надходження та не пізніше наступного дня передається судді-доповідачу.

2. Суддя-доповідач протягом трьох днів здійснює перевірку відповідності заяви вимогам цього Кодексу. У разі якщо заяву подано без додержання вимог статей 448 і 449 цього Кодексу, заявник письмово повідомляється про недоліки заяви та строк, протягом якого він зобов'язаний їх усунути.

3. Якщо заявник усунув недоліки заяви в установлений строк, вона вважається поданою у день її первинного подання до Верховного Суду України.

4. Заява повертається заявнику у разі, якщо:

1) заявник не усунув її недоліки протягом установленого строку;

2) заяву подано особою, яка не наділена правом на подання такої заяви;

3) заяву від імені заявника підписано особою, яка не має повноважень підписувати таку заяву;

4) є ухвала Верховного Суду України про відмову у допуску справи до провадження за наслідками розгляду заяви, поданої у цій справі з аналогічних підстав.

5. Повернення заяви з підстав, передбачених частиною четвертою цієї статті, не перешкоджає повторному зверненню у разі належного оформлення заяви або з інших підстав, ніж ті, які були предметом розгляду.

Стаття 451. Допуск справи до провадження

1. Питання про допуск справи до провадження вирішується суддею-доповідачем, визначеним у порядку, встановленому статтею 35 цього Кодексу.

У разі якщо суддя-доповідач дійде висновку, що подана заява є обґрунтованою, він відкриває провадження.

У разі якщо суддя-доповідач дійде висновку, що подана заява є необґрунтованою, вирішення питання про допуск справи до провадження здійснюється колегією з трьох суддів у складі судді-доповідача та двох суддів, визначених автоматизованою системою документообігу суду додатково. Провадження відкривається, якщо хоча б один суддя із складу колегії дійшов висновку про необхідність його відкриття.

2. Ухвала про відкриття провадження або про відмову у допуску до провадження виноситься без повідомлення учасників судового провадження протягом п'ятнадцяти днів з дня надходження заяви або з дня усунення заявником недоліків, а в разі витребування копії рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, - з дня надходження такої копії.

3. Копія ухвали про відкриття провадження надсилається разом із копією заяви учасникам судового провадження, а в разі відмови у допуску до провадження - особі, яка подала заяву.

Стаття 452. Підготовка до перегляду судового рішення у Верховному Суді України

1. Суддя-доповідач протягом п'ятнадцяти днів з дня відкриття провадження здійснює підготовку до перегляду судового рішення Верховним Судом України:

1) надсилає ухвалу про відкриття провадження та витребування матеріалів справи до відповідного суду, який не пізніше трьох робочих днів з дня її надходження надсилає справу до Верховного Суду України;

2) визначає порядок розгляду справи (у відкритому або закритому судовому засіданні у випадках, установлених цим Кодексом);

3) звертається у разі необхідності до відповідних фахівців Науково-консультативної ради при Верховному Суді України стосовно підготовки наукового висновку щодо відповідної норми права;

4) визначає у разі необхідності органи державної влади, представники яких можуть дати пояснення в суді щодо застосування відповідної норми права, та викликає цих представників до суду;

5) здійснює інші заходи, необхідні для розгляду справи.

2. Після надходження витребуваних матеріалів справи та завершення інших підготовчих дій суддя-доповідач готує доповідь і виносить ухвалу про призначення справи до розгляду Верховним Судом України.

Стаття 453. Порядок розгляду справи Верховним Судом України

1. Справи розглядаються Верховним Судом України за процедурою, визначеною главою 32, з винятками та особливостями, встановленими главою 33 розділу V цього Кодексу.

2. У Верховному Суді України справа про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1-3 частини першої статті 445 цього Кодексу, розглядається Судовою палатою у кримінальних справах Верховного Суду України. Засідання судової палати є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України.

3. Справа про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 445 цього Кодексу, розглядається на спільному засіданні всіх судових палат Верховного Суду України. Засідання є правомочним за умови присутності на ньому не менше двох третин суддів від загального складу кожної з судових палат Верховного Суду України.

4. При розгляді справи головує на засіданні суддя-доповідач.

5. Верховний Суд України переглядає судові рішення у межах поданої заяви. Якщо задоволення заяви дає підстави для прийняття рішення на користь інших засуджених, від яких не надійшли заяви, Верховний Суд України зобов'язаний прийняти таке рішення.

6. Строк розгляду заяви про перегляд судового рішення Верховним Судом України не може перевищувати одного місяця з дня призначення справи до розгляду.

Стаття 454. Повноваження Верховного Суду України

1. За наслідками розгляду справи більшістю голосів від складу суду приймається одна з таких постанов:

1) про повне або часткове задоволення заяви;

2) про відмову у задоволенні заяви.

2. Судді, які не погоджуються з постановою, можуть висловити окрему думку, що додається до постанови.

3. Постанова Верховного Суду України є остаточною і може бути оскаржена тільки з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 445 цього Кодексу.

Стаття 455. Постанова Верховного Суду України про задоволення заяви

1. Верховний Суд України задовольняє заяву в разі наявності однієї з підстав, передбачених частиною першою статті 445 цього Кодексу.

2. За наявності підстав, передбачених пунктами 1-3 частини першої статті 445 цього Кодексу, Верховний Суд України має право:

1) скасувати судове рішення (судові рішення) повністю або частково та направити справу на новий розгляд до суду першої, апеляційної чи касаційної інстанції;

2) скасувати судові рішення та закрити провадження у справі;

3) змінити судове рішення (судові рішення), не передаючи справу на новий розгляд.

3. За наявності підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 445 цього Кодексу, Верховний Суд України має право:

1) змінити судове рішення (судові рішення), не передаючи справу на новий розгляд;

2) скасувати судове рішення (судові рішення) повністю або частково та направити справу на новий розгляд до суду, який ухвалив оскаржуване судове рішення;

3) скасувати судові рішення та закрити провадження у справі.

4. У постанові Верховного Суду України, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 445 цього Кодексу, має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права, що була неоднаково застосована.

Стаття 456. Постанова Верховного Суду України про відмову у задоволенні заяви

1. Верховний Суд України відмовляє у задоволенні заяви, якщо обставини, які стали підставою для перегляду справи, не підтвердилися або норма права застосована правильно.

Постанова про відмову у задоволенні заяви має бути вмотивованою.

2. У постанові Верховного Суду України, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 445 цього Кодексу, має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права, що була неоднаково застосована.

Стаття 457. Повідомлення про ухвалення рішення та його виготовлення

1. Постанова Верховного Суду України повинна бути виготовлена та направлена учасникам судового провадження не пізніше п'яти днів з дня закінчення розгляду справи.

Стаття 458. Обов'язковість судових рішень Верховного Суду України

1. Висновок Верховного Суду України щодо застосування норми права, викладений у його постанові, прийнятій за результатами розгляду справи з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 445 цього Кодексу, є обов'язковим для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності відповід-

ну норму права, та для всіх судів загальної юрисдикції, які зобов'язані привести свою судову практику у відповідність із судовим рішенням Верховного Суду України. Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів.

2. Невиконання судових рішень тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

3. Постанови Верховного Суду України, прийняті за результатами розгляду заяв про перегляд судового рішення, підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті Верховного Суду України не пізніш як через п'ятнадцять днів з дня їх прийняття».

6. У Законі України «Про Вищу раду юстиції» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 25, ст. 146 із наступними змінами):

1) у статті 1:

а) частину першу виключити;

б) у частині другій:

після слова «колегіальним» доповнити словами «постійно діючим»;

після слів «за формування» доповнити словом «незалежного»;

в) частину третю викласти в такій редакції:

«Члени Вищої ради юстиції, крім тих, які входять до її складу за посадою, призначаються строком на чотири роки і можуть бути призначеними лише на один строк»;

2) у статті 2:

а) у частині першій слова «цим Законом та регламентом Вищої ради юстиції, який затверджується на її засіданні» замінити словами «та цим Законом»;

б) доповнити частиною другою такого змісту:

«Вища рада юстиції затверджує регламент Вищої ради юстиції, положеннями якого регулюються процедурні питання здійснення нею передбачених Конституцією України та цим Законом повноважень»;

3) у статті 3:

пункт 4 частини першої після слів «про притягнення» доповнити словами «(та про відмову у притягненні)»;

частину другу виключити;

4) статтю 6 викласти в такій редакції:

«Стаття 6. Вимоги до членів Вищої ради юстиції та гарантії їх діяльності

На посаду члена Вищої ради юстиції може бути рекомендований громадянин України, не молодший тридцяти п'яти років, який проживає в Україні не менш як десять останніх років, володіє державною мовою, має вищу юридичну освіту та стаж роботи в галузі права не менше п'ятнадцяти років, є визнаним фахівцем у галузі права та має бездоганну професійну репутацію.

У разі якщо відповідно до цього Закону на посаду члена Вищої ради юстиції має бути призначений суддя, він призначається з числа суддів, обраних на посаду судді безстроково, які мають не менше п'ятнадцяти років стажу роботи суддею, або суддів у відставці.

Вимоги частин першої та другої цієї статті не поширюються на осіб, які входять до складу Вищої ради юстиції за посадою.

Члени Вищої ради юстиції, крім тих, які входять до її складу за посадою, здійснюють свої повноваження на постійній основі. На час виконання цих повноважень члени Вищої ради юстиції з числа суддів та прокурорів відряджаються до Вищої ради юстиції із збереженням за ними посад, які вони обіймали на момент призначення членами Вищої ради юстиції. Посадовий оклад члена Вищої ради юстиції встановлюється у розмірі винагороди судді Верховного Суду України.

На членів Вищої ради юстиції поширюються вимоги та обмеження, встановлені законодавством у сфері запобігання корупції.

Члени Вищої ради юстиції у своїй діяльності та поза її межами повинні дотримуватися встановлених для судді етичних стандартів.

Члени Вищої ради юстиції не мають права суміщати свою посаду з будь-якими посадами в органах державної влади та органах місцевого самоврядування (крім осіб, які входять до складу Вищої ради юстиції за посадою), із статусом народного депутата України, депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної, міської, районної у місті, сільської, селищної ради, підприємницькою діяльністю, з будь-якою іншою оплачуваною роботою або отримувати винагороду (крім здійснення викладацької, наукової і творчої діяльності в позаробочий час та отримання винагороди за неї), а також входити до складу керівного органу чи наглядової ради юридичної особи, що має на меті одержання прибутку. Особи, які є власниками акцій або володіють іншими корпоративними правами чи мають інший майновий інтерес у діяльності будь-якої юридичної особи, що має на меті отримання прибутку, зобов'язані передати такі акції (корпоративні права) в управління незалежній третій особі на час перебування на посаді члена Вищої ради юстиції. Члени Вищої ради юстиції можуть отримувати відсотки, дивіденди та інші пасивні доходи від майна, власниками якого вони є.

Вплив на членів Вищої ради юстиції у будь-який спосіб забороняється»;

5) доповнити статтями 6^1-6^4 такого змісту:

«Стаття 6^1. Принципи добору кандидатів для призначення членами Вищої ради юстиції

Добір кандидатів для призначення членами Вищої ради юстиції здійснюється в порядку, передбаченому цим Законом, на основі принципів верховенства права, гласності та публічності, політичної нейтральності.

Стаття 6^2. Добір кандидатів для призначення членами Вищої ради юстиції

У разі необхідності призначення нового члена Вищої ради юстиції з'їздом суддів України, з'їздом адвокатів України, з'їздом представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ або всеукраїнською конференцією працівників прокуратури орган, що скликає відповідно з'їзд або конференцію, не пізніше ніж за сорок п'ять днів повідомляє секретаріат Вищої ради юстиції про дату та місце їх проведення.

Не пізніше наступного робочого дня після надходження повідомлення про дату та місце проведення відповідно з'їзду або конференції секретаріат Вищої ради юстиції оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті оголошення, в якому зазначаються:

1) дата і місце проведення з'їзду або конференції;

2) інформація про початок прийому документів від кандидатів на посади членів Вищої ради юстиції.

Особа, яка відповідає вимогам, передбаченим цим Законом до членів Вищої ради юстиції, та має намір бути призначеною членом Вищої ради юстиції з'їздом суддів України, з'їздом адвокатів України, з'їздом представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ або всеукраїнською конференцією працівників прокуратури, звертається до секретаріату Вищої ради юстиції не пізніше ніж за тридцять днів до дати проведення відповідно з'їзду або конференції із заявою про подання документів для призначення членом Вищої ради юстиції.

Разом із заявою про подання документів для призначення членом Вищої ради юстиції кандидат подає:

1) автобіографію;

2) мотиваційний лист, в якому викладаються мотиви бути призначеним членом Вищої ради юстиції;

3) копію документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України;

4) копію трудової книжки;

5) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

6) копію диплома про вищу юридичну освіту (з додатками), здобуту в Україні, та/або копії документів про вищу юридичну освіту, здобуту за кордоном, разом із копіями документів, що підтверджують їх визнання в Україні, а також копії документів про науковий ступінь, вчене звання (за наявності);

7) довідку медичної установи про стан здоров'я кандидата із висновком щодо його придатності до роботи на посаді, пов'язаній із виконанням функцій держави;

8) копію військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);

9) письмову згоду на обробку персональних даних та оприлюднення копій документів, визначених цією статтею, крім копій документів, передбачених пунктами 3, 7, 8 цієї частини;

10) письмову заяву про відсутність обмежень щодо членства у Вищій раді юстиції відповідно до статті 7 цього Закону, а також про відповідність вимогам щодо несумісності або зобов'язання виконувати вимоги щодо несумісності у разі призначення членом Вищої ради юстиції;

11) заяву про проведення перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади»;

12) згоду на проведення спеціальної перевірки відповідно до закону;

13) документ, що підтверджує відповідний статус (для суддів, адвокатів та прокурорів).

У разі якщо особа виявила бажання бути призначеною членом Вищої ради юстиції з'їздом суддів України, секретаріат Вищої ради юстиції зобов'язаний також встановити наявність статусу судді, який має не менше п'ятнадцяти років стажу роботи суддею, або суддів у відставці.

Секретаріат Вищої ради юстиції приймає документи кандидатів у хронологічному порядку надходження заяв та не пізніше наступного робочого дня оприлюднює інформацію про кандидата разом із копіями поданих документів, крім документів, передбачених пунктами 3, 7, 8 частини четвертої цієї статті, на своєму офіційному веб-сайті.

Прийом документів кандидатів завершується о 24 годині останнього дня строку, передбаченого частиною третьою цієї статті.

Секретаріат Вищої ради юстиції не має права відмовити у прийнятті документів з інших підстав, ніж закінчення зазначеного строку.

Не пізніше наступного дня після завершення прийому документів секретаріат Вищої ради юстиції формує:

1) перелік кандидатів - суддів та суддів у відставці;

2) перелік кандидатів, які не є суддями або суддями у відставці.

Ці переліки невідкладно оприлюднюються на офіційному веб-сайті Вищої ради юстиції та публікуються у газеті «Голос України», а також невідкладно надсилаються органу, який скликає відповідний з'їзд або конференцію.

Секретаріат Вищої ради юстиції забезпечує проведення спеціальної перевірки стосовно кандидатів.

Стаття 6^3. Добір кандидатів для здійснення Президентом України призначення членів Вищої ради юстиції

Президент України призначає членів Вищої ради юстиції на підставі результатів відкритого конкурсу, положення про проведення якого затверджується Президентом України. Про початок конкурсу і можливість подання кандидатами документів, необхідних для участі в конкурсі, оголошується на веб-сайті офіційного Інтернет-представництва Президента України не пізніше ніж за сорок п'ять днів до дня проведення конкурсу.

Особа, яка претендує на участь у конкурсі, не пізніше ніж за тридцять днів до його проведення подає документи, зазначені у частині четвертій статті 6^2 цього Закону.

Інформація про осіб, які претендують на участь у конкурсі, разом із копіями поданих документів, крім документів, передбачених пунктами 3, 7, 8 частини четвертої статті 6^2 цього Закону, не пізніше ніж на наступний робочий день з дня надходження документів оприлюднюється на веб-сторінці офіційного Інтернет-представництва Президента України.

Стаття 6^4. Добір кандидатів для здійснення Верховною Радою України призначення членів Вищої ради юстиції

Верховна Рада України здійснює добір для призначення членів Вищої ради юстиції в порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України»;

6) статтю 7 викласти в такій редакції:

«Стаття 7. Обмеження щодо членства у Вищій раді юстиції

Не можуть бути членами Вищої ради юстиції:

1) особи, визнані судом недієздатними або обмежено дієздатними;

2) особи, які мають судимість, не погашену або не зняту в установленому законом порядку;

3) особи, на яких протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;

4) особи, які були членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України або Вищої ради юстиції до набрання чинності Законом України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні», крім членів Вищої ради юстиції, які входять до складу Вищої ради юстиції за посадою;

5) особи, які перебувають на адміністративних посадах у судах (крім Голови Верховного Суду України);

6) особи, які не відповідають вимогам цього Закону щодо несумісності з іншими видами діяльності та не усунули таку невідповідність протягом розумного строку, але не більш ніж протягом 30 днів з дня виникнення обставин, що призводять до порушення вимог щодо несумісності;

7) статті 8-13 викласти в такій редакції:

«Стаття 8. Порядок призначення членів Вищої ради юстиції Верховною Радою України

Два із трьох членів Вищої ради юстиції, які призначаються Верховною Радою України, повинні бути суддями або суддями у відставці та мати не менше п'ятнадцяти років стажу роботи суддею.

Верховна Рада України здійснює призначення членів Вищої ради юстиції в порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України.

Стаття 9. Порядок призначення членів Вищої ради юстиції Президентом України

Президент України за результатами проведеного конкурсу видає указ про призначення членів Вищої ради юстиції.

Два із трьох членів Вищої ради юстиції, які призначаються Президентом України, повинні бути суддями або суддями у відставці та мати не менше п'ятнадцяти років стажу роботи суддею.

Стаття 10. Порядок призначення членів Вищої ради юстиції з'їздом суддів України

З'їзд суддів України призначає трьох членів Вищої ради юстиції шляхом таємного голосування, кожен з яких є суддею або суддею у відставці та має не менше п'ятнадцяти років стажу роботи суддею.

Голосування проводиться виключно за кандидатів на призначення членами Вищої ради юстиції, які подали документи у порядку, встановленому цим Законом, та обрані делегатами цього з'їзду. Голосування також проводиться за кандидатів на призначення членами Вищої ради юстиції, які подали документи у порядку, встановленому цим Законом, та висунуті безпосередньо на з'їзді не менш як двадцятьма відсотками обраних делегатів з'їзду.

Кожен із кандидатів на призначення членом Вищої ради юстиції має право виступити перед делегатами з'їзду до початку голосування. Рішенням з'їзду може бути встановлено розумне обмеження часу виступу, однакове для всіх кандидатів. Кандидат надає делегатам з'їзду за їх запитом будь-яку інформацію про себе, крім інформації, яка стосується його приватного життя і щодо якої немає розумних підстав вважати, що вона може бути важливою для визначення здатності кандидата належним чином виконувати повноваження члена Вищої ради юстиції, а також інформації, що становить державну таємницю.

Після виступів кандидатів та обговорення кандидатур проводиться голосування.

Призначеним на посаду члена Вищої ради юстиції вважається кандидат, який за результатами таємного голосування отримав більшість голосів обраних делегатів з'їзду суддів України.

За результатами голосування головуючим і секретарем з'їзду суддів України підписується рішення про призначення членів Вищої ради юстиції.

Порядок скликання з'їзду суддів України визначається Законом України «Про судоустрій і статус суддів». Порядок проведення з'їзду суддів України визначається Радою суддів України та рішеннями з'їзду.

Стаття 11. Порядок призначення членів Вищої ради юстиції з'їздом адвокатів України

З'їзд адвокатів України призначає трьох членів Вищої ради юстиції шляхом таємного голосування, один з яких має бути суддею або суддею у відставці та мати не менше п'ятнадцяти років стажу роботи суддею.

Голосування проводиться виключно за кандидатів на призначення членами Вищої ради юстиції, які подали документи у порядку, встановленому цим Законом, та обрані делегатами цього з'їзду. Голосування також проводиться за кандидатів на призначення членами Вищої ради юстиції, які подали документи у порядку, встановленому цим Законом, та висунуті безпосередньо на з'їзді не менш як двадцятьма відсотками обраних делегатів з'їзду.

Кожен із кандидатів на призначення членом Вищої ради юстиції має право виступити перед делегатами з'їзду до початку голосування. Рішенням з'їзду може бути встановлено розумне обмеження часу виступу, однакове для всіх кандидатів. Кандидат надає делегатам з'їзду за їх запитом будь-яку інформацію про себе, крім інформації, яка стосується його приватного життя і щодо якої немає розумних підстав вважати, що вона може бути важливою для визначення здатності кандидата належним чином виконувати повноваження члена Вищої ради юстиції, а також інформації, що становить державну таємницю.

Після виступів кандидатів та обговорення кандидатур проводиться голосування.

Призначеним на посаду члена Вищої ради юстиції вважається кандидат, який за результатами таємного голосування отримав більшість голосів обраних делегатів з'їзду адвокатів України.

За результатами голосування головуючим і секретарем з'їзду адвокатів України підписується рішення про призначення членів Вищої ради юстиції.

Порядок скликання з'їзду адвокатів України визначається Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Порядок проведення з'їзду адвокатів України визначається Радою адвокатів України та рішеннями з'їзду.

На час здійснення адвокатом повноважень члена Вищої ради юстиції він повинен зупинити адвокатську діяльність у порядку, передбаченому Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Стаття 12. Порядок призначення членів Вищої ради юстиції з'їздом представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ

З'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ призначає трьох членів Вищої ради юстиції шляхом таємного голосування, один з яких має бути суддею або суддею у відставці та мати не менше п'ятнадцяти років стажу роботи суддею.

Голосування проводиться виключно за кандидатів на призначення членами Вищої ради юстиції, які подали документи у порядку, встановленому цим Законом, та обрані делегатами цього з'їзду. Голосування також проводиться за кандидатів на призначення членами Вищої ради юстиції, які подали документи у порядку, встановленому цим Законом, та висунуті безпосередньо на з'їзді не менш як двадцятьма відсотками обраних делегатів з'їзду.

Кожен із кандидатів на призначення членом Вищої ради юстиції має право виступити перед делегатами з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ до початку голосування. Рішенням з'їзду може бути встановлено розумне обмеження часу виступу, однакове для всіх кандидатів. Кандидат надає делегатам з'їзду за їх запитом будь-яку інформацію про себе, крім інформації, яка стосується його приватного життя і щодо якої немає розумних підстав вважати, що вона може бути важливою для визначення здатності кандидата належним чином виконувати повноваження члена Вищої ради юстиції, а також інформації, що становить державну таємницю.

Після виступів кандидатів та обговорення кандидатур проводиться голосування.

Призначеним на посаду члена Вищої ради юстиції вважається кандидат, який за результатами таємного голосування отримав більшість голосів обраних делегатів з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ.

За результатами голосування головуючим і секретарем з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ підписується рішення про призначення членів Вищої ради юстиції.

У з'їзді представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ беруть участь представники вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі навчальні підрозділи, що на день проведення з'їзду здійснюють підготовку фахівців із ступенем вищої освіти «магістр» протягом не менше десяти років, а також науково-дослідних установ, які на день проведення з'їзду здійснюють наукову діяльність у галузі права як основну не менше десяти років. У з'їзді беруть участь по три представники від кожного зазначеного навчального закладу та наукової установи.

Час і місце проведення з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ визначається Вищою радою юстиції, а в разі неможливості прийняття рішення Вищою радою юстиції через відсутність достатньої кількості призначених її членів - центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Повідомлення про час і місце проведення з'їзду не пізніше ніж за сорок п'ять днів до його проведення публікується у газеті «Голос України» та оприлюднюється на веб-сайті Вищої ради юстиції або центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, якщо ним визначені час і місце проведення з'їзду, а також невідкладно надсилається навчальним закладам та науковим установам, які делегують своїх представників на з'їзд. З'їзд проводиться у приміщенні навчального закладу або наукової установи. Порядок проведення з'їзду визначається рішенням з'їзду. Для вирішення організаційно-технічних питань підготовки з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ може створюватися організаційний комітет з їх представників у кількості до десяти осіб. Запрошення до участі в роботі організаційного комітету надсилає орган, який скликає з'їзд. До складу організаційного комітету не можуть входити посадові особи центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 13. Порядок призначення членів Вищої ради юстиції всеукраїнською конференцією працівників прокуратури

Всеукраїнська конференція працівників прокуратури призначає двох членів Вищої ради юстиції шляхом таємного голосування, один із яких має бути суддею або суддею у відставці та мати не менше п'ятнадцяти років стажу роботи суддею.

Голосування проводиться виключно за кандидатів у члени Вищої ради юстиції, які подали документи у порядку, встановленому цим Законом, та обрані делегатами на всеукраїнську конференцію працівників прокуратури. Голосування також проводиться за кандидатів на призначення членами Вищої ради юстиції, які подали документи у порядку, встановленому цим Законом, та висунуті безпосередньо на всеукраїнській конференції працівників прокуратури не менше ніж двадцятьма відсотками обраних делегатів конференції.

Кожен із кандидатів за призначення членом Вищої ради юстиції має право виступити перед делегатами конференції до початку голосування. Рішенням конференції може бути встановлено розумне обмеження часу виступу, однакове для всіх кандидатів. Кандидат надає делегатам конференції за їх запитом будь-яку інформацію про себе, крім інформації, яка стосується його приватного життя і щодо якої немає розумних підстав вважати, що вона може бути важливою для визначення здатності кандидата належним чином виконувати повноваження члена Вищої ради юстиції, а також інформації, що становить державну таємницю.

Після виступів кандидатів та обговорення кандидатур проводиться голосування.

Призначеним на посаду члена Вищої ради юстиції вважається кандидат, який за результатами таємного голосування отримав більшість голосів обраних делегатів всеукраїнської конференції працівників прокуратури.

Порядок скликання та порядок проведення всеукраїнської конференції працівників прокуратури визначається Законом України «Про прокуратуру»;

8) статтю 15 викласти в такій редакції:

«Стаття 15. Порядок голосування на з'їзді та конференції

Голосування на з'їзді суддів України проводиться одним бюлетенем.

Голосування на з'їздах адвокатів України, представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ, всеукраїнській конференції працівників прокуратури проводиться двома окремими бюлетенями, один із яких - для голосування за кандидатів, які є суддями або суддями у відставці, а другий - для голосування за інших кандидатів. У разі якщо здійснюється призначення тільки членів, які мають бути суддями або суддями у відставці, або тільки інших членів Вищої ради юстиції, використовується тільки один відповідний бюлетень.

До кожного бюлетеня заносяться в алфавітному порядку прізвища кандидатів для призначення членами Вищої ради юстиції.

Голосування відбувається шляхом проставлення відмітки навпроти прізвищ кандидатів, за призначення яких голосує делегат.

Бюлетень, у якому проставлено відмітки навпроти більшої кількості прізвищ кандидатів, ніж які мають бути обрані відповідним з'їздом або конференцією, а також бюлетень невстановленого зразка вважаються недійсними.

Форма бюлетенів та інші організаційно-технічні питання щодо порядку голосування та підрахунку голосів встановлюються з'їздами суддів України, адвокатів України, представників юридичних вищих навчальних закладів і наукових установ та всеукраїнською конференцією працівників прокуратури»;

9) у статті 16:

а) у частині першій слова «трьох четвертих від її конституційного складу» замінити словами «чотирнадцяти членів»;

б) частину другу викласти в такій редакції:

«Перше засідання Вищої ради юстиції скликається не пізніше ніж через тиждень після набуття Вищою радою юстиції повноважності»;

10) частину першу статті 17 викласти в такій редакції:

«Член Вищої ради юстиції невідкладно після призначення на посаду складає перед органом, який його призначив, присягу такого змісту:

«Присягаю сумлінно, чесно і неупереджено здійснювати повноваження члена Вищої ради юстиції для забезпечення формування чесного, високопрофесійного, незалежного корпусу суддів з метою додержання закону та етики в діяльності суддів і прокурорів»;

11) у статті 18:

а) у частині першій:

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) припинення громадянства України»;

у пункті 8 слова «або скоєння аморального вчинку» виключити;

пункт 11 викласти в такій редакції:

«11) виявлення обставин щодо його невідповідності вимогам, визначеним у статті 6 цього Закону, які не були відомі на момент прийняття рішення про призначення члена Вищої ради юстиції»;

доповнити пунктами 12 та 13 такого змісту:

«12) порушення вимог, установлених законодавством у сфері запобігання корупції;

13) звільнення з посади судді з підстав, передбачених Законом України «Про судоустрій та статус суддів» (крім виходу судді у відставку)»;

б) частини другу та третю викласти у такій редакції:

«Повноваження члена Вищої ради юстиції у випадках, передбачених пунктами 1 - 4, 9, 10, 13 частини першої цієї статті, припиняються з настанням відповідної події.

Рішення про припинення повноважень члена Вищої ради юстиції у випадках, передбачених пунктами 6, 7 частини першої цієї статті, приймає Вища рада юстиції. Питання про припинення повноважень члена Вищої ради юстиції та звільнення його з посади з таких підстав розглядається Вищою радою юстиції на найближчому засіданні після отримання заяви або судового рішення»;

в) доповнити новими частинами такого змісту:

«Рішення про припинення повноважень члена Вищої ради юстиції у випадках, передбачених пунктами 5, 8, 11, 12 частини першої цієї статті, приймається органом, що призначив члена Вищої ради юстиції.

У разі встановлення підстав для припинення повноважень члена Вищої ради юстиції, передбачених пунктами 5, 8, 11, 12 частини першої цієї статті, Вища рада юстиції може своїм рішенням внести до органу, що його призначив, подання щодо припинення повноважень відповідного члена Вищої ради юстиції. З дня внесення зазначеного подання такий член Вищої ради юстиції відсторонюється від посади, а його повноваження зупиняються до прийняття рішення відповідним органом.

Член Вищої ради юстиції, стосовно якого Вищою радою юстиції прийнято рішення про припинення повноважень або про внесення подання про припинення повноважень, не бере участі у голосуванні щодо такого рішення.

Перелік підстав припинення повноважень члена Вищої ради юстиції, зазначених в цій статті, є вичерпним»;

12) у статті 19:

а) після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«При Вищій раді юстиції можуть утворюватися тимчасові колегіальні органи (комісії), компетенція, склад та порядок діяльності яких визначаються законом. Вища рада юстиції може залучати до своєї діяльності органи суддівського самоврядування, суддів, суддів у відставці, адвокатів, прокурорів за їхньою згодою для виконання допоміжних і консультативних функцій на громадських засадах, без делегування повноважень Вищої ради юстиції чи її членів».

У зв'язку з цим частини другу - п'яту вважати відповідно частинами третьою - шостою;

б) частини четверту - шосту виключити;

13) доповнити статтею 19^1 такого змісту:

«Стаття 19^1. Член Вищої ради юстиції

Член Вищої ради юстиції зобов'язаний:

1) дотримуватися присяги;

2) не розголошувати інформацію з обмеженим доступом;

3) виконувати вимоги та дотримуватися обмежень, встановлених законодавством у сфері запобігання корупції, у тому числі подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в порядку, встановленому законом.

Член Вищої ради юстиції, виконуючи повноваження, визначені цим Законом:

1) зобов'язаний:

а) вести особистий прийом громадян;

б) брати участь у засіданнях Вищої ради юстиції та секції Вищої ради юстиції, до складу якої він входить;

2) має право:

а) вносити пропозиції щодо вдосконалення роботи Вищої ради юстиції, її секретаріату;

б) залучати відповідно до регламенту Вищої ради юстиції працівників структурних підрозділів секретаріату для підготовки питань, що виносяться на розгляд Вищої ради юстиції, секції Вищої ради юстиції, до складу якої він входить;

в) ознайомлюватися з усіма матеріалами, що стосуються питань порядку денного засідань Вищої ради юстиції, секції Вищої ради юстиції, до складу якої він входить;

г) наводити свої мотиви та міркування, а також подавати додаткові документи з питань, що розглядаються;

ґ) вносити пропозиції щодо проектів рішень Вищої ради юстиції з будь-яких питань, брати участь у прийнятті рішень, висловлювати письмово окрему думку щодо рішень Вищої ради юстиції;

д) ініціювати скликання засідання Вищої ради юстиції.

Член Вищої ради юстиції зобов'язаний відмовитися від проведення перевірки відомостей, викладених у зверненні або рішенні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, у таких випадках:

1) якщо він перебуває у дружніх чи інших особистих стосунках із суддею чи прокурором, стосовно якого має здійснюватися перевірка;

2) якщо він причетний до справ, які розглядав чи розглядає такий суддя;

3) за наявності конфлікту інтересів;

4) за наявності інших обставин, що викликають сумнів у його неупередженості»;

14) у статті 20:

а) у частині другій слова «на три роки» замінити словами «на два роки», після слів «без права переобрання» доповнити словами «на другий строк поспіль», слово «першому» виключити;

б) у частині четвертій слова «Міністр юстиції України» замінити словами «найстарший за віком член Вищої ради юстиції»;

15) статтю 21 викласти в такій редакції:

«Стаття 21. Повноваження Голови Вищої ради юстиції

До повноважень Голови Вищої ради юстиції належить:

організація роботи Вищої ради юстиції, призначення засідань та головування на них;

координація роботи секцій Вищої ради юстиції;

направлення Президентові України подання Вищої ради юстиції про призначення суддів та про звільнення їх з посади;

підписання прийнятих Вищою радою юстиції актів, протоколів засідань;

загальне керівництво секретаріатом Вищої ради юстиції;

призначення на посади та звільнення з посад працівників секретаріату, застосування до них заходів заохочення, дисциплінарного впливу, вирішення або порушення в установленому порядку питання про присвоєння рангів державного службовця працівникам секретаріату Вищої ради юстиції відповідно до Закону України «Про державну службу»;

розпорядження бюджетними асигнуваннями на утримання і забезпечення діяльності Вищої ради юстиції;

представництво Вищої ради юстиції у відносинах з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, органами влади іноземних держав та міжнародними організаціями.

Голова Вищої ради юстиції здійснює також інші повноваження, передбачені регламентом Вищої ради юстиції.

Голова Вищої ради юстиції з питань, що належать до його адміністративних повноважень, видає накази і розпорядження.

У разі ненабуття Вищою радою юстиції повноважності чи необрання Голови Вищої ради юстиції або його заступника здійснення повноважень, передбачених абзацами шостим, сьомим, восьмим частини першої цієї статті, покладається на керівника секретаріату Вищої ради юстиції»;

16) у частині першій статті 22 слова «та регламентом Вищої ради юстиції» замінити словами «а також регламентом Вищої ради юстиції»;

17) у частині другій статті 23 слова «цим Законом і регламентом Вищої ради юстиції» замінити словами «Вищою радою юстиції»;

18) у статті 24:

а) у другому реченні частини другої слова «за рішенням більшості від її конституційного складу» замінити словами «у виняткових випадках, за наявності підстав, передбачених законом для проведення закритих судових засідань. Рішення про проведення закритого засідання приймається більшістю від конституційного складу Вищої ради юстиції»;

б) у частині четвертій:

друге речення після слів «у приміщенні» доповнити словами «(нарадчій кімнаті)»;

доповнити реченням такого змісту: «Рішення Вищої ради юстиції оголошується публічно, безпосередньо після його винесення та оприлюднюється на офіційному веб-сайті Вищої ради юстиції не пізніше ніж на наступний день із дня його прийняття»;

19) у статті 25:

а) у частині третій слова «ознайомлюватися з судовими справами, розгляд яких не закінчено» виключити;

б) частину четверту доповнити словами «або вимагати ознайомлення з такими справами»;

в) частину шосту доповнити словами «або стосується його дій чи бездіяльності»;

г) у частині восьмій слова «відмова в ознайомленні з судовою справою, розгляд якої не закінчено» виключити;

20) у статті 26:

а) частину другу викласти в такій редакції:

«Відвід повинен бути мотивований і викладений у письмовій формі до початку розгляду відповідного питання. Відвід може бути заявлений після початку розгляду відповідного питання тільки за умови, що особа, яка заявляє відвід, доведе, що про обставини, які є підставою для відводу, вона не могла дізнатися до початку розгляду відповідного питання»;

б) у частині третій слово «таємно» замінити словами «шляхом таємного голосування»;

21) у статті 27:

а) у частині першій:

у пункті 6 слово «увільнення» замінити словами «припинення повноважень»;

пункти 6^1 і 6^2 виключити;

б) у частині третій слова «виключно до Вищого адміністративного суду України» виключити;

22) статтю 29 викласти в такій редакції:

«Стаття 29. Подання про призначення на посаду судді вперше

Призначення на посаду судді вперше здійснюється Президентом України на підставі подання Вищої ради юстиції.

Вища рада юстиції приймає рішення щодо внесення подання про призначення на посаду судді вперше на підставі розгляду рекомендації Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, до якої обов'язково додається особова справа кандидата на посаду судді вперше та будь-які інші матеріали, які дають змогу перевірити дотримання передбаченого Законом України «Про судоустрій і статус суддів» порядку призначення на посаду судді вперше. У разі необхідності Вища рада юстиції має право отримувати такі матеріали від Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, робити запити до будь-яких підприємств, установ та організацій з метою перевірки відповідної інформації.

Кандидатура на посаду судді розглядається після доповіді члена Вищої ради юстиції, який діє за дорученням відповідної секції, яка попередньо проводить перевірку дотримання передбаченого Законом України «Про судоустрій і статус суддів» порядку призначення на посаду судді вперше.

У разі встановлення порушень порядку, які призвели або могли призвести до неправильних результатів добору, Вища рада юстиції приймає вмотивоване рішення про відмову у внесенні подання щодо призначення кандидата (кандидатів) на посаду судді, а також визначає дії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, необхідні для усунення наслідків цих порушень.

Рішення щодо кандидата на посаду судді приймається на засіданні Вищої ради юстиції відкритим голосуванням.

Пропозиція про внесення подання Президентові України щодо призначення на посаду судді вважається прийнятою, якщо за неї проголосувало не менше 14 членів Вищої ради юстиції. В інших випадках приймається рішення про відмову у внесенні подання щодо призначення кандидата на посаду судді»;

23) статтю 29^2 виключити;

24) доповнити статтею 29^3 такого змісту:

«Стаття 29^3. Внесення Вищою радою юстиції пропозиції про переведення судді до суду нижчого рівня у порядку застосування до нього дисциплінарного стягнення

У разі застосування до судді дисциплінарного стягнення у виді переведення до суду нижчого рівня Вища рада юстиції вносить пропозицію про переведення судді до суду нижчого рівня органу, що його обрав або призначив, у порядку, встановленому Законом України «Про судоустрій і статус суддів»;

25) у статті 30:

а) у пункті 3 частини першої слово «законом» замінити словами «Законом України «Про судоустрій і статус суддів»;

б) доповнити частиною другою такого змісту:

«Член Вищої ради юстиції, який порушив питання перед Вищою радою юстиції про звільнення з посади судді, не бере участі в голосуванні при прийнятті рішення»;

26) у статті 31:

а) у частині першій слова «кваліфікаційної комісії суддів» замінити словами «Вищої кваліфікаційної комісії суддів України»;

б) у частині другій слова «які брали участь у засіданні» виключити;

27) у статті 32:

а) частину другу викласти в такій редакції:

«Провадження щодо звільнення судді за порушення присяги проводиться за правилами і у строки, передбачені для здійснення дисциплінарного провадження»;

б) частину третю виключити;

в) частину четверту після слів «мають право» доповнити словами «знайомитися з матеріалами перевірки», а після слова «надавати» - словами «докази та»;

г) четверте речення частини п'ятої викласти в такій редакції: «Повторне неприбуття такого судді без поважних причин є підставою для розгляду справи за його відсутності»;

ґ) частину шосту після слова «приймається» доповнити словами «шляхом таємного голосування»;

28) у частині другій статті 33:

пункти 1 і 2 викласти в такій редакції:

«1) про визнання порушення суддею вимог щодо несумісності з іншою діяльністю і внесення подання відповідним органам про звільнення його з посади;

2) про визнання порушення прокурором вимог щодо несумісності з іншою діяльністю і внесення в установленому порядку подання про звільнення його з посади»;

доповнити пунктом 3 такого змісту:

«3) про визнання відсутності порушень у діяльності судді або прокурора вимог щодо несумісності з іншою діяльністю»;

29) статті 34 і 35 викласти в такій редакції:

«Стаття 34. Суб'єкти звернення стосовно порушення вимог законодавства щодо несумісності

До Вищої ради юстиції з пропозицією розглянути питання стосовно порушення суддями, прокурорами вимог щодо несумісності може звернутися будь-яка особа, якій відомі відповідні факти.

Стаття 35. Рішення про порушення суддею вимог щодо несумісності з іншою діяльністю

Вища рада юстиції за поданням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України або за власною ініціативою розглядає питання про порушення суддею вимог щодо несумісності з іншою діяльністю.

Суддя, стосовно якого розглядається питання про порушення вимог щодо несумісності з іншою діяльністю, та/або його представник мають право давати пояснення, ставити запитання учасникам засідання, висловлювати заперечення, заявляти клопотання і відводи.

Запрошення на засідання Вищої ради юстиції судді, стосовно якого розглядається питання про порушення вимог щодо несумісності з іншою діяльністю, є обов'язковим. У разі неможливості взяти участь у засіданні з поважних причин такий суддя може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які додаються до матеріалів перевірки. Письмові пояснення судді оголошуються на засіданні Вищої ради юстиції в обов'язковому порядку. Повторне неприбуття такого судді на засідання є підставою для розгляду питання про порушення вимог щодо несумісності з іншою діяльністю за його відсутності.

Рішення про порушення вимог несумісності приймається на засіданні більшістю голосів від конституційного складу Вищої ради юстиції і в разі встановлення порушення вимог щодо несумісності є підставою для звільнення судді з посади»;

30) у статті 36:

а) назву та частину першу викласти в такій редакції:

«Стаття 36. Рішення про порушення прокурором вимог щодо несумісності з іншою діяльністю

Вища рада юстиції за поданням Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів або за власною ініціативою розглядає питання про порушення прокурором вимог щодо несумісності з іншою діяльністю»;

б) частину четверту викласти в такій редакції:

«Рішення про порушення прокурором вимог щодо несумісності з іншою діяльністю приймається на засіданні Вищої ради юстиції більшістю голосів від її конституційного складу і в разі встановлення такого порушення є підставою для звільнення прокурора з посади»;

31) статтю 37 викласти в такій редакції:

«Стаття 37. Порядок притягнення суддів Верховного Суду України та суддів вищих спеціалізованих судів до дисциплінарної відповідальності

Підстави притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів Верховного Суду України та суддів вищих спеціалізованих судів, порядок здійснення дисциплінарного провадження щодо них, види дисциплінарних стягнень, строки їх застосування та порядок погашення визначаються Законом України «Про судоустрій і статус суддів»;

32) статті 38 - 44 виключити;

33) текст статті 45 після слів «скарги на рішення» доповнити словами «Вищої кваліфікаційної комісії суддів України»;

34) у статті 46:

а) назву після слів «на рішення» доповнити словами «Вищої кваліфікаційної комісії суддів України»;

б) четверте речення частини шостої викласти в такій редакції: «Повторне неприбуття такого судді без поважних причин є підставою для розгляду справи за його відсутності»;

35) останнє речення частини четвертої статті 47 після слів «такого прокурора» доповнити словами «без поважних причин»;

36) частину першу статті 49 викласти в такій редакції:

«Офіційні матеріали Вищої ради юстиції публікуються на офіційному веб-сайті Вищої ради юстиції»;

37) у тексті Закону слова «апарат Вищої ради юстиції» у всіх відмінках змінити словами «секретаріат Вищої ради юстиції» у відповідному відмінку.

7. У Законі України «Про доступ до судових рішень» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 15, ст. 128 із наступними змінами):

1) статтю 2 викласти в такій редакції:

«Стаття 2. Відкритість судових рішень

1. Рішення суду проголошується прилюдно, крім випадків, коли розгляд справи проводився у закритому судовому засіданні. Кожен має право на доступ до судових рішень у порядку, визначеному цим Законом.

2. Усі судові рішення є відкритими та підлягають оприлюдненню в електронній формі не пізніше наступного дня після їх виготовлення і підписання. Судові рішення також можуть публікуватися в друкованих виданнях із додержанням вимог цього Закону.

Якщо судовий розгляд відбувався у закритому судовому засіданні, судове рішення оприлюднюється з виключенням інформації, яка за рішенням суду щодо розгляду справи у закритому судовому засіданні підлягає захисту від розголошення»;

2) частину третю статті 3 викласти в такій редакції:

«3. Суд загальної юрисдикції вносить до Реєстру всі судові рішення і окремі думки суддів, викладені у письмовій формі, не пізніше наступного дня після їх ухвалення або виготовлення повного тексту.

Доступ до окремих думок суддів через Реєстр забезпечується у тому самому порядку, що й до судового рішення, стосовно якого викладено окрему думку»;

3) частину четверту статті 4 викласти в такій редакції:

«4. Обмеження права вільного користування офіційним веб-порталом судової влади України допускається настільки, наскільки це необхідно для захисту інформації, яка за рішенням суду щодо розгляду справи у закритому судовому засіданні підлягає захисту від розголошення.

Загальний доступ до ухвал про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи, про відмову у задоволенні клопотання про обшук житла чи іншого володіння особи, про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, про відмову у задоволенні клопотання про проведення негласної слідчої (розшукової) дії забезпечується через один рік після внесення таких ухвал до Реєстру»;

4) частини другу і третю статті 7 викласти в такій редакції:

«2. До відомостей, зазначених у частині першій цієї статті, які не підлягають розголошенню, належать:

1) імена (ім'я, по батькові, прізвище) фізичних осіб;

2) місце проживання або перебування фізичних осіб із зазначенням адреси, номери телефонів чи інших засобів зв'язку, адреси електронної пошти, ідентифікаційні номери (коди);

3) реєстраційні номери транспортних засобів, реєстраційні відомості реєстрів нерухомого майна;

4) номери банківських рахунків, номери платіжних карток;

5) інша інформація, що дає можливість ідентифікувати фізичну особу.

3. До відомостей, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, не належать:

1) прізвища та ініціали суддів, які ухвалили судове рішення;

2) імена (ім'я, по батькові, прізвище) учасників судового процесу та посадових чи службових осіб, які, виконуючи свої повноваження, беруть участь у цивільній, господарській, адміністративній чи кримінальній справах, справах про адміністративні правопорушення (проступки);

3) імена (ім'я, по батькові, прізвище) фізичних осіб - сторін у справі, що розглядалася міжнародною судовою чи іншою міжнародною установою, на рішення якої міститься посилання в тексті судового рішення»;

5) частину третю статті 8 після слова «виправлення» доповнити словом «технічної»;

6) статтю 9 викласти в такій редакції:

«Стаття 9. Ознайомлення із судовим рішенням та виготовлення його копії за зверненням особи, яка не бере (не брала) участі у справі

1. Особа, яка не бере (не брала) участі у справі, якщо судове рішення безпосередньо стосується її прав, свобод, інтересів чи обов'язків, може звернутися до апарату відповідного суду з письмовою заявою про:

1) надання можливості ознайомитися із судовим рішенням у приміщенні суду;

2) надання можливості виготовити копії судового рішення за допомогою власних технічних засобів;

3) виготовлення копії судового рішення апаратом суду.

2. У заяві особа повинна обґрунтувати, чому вона не змогла ознайомитися із судовим рішенням у Реєстрі, а також чому вона вважає, що судове рішення безпосередньо стосується її прав, свобод, інтересів чи обов'язків.

3. Заява розглядається відповідальною службовою особою апарату суду невідкладно, а якщо вона потребує додаткового вивчення - протягом трьох робочих днів.

4. Про результати розгляду заяви службова особа апарату суду вносить запис до відповідного журналу із зазначенням відомостей про особу, яка звернулася із заявою.

5. Копія судового рішення, виготовлена апаратом суду, засвідчується відповідальною службовою особою апарату суду та печаткою суду із зазначенням дати.

6. За виготовлення копії судового рішення справляється судовий збір у розмірі, встановленому законом.

7. В ознайомленні із судовим рішенням та у виготовленні його копії належить відмовити, якщо:

1) до суду звернулася особа, яка не має процесуальної дієздатності, або особа від імені заінтересованої особи за відсутності відповідних повноважень;

2) матеріали справи передані до іншого суду чи на зберігання до державної архівної установи, а електронна копія судового рішення відсутня;

3) судове рішення безпосередньо не стосується прав, свобод, інтересів чи обов'язків цієї особи.

8. Забороняється відмовляти в доступі до відповідного судового рішення заявникам, стосовно яких судом вжито заходів щодо забезпечення позову або запобіжних заходів.

9. Рішення про відмову у наданні доступу до судового рішення викладається службовою особою апарату суду в письмовій формі із зазначенням порядку його оскарження. Воно повинно бути вмотивованим.

10. Надання дозволу на доступ до судового рішення або відмова в цьому можуть бути оскаржені до голови відповідного суду або до суду в порядку, передбаченому законом.

11. За правилами цієї статті забезпечується також доступ осіб, зазначених у частині першій цієї статті, до матеріалів справи, що необхідні для оскарження судового рішення».

8. У Регламенті Верховної Ради України, затвердженому Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 14-17, ст. 133 із наступними змінами):

1) у статті 208:

а) у назві статті слова «та призначення членів Вищої ради юстиції» виключити;

б) у частині першій слова та цифри «та частини другої статті 131» та «призначає членів Вищої ради юстиції» виключити;

в) у частині другій слова «Про Вищу раду юстиції» виключити;

г) у частині третій:

у першому реченні слова «членів Вищої ради юстиції» виключити;

у другому реченні слова «та членів Вищої ради юстиції» виключити;

д) у частині шостій слова «та членів Вищої ради юстиції» виключити;

2) доповнити статтею 208^1 такого змісту:

«Стаття 208^1. Порядок призначення членів Вищої ради юстиції та порядок припинення їх повноважень

1. Відповідно до частини другої статті 131 Конституції України Верховна Рада призначає членів Вищої ради юстиції.

2. Кандидатури на посади членів Вищої ради юстиції пропонує Верховній Раді Голова Верховної Ради України на підставі внесених пропозицій депутатських фракцій (депутатських груп) з дотриманням вимог Закону України «Про Вищу раду юстиції».

3. До пропозицій депутатських фракцій (депутатських груп) додаються документи, передбачені Законом України «Про Вищу раду юстиції».

4. Відомості про запропоновані кандидатури на посаду члена Вищої ради юстиції оприлюднюються на офіційному веб-сайті Верховної Ради не пізніш як за десять днів до розгляду питання про призначення.

5. Рішення про призначення членів Вищої ради юстиції приймаються таємним голосуванням шляхом подання двох окремих бюлетенів, один з яких використовується для всіх кандидатів, які є суддями або суддями у відставці, а другий - для всіх інших кандидатів, і оформляються постановою Верховної Ради. У разі якщо здійснюється призначення тільки членів, які мають бути суддями або суддями у відставці, або тільки інших членів Вищої ради юстиції, використовується тільки один відповідний бюлетень.

6. Кожен із кандидатів на призначення членом Вищої ради юстиції має право до початку голосування виступити на пленарному засіданні Верховної Ради.

7. Після виступів кандидатів та обговорення кандидатур проводиться голосування.

8. Подання про припинення повноважень члена Вищої ради юстиції вноситься Вищою радою юстиції. З письмовим поданням одночасно подаються документи, що підтверджують наявність передбачених Законом України «Про Вищу раду юстиції» підстав для припинення повноважень члена Вищої ради юстиції.

9. Обговорення питання про припинення повноважень члена Вищої ради юстиції на пленарному засіданні Верховної Ради починається з оголошення головуючим на пленарному засіданні Верховної Ради подання Вищої ради юстиції.

10. Обговорення питання про припинення повноважень члена Вищої ради юстиції розглядається в його присутності.

Після оголошення подання Вищої ради юстиції члену Вищої ради юстиції, щодо якого розглядається питання про припинення повноважень, надається слово для виступу, він відповідає на запитання народних депутатів.

У разі повторного неприбуття члена Вищої ради юстиції, щодо якого розглядається питання про припинення повноважень, на засідання Верховної Ради таке питання може бути розглянуто за його відсутності.

11. За наявності зауважень до подання Вищої ради юстиції, що потребують додаткової перевірки Вищою радою юстиції, голосування щодо припинення повноважень члена Вищої ради юстиції не проводиться. Повторний розгляд такого подання здійснюється за умов перевірки Вищою радою юстиції обставин, щодо яких висловлено зауваження, і повідомлення нею про результати такої перевірки та невідкликання внесеного подання.

12. Рішення про припинення повноважень члена Вищої ради юстиції приймається відкритим поіменним голосуванням і оформлюється постановою Верховної Ради.

13. У разі якщо рішення про припинення повноважень члена Вищої ради юстиції не прийнято, повторне голосування і повторний розгляд цього питання з тих самих підстав не допускається»;

3) у статті 214:

а) частину восьму виключити;

б) у частині третій слова і цифри «визначені статтею 75» замінити словами і цифрами «визначені статтею 77»;

в) частини четверту і п'яту викласти в такій редакції:

«4. Комітет, до предмета відання якого належать питання судоустрою та статусу суддів, вносить на розгляд Верховної Ради питання про обрання кандидата на посаду судді безстроково в тридцятиденний строк з дня надходження до Верховної Ради відповідного подання Голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

5. Якщо комітет, до предмета відання якого належать питання судоустрою та статусу суддів, у строк, визначений частиною четвертою цієї статті, не вніс на розгляд Верховної Ради питання про обрання кандидата на посаду судді безстроково, то Голова Верховної Ради України вносить на розгляд Верховної Ради таке питання від свого імені»;

г) частину шосту викласти в такій редакції:

«6. Обговорення на пленарному засіданні Верховної Ради питання про обрання кандидата на посаду судді безстроково починається з оголошення головуючим подання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України»;

ґ) у частині сьомій слова «доповідачу та безпосередньо» виключити;

4) статті 214^1, 214^2, 214^3 виключити;

5) частину першу статті 216 після слів «Конституційного Суду України» доповнити словами «призначених Верховною Радою»;

6) доповнити статтею 216^1 такого змісту:

«Стаття 216^1. Порядок розгляду питань про звільнення суддів

1. Відповідно до пункту 26 частини першої статті 85, статті 126 Конституції України, законів України «Про Конституційний Суд України» та «Про судоустрій і статус суддів» Верховна Рада звільняє:

1) суддів Конституційного Суду України, призначених Верховною Радою;

2) суддів, обраних Верховною Радою безстроково.

2. Подання про звільнення з посади судді Конституційного Суду України, призначеного Верховною Радою, вноситься Головою Верховної Ради України, а в разі його відсутності - Першим заступником або заступником Голови Верховної Ради України. До подання додаються документи, що підтверджують підстави звільнення, передбачені частиною п'ятою статті 126 Конституції України.

3. Подання про звільнення судді, обраного Верховною Радою безстроково, вноситься до Верховної Ради Вищою радою юстиції. До подання додаються документи, що підтверджують підстави звільнення, передбачені частиною п'ятою статті 126 Конституції України.

4. Обговорення питання про звільнення судді Конституційного Суду України на пленарному засіданні Верховної Ради починається з доповіді Голови Верховної Ради України щодо обставин, підстав, оцінки доказів та висновків з обговорюваного питання.

Обговорення питання про звільнення судді, обраного Верховною Радою безстроково, на пленарному засіданні Верховної Ради починається з оголошення головуючим на пленарному засіданні Верховної Ради подання Вищої ради юстиції.

5. Після доповіді суддя, питання стосовно якого розглядається, має право на виступ.

При звільненні судді на підставі пунктів 4, 5 частини п'ятої статті 126 Конституції України присутність судді є обов'язковою. Такому судді має бути повідомлено про розгляд питання про його звільнення не пізніше ніж за три дні до дня проведення засідання Верховної Ради, на якому розглядатиметься це питання. Такий суддя має право на представника. У разі повторного неприбуття судді, щодо якого розглядається питання про звільнення, на засідання Верховної Ради, за умови повідомлення йому про розгляд питання про його звільнення у строк, передбачений цією частиною, таке питання може бути розглянуто за його відсутності.

6. Кожний народний депутат має право ставити запитання доповідачу та безпосередньо судді чи його представнику, висловлювати свою думку, надавати письмові матеріали.

7. За наявності зауважень до подання про звільнення судді, що потребують додаткової перевірки органом, що вніс таке подання, голосування щодо звільнення судді не проводиться. Повторний розгляд такого подання здійснюється за умов перевірки органом, що вніс подання, обставин, щодо яких висловлено зауваження, і повідомлення цим органом про результати такої перевірки та невідкликання внесеного подання.

8. Рішення про звільнення судді приймається відкритим поіменним голосуванням і оформлюється постановою Верховної Ради. Голосування про звільнення суддів може проводитися списком, а з підстав, передбачених пунктами 4, 5, 6 частини п'ятої статті 126 Конституції України, - щодо кожного судді окремо.

9. У разі неодержання необхідної для прийняття рішення кількості голосів народних депутатів за звільнення з посади судді, обраного безстроково, з підстав, передбачених пунктами 4, 5, 6 частини п'ятої статті 126 Конституції України, проводиться повторне голосування»;

8) частину першу статті 217 після слів «Вищої ради юстиції» доповнити словами «які призначені Верховною Радою».

9. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 41.-.45, ст. 529 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

Про судоустрій і статус суддів

Цей Закон визначає організацію судової влади та здійснення правосуддя в Україні, що функціонує на засадах верховенства права відповідно до європейських стандартів і забезпечує право кожного на справедливий суд.

Розділ I

ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ СУДОВОЇ ВЛАДИ

Стаття 1. Судова влада

1. Судова влада в Україні відповідно до конституційних засад поділу влади здійснюється незалежними та безсторонніми судами, утвореними згідно із законом.

2. Судову владу реалізовують професійні судді та, у визначених законом випадках, народні засідателі і присяжні шляхом здійснення правосуддя в рамках відповідних судових процедур.

3. Судочинство здійснюється Конституційним Судом України та судами загальної юрисдикції.

Стаття 2. Завдання суду

1. Суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує кожному право на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією і законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 3. Судова система України

1. Суди загальної юрисдикції утворюють єдину систему. Конституційний Суд України є єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні.

2. Створення надзвичайних та особливих судів не допускається.

3. Порядок організації, діяльності Конституційного Суду України та статус судді Конституційного Суду України встановлюються Конституцією України та Законом України «Про Конституційний Суд України».

4. Суд як державний орган має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням.

Стаття 4. Законодавство про судоустрій і статус суддів

1. Судоустрій і статус суддів в Україні визначаються Конституцією України, цим Законом та іншими законами України.

Стаття 5. Здійснення правосуддя

1. Правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускається.

2. Особи, які привласнили функції суду, несуть відповідальність, установлену законом.

3. Народ бере участь у здійсненні правосуддя через народних засідателів і присяжних.

Стаття 6. Незалежність судів

1. Здійснюючи правосуддя, суди є незалежними від будь-якого незаконного впливу. Суди здійснюють правосуддя на основі Конституції і законів України та на засадах верховенства права.

2. Звернення до суду громадян, організацій чи посадових осіб, які відповідно до закону не є учасниками судового процесу, з приводу розгляду конкретних справ судом не розглядаються, якщо інше не передбачено законом.

3. Втручання у здійснення правосуддя, вплив на суд або суддів у будь-який спосіб, неповага до суду чи суддів, збирання, зберігання, використання і поширення інформації усно, письмово або в інший спосіб з метою впливу на безсторонність суду забороняється і тягне за собою відповідальність, установлену законом.

4. Для вирішення питань внутрішньої діяльності судів відповідно до цього Закону діє суддівське самоврядування.

Стаття 7. Право на справедливий суд

1. Кожному гарантується захист його прав, свобод та інтересів у розумні строки незалежним, безстороннім і справедливим судом, утвореним відповідно до закону.

2. Іноземці, особи без громадянства та іноземні юридичні особи мають право на судовий захист в Україні нарівні з громадянами і юридичними особами України.

3. Судова система забезпечує доступність правосуддя для кожної особи відповідно до Конституції та в порядку, встановленому законами України.

Стаття 8. Право на повноважний суд

1. Ніхто не може бути позбавлений права на розгляд його справи в суді, до підсудності якого вона віднесена процесуальним законом.

2. Суддя розглядає справи, одержані згідно з порядком розподілу судових справ, установленим відповідно до закону. На розподіл судових справ між суддями не може впливати бажання судді чи будь-яких інших осіб.

Стаття 9. Рівність перед законом і судом

1. Правосуддя в Україні здійснюється на засадах рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних та інших ознак.

2. Суд створює такі умови, за яких кожному учаснику судового процесу гарантується рівність у реалізації наданих процесуальних прав та у виконанні процесуальних обов'язків, передбачених процесуальним законом.

Стаття 10. Правова допомога при реалізації права на справедливий суд

1. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, визначених законом, ця допомога надається безоплатно.

2. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав. Порядок та умови надання правової допомоги визначаються законом.

3. Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах в Україні діє адвокатура.

4. Витрати на правову допомогу учасників судового процесу відшкодовуються в порядку та розмірі, визначених законом.

Стаття 11. Гласність і відкритість судового процесу

1. Судові рішення, судові засідання та інформація щодо справ, які розглядаються судом, є відкритими, крім випадків, установлених законом. Ніхто не може бути обмежений у праві на отримання в суді усної або письмової інформації про результати розгляду його судової справи. Будь-яка особа має право на вільний доступ до судового рішення в порядку, встановленому законом.

2. Інформація про суд, який розглядає справу, сторони спору та предмет позову, дату надходження позовної заяви, апеляційної, касаційної скарги, заяви про перегляд судового рішення, стадії розгляду справи, місце, дату і час судового засідання, рух справи з одного суду до іншого є відкритою та підлягає невідкладному оприлюдненню на офіційному веб-сайті судової влади України, крім випадків, установлених законом.

3. Розгляд справ у судах відбувається відкрито, крім випадків, установлених законом. У відкритому судовому засіданні мають право бути присутніми будь-які особи. У разі вчинення особою дій, що свідчать про неповагу до суду або учасників судового процесу, така особа за вмотивованим рішенням суду може бути видалена із зали судового засідання.

Учасники судового процесу, інші особи, присутні у залі судового засідання, представники засобів масової інформації можуть проводити в залі судового засідання фотозйомку, відео- та аудіозапис з використанням портативних відео- та аудіотехнічних засобів без отримання окремого дозволу суду, але з урахуванням обмежень, установлених законом. Трансляція судового засідання здійснюється з дозволу суду. Проведення в залі судового засідання фотозйомки, відеозапису, а також трансляція судового засідання повинні здійснюватися без створення перешкод у веденні засідання та здійсненні учасниками судового процесу їхніх процесуальних прав.

4. Розгляд справи у закритому судовому засіданні допускається за вмотивованим рішенням суду виключно у випадках, передбачених законом.

5. При розгляді справ перебіг судового процесу фіксується технічними засобами в порядку, встановленому законом.

6. Учасникам судового процесу на підставі рішення суду забезпечується можливість брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції у порядку, встановленому законом. Обов'язок забезпечити проведення відеоконференції покладається на суд, який отримав судове рішення про проведення відеоконференції, незалежно від спеціалізації та інстанції суду, який прийняв таке рішення.

7. Судові засідання проводяться виключно в спеціально обладнаному для цього приміщенні суду - залі засідань, яке придатне для розміщення сторін та інших учасників судового процесу і дає змогу реалізувати надані їм процесуальні права і виконувати процесуальні обов'язки, передбачені законом.

Стаття 12. Мова судочинства і діловодства в судах

1. Судочинство і діловодство в судах України провадиться державною мовою.

2. Суди забезпечують рівність прав громадян у судовому процесі за мовною ознакою.

3. Суди використовують державну мову в процесі судочинства та гарантують право громадян на використання ними в судовому процесі рідної мови або мови, якою вони володіють.

Стаття 13. Обов'язковість судових рішень

1. Судове рішення, яким закінчується розгляд справи в суді, ухвалюється іменем України.

2. Судові рішення, що набрали законної сили, є обов'язковими до виконання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами, фізичними і юридичними особами та їх об'єднаннями на всій території України. Обов'язковість урахування (преюдиційність) судових рішень для інших судів визначається законом.

3. Невиконання судових рішень має наслідком юридичну відповідальність, установлену законом.

4. Висновки щодо застосування норм права, викладені у постановах Верховного Суду України, є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права.

5. Висновки щодо застосування норм права, викладені у постановах Верховного Суду України, враховуються іншими судами загальної юрисдикції при застосуванні таких норм права. Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів.

6. Судові рішення інших держав, рішення міжнародних арбітражів, рішення міжнародних судових установ та аналогічні рішення інших міжнародних організацій щодо вирішення спорів є обов'язковими до виконання на території України за умов, визначених законом, а також відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 14. Право на оскарження судового рішення

1. Учасники судового процесу та інші особи у випадках і порядку, встановлених законом, мають право на апеляційне та касаційне оскарження судового рішення, а також на перегляд справи Верховним Судом України.

Стаття 15. Склад суду та його визначення

1. Справи в судах розглядаються суддею одноособово, а у випадках, визначених процесуальним законом, - колегією суддів, а також за участю народних засідателів і присяжних.

2. Суддя, який розглядає справу одноособово, діє як суд.

3. У судах загальної юрисдикції функціонує автоматизована система документообігу суду.

4. Визначення судді або колегії суддів для розгляду конкретної справи здійснюється автоматизованою системою документообігу суду під час реєстрації відповідних документів, а також в інших випадках визначення складу суду на будь-якій стадії судового процесу, за принципом випадковості та в хронологічному порядку надходження справ.

Справи розподіляються з урахуванням спеціалізації суддів, навантаження кожного судді, заборони брати участь у перегляді рішень для судді, який брав участь в ухваленні судового рішення, про перегляд якого порушується питання, перебування суддів у відпустці, на лікарняному, у відрядженні, закінчення терміну повноважень судді, а також в інших передбачених законом випадках, у яких суддя не може здійснювати правосуддя або брати участь у розгляді судових справ.

5. У разі розгляду справи за участю присяжних і народних засідателів їх персональний склад визначається за допомогою автоматизованої системи.

6. Не розподіляються конкретному судді судові справи, що надійшли:

1) за два місяці до закінчення повноважень судді;

2) за чотирнадцять днів, якщо інше не встановлено зборами суддів відповідного суду, до початку відпустки (якщо її тривалість становить не менше чотирнадцяти календарних днів);

3) за три робочі дні до початку відпустки, якщо її тривалість становить менше чотирнадцяти календарних днів;

4) у період відпустки судді;

5) за один робочий день до відрядження (за три робочі дні - якщо тривалість відрядження становить більше семи календарних днів) та в дні перебування судді у відрядженні;

6) під час тимчасової непрацездатності судді;

7) у період відрядження судді;

8) в інших передбачених законом випадках, у яких суддя не може здійснювати правосуддя або брати участь у розгляді судових справ.

7. Невирішені судові справи за вмотивованим розпорядженням керівника апарату суду, що додається до матеріалів справи, передаються для повторного автоматизованого розподілу виключно у разі, коли суддя (судді) у передбачених законом випадках не може продовжувати розгляд справи. Якщо суд розглядав справу колегіально, то повторний автоматизований розподіл відбувається для визначення судді (суддів) з метою заміни судді або суддів, що вибули.

8. Збори суддів відповідного суду мають право зменшити навантаження щодо розгляду справ на суддів, які обіймають адміністративні посади в суді, але не більше ніж на шістдесят відсотків порівняно з навантаженням інших суддів.

9. Відомості про результати розподілу зберігаються в автоматизованій системі документообігу суду та мають бути захищені від несанкціонованого доступу.

Результати автоматизованого розподілу справи та повторного розподілу (повторних розподілів) справи (у разі його (їх) проведення) оформлюються протоколом, який підписується уповноваженими особами апарату суду та додається до матеріалів справи.

Несанкціоноване втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду та в розподіл справ між суддями тягне за собою відповідальність, установлену законом.

10. Автоматизована система документообігу суду не застосовується для визначення судді (складу колегії суддів, якщо справа розглядається колегіально) для розгляду конкретної справи виключно у разі настання обставин, які об'єктивно унеможливили її функціонування та тривають понад п'ять робочих днів. Особливості розподілу судових справ у таких випадках визначаються Положенням про автоматизовану систему документообігу суду.

11. Положення про автоматизовану систему документообігу суду затверджується Радою суддів України за погодженням з Державною судовою адміністрацією України.

Стаття 16. Символи судової влади

1. Символами судової влади є державні символи України - Державний Герб України і Державний Прапор України.

2. Суддя здійснює правосуддя в мантії та з нагрудним знаком. Зразки мантії та нагрудного знака затверджуються Радою суддів України.

Розділ II

СУДИ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

Глава 1. Організаційні основи системи судів загальної юрисдикції

Стаття 17. Система судів загальної юрисдикції

1. Система судів загальної юрисдикції відповідно до Конституції України будується за принципами територіальності, спеціалізації та інстанційності.

2. Систему судів загальної юрисдикції складають:

1) місцеві суди;

2) апеляційні суди;

3) вищі спеціалізовані суди;

4) Верховний Суд України.

3. Найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції є Верховний Суд України. Вищими судовими органами спеціалізованих судів є відповідні вищі спеціалізовані суди.

4. Єдність системи судів загальної юрисдикції забезпечується:

єдиними засадами організації та діяльності судів;

єдиним статусом суддів;

обов'язковістю для всіх судів правил судочинства, визначених законом;

єдністю судової практики;

обов'язковістю виконання на території України судових рішень;

єдиним порядком організаційного забезпечення діяльності судів;

фінансуванням судів виключно з Державного бюджету України;

вирішенням питань внутрішньої діяльності судів органами суддівського самоврядування.

Стаття 18. Спеціалізація судів загальної юрисдикції

1. Суди загальної юрисдикції спеціалізуються на розгляді цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення.

2. У судах загальної юрисдикції за рішенням зборів суддів відповідного суду може запроваджуватися спеціалізація суддів з розгляду конкретних категорій справ.

3. У місцевих загальних судах та апеляційних судах діє спеціалізація із здійснення кримінального провадження щодо неповнолітніх.

Судді (суддя), уповноважені здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх, обираються з числа суддів відповідного суду зборами суддів цього суду за пропозицією голови суду або за пропозицією будь-якого судді цього суду, якщо пропозиція голови суду не була підтримана, на строк не більше трьох років і можуть бути переобрані повторно. Кількість суддів, уповноважених здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх, визначається окремо для кожного суду зборами суддів цього суду. Суддею, уповноваженим здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх, може бути обрано суддю зі стажем роботи суддею не менше десяти років, досвідом здійснення кримінального провадження в суді і високими морально-діловими та професійними якостями. У разі відсутності в суді суддів з необхідним стажем роботи суддя, уповноважений здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх, обирається з числа суддів, які мають найбільший стаж роботи на посаді судді.

Судді, уповноважені здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх, не звільняються від виконання обов'язків судді відповідної інстанції, проте здійснення ними таких повноважень враховується при розподілі судових справ та має пріоритетне значення.

Стаття 19. Порядок утворення і ліквідації судів загальної юрисдикції

1. Суди загальної юрисдикції утворюються, у тому числі шляхом реорганізації, та ліквідовуються Президентом України на підставі пропозиції Державної судової адміністрації України.

2. Місцезнаходження, територіальна юрисдикція і статус суду визначаються з урахуванням принципів територіальності, спеціалізації та інстанційності.

3. Підставами для утворення чи ліквідації суду є зміна визначеної цим Законом системи судів, потреба поліпшити доступність правосуддя, необхідність оптимізації видатків державного бюджету або зміна адміністративно-територіального устрою.

Утворення суду може відбуватися шляхом створення нового суду або реорганізації (злиття, поділу) судів.

4. Кількість суддів у суді загальної юрисдикції визначає Державна судова адміністрація України за погодженням з Радою суддів України з урахуванням судового навантаження та в межах видатків, передбачених у Державному бюджеті України на утримання судів та оплату праці суддів.

Кількість суддів у Верховному Суді України встановлюється цим Законом.

Стаття 20. Порядок обрання суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад

1. Адміністративними посадами в суді вважаються посади голови суду та заступника (заступників) голови суду.

2. Голова місцевого суду, його заступник, голова апеляційного суду, його заступники, голова вищого спеціалізованого суду, його заступники обираються на посади зборами суддів відповідного суду із числа суддів цього суду.

Голова місцевого суду, його заступник, голова апеляційного суду, його заступники, голова вищого спеціалізованого суду, його заступники обираються на посади строком на два роки, але не більш як на строк повноважень судді, шляхом таємного голосування більшістю від кількості суддів, які працюють у відповідному суді.

Голова місцевого суду, його заступник, голова апеляційного суду, його заступники, голова вищого спеціалізованого суду, його заступники можуть бути достроково звільнені з посади за ініціативою не менш як однієї третьої від загальної кількості суддів відповідного суду шляхом таємного голосування не менш як двома третинами суддів, які працюють у відповідному суді.

Звільнення з посади судді, а також закінчення строку, на який суддю обрано на адміністративну посаду в суді, припиняє його повноваження на адміністративній посаді.

3. Голова Верховного Суду України та його заступники обираються на посаду та звільняються з посади Пленумом Верховного Суду України у порядку, встановленому цим Законом.

4. Суддя, обраний на адміністративну посаду у порядку, визначеному цією статтею, не може обіймати одну адміністративну посаду у відповідному суді більш як два строки поспіль.

5. У суді, кількість суддів в якому перевищує десять суддів, може бути обраний один заступник голови суду, а у суді, кількість суддів в якому перевищує тридцять суддів, - не більше двох заступників голови суду.

6. Обрання судді на адміністративну посаду без додержання вимог цього Закону не допускається.

7. Перебування судді на адміністративній посаді в суді не звільняє його від здійснення повноважень судді відповідного суду, передбачених цим Законом.

Глава 2. Місцеві суди

Стаття 21. Види і склад місцевих судів

1. Місцевими загальними судами є районні, міжрайонні, районні у містах, міські та міськрайонні суди.

2. Місцевими господарськими судами є господарські суди Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя.

3. Місцевими адміністративними судами є окружні адміністративні суди, а також інші суди, передбачені процесуальним законом.

4. Місцевий суд складається з суддів місцевого суду, з числа яких обирається голова суду та, у передбачених законом випадках, заступник або заступники голови суду.

5. З числа суддів місцевого загального суду обираються слідчі судді (суддя), які здійснюють повноваження з судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні в порядку, передбаченому процесуальним законом. Кількість слідчих суддів визначається окремо для кожного суду зборами суддів цього суду. Слідчі судді (суддя) обираються зборами суддів цього суду за пропозицією голови суду або за пропозицією будь-якого судді цього суду, якщо пропозиція голови суду не була підтримана, на строк не більше трьох років і можуть бути переобрані повторно. До обрання слідчого судді відповідного суду його повноваження здійснює найстарший за віком суддя цього суду. Слідчий суддя не звільняється від виконання обов'язків судді першої інстанції, проте здійснення ним повноважень із судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні враховується при розподілі судових справ та має пріоритетне значення.

Стаття 22. Повноваження місцевого суду

1. Місцевий суд є судом першої інстанції і здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним законом.

2. Місцеві загальні суди розглядають цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, передбачених процесуальним законом.

3. Місцеві господарські суди розглядають справи, що виникають із господарських правовідносин, а також інші справи, віднесені законом до їх підсудності.

4. Місцеві адміністративні суди розглядають справи адміністративної юрисдикції (адміністративні справи).

5. Підсудність окремих категорій справ місцевим судам, а також порядок їх розгляду визначаються законом.

Стаття 23. Суддя місцевого суду

1. Суддя місцевого суду здійснює судочинство в порядку, встановленому процесуальним законом, а також інші повноваження, визначені законом.

Стаття 24. Голова місцевого суду

1. Голова місцевого суду:

1) представляє суд як орган державної влади у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами;

2) визначає адміністративні повноваження заступника голови місцевого суду;

3) контролює ефективність діяльності апарату суду, вносить керівникові територіального управління Державної судової адміністрації України подання про призначення на посаду керівника апарату суду, заступника керівника апарату суду та про звільнення їх з посад, а також про застосування до керівника апарату суду, його заступника заохочення або накладення дисциплінарного стягнення відповідно до законодавства;

4) видає на підставі акта про призначення (обрання) суддею чи звільнення судді з посади відповідний наказ;

5) повідомляє Вищу кваліфікаційну комісію суддів України та Державну судову адміністрацію України, а також через веб-портал судової влади про наявність вакантних посад суддів у суді у триденний строк з дня їх утворення;

6) забезпечує виконання рішень зборів суддів місцевого суду;

7) організовує ведення в суді судової статистики та інформаційно-аналітичне забезпечення суддів з метою підвищення якості судочинства;

8) сприяє виконанню вимог щодо підвищення кваліфікації суддів місцевого суду;

9) вносить на розгляд зборів суду пропозиції щодо кількості та персонального складу слідчих суддів;

10) здійснює інші повноваження, визначені законом.

2. Голова місцевого суду з питань, що належать до його адміністративних повноважень, видає накази і розпорядження.

3. У разі відсутності голови місцевого суду його адміністративні повноваження здійснює один із заступників голови суду за визначенням голови суду, за відсутності такого визначення - заступник голови суду, який має більший стаж роботи на посаді судді, а в разі відсутності заступника голови суду - суддя цього суду, який має більший стаж роботи на посаді судді.

Стаття 25. Заступник голови місцевого суду

1. Заступник голови місцевого суду здійснює адміністративні повноваження, визначені головою суду.

Глава 3. Апеляційні суди

Стаття 26. Види і склад апеляційних судів

1. У системі судів загальної юрисдикції діють апеляційні суди як суди апеляційної інстанції з розгляду цивільних і кримінальних, господарських, адміністративних справ, справ про адміністративні правопорушення.

2. Апеляційними судами з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення є апеляційні суди, які утворюються відповідно до указу Президента України в апеляційних округах.

3. Апеляційними судами з розгляду господарських справ, апеляційними судами з розгляду адміністративних справ є відповідно апеляційні господарські суди та апеляційні адміністративні суди, які утворюються відповідно до указу Президента України в апеляційних округах.

4. Суддею апеляційного суду може бути суддя, який за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердив здатність здійснювати правосуддя в апеляційному суді, має досвід роботи суддею не менше п'яти років або має науковий ступінь, отриманий до призначення на посаду судді, та стаж наукової діяльності у галузі права або науково-педагогічної діяльності у галузі права у вищому навчальному закладі або вищих навчальних закладах, що здійснюють підготовку фахівців освітнього ступеня «магістр», до призначення на посаду судді не менше десяти років.

5. У складі апеляційного суду можуть утворюватися судові палати з розгляду окремих категорій справ. Судову палату очолює секретар судової палати, який обирається з числа суддів цього суду строком на два роки. Суддя не може бути секретарем судової палати у відповідному суді більш як два строки поспіль. Рішення про утворення судової палати, її склад, а також про обрання секретаря судової палати приймаються зборами суддів апеляційного суду за пропозицією голови суду. Секретар судової палати організовує роботу відповідної палати, контролює здійснення аналізу та узагальнення судової практики у справах, віднесених до компетенції палати, інформує збори суддів апеляційного суду про діяльність судової палати.

Стаття 27. Повноваження апеляційного суду

1. Апеляційний суд:

1) здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним законом;

2) у випадках, передбачених процесуальним законом, розглядає справи відповідної судової юрисдикції як суд першої інстанції;

3) аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику, інформує про результати узагальнення судової практики відповідні місцеві суди, а також суди вищого рівня;

4) надає місцевим судам методичну допомогу в застосуванні законодавства;

5) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Стаття 28. Суддя апеляційного суду

1. Суддя апеляційного суду здійснює судочинство в порядку, встановленому процесуальним законом, а також інші повноваження, визначені законом.

Стаття 29. Голова апеляційного суду

1. Голова апеляційного суду:

1) представляє суд як орган державної влади у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами;

2) визначає адміністративні повноваження заступників голови апеляційного суду;

3) контролює ефективність діяльності апарату суду, вносить Голові Державної судової адміністрації України подання про призначення на посади керівника апарату суду, заступника керівника апарату суду та про звільнення їх з посад, а також про застосування до керівника апарату суду, його заступника заохочення або накладення дисциплінарного стягнення відповідно до законодавства;

4) видає на підставі акта про обрання на посаду судді чи звільнення судді з посади відповідний наказ;

5) повідомляє Вищу кваліфікаційну комісію суддів України та Державну судову адміністрацію України, а також через веб-портал судової влади про наявність вакантних посад суддів у апеляційному суді у триденний строк з дня їх утворення;

6) забезпечує виконання рішень зборів суддів апеляційного суду;

7) організовує ведення та аналіз судової статистики, організовує вивчення та узагальнення судової практики, інформаційно-аналітичне забезпечення суддів з метою підвищення якості судочинства;

8) сприяє виконанню вимог щодо підтримання кваліфікації суддів апеляційного суду та підвищення їхнього професійного рівня;

9) здійснює повноваження слідчого судді та призначає з числа суддів апеляційного суду суддів (суддю) для здійснення таких повноважень у випадках, передбачених процесуальним законом;

10) здійснює інші повноваження, визначені законом.

2. Голова апеляційного суду з питань, що належать до його адміністративних повноважень, видає накази і розпорядження.

3. У разі відсутності голови апеляційного суду його адміністративні повноваження здійснює один із заступників голови суду за визначенням голови суду, за відсутності такого визначення - заступник голови суду, який має більший стаж роботи на посаді судді, а в разі відсутності заступника голови суду - суддя цього суду, який має більший стаж роботи на посаді судді.

Стаття 30. Заступник голови апеляційного суду

1. Заступник голови апеляційного суду здійснює адміністративні повноваження, визначені головою суду.

Глава 4. Вищі спеціалізовані суди

Стаття 31. Види і склад вищих спеціалізованих судів

1. У системі судів загальної юрисдикції діють вищі спеціалізовані суди як суди касаційної інстанції з розгляду цивільних і кримінальних, господарських, адміністративних справ.

2. Вищими спеціалізованими судами є: Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищий господарський суд України, Вищий адміністративний суд України.

3. Суддею вищого спеціалізованого суду може бути суддя, який за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердив здатність здійснювати правосуддя у вищому спеціалізованому суді, має досвід роботи суддею не менше десяти років або має науковий ступінь, отриманий до призначення на посаду судді, та стаж наукової діяльності у галузі права або науково-педагогічної діяльності у галузі права у вищому навчальному закладі або вищих навчальних закладах, що здійснюють підготовку фахівців освітнього ступеня «магістр», до призначення на посаду судді не менше десяти років.

4. У вищому спеціалізованому суді утворюються палати з розгляду окремих категорій справ. Судову палату очолює секретар судової палати, який обирається з числа суддів цього суду строком на два роки. Суддя не може бути секретарем судової палати у відповідному суді більш як два строки поспіль. Рішення про утворення судової палати, її склад, а також про обрання секретаря судової палати приймаються зборами суддів вищого спеціалізованого суду за пропозицією голови суду. Секретар судової палати організовує роботу відповідної палати, контролює здійснення аналізу та узагальнення судової практики у справах, віднесених до компетенції палати, інформує збори суддів вищого спеціалізованого суду про діяльність судової палати.

5. У вищому спеціалізованому суді діє пленум вищого спеціалізованого суду для вирішення питань, визначених цим Законом. Склад і порядок діяльності пленуму вищого спеціалізованого суду визначаються цим Законом.

Стаття 32. Повноваження вищого спеціалізованого суду

1. Вищий спеціалізований суд:

1) здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним законом;

2) у випадках, передбачених процесуальним законом, розглядає справи відповідної судової спеціалізації як суд першої або апеляційної інстанції;

3) аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику;

4) надає методичну допомогу судам нижчого рівня з метою однакового застосування норм Конституції та законів України у судовій практиці на основі її узагальнення та аналізу судової статистики; дає спеціалізованим судам нижчого рівня рекомендаційні роз'яснення з питань застосування законодавства щодо вирішення справ відповідної судової спеціалізації;

5) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Стаття 33. Суддя вищого спеціалізованого суду

1. Суддя вищого спеціалізованого суду здійснює судочинство в порядку, встановленому процесуальним законом, а також інші повноваження, визначені законом.

Стаття 34. Голова вищого спеціалізованого суду

1. Голова вищого спеціалізованого суду:

1) представляє суд та відповідні спеціалізовані суди як орган державної влади у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами, а також із судовими органами інших держав та міжнародними організаціями;

2) визначає адміністративні повноваження заступників голови вищого спеціалізованого суду;

3) контролює ефективність діяльності апарату суду, вносить Голові Державної судової адміністрації України подання про призначення на посаду керівника апарату суду, заступника керівника апарату суду та про звільнення їх з посад, а також про застосування до керівника апарату суду, його заступника заохочення або накладення дисциплінарного стягнення відповідно до законодавства;

4) видає на підставі акта про обрання на посаду судді чи звільнення судді з посади відповідний наказ;

5) повідомляє Вищу кваліфікаційну комісію суддів України та Державну судову адміністрацію України, а також через веб-портал судової влади про наявність вакантних посад суддів у вищому спеціалізованому суді у триденний строк з дня їх утворення;

6) скликає пленум вищого спеціалізованого суду; вносить на розгляд пленуму подання про призначення на посаду секретаря пленуму; вносить на розгляд пленуму питання та головує на його засіданнях;

7) інформує пленум вищого спеціалізованого суду про стан правосуддя у відповідній судовій спеціалізації та практику вирішення окремих категорій справ;

8) забезпечує виконання рішень зборів суддів вищого спеціалізованого суду;

9) організовує ведення та аналіз судової статистики, вивчення та узагальнення судової практики, інформаційно-аналітичне забезпечення суддів з метою підвищення якості судочинства;

10) сприяє виконанню вимог щодо підтримання кваліфікації суддів вищого спеціалізованого суду, підвищення їхнього професійного рівня;

11) здійснює інші повноваження, визначені законом.

2. Голова вищого спеціалізованого суду з питань, що належать до його адміністративних повноважень, видає накази і розпорядження.

3. У разі відсутності голови вищого спеціалізованого суду його адміністративні повноваження здійснює один із заступників голови суду за визначенням голови суду, за відсутності такого визначення - заступник голови суду, який має більший стаж роботи на посаді судді, а в разі відсутності заступника голови суду - суддя цього суду, який має більший стаж роботи на посаді судді.

Стаття 35. Заступник голови вищого спеціалізованого суду

1. Заступник голови вищого спеціалізованого суду здійснює адміністративні повноваження, визначені головою суду.

Стаття 36. Пленум вищого спеціалізованого суду

1. Пленум вищого спеціалізованого суду діє у складі всіх суддів вищого спеціалізованого суду для вирішення питань, віднесених до його повноважень цим Законом.

2. Пленум вищого спеціалізованого суду:

1) обирає за поданням голови вищого спеціалізованого суду з числа суддів вищого спеціалізованого суду та увільняє від обов'язків секретаря пленуму вищого спеціалізованого суду;

2) з метою забезпечення однакового застосування норм права при вирішенні окремих категорій справ відповідної судової спеціалізації узагальнює практику застосування матеріального і процесуального законів, систематизує та забезпечує оприлюднення правових позицій вищого спеціалізованого суду з посиланням на судові рішення, в яких вони були сформульовані;

3) заслуховує інформацію про стан правосуддя у відповідній судовій спеціалізації та практику вирішення окремих категорій справ; заслуховує інформацію голови та заступників голови вищого спеціалізованого суду про їх діяльність;

4) приймає рішення про звернення до Верховного Суду України про направлення конституційного подання щодо конституційності законів та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим та щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України;

5) затверджує Регламент пленуму вищого спеціалізованого суду;

6) за результатами аналізу судової статистики та узагальнення судової практики дає роз'яснення рекомендаційного характеру з питань застосування спеціалізованими судами законодавства при вирішенні справ відповідної судової спеціалізації;

7) надає висновки щодо проектів законодавчих актів, які стосуються судоустрою, судочинства, статусу суддів, виконання судових рішень та інших питань, пов'язаних із функціонуванням судової системи України;

8) затверджує положення про Науково-консультативну раду вищого спеціалізованого суду та визначає її персональний склад;

9) визначає персональний склад редакційної колегії друкованого органу вищого спеціалізованого суду;

10) розглядає та вирішує інші питання, віднесені законом до його повноважень.

3. Пленум вищого спеціалізованого суду скликається головою вищого спеціалізованого суду в разі потреби або на вимогу не менш як п'ятої частини від складу суддів вищого спеціалізованого суду, але не рідше двох разів на рік. Про день і час скликання пленуму його учасники повідомляються не пізніш як за п'ять робочих днів до дня засідання. У цей же строк надсилаються матеріали щодо питань, які виносяться на розгляд пленуму.

4. Засідання пленуму вищого спеціалізованого суду є повноважним за умови присутності на ньому не менше двох третин від складу пленуму.

5. На засідання пленуму можуть бути запрошені судді судів відповідної спеціалізації, представники органів державної влади, наукових установ, громадських організацій, засобів масової інформації та інші особи.

6. Постанови пленуму приймаються відкритим або таємним голосуванням більшістю голосів членів пленуму, підписуються головуючим на засіданні пленуму та секретарем пленуму і публікуються в офіційному друкованому органі вищого спеціалізованого суду та на веб-сайті суду.

7. Секретар пленуму вищого спеціалізованого суду організовує роботу секретаріату пленуму, підготовку засідань пленуму, забезпечує ведення протоколу та контролює виконання постанов, прийнятих пленумом вищого спеціалізованого суду.

Стаття 37. Науково-консультативна рада та офіційний друкований орган вищого спеціалізованого суду

1. Науково-консультативна рада утворюється при вищому спеціалізованому суді з числа фахівців у галузі права для розгляду проблемних питань застосування норм права, попереднього розгляду проектів постанов вищого спеціалізованого суду, підготовка яких потребує наукового забезпечення.

2. Порядок організації та діяльності Науково-консультативної ради визначається положенням, що затверджується пленумом вищого спеціалізованого суду.

3. Вищий спеціалізований суд має офіційний друкований орган, в якому публікуються матеріали судової практики вищого спеціалізованого суду та інших судів відповідної судової спеціалізації, матеріали з питань організації діяльності судів відповідної судової спеціалізації та інші матеріали.

Офіційний друкований орган може видаватися в електронному вигляді.

Глава 5. Верховний Суд України

Стаття 38. Верховний Суд України - найвищий судовий орган у системі судів загальної юрисдикції

1. Верховний Суд України є найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції України, який забезпечує єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом.

2. Верховний Суд України:

1) здійснює правосуддя в порядку, встановленому процесуальним законом;

2) здійснює аналіз судової статистики, узагальнення судової практики;

3) надає висновки щодо проектів законодавчих актів, які стосуються судоустрою, судочинства, статусу суддів, виконання судових рішень та інших питань, пов'язаних із функціонуванням судової системи України;

4) надає висновок про наявність чи відсутність у діяннях, у яких звинувачується Президент України, ознак державної зради або іншого злочину; вносить за зверненням Верховної Ради України письмове подання про неможливість виконання Президентом України своїх повноважень за станом здоров'я;

5) звертається до Конституційного Суду України щодо конституційності законів, інших правових актів, а також щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України;

6) забезпечує однакове застосування норм права судами різних спеціалізацій у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом;

7) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Стаття 39. Склад Верховного Суду України

1. До складу Верховного Суду України входять сорок вісім суддів, із числа яких обираються Голова Верховного Суду України та заступники Голови Верховного Суду України.

2. Суддею Верховного Суду України може бути суддя, який за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердив здатність здійснювати правосуддя у найвищому судовому органі у системі судів загальної юрисдикції України, має досвід роботи суддею не менше п'ятнадцяти років або має науковий ступінь, отриманий до приз-

начення на посаду судді, та стаж наукової діяльності у галузі права або науково-педагогічної діяльності у галузі права у вищому навчальному закладі або вищих навчальних закладах, що здійснюють підготовку фахівців освітнього ступеня «магістр», до призначення на посаду судді не менше п'ятнадцяти років.

3. У Верховному Суді України діють:

1) Судова палата в адміністративних справах;

2) Судова палата у господарських справах;

3) Судова палата у кримінальних справах;

4) Судова палата у цивільних справах.

До складу судової палати входять судді відповідної спеціалізації (адміністративної, господарської, кримінальної, цивільної).

4. У Верховному Суді України діє Пленум Верховного Суду України для вирішення питань, визначених Конституцією України та цим Законом. Склад і порядок діяльності Пленуму Верховного Суду України визначаються цим Законом.

Стаття 40. Суддя Верховного Суду України

1. Суддя Верховного Суду України:

1) здійснює судочинство в порядку, встановленому процесуальним законом;

2) бере участь у розгляді питань, що виносяться на засідання Пленуму Верховного Суду України;

3) аналізує судову практику, бере участь у її узагальненні;

4) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Стаття 41. Голова Верховного Суду України

1. Голова Верховного Суду України:

1) представляє суд як орган державної влади та систему судів загальної юрисдикції у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами, а також із судовими органами інших держав та міжнародними організаціями;

2) визначає адміністративні повноваження заступників Голови Верховного Суду України;

3) скликає Пленум Верховного Суду України; вносить на розгляд Пленуму подання щодо призначення на посаду секретаря Пленуму та секретарів палат; виносить на розгляд Пленуму питання та головує на його засіданнях;

4) видає на підставі акта про обрання на посаду судді Верховного Суду України або звільнення судді з посади відповідний наказ;

5) повідомляє Вищу кваліфікаційну комісію суддів України, а також через веб-портал судової влади про наявність вакантних посад суддів у Верховному Суді України у триденний строк з дня їх утворення;

6) контролює ефективність діяльності апарату суду, вносить Голові Державної судової адміністрації України подання про призначення на посаду керівника апарату суду, заступника керівника апарату суду та про звільнення їх з посад, а також про застосування до керівника апарату суду, його заступника заохочення або накладення дисциплінарного стягнення відповідно до законодавства;

7) інформує Пленум Верховного Суду України про діяльність Верховного Суду України;

8) здійснює інші повноваження, визначені законом.

2. Голова Верховного Суду України з питань, що належать до його адміністративних повноважень, видає накази і розпорядження.

3. Голова Верховного Суду України за посадою входить до складу Вищої ради юстиції.

4. У разі відсутності Голови Верховного Суду України його адміністративні повноваження здійснює один із заступників Голови Верховного Суду України за його визначенням. У разі відсутності заступників адміністративні повноваження Голови Верховного Суду України здійснює суддя, який має більший стаж роботи на посаді судді Верховного Суду України.

Стаття 42. Порядок обрання Голови Верховного Суду України

1. Голова Верховного Суду України обирається на посаду строком на п'ять років та звільняється з посади Пленумом Верховного Суду України більшістю голосів від загального складу Пленуму шляхом таємного голосування.

Суддя Верховного Суду України не може бути обраний Головою Верховного Суду України більше ніж на один строк.

2. Пленум Верховного Суду України з питання обрання Голови Верховного Суду України скликається не пізніше одного місяця з дня припинення повноважень попереднього Голови Верховного Суду України.

3. Процедура обрання на посаду Голови Верховного Суду України та звільнення його з посади встановлюється Регламентом Пленуму Верховного Суду України, що затверджується Пленумом. Зміна регламентної процедури менше ніж за шість місяців до закінчення строку повноважень Голови Верховного Суду України не допускається.

Стаття 43. Порядок дострокового звільнення з посади Голови Верховного Суду України

1. Голова Верховного Суду України може бути достроково звільнений з посади з підстав, установлених законом. Повноваження Голови Верховного Суду України також припиняються достроково внаслідок висловлення йому недовіри Пленумом Верховного Суду України.

2. Порядок дострокового припинення повноважень Голови Верховного Суду України внаслідок висловлення йому недовіри Пленумом Верховного Суду України визначається виключно цією статтею. Регламент Пленуму Верховного Суду України щодо цього порядку не застосовується.

3. Питання про висловлення недовіри Голові Верховного Суду України розглядається Пленумом Верховного Суду України за поданням не менш як п'ятої частини суддів від складу Пленуму Верховного Суду України, скріпленим їх підписами. Подання має бути вмотивованим.

4. Для проведення Пленуму Верховного Суду України з питання висловлення недовіри Голові Верховного Суду України судді, визначені в частині третій цієї статті, створюють організаційний комітет та призначають його голову і заступника, про що складається протокол.

5. Організаційний комітет забезпечує підготовку і проведення Пленуму Верховного Суду України з питання висловлення недовіри Голові Верховного Суду України у двадцятиденний термін з дня його створення. Учасники засідання Пленуму Верховного Суду України повідомляються організаційним комітетом про день і час скликання Пленуму Верховного Суду України та питання, що виносяться на його розгляд, з надсиланням відповідних матеріалів в порядку, встановленому цим Законом. Внесення до порядку денного Пленуму Верховного Суду України інших питань, крім висловлення недовіри Голові Верховного Суду України, забороняється.

6. Засідання Пленуму Верховного Суду України з питання висловлення недовіри Голові Верховного Суду України є повноважним за умови присутності на ньому більше половини суддів від складу Пленуму Верховного Суду України. На засіданні Пленуму Верховного Суду України головує голова організаційного комітету, а в разі його відсутності - заступник голови організаційного комітету.

7. Головуючий виносить на затвердження Пленуму Верховного Суду України пропозиції щодо секретаря засідання Пленуму Верховного Суду України, персонального складу лічильної комісії, а також форми бюлетеня та протоколу голосування, які затверджуються відкритим голосуванням.

8. Питання про висловлення недовіри Голові Верховного Суду України розглядається за участю Голови Верховного Суду України або без його участі. Голова Верховного Суду України по суті порушених питань може також надати письмові пояснення, які висвітлюються ним або уповноваженою ним особою на засіданні Пленуму Верховного Суду України.

9. Організаційний комітет визначає порядок проведення засідання і процедуру голосування з урахуванням вимог цього Закону і здійснює контроль за їх дотриманням.

10. Рішення про висловлення недовіри Голові Верховного Суду України приймається шляхом таємного голосування більшістю голосів від складу Пленуму Верховного Суду України.

11. Рішення про висловлення недовіри Голові Верховного Суду України оформлюється Постановою Пленуму Верховного Суду України, яка підписується головуючим та секретарем засідання, обраним Пленумом Верховного Суду України за пропозицією головуючого.

12. Висловлення недовіри Голові Верховного Суду України не позбавляє його повноважень судді Верховного Суду України. У разі дострокового припинення повноважень Голови Верховного Суду України обрання Голови Верховного Суду України здійснюється в порядку, встановленому цим Законом.

13. Питання про недовіру Голові Верховного Суду України не може повторно ініціюватися протягом року з дня його розгляду на засіданні Пленуму Верховного Суду України.

14. Порядок звільнення з посади Голови Верховного Суду України з підстав, не пов'язаних із висловленням йому недовіри Пленумом Верховного Суду України, визначається законом та Регламентом Пленуму Верховного Суду України.

Стаття 44. Заступник Голови Верховного Суду України

1. Заступник Голови Верховного Суду України обирається на посаду строком на п'ять років та звільняється з посади Пленумом Верховного Суду України за пропозицією суддів Верховного Суду України. Рішення про його обрання на посаду та про звільнення з посади приймається більшістю голосів від загального складу Пленуму Верховного Суду України шляхом таємного голосування.

2. Заступник Голови Верховного Суду України може бути достроково звільнений з посади у порядку, встановленому Регламентом Пленуму Верховного Суду України.

3. Заступник Голови Верховного Суду України здійснює адміністративні повноваження, визначені законом, а також Головою Верховного Суду України, та інформує Пленум Верховного Суду України про свою діяльність.

Стаття 45. Судові палати Верховного Суду України

1. Судові палати Верховного Суду України:

1) здійснюють правосуддя в порядку, встановленому процесуальним законом;

2) аналізують судову статистику та вивчають судову практику, здійснюють узагальнення судової практики;

3) здійснюють інші повноваження, передбачені законом.

2. Персональний склад судових палат визначається Пленумом Верховного Суду України за пропозицією суддів Верховного Суду України.

3. Судову палату Верховного Суду України очолює секретар судової палати, який:

1) організовує роботу відповідної судової палати та головує на її засіданнях;

2) організовує аналіз судової статистики, вивчення і узагальнення судової практики;

3) інформує Пленум Верховного Суду України про діяльність судової палати;

4) здійснює інші передбачені законом повноваження.

4. Секретар судової палати Верховного Суду України обирається на посаду строком на п'ять років за поданням Голови Верховного Суду України та звільняється з посади Пленумом Верховного Суду України більшістю голосів від загального складу Пленуму шляхом таємного голосування.

Суддя Верховного Суду України не може бути обраний секретарем судової палати Верховного Суду України більше ніж на один строк.

5. У разі відсутності секретаря судової палати його обов'язки виконує суддя палати, який має найбільший стаж роботи на посаді судді Верховного Суду України.

Стаття 46. Пленум Верховного Суду України

1. Пленум Верховного Суду України є колегіальним органом, до складу якого входять усі судді Верховного Суду України.

2. Пленум Верховного Суду України:

1) обирає на посади та звільняє з посад Голову Верховного Суду України, заступників Голови Верховного Суду України у порядку, встановленому цим Законом;

2) обирає з числа суддів Верховного Суду України за поданням Голови Верховного Суду України та увільняє від виконання обов'язків секретаря Пленуму Верховного Суду України та секретарів судових палат;

3) заслуховує інформацію Голови Верховного Суду України про його діяльність;

4) надає висновки щодо проектів законодавчих актів, які стосуються судоустрою, судочинства, статусу суддів, виконання судових рішень та інших питань, пов'язаних із функціонуванням судової системи України;

5) приймає рішення про звернення до Конституційного Суду України з питань конституційності законів та інших правових актів, а також щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України;

6) надає висновок про наявність чи відсутність у діяннях, в яких звинувачується Президент України, ознак державної зради або іншого злочину; вносить за зверненням Верховної Ради України письмове подання про неможливість виконання Президентом України своїх повноважень за станом здоров'я;

7) затверджує Регламент Пленуму Верховного Суду України;

8) затверджує Положення про Науково-консультативну раду при Верховному Суді України та її склад;

9) затверджує склад редакційної колегії офіційного друкованого органу Верховного Суду України;

10) розглядає та вирішує інші питання, віднесені законом до його повноважень.

3. Засідання Пленуму Верховного Суду України є повноважним за умови присутності на ньому не менше двох третин від складу Пленуму, крім випадків, установлених цим Законом.

4. На засідання Пленуму можуть бути запрошені представники органів державної влади, наукових установ, громадських організацій, засобів масової інформації та інші особи.

5. Пленум Верховного Суду України скликається Головою Верховного Суду України в разі потреби або на вимогу не менш як четвертої частини від складу суддів Верховного Суду України, але не рідше одного разу на три місяці. У разі відсутності Голови Верховного Суду України Пленум скликається одним із заступників Голови Верховного Суду України. Про день і час скликання Пленуму та питання, що виносяться на його розгляд, учасники засідання Пленуму повідомляються не пізніше як за п'ять робочих днів до засідання. У цей же строк надсилаються матеріали щодо питань, які виносяться на розгляд Пленуму.

6. Засідання Пленуму веде Голова Верховного Суду України. У разі відсутності Голови Верховного Суду України засідання Пленуму веде заступник Голови Верховного Суду України.

7. Порядок роботи Пленуму Верховного Суду України встановлюється цим Законом та прийнятим відповідно до нього Регламентом Пленуму Верховного Суду України.

8. Пленум Верховного Суду України приймає з розглянутих питань постанови. Постанови Пленуму Верховного Суду України підписуються головуючим на засіданні Пленуму та секретарем Пленуму і публікуються в офіційному друкованому органі та розміщуються на веб-сайті Верховного Суду України.

9. Секретар Пленуму Верховного Суду України організовує роботу секретаріату Пленуму, підготовку засідань Пленуму, забезпечує ведення протоколу та контролює виконання постанов, прийнятих Пленумом Верховного Суду України.

10. Особливості проведення Пленуму Верховного Суду України з розгляду окремих питань, у тому числі щодо процедури скликання, повноважності засідання, порядку роботи, процедури голосування, порядку прийняття рішень та підписання постанов, прийнятих Пленумом Верховного Суду України, встановлюються законом.

Стаття 47. Науково-консультативна рада та офіційний друкований орган Верховного Суду України

1. Науково-консультативна рада утворюється при Верховному Суді України з числа висококваліфікованих фахівців у галузі права для підготовки наукових висновків з питань діяльності Верховного Суду України, підготовка яких потребує наукового забезпечення.

2. Порядок організації та діяльності Науково-консультативної ради визначається положенням, що затверджується Пленумом Верховного Суду України.

3. Верховний Суд України має офіційний друкований орган, в якому публікуються матеріали судової практики Верховного Суду України та інших судів загальної юрисдикції, матеріали з питань організації діяльності судів загальної юрисдикції та інші матеріали. Офіційний друкований орган може видаватися в електронному вигляді.

Розділ III

ПРОФЕСІЙНІ СУДДІ, НАРОДНІ ЗАСІДАТЕЛІ ТА ПРИСЯЖНІ

Глава 1. Загальні положення статусу судді

Стаття 48. Незалежність судді

1. Суддя у своїй діяльності щодо здійснення правосуддя є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання. Суддя здійснює правосуддя на основі Конституції і законів України, керуючись при цьому принципом верховенства права. Втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя забороняється і тягне за собою відповідальність, установлену законом.

2. Суддя не зобов'язаний давати жодних пояснень щодо суті справ, які перебувають у його провадженні, крім випадків, установлених законом.

3. Суддя зобов'язаний звернутися з повідомленням про втручання в його діяльність як судді щодо здійснення правосуддя до органів суддівського самоврядування та правоохоронних органів.

4. Незалежність судді забезпечується:

1) особливим порядком його призначення, обрання, притягнення до відповідальності та звільнення;

2) недоторканністю та імунітетом судді;

3) незмінюваністю судді;

4) порядком здійснення правосуддя, визначеним процесуальним законом, таємницею ухвалення судового рішення;

5) забороною втручання у здійснення правосуддя;

6) відповідальністю за неповагу до суду чи судді;

7) окремим порядком фінансування та організаційного забезпечення діяльності судів, установленим законом;

8) належним матеріальним та соціальним забезпеченням судді;

9) функціонуванням органів суддівського самоврядування;

10) визначеними законом засобами забезпечення особистої безпеки судді, членів його сім'ї, майна, а також іншими засобами їх правового захисту;

11) правом судді на відставку.

5. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, а також фізичні і юридичні особи та їх об'єднання зобов'язані поважати незалежність судді і не посягати на неї.

6. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу визначених Конституцією України гарантій незалежності судді.

Стаття 49. Недоторканність судді

1. Суддя є недоторканним. Затримання судді або обрання стосовно нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою чи домашнього арешту до ухвалення обвинувального вироку судом не може бути здійснено без згоди Верховної Ради України.

2. Суддя, затриманий за підозрою у вчиненні діяння, за яке встановлена кримінальна чи адміністративна відповідальність, повинен бути негайно звільнений після з'ясування його особи. Суддя не може бути підданий приводу чи примусово доставлений до будь-якого органу чи установи, крім суду.

3. Судді може бути повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення лише Генеральним прокурором України або його заступником.

4. Суддя може бути відсторонений від посади у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора України виключно в порядку, встановленому цим Законом. Таке відсторонення здійснюється Вищою кваліфікаційною комісією суддів України на строк не більше двох місяців.

Продовження строку відсторонення судді від посади у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності здійснюється в тому ж порядку на строк не більше одного місяця. Клопотання про продовження строку такого відсторонення судді від посади подається не пізніше п'ятнадцяти днів до закінчення строку, на який суддю було відсторонено. Вимоги до клопотання про відсторонення судді від посади у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності встановлюються процесуальним законом.

Суддя на час відсторонення від посади позбавляється права на отримання доплат до посадового окладу судді.

5. Проведення стосовно судді оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, що можуть проводитися лише з дозволу суду, здійснюється на підставі судового рішення, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора України або його заступників, керівника регіональної прокуратури або його заступників.

6. Кримінальне провадження щодо обвинувачення судді у вчиненні кримінального правопорушення, а також прийняття рішення про проведення стосовно судді оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, застосування запобіжних заходів не може здійснюватися тим судом, в якому обвинувачений обіймає чи обіймав посаду судді. У разі якщо згідно із загальними правилами підсудності кримінальне провадження стосовно судді має здійснюватися або рішення про проведення стосовно судді оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій або застосування запобіжних заходів має прийматися тим судом, в якому обвинувачений обіймає чи обіймав посаду судді, кримінальне провадження або прийняття рішення про проведення оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій здійснюється судом, найбільш територіально наближеним до суду, в якому обвинувачений обіймає чи обіймав посаду судді, іншої адміністративно-територіальної одиниці (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва чи Севастополя).

7. За шкоду, завдану судом, відповідає держава на підставах та в порядку, встановлених законом.

Стаття 50. Відповідальність за неповагу до суду чи судді

1. Прояв неповаги до суду чи судді з боку осіб, які є учасниками процесу або присутні в судовому засіданні, тягне за собою відповідальність, установлену законом.

Стаття 51. Посвідчення судді

1. Судді, голови судів та їх заступники, судді у відставці, народні засідателі та присяжні мають посвідчення, зразки яких затверджуються Радою суддів України.

2. Посвідчення судді, призначеного на посаду вперше, голови суду, заступника голови суду підписує Президент України. Посвідчення судді, обраного на посаду безстроково, судді у відставці підписує Голова Верховної Ради України.

3. Посвідчення Голови Верховного Суду України та заступника Голови Верховного Суду України підписує секретар Пленуму Верховного Суду України.

4. Посвідчення народного засідателя, присяжного підписує голова суду, в якому народний засідатель, присяжний здійснює правосуддя.

5. Вручення посвідчення здійснює особа, яка його підписала, або за її дорученням інша особа.

Глава 2. Суддя

Стаття 52. Статус судді

1. Суддею є громадянин України, який відповідно до Конституції України та цього Закону призначений чи обраний суддею, займає штатну суддівську посаду в одному з судів України і здійснює правосуддя на професійній основі.

2. Судді в Україні мають єдиний статус незалежно від місця суду в системі судів загальної юрисдикції чи адміністративної посади, яку суддя обіймає в суді.

Стаття 53. Незмінюваність судді

1. Судді, який обіймає посаду безстроково, гарантується перебування на посаді судді до досягнення ним шістдесяти п'яти років, крім випадків звільнення судді з посади або відставки судді відповідно до цього Закону.

2. Суддю не може бути переведено до іншого суду без його згоди, крім переведення:

1) у разі реорганізації, ліквідації або припинення роботи суду;

2) в порядку дисциплінарного стягнення.

Стаття 54. Вимоги щодо несумісності

1. Перебування на посаді судді несумісне із зайняттям посади в будь-якому іншому органі державної влади, органі місцевого самоврядування та з представницьким мандатом. Перебування на посаді судді також несумісне із наявністю заборони такій особі обіймати посади, щодо яких здійснюється очищення влади в порядку, передбаченому Законом України «Про очищення влади».

2. Суддя не має права поєднувати свою діяльність із підприємницькою або адвокатською діяльністю, будь-якою іншою оплачуваною роботою (крім викладацької, наукової і творчої діяльності), а також входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

3. Суддя не може належати до політичної партії чи професійної спілки, виявляти прихильність до них, брати участь у політичних акціях, мітингах, страйках. Перебуваючи на посаді, суддя не може бути кандидатом на виборні посади в органах державної влади (крім судової) та органах місцевого самоврядування, а також брати участь у передвиборчій агітації.

4. У разі призначення судді членом Вищої ради юстиції, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України він відряджається для роботи в цих органах на постійній основі. За членами цих органів - суддями зберігаються гарантії матеріального, соціального та побутового забезпечення, передбачені законодавством для суддів.

Суддю за його заявою може бути відряджено для роботи у Національній школі суддів України із збереженням розміру суддівської винагороди за основним місцем роботи та встановлених законом доплат.

5. Суддя повинен дотримуватися вимог щодо несумісності, визначених законодавством у сфері запобігання корупції. Не вважається сумісництвом відрядження на роботу до Вищої ради юстиції, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України.

Стаття 55. Права та обов'язки судді

1. Права судді, пов'язані зі здійсненням правосуддя, визначаються Конституцією України, процесуальним та іншими законами.

2. Суддя має право брати участь у суддівському самоврядуванні.

Судді можуть утворювати громадські об'єднання та брати участь у них з метою захисту своїх прав та інтересів, підвищення професійного рівня.

Суддя може бути членом національних або міжнародних асоціацій та інших організацій, що мають на меті захист інтересів суддів, утвердження авторитету судової влади в суспільстві або розвиток юридичної професії та науки.

3. Суддя має право підвищувати свій професійний рівень та проходити з цією метою відповідну підготовку.

4. Суддя повинен додержуватися присяги.

5. Суддя зобов'язаний:

1) своєчасно, справедливо та безсторонньо розглядати і вирішувати судові справи відповідно до закону з дотриманням засад і правил судочинства;

2) дотримуватися правил суддівської етики;

3) виявляти повагу до учасників процесу;

4) не розголошувати відомості, які становлять таємницю, що охороняється законом, у тому числі таємницю нарадчої кімнати і закритого судового засідання;

5) виконувати вимоги та дотримуватися обмежень, установлених законодавством у сфері запобігання корупції;

6) подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

7) систематично розвивати професійні навички (уміння), підтримувати свою кваліфікацію на належному рівні, необхідному для виконання повноважень в суді, де він обіймає посаду;

8) звертатися з повідомленням про втручання в його діяльність як судді щодо здійснення правосуддя до органів суддівського самоврядування та правоохоронних органів упродовж п'яти днів після того, як йому стало відомо про таке втручання.

6. Суддя, призначений на посаду судді вперше, проходить щорічну підготовку у Національній школі суддів України. Суддя, який обіймає посаду судді безстроково, проходить підготовку у Національній школі суддів України не менше ніж раз на три роки.

7. Суддя до звільнення з посади не може бути нагороджений державними нагородами, а також будь-якими іншими нагородами, відзнаками, грамотами. Суддя може бути нагороджений державними нагородами лише за проявлену ним особисту мужність і героїзм в умовах, пов'язаних із ризиком для життя.

Стаття 56. Присяга судді

1. Особа, вперше призначена на посаду судді, набуває повноважень судді після складення присяги судді такого змісту:

«Я, (ім'я та прізвище), вступаючи на посаду судді, урочисто присягаю Українському народові об'єктивно, безсторонньо, неупереджено, незалежно, справедливо та кваліфіковано здійснювати правосуддя від імені України, керуючись принципом верховенства права, підкоряючись лише закону, чесно і сумлінно здійснювати повноваження та виконувати обов'язки судді, дотримуватися етичних принципів і правил поведінки судді, не вчиняти дій, що порочать звання судді або підривають авторитет правосуддя».

2. Суддя складає присягу під час урочистої церемонії у присутності Президента України. До участі в церемонії запрошуються Голова Верховного Суду України, Голова Ради суддів України, Голова Вищої ради юстиції та Голова Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Текст присяги підписується суддею і зберігається в його суддівському досьє.

Стаття 57. Етика судді

1. Питання етики суддів визначаються Кодексом суддівської етики, що затверджується з'їздом суддів України.

2. З метою встановлення відповідності рівня життя судді наявному у нього та членів його сім'ї майну і одержаним ними доходам стосовно судді проводиться моніторинг способу життя відповідно до закону. Інформація, отримана за результатми моніторингу, включається до суддівського досьє.

Глава 3. Народні засідателі та присяжні

Стаття 58. Статус народного засідателя та присяжного

1. Народним засідателем є громадянин України, який у випадках, визначених процесуальним законом, та за його згодою вирішує справи у складі суду разом із професійним суддею, забезпечуючи згідно з Конституцією України безпосередню участь народу у здійсненні правосуддя.

Народні засідателі під час розгляду і вирішення справ користуються повноваженнями судді.

2. Присяжним є громадянин України, якого у випадках, визначених процесуальним законом, залучають до здійснення правосуддя, забезпечуючи згідно з Конституцією України безпосередню участь народу у здійсненні правосуддя.

3. Народні засідателі та присяжні виконують обов'язки, визначені пунктами 1-5 частини п'ятої статті 55 цього Закону.

Стаття 59. Список народних засідателів

1. До списку народних засідателів у кількості, зазначеній у поданні голови суду, включаються громадяни, які постійно проживають на території, на яку поширюється юрисдикція відповідного суду, відповідають вимогам статті 61 цього Закону і дали згоду бути народними засідателями.

2. Список народних засідателів формує за зверненням голови відповідного місцевого суду комісія, склад якої затверджує відповідна місцева рада.

Список народних засідателів затверджується рішенням відповідної місцевої ради (за місцем розташування суду).

Для міжрайонних судів склад комісії та список народних засідателів затверджується рішенням обласних рад.

Список народних засідателів переглядається у разі необхідності для заміни осіб, які вибули зі списку.

3. Після затвердження списку народних засідателів такий список передається до відповідного суду, в тому числі в електронній формі. Інформацію, що міститься у зазначеному списку, не може бути використано для цілей, що не пов'язані із добором народних засідателів.

Стаття 60. Список присяжних

1. Для затвердження списку присяжних територіальне управління Державної судової адміністрації України звертається з поданням до відповідної місцевої ради, що формує і затверджує у кількості, зазначеній у поданні, список громадян, які постійно проживають на території, на яку поширюється юрисдикція відповідного суду, відповідають вимогам статті 61 цього Закону і дали згоду бути присяжними.

2. У разі неприйняття місцевою радою протягом двох місяців з моменту отримання подання рішення про затвердження списку присяжних територіальне управління Державної судової адміністрації України звертається з поданням щодо затвердження списку присяжних до відповідної обласної ради.

3. Список присяжних затверджується на два роки і переглядається в разі необхідності для заміни осіб, які вибули зі списку, за поданням територіального управління Державної судової адміністрації України.

4. Після затвердження списку присяжних такий список передається до відповідного суду. Інформацію, що міститься у зазначеному списку, не може бути використано для цілей, що не пов'язані із добором присяжних.

Стаття 61. Вимоги до народного засідателя, присяжного

1. Народним засідателем, присяжним може бути громадянин України, який досяг тридцятирічного віку і постійно проживає на території, на яку поширюється юрисдикція відповідного суду.

2. Не підлягають включенню до списків народних засідателів та списків присяжних громадяни:

1) визнані судом обмежено дієздатними або недієздатними;

2) які мають хронічні психічні чи інші захворювання, що перешкоджають виконанню обов'язків народного засідателя, присяжного;

3) які мають незняту чи непогашену судимість;

4) народні депутати України, члени Кабінету Міністрів України, судді, прокурори, працівники органів внутрішніх справ та інших правоохоронних органів, військовослужбовці, працівники апаратів судів, інші державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування, адвокати, нотаріуси, члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Вищої ради юстиції;

5) особи, на яких протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;

6) громадяни, які досягли шістдесяти п'яти років;

7) особи, які не володіють державною мовою.

3. Особа, включена до списку народних засідателів або списку присяжних, зобов'язана повідомити суд про обставини, що унеможливлюють її участь у здійсненні правосуддя, у разі їх наявності.

4. Особа, включена до списку народних засідателів, не може залучатися до розгляду справи як присяжний.

Особа, включена до списку присяжних, не може залучатися до розгляду справи як народний засідатель.

Стаття 62. Підстави і порядок увільнення від виконання обов'язків народного засідателя та присяжного

1. За наявності обставин, зазначених у частині другій статті 61 цього Закону, голова суду повинен увільнити особу, яку було включено до списку народних засідателів або списку присяжних, від виконання обов'язків народного засідателя чи присяжного.

2. Голова суду також увільняє від виконання обов'язків народного засідателя чи присяжного:

1) особу, яка перебуває у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, у відпустці по догляду за дитиною, а також особу, яка має дітей дошкільного чи молодшого шкільного віку або утримує дітей-інвалідів або членів сім'ї похилого віку;

2) керівника або заступника керівника органу місцевого самоврядування;

3) особу, яка через свої релігійні переконання вважає для себе неможливою участь у здійсненні правосуддя;

4) іншу особу, якщо голова суду визнає поважними причини, на які вона посилається.

3. Особу, зазначену в частині другій цієї статті, увільняють від виконання обов'язків народного засідателя або присяжного за її заявою, поданою до початку виконання цих обов'язків.

4. Увільнення від виконання обов'язків народного засідателя або присяжного внаслідок відводу (самовідводу) в конкретній справі здійснюється в порядку, встановленому процесуальним законом.

Стаття 63. Залучення народних засідателів, присяжних до виконання обов'язків у суді

1. Суд залучає народних засідателів до здійснення правосуддя у порядку черговості на строк не більше одного місяця на рік, крім випадків, коли продовження цього строку зумовлено необхідністю закінчити розгляд справи, розпочатий за їхньої участі.

Добір громадян для запрошення до участі у здійсненні правосуддя як народних засідателів або присяжних здійснюється за допомогою автоматизованої системи.

2. Письмове запрошення для участі у здійсненні правосуддя суд надсилає народному засідателю або присяжному не пізніше ніж за сім днів до початку судового засідання. Запрошення містить інформацію про права та обов'язки народного засідателя чи присяжного, вимоги до них, а також підстави для увільнення від виконання обов'язків. Одночасно із запрошенням надсилається письмове повідомлення для роботодавця про залучення особи як народного засідателя або присяжного.

3. Залучення присяжних до виконання обов'язків у суді та їх виклик здійснюються в порядку, визначеному процесуальним законом.

4. Роботодавець зобов'язаний увільнити народного засідателя, присяжного від роботи на час виконання ними обов'язків зі здійснення правосуддя. Відмова в увільненні від роботи вважається неповагою до суду.

5. Народний засідатель, присяжний зобов'язані вчасно з'явитися на запрошення суду для участі в судовому засіданні. Неприбуття в судове засідання без поважних причин вважається неповагою до суду.

Стаття 64. Гарантії прав народних засідателів і присяжних

1. Народним засідателям, присяжним за час виконання ними обов'язків у суді в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, виплачується винагорода. Їм відшкодовуються витрати на проїзд і наймання житла, а також виплачуються добові. Зазначені виплати здійснюються територіальними управліннями Державної судової адміністрації України за рахунок коштів Державного бюджету України.

2. За народними засідателями, присяжними на час виконання ними обов'язків у суді за місцем основної роботи зберігаються всі гарантії та пільги, передбачені законом. Час виконання народним засідателем чи присяжним обов'язків у суді зараховується до всіх видів трудового стажу. Звільнення народного засідателя, присяжного з роботи або переведення на іншу роботу без його згоди під час виконання ним обов'язків у суді не допускається.

3. На народних засідателів, присяжних поширюються гарантії незалежності і недоторканності суддів, установлені законом, на час виконання ними обов'язків зі здійснення правосуддя. За обґрунтованим клопотанням народного засідателя, присяжного заходи безпеки щодо нього можуть уживатися і після закінчення виконання цих обов'язків.

Розділ IV

ПОРЯДОК ЗАЙНЯТТЯ ПОСАДИ СУДДІ СУДУ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

Глава 1. Загальні положення

Стаття 65. Вимоги до кандидатів на посаду судді

1. На посаду судді може бути рекомендований громадянин України, не молодший двадцяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж роботи в галузі права не менш як три роки, проживає в Україні не менш як десять років та володіє державною мовою.

2. Не можуть бути рекомендовані на посаду судді громадяни:

1) визнані судом обмежено дієздатними або недієздатними;

2) які мають хронічні психічні чи інші захворювання, що перешкоджають виконанню функцій зі здійснення правосуддя;

3) які мають незняту чи непогашену судимість.

Не може претендувати на посаду судді особа, до якої згідно із законом застосовується заборона обіймати відповідну посаду.

Не може претендувати на посаду судді також особа, яку було раніше звільнено з посади судді за порушення присяги, порушення вимог щодо несумісності або у зв'язку з набранням законної сили обвинувальним вироком, крім випадків визнання в судовому порядку протиправним рішення про звільнення з цих підстав або скасування обвинувального вироку суду.

3. Для цілей цієї статті вважається:

1) вищою юридичною освітою - вища юридична освіта ступеня магістра (або прирівняна до неї вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста), здобута в Україні, а також вища юридична освіта відповідного ступеня, здобута в іноземних державах та визнана в Україні в установленому законом порядку;

2) стажем роботи у галузі права - стаж роботи особи за спеціальністю після здобуття нею вищої юридичної освіти.

Глава 2. Призначення на посаду судді

Стаття 66. Порядок призначення на посаду судді вперше

1. Призначення на посаду судді вперше здійснюється виключно в порядку, визначеному цим Законом, та включає такі стадії:

1) прийняття Вищою кваліфікаційною комісією суддів України рішення про оголошення добору кандидатів на посаду судді з урахуванням прогнозованої кількості вакантних посад суддів;

2) розміщення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України на своєму офіційному веб-сайті оголошення про проведення добору кандидатів на посаду судді.

В оголошенні має бути зазначено кінцевий термін подання документів до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, що не може бути меншим ніж 30 днів з дати розміщення оголошення, а також прогнозована кількість вакантних посад суддів на наступний рік;

3) подання особами, які виявили намір стати суддею, до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відповідної заяви та документів, визначених статтею 67 цього Закону;

4) здійснення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України перевірки відповідності осіб, які звернулися із заявою для участі в доборі, установленим цим Законом вимогам до кандидата на посаду судді на основі поданих документів;

5) допуск Вищою кваліфікаційною комісією суддів України осіб, які за результатами перевірки на час звернення відповідають установленим цим Законом вимогам до кандидата на посаду судді, до участі у доборі та складенні відбіркового іспиту;

6) складення особою, допущеною до участі у доборі, відбіркового іспиту;

7) встановлення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України результатів відбіркового іспиту та їх оприлюднення на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

8) проведення стосовно осіб, які успішно склали відбірковий іспит, спеціальної перевірки в порядку, визначеному законодавством про запобігання корупції, з урахуванням особливостей, визначених статтею 70 цього Закону;

9) проходження кандидатами, які успішно склали відбірковий іспит та пройшли спеціальну перевірку, спеціальної підготовки; отримання свідоцтва про проходження спеціальної підготовки;

10) складення кандидатами, які пройшли спеціальну підготовку, кваліфікаційного іспиту та встановлення його результатів;

11) зарахування Вищою кваліфікаційною комісією суддів України кандидатів на посаду судді за результатами кваліфікаційного іспиту до резерву на заміщення вакантних посад судді, визначення їх рейтингу, оприлюднення списку кандидатів на посаду судді, включених до резерву та рейтингового списку, на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

12) оголошення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України відповідно до кількості наявних вакантних посад судді у місцевих судах загальної юрисдикції конкурсу на заміщення таких посад;

13) проведення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України конкурсу на заміщення вакантної посади судді на основі рейтингу кандидатів, які взяли участь у такому конкурсі, та внесення рекомендації Вищій раді юстиції щодо призначення кандидата на посаду судді;

14) розгляд Вищою радою юстиції питання про дотримання визначеної цим Законом процедури на стадіях, передбачених пунктами 1-13 цієї частини, та внесення подання Президентові України про призначення кандидата на посаду судді;

15) прийняття Президентом України рішення про призначення кандидата на посаду судді.

Стаття 67. Подання кандидатом на посаду судді документів до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Для участі у доборі кандидат на посаду судді подає:

1) письмову заяву про участь у доборі кандидатів на посаду судді;

2) копію паспорта громадянина України;

3) анкету кандидата на посаду судді, що містить інформацію про нього;

4) копію диплома про вищу юридичну освіту (з додатками), здобуту в Україні, копії документів про вищу юридичну освіту, здобуту за кордоном, разом із копіями документів, що підтверджують їх визнання в Україні, а також копії документів про науковий ступінь, вчене звання (за наявності);

5) копію трудової книжки, послужного списку (за наявності);

6) довідку медичної установи про стан здоров'я кандидата з висновком щодо його придатності до роботи на посаді, пов'язаній із виконанням функцій держави;

7) письмову згоду на збирання, зберігання, обробку та використання інформації про кандидата з метою оцінки його готовності до роботи на посаді судді;

8) згоду на проведення щодо нього спеціальної перевірки відповідно до закону;

9) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у порядку, встановленому законодавством про запобігання корупції;

10) копію військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);

11) заяву про проведення перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади».

Форма і зміст заяви про участь у доборі кандидатів на посаду судді, анкети кандидата на посаду судді затверджуються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України та розміщуються на її офіційному веб-сайті.

Вимагати від кандидата надання документів, не передбачених цією статтею, забороняється.

2. Приймання документів завершується в день, визначений в оголошенні як кінцевий термін їх подання. Заяви, що надійшли після зазначеного строку, не розглядаються.

3. До добору кандидатів на посаду судді допускаються особи, які подали всі необхідні документи, передбачені частиною першою цієї статті, та відповідають установленим цим Законом вимогам до кандидата на посаду судді.

Особи, які не подали всіх необхідних документів та/або подали документи, що не відповідають вимогам, до добору не допускаються. У разі недопуску особи до добору кандидатів на посаду судді Вища кваліфікаційна комісія суддів України приймає вмотивоване рішення.

Стаття 68. Порядок проведення добору кандидатів на посаду судді

1. Добір кандидатів на посаду судді полягає у проходженні особами, допущеними до добору, відбіркового іспиту, організації проведення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України щодо осіб спеціальної перевірки в порядку, встановленому законодавством у сфері запобігання корупції, з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею, а також у проходженні спеціальної підготовки та складенні кваліфікаційного іспиту.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України зобов'язана забезпечити прозорість відбіркового та кваліфікаційного іспитів. На кожному з цих етапів та під час перевірки робіт можуть бути присутніми представники засобів масової інформації, громадських об'єднань, судді, адвокати, представники органів суддівського самоврядування, а також кожний кандидат на посаду судді, який брав участь у складенні відповідного іспиту.

Стаття 69. Відбірковий іспит

1. Відбірковий іспит проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України у формі анонімного тестування з метою перевірки рівня загальних теоретичних знань кандидата на посаду судді в галузі права, володіння ним державною мовою, особистих морально-психологічних якостей кандидата.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України на своєму офіційному веб-сайті повідомляє кандидатів на посаду судді, допущених до відбіркового іспиту, про дату, час і місце його проведення не пізніш як за десять днів до визначеної дати іспиту.

3. Невідкладно після закінчення відбіркового іспиту Вища кваліфікаційна комісія суддів України у присутності кандидатів на посаду судді забезпечує перевірку робіт і визначає з урахуванням прогнозованої кількості вакантних посад прохідний бал, що не може бути нижчим 75 відсотків максимально можливого балу відповідного відбіркового іспиту.

4. Результати відбіркового іспиту оприлюднюються на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не пізніше наступного дня після проведення іспиту.

5. За результатами відбіркового іспиту Вища кваліфікаційна комісія суддів України приймає попереднє рішення про допуск осіб, які успішно склали відбірковий іспит, до наступного етапу добору і оприлюднює це рішення на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

6. Порядок складення відбіркового іспиту та методика оцінювання результатів визначаються положенням, що затверджується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

Стаття 70. Проведення спеціальної перевірки щодо кандидата на посаду судді

1. Для проведення спеціальної перевірки Вища кваліфікаційна комісія суддів України не пізніше наступного дня після прийняття попереднього рішення про допуск осіб, які успішно склали відбірковий іспит, до наступного етапу добору надсилає до уповноважених органів запити про перевірку відповідних відомостей щодо вказаних осіб. Зазначені запити підписує голова або заступник голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

На підставі одержаної інформації Вища кваліфікаційна комісія суддів України готує довідку про результати проведення спеціальної перевірки.

2. Фізичні та юридичні особи мають право подавати до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України інформацію щодо кандидатів на посаду судді.

3. За результатами спеціальної перевірки Вища кваліфікаційна комісія суддів України приймає рішення про направлення осіб, які відповідають установленим до кандидата на посаду судді вимогам, для проходження спеціальної підготовки в Національній школі суддів України.

У разі одержання інформації, що може свідчити про невідповідність кандидата на посаду судді установленим цим Законом вимогам, Вища кваліфікаційна комісія суддів України розглядає її на своєму засіданні із запрошенням такого кандидата. Кандидат на посаду судді має право ознайомитися з цією інформацією, надати відповідні пояснення, спростувати та заперечити її. За результатами розгляду інформації Вища кваліфікаційна комісія суддів України приймає вмотивоване рішення про припинення подальшої участі у доборі кандидата на посаду судді.

Стаття 71. Спеціальна підготовка кандидата на посаду судді

1. Спеціальна підготовка кандидата на посаду судді включає теоретичну та практичну підготовку судді в Національній школі суддів України.

2. Програму, навчальний план та порядок проходження спеціальної підготовки кандидатами на посаду судді затверджує Вища кваліфікаційна комісія суддів України за рекомендацією Національної школи суддів України.

3. Спеціальна підготовка проводиться протягом дванадцяти місяців за рахунок коштів Державного бюджету України. На період проходження кандидатом підготовки за ним зберігається основне місце роботи, виплачується стипендія в розмірі не менше половини посадового окладу судді місцевого суду загальної юрисдикції. Строк проходження спеціальної підготовки в Національній школі суддів України зараховується до стажу роботи в галузі права.

4. За результатами спеціальної підготовки кандидати отримують свідоцтво установленого Вищою кваліфікаційною комісією суддів України зразка. Проходженням кандидатом спеціальної підготовки вважається успішне виконання програми підготовки.

5. Національна школа суддів України надсилає матеріали щодо кандидатів, які пройшли спеціальну підготовку, до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України для складення кваліфікаційного іспиту.

6. У разі порушення кандидатом на посаду судді порядку проходження спеціальної підготовки, що призвело до його відрахування, припинення кандидатом проходження такої підготовки за власною ініціативою, неуспішного виконання кандидатом на посаду судді програми спеціальної підготовки він повинен відшкодувати кошти, витрачені на його підготовку. Кандидат на посаду судді зобов'язаний відшкодувати кошти, витрачені на його спеціальну підготовку, також у разі, якщо він без поважних причин не з'явився для складення кваліфікаційного іспиту або протягом трьох років з дня зарахування до резерву не подав заяву про участь у конкурсі на зайняття вакантної посади судді чи за власним бажанням виключений із резерву.

Стаття 72. Кваліфікаційний іспит

1. Кваліфікаційний іспит є атестуванням особи, яка пройшла спеціальну підготовку і виявила намір бути рекомендованою для призначення на посаду судді.

2. Кваліфікаційний іспит полягає у виявленні належних теоретичних знань та рівня професійної підготовки кандидата на посаду судді, у тому числі отриманого за результатами спеціальної підготовки, а також ступеня його здатності здійснювати правосуддя.

3. Кваліфікаційний іспит проводиться шляхом складення кандидатом на посаду судді письмового анонімного тестування та виконання анонімно письмового практичного завдання з метою виявлення рівня знань, практичних навичок та умінь у застосуванні закону та веденні судового засідання.

4. Кваліфікаційний іспит проводиться Вищою кваліфікаційною ко-

місією суддів України у спеціально обладнаному для цього приміщенні. Перебіг кваліфікаційного іспиту фіксується за допомогою технічних засобів відео- та звукозапису. На кожному його етапі та під час оцінювання результатів можуть бути присутніми представники засобів масової інформації, професійних організацій правників, а також правозахисних організацій.

5. Порядок складення кваліфікаційного іспиту, методика оцінювання кандидатів визначаються положенням, що затверджується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

6. Результати кваліфікаційного іспиту дійсні протягом трьох років з дня складення іспиту.

7. Якщо особа набрала менше 75 відсотків максимально можливого балу кваліфікаційного іспиту, вона вважається такою, що не склала кваліфікаційний іспит. Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит, може бути допущена до складення такого іспиту повторно не раніше ніж через рік. Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит повторно, може бути допущена до наступного іспиту не раніш як через два роки.

8. Вища кваліфікаційна комісія суддів України визначає рейтинг кандидатів на посаду судді відповідно до кількості набраних кандидатами балів за результатами кваліфікаційного іспиту. У рейтингу також окремо відображаються бали із завдань, якими перевіряють здатність кандидата бути суддею за відповідними спеціалізаціями. Вища кваліфікаційна комісія суддів України зараховує до резерву на заміщення вакантних посад суддів тих кандидатів, які набрали не менше 75 відсотків максимально можливого балу кваліфікаційного іспиту.

9. Інформація про результати кваліфікаційного іспиту і місце кандидата на посаду судді за рейтингом є загальнодоступною та оприлюднюється на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

10. Порушення процедури проведення кваліфікаційного іспиту щодо кандидата на посаду судді може бути оскаржено в порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України.

Стаття 73. Проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді

1. Для проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді Вища кваліфікаційна комісія суддів України приймає рішення про його оголошення, розміщує відповідну інформацію на своєму офіційному веб-сайті та публікує її у визначених нею друкованих засобах масової інформації не пізніш як за місяць до дня проведення конкурсу. Загальний порядок подання заяви для участі в конкурсі та умови його проведення визначаються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України. Інформація про подання заяви для участі у конкурсі кожним кандидатом на заміщення конкретної вакантної посади судді оприлюднюється на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

2. В оголошенні про конкурс зазначаються найменування судів, де є вакантні посади суддів, кількість таких посад, умови проведення конкурсу, дата, час і місце його проведення.

3. Кандидати на посаду судді, які виявили бажання взяти участь у конкурсі на заміщення вакантних посад, у встановлений строк подають до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України письмові заяви.

4. Вища кваліфікаційна комісія суддів України проводить конкурс на зайняття вакантних посад суддів на підставі рейтингу кандидатів за результатами кваліфікаційного іспиту, складеного в межах процедури добору суддів (для місцевих судів) або кваліфікаційного оцінювання (для інших судів).

Конкурс полягає у доборі для зайняття вакантної посади судді кандидатом, який серед інших учасників конкурсу має вищу позицію за рейтингом. У разі однакової позиції за рейтингом перевагу має кандидат, який набрав більшу кількість балів із виконаного під час відповідного іспиту практичного завдання, яким перевірена його здатність бути суддею за відповідною спеціалізацією або суддею суду відповідної інстанції, а за однакової кількості балів - кандидат, який має більший стаж роботи в галузі права.

5. За результатами конкурсного добору Вища кваліфікаційна комісія суддів України надсилає до Вищої ради юстиції відповідно до кількості вакантних посад суддів рекомендації про призначення кандидатів суддями.

6. Відповідно до внесеної Вищою кваліфікаційною комісією суддів України рекомендації Вища рада юстиції на своєму засіданні розглядає питання про призначення кандидата на посаду судді та в разі прийняття позитивного рішення вносить подання Президентові України про призначення кандидата на посаду судді.

Вища рада юстиції може відмовити у внесенні Президентові України подання про призначення кандидата суддею виключно з підстав порушення визначеного законом порядку призначення на посаду судді.

У разі відмови у внесенні Президентові України подання про призначення кандидата суддею Вища рада юстиції приймає вмотивоване рішення, яке може бути оскаржено до Вищого адміністративного суду України у порядку, встановленому процесуальним законом.

Кандидат на посаду судді, якому Вищою радою юстиції відмовлено у внесенні подання про призначення його суддею вперше, без нового проходження процедури добору не може бути повторно зарахований до резерву.

Стаття 74. Призначення на посаду судді

1. Призначення на посаду судді здійснюється Президентом України на підставі та в межах подання Вищої ради юстиції, без перевірки додержання встановлених цим Законом вимог до кандидатів на посаду судді та порядку проведення добору кандидатів на посаду судді.

Будь-які звернення щодо кандидата на посаду судді не перешкоджають його призначенню на посаду судді. Викладені в таких зверненнях факти можуть бути підставою для порушення Президентом України перед компетентними органами питання про проведення в установленому законом порядку перевірки цих фактів.

2. Президент України видає указ про призначення судді не пізніше тридцяти днів із дня отримання відповідного подання Вищої ради юстиції.

Стаття 75. Переведення судді до іншого суду у межах п'ятирічного строку

1. Суддя у межах п'ятирічного строку може бути переведений на посаду судді до іншого суду Президентом України в порядку, передбаченому цим Законом.

2. Переведення судді на посаду судді до іншого суду здійснюється за результатами конкурсу на заміщення вакантної посади судді, проведеного в порядку, визначеному статтею 73 цього Закону.

У разі участі в конкурсі на заміщення вакантної посади судді в іншому суді того самого рівня за бажанням судді можуть бути враховані результати його попереднього кваліфікаційного іспиту або іспиту в межах процедури кваліфікаційного оцінювання. Суддя може скласти відповідний іспит згідно з цим Законом повторно, але не раніше ніж через три роки після попереднього складення відповідного іспиту.

За однакових результатів у конкурсі перевага надається тому кандидату, який має більший стаж роботи на посаді судді.

3. Переведення судді на посаду судді до іншого суду того самого рівня може здійснюватися без конкурсу тільки у випадках реорганізації, ліквідації або припинення роботи суду, в якому такий суддя обіймає посаду судді.

Переведення на посаду судді нижчого рівня може здійснюватися у разі, якщо за результатами кваліфікаційного оцінювання не підтверджена здатність судді здійснювати правосуддя в суді відповідного рівня.

Переведення судді у межах п'ятирічного строку до іншого суду в порядку дисциплінарної відповідальності здійснюється Президентом України на підставі подання або пропозиції органу, який прийняв рішення про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Глава 3. Розгляд питання про обрання на посаду судді безстроково

Стаття 76. Порядок обрання на посаду судді безстроково

1. Суддя, строк повноважень якого закінчується, за його заявою має бути рекомендований Вищою кваліфікаційною комісією суддів України для обрання його Верховною Радою України на посаду судді безстроково, якщо відсутні визначені законом обставини, що перешкоджають цьому.

2. Обрання на посаду судді безстроково здійснюється в такому порядку:

1) кандидат звертається з письмовою заявою до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про рекомендування його для обрання на посаду судді безстроково;

2) Вища кваліфікаційна комісія суддів України повідомляє про підготовку матеріалів щодо кандидата на посаду судді безстроково на офіційному веб-сайті та в офіційних засобах масової інформації;

3) Вища кваліфікаційна комісія суддів України перевіряє відомості про кандидата, досліджує його суддівське досьє, враховує показники розгляду кандидатом за час його роботи на посаді судді та у випадках, передбачених цим Законом, - результати його кваліфікаційного оцінювання;

4) Вища кваліфікаційна комісія суддів України приймає вмотивоване рішення про рекомендування чи відмову в рекомендуванні для обрання на посаду судді безстроково і в разі рекомендування направляє відповідне подання до Верховної Ради України;

5) Верховна Рада України приймає рішення про обрання кандидата на посаду судді безстроково.

Стаття 77. Звернення кандидата на посаду судді безстроково до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Кандидат на посаду судді безстроково не пізніш як за шість місяців до закінчення строку перебування на посаді судді звертається до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України із заявою про рекомендування його для обрання на посаду судді безстроково.

2. Із заявою до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про рекомендування для обрання на посаду судді безстроково може звернутися також кандидат, якого звільнено з посади судді у зв'язку із закінченням строку, на який його було призначено, та який раніше не звертався до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України із заявою про обрання його на посаду судді безстроково, кандидат, звільнений з посади судді за його заявою про відставку, або кандидат, який раніше вже був обраний суддею безстроково і звільнений з посади за власним бажанням, протягом трьох років з дня звільнення. Такі кандидати можуть бути рекомендовані Вищою кваліфікаційною комісією суддів України для обрання на посаду судді безстроково після проходження відповідного кваліфікаційного оцінювання.

Суддя Конституційного Суду України у відставці може бути рекомендований Вищою кваліфікаційною комісією суддів України для обрання на посаду судді Верховного Суду України безстроково без складення іспитів на підставі співбесіди та вивчення суддівського досьє.

3. Кандидат, час звільнення якого з посади судді перевищує зазначений у частині другій цієї статті строк, може бути рекомендований Вищою кваліфікаційною комісією суддів України для обрання на посаду судді безстроково після складення кваліфікаційного іспиту відповідно до вимог цього Закону.

4. Для участі у доборі кандидат на обрання суддею безстроково подає:

1) письмову заяву про рекомендування кандидата для обрання на посаду судді безстроково;

2) копію паспорта громадянина України;

3) анкету кандидата на посаду судді безстроково, що містить інформацію про нього;

4) копію диплома про вищу юридичну освіту (з додатками), здобуту в Україні, копії документів про вищу юридичну освіту, здобуту за кордоном, разом із копіями документів, що підтверджують їх визнання в Україні, а також копії документів про науковий ступінь, вчене звання (за наявності);

5) копію рішення про результати кваліфікаційного оцінювання;

6) виписку з трудової книжки про стаж роботи на посаді судді;

7) довідку медичної установи про стан здоров'я кандидата з висновком щодо його придатності до роботи на посаді, пов'язаній із виконанням функцій держави;

8) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у порядку, встановленому законодавством у сфері запобігання корупції;

9) письмову згоду на збирання, зберігання, обробку та використання інформації про нього з метою оцінки його готовності до роботи на посаді судді безстроково;

10) заяву про проведення перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади».

Форма і зміст заяви про рекомендування кандидата для обрання на посаду судді безстроково, анкети кандидата на посаду судді безстроково затверджуються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України та розміщуються на її офіційному веб-сайті.

5. Вимагати від кандидата надання документів, не передбачених цією статтею, забороняється.

Стаття 78. Порядок розгляду Вищою кваліфікаційною комісією суддів України питання про обрання кандидата на посаду судді безстроково

1. Вища кваліфікаційна комісія суддів України повідомляє про підготовку матеріалів щодо кандидата на посаду судді безстроково на офіційному веб-сайті судової влади не пізніше наступного робочого дня після отримання заяви кандидата.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України розглядає питання, пов'язані з обранням кандидата на посаду судді безстроково, не пізніше ніж за два місяці до закінчення строку перебування його на посаді судді.

3. Вища кваліфікаційна комісія суддів України здійснює перевірку дотримання кандидатом на посаду судді безстроково вимог статті 127 Конституції України, статей 54, 65 цього Закону.

4. Кандидат, стосовно якого розглядається питання про обрання на посаду судді безстроково, має право ознайомитися з інформацією щодо його діяльності, запитами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та відповідями на них.

Стаття 79. Прийняття рішення про рекомендування чи відмову у рекомендуванні кандидата для обрання на посаду судді безстроково

1. Рішення про рекомендування чи відмову у рекомендуванні кандидата для обрання на посаду судді безстроково приймається на відкритому засіданні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у присутності кандидата в порядку, встановленому Регламентом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, та оголошується відразу після прийняття. На такому засіданні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України можуть бути присутні будь-які заінтересовані особи, а також представники засобів масової інформації.

2. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про відмову у рекомендуванні кандидата для обрання на посаду судді безстроково у разі недотримання Вищою кваліфікаційною комісією суддів України порядку обрання на посаду судді безстроково може бути оскаржено до суду в порядку, передбаченому законом.

3. На підставі прийнятого Вищою кваліфікаційною комісію суддів України рішення про відмову у рекомендуванні кандидата для обрання на посаду судді безстроково, що не оскаржено або залишено судом в силі, Вища рада юстиції вносить Президентові України подання про звільнення цього кандидата з посади судді.

Стаття 80. Подання про обрання кандидата на посаду судді безстроково

1. Подання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та прийняте нею рішення про рекомендування кандидата для обрання на посаду судді безстроково вносяться до Верховної Ради України не пізніш як за місяць до закінчення строку перебування такого кандидата на посаді судді.

2. У поданні зазначаються прізвище, ім'я, по батькові кандидата та найменування суду, до якого пропонується обрати кандидата.

Стаття 81. Розгляд питання та прийняття Верховною Радою України рішення про обрання кандидата на посаду судді безстроково

1. Порядок розгляду питання та прийняття Верховною Радою України рішення про обрання кандидата на посаду судді безстроково встановлюється цим Законом та Регламентом Верховної Ради України.

2. У разі якщо кандидата на посаду судді безстроково не обрано, Вищою радою юстиції вноситься подання про звільнення цього кандидата з посади судді у зв'язку із закінченням строку, на який його призначено.

Стаття 82. Переведення судді, обраного безстроково, до іншого суду

1. Переведення судді, обраного безстроково, до іншого суду того самого рівня і спеціалізації здійснюється Президентом України за результатами конкурсу на заміщення вакантної посади судді, передбаченого статтею 73 цього Закону, на підставі рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, крім випадків, передбачених частинами другою і третьою цієї статті.

Переведення судді, обраного безстроково, до суду іншого рівня тієї самої або іншої судової спеціалізації здійснюється Верховною Радою України за результатами конкурсу на заміщення вакантної посади судді, передбаченого статтею 73 цього Закону, на підставі рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, крім випадків, передбачених частинами другою і третьою цієї статті.

2. Переведення судді, обраного безстроково, до іншого суду того самого рівня може здійснюватися Президентом України без конкурсу тільки у випадку реорганізації, ліквідації або припинення роботи суду, в якому такий суддя обіймає посаду судді.

3. Переведення судді, обраного безстроково, до суду нижчого рівня в порядку дисциплінарного стягнення здійснюється Верховною Радою України за пропозицією або поданням органу, який прийняв рішення про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Розділ V

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ РІВЕНЬ СУДДІ

Глава 1. Кваліфікаційне оцінювання суддів

Стаття 83. Завдання та підстави кваліфікаційного оцінювання

1. Кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України і полягає у визначенні професійного рівня судді.

Завданнями кваліфікаційного оцінювання є:

1) перевірка здатності судді здійснювати правосуддя у суді відповідного рівня;

2) підтвердження професійного рівня судді для обрання на посаду судді безстроково.

Кваліфікаційне оцінювання здійснюється прозоро на основі об'єктивних критеріїв з урахуванням заслуг, кваліфікації та сумлінності судді, його вмінь та ефективності роботи, якісних і кількісних показників роботи судді.

2. Критеріями кваліфікаційного оцінювання є: професійна компетентність (знання права, здатність проводити судове засідання та ухвалювати рішення), особиста компетентність (здатність виконувати обсяг роботи, самоорганізованість), соціальна компетентність (урівноваженість, стресова стійкість, комунікативність) та здатність підвищувати свій фаховий рівень і здійснювати правосуддя у суді відповідного рівня.

3. Підставами для призначення кваліфікаційного оцінювання судді є:

1) заява судді про проведення кваліфікаційного оцінювання для підтвердження його здатності здійснювати правосуддя у суді відповідного рівня;

2) заява про проведення кваліфікаційного оцінювання кандидата для обрання на посаду судді безстроково;

3) рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про призначення кваліфікаційного оцінювання судді у зв'язку з накладенням дисциплінарного стягнення в порядку, передбаченому цим Законом.

4. Порядок та методологія кваліфікаційного оцінювання судді визначаються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України за погодженням з Радою суддів України.

Стаття 84. Проведення кваліфікаційного оцінювання

1. Кваліфікаційне оцінювання судді проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України не пізніше двох місяців з дня надходження відповідного письмового звернення судді, крім випадку проведення кваліфікаційного оцінювання за рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у зв'язку з накладенням дисциплінарного стягнення.

2. За результатами проведення кваліфікаційного оцінювання Вища кваліфікаційна комісія суддів України складає вмотивований висновок, на підставі якого приймається одне з рішень, передбачених цим Законом.

Незалежно від прийнятого рішення суддя може звернутися до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з відповідною заявою про проведення його кваліфікаційного оцінювання не раніше ніж через один рік з дня прийняття рішення Комісією за результатами останнього кваліфікаційного оцінювання судді.

3. Кваліфікаційне оцінювання проводиться публічно, у присутності судді, який оцінюється, та будь-яких заінтересованих осіб. У розгляді питання про кваліфікаційне оцінювання судді можуть брати участь представники органу суддівського самоврядування.

Стаття 85. Етапи кваліфікаційного оцінювання

1. Кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи:

1) складення суддею іспиту;

2) дослідження суддівського досьє та проведення співбесіди.

2. Іспит проводиться шляхом складення суддею анонімного письмового тестування та виконання практичного завдання з метою виявлення рівня знань, практичних навичок та умінь у застосуванні закону, здатності здійснювати правосуддя у суді відповідної інстанції та спеціалізації.

Порядок складення іспиту, методика оцінювання визначаються положенням, що затверджується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України за погодженням з Радою суддів України.

Тестові запитання та практичні завдання іспиту для суддів складаються з урахуванням принципів інстанційності та спеціалізації.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України зобов'язана забезпечити прозорість іспиту. На кожному етапі та під час оцінювання результатів можуть бути присутніми будь-які заінтересовані особи.

3. Суддівське досьє має містити:

1) копії всіх заяв судді, пов'язані з його кар'єрою, та доданих до них документів;

2) копії всіх рішень, прийнятих щодо судді Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Вищою радою юстиції, Президентом України, Верховною Радою України;

3) інформацію про результати участі судді у конкурсах на зайняття посади судді;

4) інформацію про результати проходження в Національній школі суддів України спеціальної підготовки кандидата на посаду судді, підготовки судді упродовж перебування на посаді судді;

5) інформацію про результати кваліфікаційного оцінювання судді та регулярної оцінки судді упродовж перебування на посаді;

6) інформацію про здійснення викладацької діяльності в Національній школі суддів України;

7) інформацію про зайняття суддею адміністративних посад з копіями рішень про обрання на ці посади та звільнення з них;

8) інформацію про обрання судді до органів суддівського самоврядування, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Вищої ради юстиції;

9) інформацію про ефективність здійснення судочинства суддею, а саме:

а) загальну кількість розглянутих справ;

б) кількість скасованих судових рішень та підстави їх скасування;

в) наявність та кількість рішень, що стали підставою для винесення рішень міжнародними судовими установами та іншими міжнародними організаціями, якими встановлено порушення Україною міжнародно-правових зобов'язань;

г) кількість змінених судових рішень та підстави їх зміни;

ґ) дотримання строків розгляду справ;

д) середню тривалість виготовлення тексту вмотивованого рішення;

е) судове навантаження порівняно з іншими суддями у відповідному суді, регіоні з урахуванням інстанційності, спеціалізації суду та судді;

10) інформацію про дисциплінарну відповідальність судді, а саме:

а) кількість скарг на дії судді;

б) кількість дисциплінарних проваджень та їх результати;

11) дані щодо відповідності судді етичним та антикорупційним критеріям, а саме:

а) відповідність витрат і майна судді та членів його сім'ї, а також близьких осіб задекларованим доходам, у тому числі копії відповідних декларацій, поданих суддею відповідно до законодавства у сфері запобігання корупції;

б) інші дані щодо відповідності судді вимогам законодавства у сфері запобігання корупції;

в) дані щодо відповідності поведінки судді правилам суддівської етики.

Ведення суддівського досьє забезпечує Вища кваліфікаційна комісія суддів України на підставі положення, затвердженого Радою суддів України. Таке положення може передбачати електронну форму ведення суддівського досьє.

4. Співбесіда полягає в обговоренні результатів дослідження суддівського досьє.

Стаття 86. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Вища кваліфікаційна комісія суддів України на підставі вмотивованого висновку приймає рішення про:

1) підтвердження або непідтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді;

2) надання або відмову в наданні рекомендації судді для обрання його на посаду судді безстроково.

2. Суддя, не згодний з рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України щодо його кваліфікаційного оцінювання, може оскаржити це рішення в порядку, передбаченому Кодексом адміністративного судочинства України.

Глава 2. Підготовка судді та його регулярне оцінювання

Стаття 87. Підготовка судді для підтримання його кваліфікації

1. Суддя зобов'язаний проходити підготовку для підтримання кваліфікації в Національній школі суддів України.

2. Суддя, призначений на посаду судді вперше, проходить підготовку для підтримання кваліфікації щорічно. Час такої підготовки не може бути меншим 30 академічних годин на рік.

3. Суддя, який обіймає посаду судді безстроково, проходить підготовку для підтримання кваліфікації не рідше одного разу на три роки. Час такої підготовки не може бути меншим 40 академічних годин упродовж кожних трьох років перебування на посаді судді.

4. Національна школа суддів України проводить підготовку суддів для підтримання кваліфікації відповідно до необхідності вдосконалення їхніх знань, вмінь і навичок залежно від досвіду роботи суддів, рівня і спеціалізації суду, де вони працюють, а також з урахуванням їхніх індивідуальних потреб.

З цією метою Національна школа суддів України організовує тренінги, що є обов'язковими в межах підготовки, а також тренінги, які суддя має право обрати залежно від своїх потреб.

Стаття 88. Завдання та порядок регулярного оцінювання судді

1. Регулярне оцінювання судді упродовж перебування на посаді проводиться з метою виявлення індивідуальних потреб судді щодо

вдосконалення, стимулювання його до підтримання кваліфікації на належному рівні та професійного зростання.

2. Регулярне оцінювання судді проводиться:

1) викладачами (тренерами) Національної школи суддів України за результатами підготовки шляхом заповнення анкети;

2) іншими суддями відповідного суду шляхом анкетування;

3) самим суддею шляхом заповнення анкети самооцінки;

4) громадськими об'єднаннями шляхом незалежного оцінювання роботи судді в судових засіданнях.

3. За результатами кожного тренінгу під час підготовки судді викладач (тренер) заповнює щодо судді анкету оцінювання, що містить:

1) оцінку:

а) оволодіння суддею знаннями, вміннями, навичками за результатами тренінгу;

б) акуратності і своєчасності виконання завдань;

в) аналітичних здібностей, спроможності оцінювати інформацію;

г) вміння взаємодіяти з колегами (спроможності вести переговори, працювати в команді, працювати під тиском тощо);

ґ) комунікаційних навичок (навичок складення документів, усного мовлення);

д) сильних сторін судді;

2) рекомендації судді щодо напрямів самовдосконалення або проходження додаткового навчання.

4. Національна школа суддів України ознайомлює суддю з анкетою не пізніше п'яти днів після закінчення відповідного тренінгу. Суддя протягом десяти днів після одержання анкети має право надіслати свої заперечення щодо результатів оцінювання. За результатами розгляду заперечень судді викладач (тренер) має право протягом п'яти днів заповнити нову анкету оцінювання. Анкета оцінювання роботи судді за результатами кожного тренінгу, заперечення судді щодо результатів оцінювання, а також анкета за результатами розгляду заперечень включаються до суддівського досьє.

5. Громадські об'єднання мають право організовувати незалежне оцінювання роботи судді у відкритих судових засіданнях. Результати незалежного оцінювання роботи судді в судовому засіданні фіксуються в анкеті, що містить інформацію про тривалість розгляду справи, дотримання суддею правил судочинства і прав учасників процесу, культуру спілкування, рівень неупередженості судді, рівень задоволення поведінкою судді учасниками процесу, зауваження щодо ведення процесу, інші відомості. Заповнена анкета незалежного оцінювання роботи судді в судовому засіданні включається до суддівського досьє.

6. Порядок, методологію оцінювання та самооцінювання судді затверджує Вища кваліфікаційна комісія суддів України за погодженням з Радою суддів України.

Стаття 89. Значення результатів регулярного оцінювання

1. Результати регулярного оцінювання можуть враховуватися під час розгляду питання про обрання судді безстроково та проведення конкурсу на зайняття посади у відповідному суді.

Глава 3. Національна школа суддів України

Стаття 90. Статус і структура Національної школи суддів України

1. Національна школа суддів України є державною установою із спеціальним статусом, яка забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для судової системи та здійснює науково-дослідну діяльність. На Національну школу суддів України не поширюється законодавство про вищу освіту.

2. Національна школа суддів України утворюється при Вищій кваліфікаційній комісії суддів України і здійснює свою діяльність відповідно до цього Закону та статуту, затвердженого Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

3. Національну школу суддів України очолює ректор, якого призначає на посаду і звільняє з посади Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Проректорів Національної школи суддів України призначає на посади і звільняє з посад Вища кваліфікаційна комісія суддів України за поданням ректора Національної школи суддів України. Ректор Національної школи суддів України надає Вищій кваліфікаційній комісії суддів України пропозиції щодо кандидатур на заміщення відповідних вакантних посад проректорів.

4. Розмір заробітної плати, рівень соціального і пенсійного забезпечення працівників Національної школи суддів України не можуть бути меншими, ніж у відповідних категорій державних службовців апаратів центральних органів виконавчої влади.

5. Національна школа суддів України є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, самостійний баланс і рахунки в органах Державної казначейської служби України та може мати регіональні відділення.

Стаття 91. Завдання Національної школи суддів України

1. Національна школа суддів України здійснює:

1) спеціальну підготовку кандидатів на посаду судді;

2) підготовку суддів, яких:

а) призначено на посаду судді вперше;

б) обрано на посаду судді безстроково;

в) призначено на адміністративні посади в судах;

3) періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня кваліфікації;

4) проведення курсів навчання, визначених дисциплінарним органом, для підвищення кваліфікації суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя;

5) підготовку працівників апаратів судів та підвищення їхньої кваліфікації;

6) проведення наукових досліджень з питань удосконалення судового устрою, статусу суддів і судочинства;

7) вивчення міжнародного досвіду організації діяльності судів;

8) науково-методичне забезпечення діяльності судів загальної юрисдикції, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради юстиції.

Розділ VI

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУДДІ

Глава 1. Підстави та порядок застосування до судді дисциплінарної відповідальності

Стаття 92. Підстави дисциплінарної відповідальності судді

1. Суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:

1) умисне або внаслідок недбалості:

а) незаконна відмова в доступі до правосуддя (у тому числі незаконна відмова в розгляді по суті позовної заяви, апеляційної, касаційної скарги тощо) або інше істотне порушення норм процесуального права під час здійснення правосуддя, що унеможливило учасниками судового процесу реалізацію наданих їм процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків або призвело до порушення правил підсудності чи підвідомчості;

б) незазначення в судовому рішенні мотивів прийняття або відхилення аргументів сторін щодо суті спору;

в) порушення засад гласності і відкритості судового процесу;

г) порушення засад рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом, змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості;

ґ) незабезпечення обвинуваченому права на захист, перешкоджання реалізації прав інших учасників судового процесу;

д) порушення правил щодо відводу (самовідводу);

2) безпідставне затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом, зволікання з виготовленням вмотивованого судового рішення, несвоєчасне надання суддею копії судового рішення для її внесення до Єдиного державного реєстру судових рішень;

3) систематичне або грубе одноразове порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя, у тому числі прояв неповаги під час здійснення судочинства до інших суддів, адвокатів, експертів, свідків чи інших учасників судового процесу;

4) умисне або у зв'язку з очевидною недбалістю допущення суддею, який брав участь в ухваленні судового рішення, порушення прав людини і основоположних свобод;

5) розголошення суддею таємниці, що охороняється законом, у тому числі таємниці нарадчої кімнати, або інформації, що стала відомою судді під час розгляду справи у закритому судовому засіданні;

6) неповідомлення суддею органів суддівського самоврядування та правоохоронних органів про випадок втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя, у тому числі про звернення до нього учасників судового процесу чи інших осіб, включаючи осіб, уповноважених на виконання функцій держави, з приводу конкретних справ, що перебувають у провадженні судді, якщо таке звернення відбулося в інший, ніж передбачено процесуальним законодавством, спосіб упродовж п'яти днів після того, як йому стало відомо про такий випадок;

7) неповідомлення або несвоєчасне повідомлення Ради суддів України про реальний чи потенційний конфлікт інтересів судді (крім випадків, коли конфлікт інтересів врегульовується в порядку, визначеному процесуальним законом);

8) втручання у процес здійснення судочинства іншими суддями;

9) неподання або несвоєчасне подання для оприлюднення декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в порядку, встановленому законодавством у сфері запобігання корупції;

10) зазначення в декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, завідомо неправдивих відомостей або умисне незазначення відомостей, передбачених законодавством;

11) використання статусу судді з метою незаконного отримання ним або третіми особами матеріальних благ або іншої вигоди, якщо таке правопорушення не містить складу злочину або кримінального проступку;

12) допущення суддею недоброчесної поведінки, у тому числі здійснення суддею або членами його сім'ї витрат, що перевищують доходи такого судді та доходи членів його сім'ї; встановлення невідповідності рівня життя судді задекларованим доходам;

13) ненадання інформації або надання завідомо недостовірної інформації на законну вимогу члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та/або члена Вищої ради юстиції;

14) визнання судді винним у вчиненні корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією, у випадках, установлених законом.

2. Скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли порушення допущено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Стаття 93. Дисциплінарне провадження щодо судді

1. Дисциплінарне провадження - це процедура розгляду звернення з метою встановлення обставин, що можуть бути підставою дисциплінарної відповідальності судді.

2. Право на звернення зі скаргою (заявою) щодо поведінки судді, яка може мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді, має будь-яка особа. Громадяни здійснюють зазначене право особисто або через адвоката, юридичні особи - через адвоката, органи державної влади та органи місцевого самоврядування - через своїх представників.

Адвокат зобов'язаний перевірити факти, які можуть тягнути дисциплінарну відповідальність судді, до подання відповідної скарги (заяви). Адвокат, прокурор зобов'язаний відмовити у зверненні зі скаргою (заявою) щодо поведінки судді за наявності конфлікту інтересів, а також у разі, якщо такий адвокат є учасником судового процесу, в якому бере участь суддя, щодо поведінки якого подається відповідне звернення.

3. Скарга (заява) щодо поведінки судді, яка може мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді, подається у письмовій формі та повинна містити такі відомості:

1) прізвище, ім'я, по батькові (найменування) заявника, його місце проживання (перебування) або місцезнаходження, поштовий індекс, номери засобів зв'язку;

2) прізвище, ім'я, по батькові та посада судді (суддів), на дії якого (яких) скаржиться заявник;

3) конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного правопорушення, що відповідно до частини першої статті 92 цього Закону може бути підставою дисциплінарної відповідальності судді;

4) посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені заявником відомості.

Скарга (заява) підписується заявником із зазначенням дати її підписання.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України і Вища рада юстиції затверджують та розміщують на офіційному веб-порталі судової влади зразок скарги (заяви) щодо поведінки судді.

4. Не допускається зловживання правом звернення до органу, уповноваженого здійснювати дисциплінарне провадження, у тому числі ініціювання питання відповідальності судді без достатніх підстав, використання такого права як засобу тиску на суддю у зв'язку зі здійсненням ним правосуддя. За подання завідомо безпідставної скарги про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності адвокатом, такий адвокат може бути притягнений до дисциплінарної відповідальності згідно із законом.

5. Дисциплінарну справу щодо судді не може бути порушено за заявою чи повідомленням, що не містять відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку судді, а також за анонімними заявами та повідомленнями.

6. Секретаріат відповідного органу, що здійснює дисциплінарне провадження, реєструє скаргу (заяву) в день її надходження і проводить автоматизований розподіл між членами цього органу. Перевірка скарги (заяви) на наявність підстав до розгляду здійснюється визначеним таким чином членом відповідного органу, що здійснює дисциплінарне провадження, або, за дорученням такого члена органу, інспектором органу, що здійснює дисциплінарне провадження.

Звернення повертається без розгляду, якщо:

1) звернення не відповідає визначеним цим Законом вимогам;

2) звернення містить виражені у непристойній формі висловлювання, що принижують честь і гідність будь-яких осіб;

3) наведені у зверненні відомості стосуються тільки поведінки учасників процесу, працівників апарату суду або інших осіб;

4) у зверненні порушується питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності осіб, звільнених з посади суддів, суддів, провадження щодо яких не підвідомче відповідному органу, що здійснює дисциплінарне провадження, а також суддів, повноваження яких припинено у зв'язку зі смертю;

5) звернення стосується оскарження судового рішення, ґрунтується на доводах, що можуть бути перевірені лише судом вищої інстанції в порядку, передбаченому процесуальним законодавством;

6) факти неналежної поведінки судді, що повідомляються, вже були предметом перевірки і щодо них у дисциплінарному провадженні прийнято рішення.

Стаття 94. Органи, що здійснюють дисциплінарне провадження щодо судді

1. Дисциплінарне провадження щодо судді здійснюють:

1) Вища кваліфікаційна комісія суддів України - щодо суддів місцевих та апеляційних судів;

2) Вища рада юстиції - щодо суддів вищих спеціалізованих судів та суддів Верховного Суду України.

Стаття 95. Порядок здійснення дисциплінарного провадження щодо судді

1. Дисциплінарне провадження щодо судді передбачає здійснення перевірки даних про наявність підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, вирішення питання про відкриття дисциплінарної справи чи відмову в її відкритті, розгляд дисциплінарної справи і прийняття рішення.

2. За зверненням, яке відповідає встановленим цим Законом вимогам та не підлягає поверненню, членом органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, проводиться перевірка даних про наявність підстав для відкриття дисциплінарного провадження.

Така перевірка проводиться у порядку, встановленому цим Законом.

3. Під час здійснення перевірки член органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, має право знайомитися з матеріалами судових справ, робити з них копії, опитувати суддів та інших осіб, яким відомі обставини вчинення діяння, що має ознаки дисциплінарного правопорушення, отримувати за письмовим запитом від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, керівників підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадян та їх об'єднань необхідну для проведення перевірки інформацію.

4. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, керівники підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань, особи, яким направлено запит члена органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, зобов'язані протягом десяти днів з дня його отримання надати відповідну інформацію. У разі необхідності зазначений строк може бути продовжено до тридцяти днів, про що член органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, повідомляє безпосередньо у запиті.

5. Ненадання члену органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, інформації, а також надання завідомо недостовірних відомостей тягнуть за собою притягнення винних осіб до відповідальності, встановленої законом.

6. Член органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, за результатами перевірки складає висновок з викладенням фактів та обставин, виявлених у ході перевірки, та пропозицією про відкриття чи відмову у відкритті дисциплінарної справи. Висновок члена органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, та зібрані у процесі перевірки матеріали передаються на розгляд органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів.

7. Питання про відкриття дисциплінарної справи чи відмову в її відкритті вирішує орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів. Член органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, який проводив перевірку, не бере участі у прийнятті рішення про відкриття або про відмову у відкритті дисциплінарної справи.

Рішення про відкриття або про відмову у відкритті дисциплінарної справи оскарженню не підлягає.

8. Копія рішення органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, про відкриття дисциплінарної справи не пізніш як через три дні з дня його прийняття надсилається судді, щодо якого відкрито дисциплінарну справу. До рішення додається копія висновку члена органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів.

9. У разі відсутності підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, закінчення строку давності притягнення або виявлення обставин, передбачених частиною п'ятою статті 93 цього Закону, орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, приймає рішення про відмову у відкритті дисциплінарної справи стосовно судді.

10. Розгляд дисциплінарної справи відбувається у відкритому засіданні, на яке запрошуються особа, за скаргою (заявою) якої відкрито справу, або її представник та суддя, стосовно якого відкрито справу. Будь-які заінтересовані особи мають право бути присутніми на засіданні.

11. У разі неможливості з поважних причин взяти участь у засіданні органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, суддя, справа стосовно якого розглядається, може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які додаються до матеріалів справи. Письмові пояснення судді оголошуються на засіданні в обов'язковому порядку. Повторна неявка цього судді на засідання є підставою для розгляду дисциплінарної справи за його відсутності.

Неприбуття особи, за зверненням якої відкрито дисциплінарну справу, не перешкоджає її розгляду.

12. Розгляд дисциплінарної справи стосовно судді відбувається на засадах змагальності. На засіданні органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, заслуховуються повідомлення члена органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, який здійснював перевірку, про результати перевірки, пояснення судді, стосовно якого розглядається справа, та/або його представника, свідків, а також інших заінтересованих осіб.

13. Суддя, стосовно якого розглядається питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності, та/або його представник мають право надавати пояснення, заявляти клопотання про виклик свідків, ставити запитання учасникам провадження, висловлювати заперечення, заявляти клопотання і відводи.

14. Перебіг розгляду дисциплінарної справи стосовно судді та оголошення результатів її розгляду фіксуються технічними засобами.

Стаття 96. Рішення у дисциплінарній справі стосовно судді

1. Орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, обговорює результати розгляду дисциплінарної справи за відсутності судді, стосовно якого розглядалася справа, і запрошених осіб. За результатами розгляду орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, приймає рішення про накладення дисциплінарного стягнення або відмову в накладенні дисциплінарного стягнення. Рішення у дисциплінарній справі приймається більшістю від загального складу органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів. Член органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, який проводив перевірку, не бере участі в голосуванні під час прийняття рішення.

2. Під час обрання виду дисциплінарного стягнення стосовно судді враховуються характер проступку, його наслідки, особа судді, ступінь його вини, обставини, що впливають на можливість притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

3. Якщо органом, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, прийнято рішення про відсутність підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, дисциплінарне провадження припиняється з одночасним повідомленням про це заінтересованих осіб.

Рішення про припинення дисциплінарного провадження оскарженню не підлягає.

4. Дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше трьох років із дня вчинення проступку без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

У разі якщо рішенням Європейського суду з прав людини встановлені факти, які можуть бути підставою для застосування дисциплінарного стягнення до судді, зазначений строк обраховується з дня набуття таким рішенням Європейського суду з прав людини статусу остаточного.

5. За наслідками дисциплінарного провадження Вища кваліфікаційна комісія суддів України може прийняти рішення про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді з посади за наявності для цього підстав.

За наслідками дисциплінарного провадження щодо суддів вищих спеціалізованих судів або суддів Верховного Суду України Вища рада юстиції може прийняти таке рішення за власною ініціативою.

6. Рішення органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, викладається у письмовій формі, підписується головуючим і членами цього органу, які брали участь у прийнятті рішення, і оголошується на засіданні. Рішення у дисциплінарній справі повинно містити:

1) прізвище, ім'я, по батькові і посаду судді, який притягається до дисциплінарної відповідальності;

2) встановлені обставини у справі з посиланням на докази;

3) мотиви, з яких ухвалено рішення;

4) суть рішення за результатами розгляду із зазначенням дисциплінарного стягнення в разі його застосування;

5) порядок і строк оскарження рішення.

7. За наявності окремої думки члена органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, така думка викладається у письмовій формі і додається до справи, про що головуючий повідомляє на засіданні. Зміст окремої думки оголошенню на засіданні не підлягає.

8. Копія рішення органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, у семиденний строк вручається чи надсилається судді, стосовно якого розглядалася дисциплінарна справа, або його представнику.

9. Орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, може встановити у рішенні про застосування дисциплінарного стягнення порядок його виконання.

Стаття 97. Дисциплінарне стягнення стосовно судді

1. До суддів може застосовуватися дисциплінарне стягнення у виді:

1) попередження;

2) догани - з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом одного місяця;

3) суворої догани - з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом трьох місяців;

4) тимчасового (від одного до шести місяців) відсторонення від здійснення правосуддя - з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді та обов'язковим направленням судді до Національної школи суддів України для проходження курсу підвищення кваліфікації, визначеного органом, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, та подальшим кваліфікаційним оцінюванням для підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді;

5) переведення судді до суду нижчого рівня;

6) висновку про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді з посади з підстав порушення присяги.

Під час обрання виду дисциплінарного стягнення стосовно судді враховуються характер правопорушення, його наслідки, особа судді, ступінь його вини, наявність непогашених дисциплінарних стягнень та інші обставини, що стосуються вчиненого суддею дисциплінарного правопорушення. Дисциплінарне стягнення застосовується з урахуванням принципів пропорційності. Дисциплінарні стягнення, передбачені пунктами 1-3 частини першої цієї статті, не застосовуються у випадку вчинення суддею правопорушень, передбачених пунктами 10, 11, 12, 14 частини першої статті 92 цього Закону. У разі прийняття рішення про застосування до судді дисциплінарного стягнення, що не дозволяє судді здійснювати правосуддя в суді відповідного рівня, суддя відстороняється від здійснення правосуддя у цьому суді з моменту прийняття рішення про застосування до нього дисциплінарного стягнення.

За наявності непогашених дисциплінарних стягнень до судді має бути застосовано більш суворе дисциплінарне стягнення.

Суддя, який має непогашене дисциплінарне стягнення, не може брати участі у конкурсі на зайняття посади в іншому суді.

2. Висновок про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді з посади з підстав порушення присяги може бути прийнятий у разі, якщо:

1) суддя вчинив дії, що порочать звання судді або підривають авторитет правосуддя;

2) суддя вчинив дисциплінарне правопорушення, маючи непогашене дисциплінарне стягнення (крім попередження та догани), або має два непогашених дисциплінарних стягнення;

3) установлено факт недоброчесної поведінки судді, у тому числі здійснення суддею або членами його сім'ї витрат, що перевищують доходи такого судді та доходи членів його сім'ї; встановлення невідповідності рівня життя судді задекларованим ним та членами його сім'ї майну і доходам; використання статусу судді з метою незаконного отримання ним або третіми особами матеріальних благ або іншої вигоди;

4) суддю визнано судом винним у вчиненні корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією.

3. Інформація про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, та на веб-сайті суду, в якому працює суддя. Ця інформація повинна містити дані про суддю, якого притягнуто до дисциплінарної відповідальності, про накладене дисциплінарне стягнення та копію рішення органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, про накладення такого стягнення.

Стаття 98. Погашення дисциплінарного стягнення

1. Суддя вважається таким, що не має дисциплінарного стягнення, якщо:

1) протягом шести місяців з дня прийняття рішення про накладення дисциплінарного стягнення у виді попередження його не буде піддано новому дисциплінарному стягненню;

2) протягом одного року з дня прийняття рішення про накладення дисциплінарного стягнення у виді догани його не буде піддано новому дисциплінарному стягненню;

3) протягом вісімнадцяти місяців із дня прийняття рішення про накладення дисциплінарного стягнення у виді суворої догани його не буде піддано новому дисциплінарному стягненню;

4) протягом двох років із дня прийняття рішення про накладення дисциплінарного стягнення у виді тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя його не буде піддано новому дисциплінарному стягненню та за умови успішного проходження курсу підвищення кваліфікації, визначеного органом, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, та подальшого підтвердження здатності здійснювати правосуддя у відповідному суді за результатами кваліфікаційного оцінювання;

5) протягом трьох років з дня прийняття рішення про накладення дисциплінарного стягнення у виді переведення судді до суду нижчого рівня суддю не буде піддано новому дисциплінарному стягненню, однак суддя не може бути повернутий на посаду до попереднього суду тільки внаслідок такого погашення.

Стаття 99. Оскарження рішення у дисциплінарній справі стосовно судді

1. Суддя місцевого чи апеляційного суду може оскаржити рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про притягнення його до дисциплінарної відповідальності до Вищої ради юстиції або до суду в порядку, передбаченому Кодексом адміністративного судочинства України, не пізніше одного місяця з дня вручення йому чи отримання ним поштою копії рішення.

2. Скарга до Вищої ради юстиції подається суддею через Вищу кваліфікаційну комісію суддів України.

3. Вища кваліфікаційна комісія суддів України не пізніш як у триденний строк після отримання скарги надсилає її разом із матеріалами дисциплінарної справи до Вищої ради юстиції.

4. Розгляд скарг Вищою радою юстиції здійснюється в порядку, визначеному Законом України «Про Вищу раду юстиції».

5. Розгляд адміністративного позову щодо оскарження рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності здійснюється в порядку, передбаченому процесуальним законом.

6. Подання скарги до Вищої ради юстиції чи адміністративного позову до суду на рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності зупиняє застосування дисциплінарного стягнення.

Глава 2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України

Стаття 100. Статус Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Вища кваліфікаційна комісія суддів України є постійно діючим органом у системі судоустрою України.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, самостійний баланс та рахунки в органах Державної казначейської служби України.

3. Порядок роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України визначається цим Законом. Вища кваліфікаційна комісія суддів України більшістю голосів від її складу, передбаченого законом, затверджує регламент, що визначає порядок роботи Комісії в межах, установлених цим Законом.

4. Вища кваліфікаційна комісія суддів України має офіційний веб-сайт та офіційний друкований орган, які є офіційними джерелами інформації про роботу Комісії. Офіційний друкований орган може видаватися в електронному вигляді.

Стаття 101. Повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Вища кваліфікаційна комісія суддів України:

1) веде облік даних про кількість посад суддів у судах загальної юрисдикції, у тому числі вакантних;

2) проводить добір кандидатів для призначення на посаду судді вперше, у тому числі організовує проведення щодо них спеціальної перевірки відповідно до закону та приймає кваліфікаційний іспит;

3) вносить до Вищої ради юстиції рекомендацію про призначення кандидата на посаду судді для подальшого внесення відповідного подання Президентові України;

4) надає рекомендацію про обрання на посаду судді безстроково або відмовляє у наданні такої рекомендації;

5) вносить подання про переведення судді відповідно до цього Закону;

6) визначає потреби у державному замовленні на професійну підготовку кандидатів на посаду судді у Національній школі суддів України;

7) затверджує порядок проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді;

8) проводить кваліфікаційне оцінювання суддів;

9) на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора України приймає рішення про відсторонення судді від посади у зв'язку із притягненням до кримінальної відповідальності;

10) розглядає в порядку дисциплінарного провадження звернення стосовно суддів місцевих та апеляційних судів з підстав, визначених статтею 92 цього Закону;

11) приймає рішення за результатами дисциплінарного провадження і за наявності підстав застосовує дисциплінарне стягнення до суддів місцевих та апеляційних судів;

12) забезпечує ведення суддівського досьє;

13) бере у межах компетенції участь у міжнародному співробітництві, у тому числі встановлює зв'язки з іноземними закладами, установами та організаціями, проектами міжнародної технічної допомоги, є бенефіціаром міжнародної технічної допомоги, головним розпорядником міжнародної допомоги від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій;

14) здійснює інші повноваження, передбачені законом.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України для здійснення своїх повноважень має право витребувати та одержувати необхідну інформацію від суддів, Державної судової адміністрації України, органів суддівського самоврядування та інших судових органів, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, об'єднань громадян та окремих фізичних осіб, ненадання якої тягне за собою відповідальність, установлену законом.

Стаття 102. Склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. До складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України обираються (призначаються) чотирнадцять членів, які є громадянами України, мають повну вищу юридичну освіту і стаж роботи у галузі права не менше п'ятнадцяти років.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України діє у складі двох палат - кваліфікаційної та дисциплінарної. До складу Комісії обираються (призначаються):

1) з'їздом суддів України - по чотири члени дисциплінарної і кваліфікаційної палат з числа суддів, обраних на посаду судді безстроково або суддів у відставці;

2) з'їздом представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ - по одному члену дисциплінарної і кваліфікаційної палат;

3) з'їздом адвокатів України - по одному члену дисциплінарної і кваліфікаційної палат;

4) Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини - один член дисциплінарної палати з числа осіб, які не є суддями;

5) Головою Державної судової адміністрації України - один член кваліфікаційної палати з числа осіб, які не є суддями.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України виконує функції та здійснює повноваження:

1) з питань призначення суддів на посади та кваліфікаційного оцінювання суддів - у складі кваліфікаційної палати;

2) з питань дисциплінарної відповідальності суддів - у складі дисциплінарної палати;

3) з питань організації діяльності Комісії та інших питань, що стосуються діяльності обох палат Комісії, - у спільному складі обох палат.

У разі необхідності Вища кваліфікаційна комісія суддів України у спільному складі обох палат може прийняти рішення про залучення членів однієї палати до роботи іншої палати.

Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України приймаються кожною з палат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у межах їх повноважень та складом обох палат з питань організації діяльності Комісії та інших питань, що стосуються діяльності обох палат.

3. Строк повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України становить чотири роки з дня обрання (призначення). Одна і та сама особа не може здійснювати повноваження два строки підряд.

4. За членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, який є суддею або державним службовцем, на час здійснення повноважень зберігається посада, статус і місце роботи.

5. Члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України на час здійснення повноважень відряджаються до Комісії та не можуть виконувати будь-яку іншу оплачувану роботу, крім викладацької, творчої та наукової.

Члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, обрані з'їздом суддів України, не можуть здійснювати правосуддя. При цьому за ними зберігається право брати участь у вирішенні питань, що розглядаються органами суддівського самоврядування, а за суддями Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів - також у вирішенні питань, що розглядаються пленумами цих судів.

Члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, які є адвокатами, на час виконання повноважень членів Комісії повинні зупинити адвокатську діяльність.

На членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України поширюються вимоги та обмеження, встановлені законодавством у сфері запобігання корупції.

Члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України повинні у своїй діяльності та поза її межами дотримуватися найвищих стандартів етичної поведінки, в тому числі принципів та правил етики, які застосовуються до суддів.

Члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не мають права суміщати свою посаду з будь-якими посадами в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, зі статусом народного депутата України, депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної, міської, районної у місті, сільської, селищної ради, підприємницькою діяльністю, будь-якою іншою оплачуваною роботою або отримувати винагороду (крім здійснення викладацької, наукової і творчої діяльності в позаробочий час та отримання винагороди за неї), а також входити до складу керівного органу чи наглядової ради юридичної особи, що має на меті одержання прибутку. Особи, які є власниками акцій або володіють іншими корпоративними правами чи мають інший майновий інтерес у діяльності будь-якої юридичної особи, що має на меті одержання прибутку, зобов'язані передати такі акції (корпоративні права) в управління незалежній третій особі на час перебування на посаді члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України можуть отримувати відсотки, дивіденди та інші види пасивних доходів від майна, власниками якого вони є.

Вплив на членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у будь-який спосіб забороняється.

6. Не можуть бути членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України:

1) особи, визнані судом недієздатними або обмежено дієздатними;

2) особи, які мають судимість, не погашену або не зняту в установленому законом порядку;

3) особи, на яких протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;

4) особи, які були членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України або Вищої ради юстиції до набрання чинності Законом України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні»;

5) особи, які перебувають на адміністративних посадах у судах;

6) особи, які не відповідають вимогам цього Закону щодо несумісності з іншими видами діяльності та не усунули таку невідповідність протягом розумного строку, але не більш як протягом тридцяти днів з дня виникнення обставин, які призводять до порушення вимог щодо несумісності.

Перебування особи на посаді члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України також несумісне із наявністю заборони такій особі обіймати посади, щодо яких здійснюється очищення влади в порядку, передбаченому Законом України «Про очищення влади».

Стаття 103. Порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Вища кваліфікаційна комісія суддів України формується на основі принципів верховенства права, гласності, публічності та політичної нейтральності в порядку, передбаченому цим Законом.

2. У разі необхідності обрання нового члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з'їздом суддів України або з'їздом адвокатів України, або з'їздом представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ орган, який скликає з'їзд, не пізніше ніж за сорок п'ять днів повідомляє секретаріат Комісії про дату та місце проведення з'їзду.

Не пізніше наступного робочого дня після надходження повідомлення про дату та місце проведення з'їзду секретаріат Комісії оприлюднює оголошення на своєму веб-сайті, в якому зазначаються:

1) дата і місце проведення з'їзду;

2) інформація про початок прийняття документів від кандидатів на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

3. Особа, яка відповідає вимогам, передбаченим цим Законом до членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, та має намір бути обраною членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з'їздом суддів України або з'їздом адвокатів України, або з'їздом представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ, звертається до секретаріату Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не пізніше ніж за тридцять днів до дати проведення відповідного з'їзду із заявою про намір бути обраним членом Комісії відповідним з'їздом. Форма заяви затверджується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

Разом із заявою про намір бути обраним членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відповідна особа подає:

1) автобіографію;

2) мотиваційний лист, в якому викладаються мотиви бути обраним членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

3) копію документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України;

4) копію трудової книжки;

5) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

6) копії документів про освіту, вчені звання та наукові ступені;

7) довідку медичної установи про стан здоров'я кандидата із висновком щодо його придатності до роботи на посаді, пов'язаній із виконанням функцій держави;

8) копію військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);

9) письмову згоду на обробку персональних даних та оприлюднення копій документів, визначених цією статтею, крім копій документів, передбачених пунктами 3, 7, 8 цієї статті;

10) письмову заяву про відсутність обмежень щодо членства у Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, а також про відповідність вимогам щодо несумісності або зобов'язання виконувати вимоги щодо несумісності у разі обрання членом Комісії;

11) заяву про проведення перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади»;

12) згоду на проведення спеціальної перевірки відповідно до закону.

4. У разі якщо особа виявила бажання бути обраною членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з'їздом суддів України, секретаріат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України зобов'язаний також установити наявність статусу судді.

5. Секретаріат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України приймає документи у хронологічному порядку надходження заяв та не пізніше наступного робочого дня оприлюднює отримувану інформацію разом із копіями поданих документів, крім документів, які передбачені пунктами 3, 7, 8 частини третьої цієї статті, на своєму веб-сайті.

6. Прийом документів завершується о 24 годині останнього дня строку, визначеного частиною третьою цієї статті.

Секретаріат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не має права відмовити в прийнятті документів з інших підстав, ніж закінчення зазначеного строку.

7. Не пізніше наступного дня після завершення прийому документів секретаріат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України формує:

1) перелік кандидатів - суддів та суддів у відставці;

2) перелік кандидатів, які не є суддями або суддями у відставці.

Ці переліки невідкладно оприлюднюються на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та публікуються у газеті «Голос України», а також невідкладно надсилаються органу, який скликає відповідний з'їзд.

Секретаріат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України забезпечує проведення спеціальної перевірки стосовно кандидатів.

8. Голосування на відповідному з'їзді проводиться виключно по кандидатах у члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, які подали документи у порядку, встановленому цим Законом, та які обрані делегатами такого з'їзду.

Голосування також проводиться по кандидатах для призначення членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів, які подали документи у порядку, передбаченому цим Законом, та висунуті безпосередньо на з'їзді не менше ніж 20 відсотками обраних делегатів з'їзду.

Кожен із кандидатів для обрання членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України має право виступити перед делегатами відповідного з'їзду до початку голосування. Рішенням відповідного з'їзду може бути встановлене розумне обмеження часу для виступу, однакове для всіх кандидатів. Кандидат надає делегатам відповідного з'їзду за їх запитом будь-яку інформацію про себе, крім інформації, яка стосується його приватного життя і щодо якої відсутні розумні підстави вважати, що вона може бути важливою для визначення здатності кандидата належним чином виконувати обов'язки члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, а також інформації, яка становить державну таємницю.

Після виступів кандидатів та обговорення кандидатур проводиться голосування. Обраним на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України вважається кандидат, який за результатами таємного голосування отримав більшість голосів обраних делегатів відповідного з'їзду.

За результатами голосування головуючим і секретарем відповідного з'їзду підписується рішення про обрання членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

9. Порядок скликання з'їзду суддів України визначається цим Законом. Порядок проведення з'їзду суддів України визначається Радою суддів України та рішеннями з'їзду.

Порядок скликання з'їзду адвокатів України визначається Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Порядок проведення з'їзду адвокатів України визначається Радою адвокатів України та рішеннями з'їзду.

10. У з'їзді представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ беруть участь представники вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі навчальні підрозділи, що на дату проведення з'їзду здійснюють підготовку фахівців зі ступенем вищої освіти «магістр» протягом не менше десяти років, а також науково-дослідних установ, які на дату проведення з'їзду здійснюють наукову діяльність у галузі права як основну не менше десяти років. У з'їзді беруть участь по три представники від кожного вказаного навчального закладу та наукової установи.

Час і місце проведення з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ визначаються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, а у разі неможливості прийняття рішення Комісією через відсутність достатньої кількості обраних членів Комісії - центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Повідомлення про час і місце проведення з'їзду не пізніше ніж за сорок п'ять днів до його проведення публікується у газеті «Голос України» та оприлюднюється на веб-сайті Комісії або центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, якщо ним визначені час і місце проведення з'їзду, а також невідкладно надсилається навчальним закладам та науковим установам, які делегують своїх представників на з'їзд. З'їзд має проводитися в приміщенні навчального закладу або наукової установи. Порядок проведення з'їзду визначається рішенням з'їзду. Для вирішення організаційно-технічних питань підготовки з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ може бути створено організаційний комітет з їх представників у кількості до десяти осіб. Запрошення до участі в роботі організаційного комітету надсилає орган, який скликає з'їзд. До складу організаційного комітету не можуть входити посадові особи центрального органу виконавчої влади у сфері освіти та науки.

11. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Голова Державної судової адміністрації України призначають члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з числа суддів у відставці або інших осіб за результатами проведення публічного конкурсу.

12. До складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не можуть бути обрані (призначені) народні депутати України поточного скликання Верховної Ради України, члени Кабінету Міністрів України, голови судів, їх заступники, секретарі судових палат, їх заступники, члени Ради суддів України, Вищої ради юстиції, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, особи, які притягувалися до відповідальності за вчинення корупційного діяння, а також особи, які були членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України або Вищої ради юстиції до набрання чинності Законом України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні».

13. Вища кваліфікаційна комісія суддів України вважається повноважною за умови обрання до її складу не менше восьми членів. При цьому кваліфікаційна і дисциплінарна палати повноважні за наявності в їх складі не менше чотирьох членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Стаття 104. Припинення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Повноваження члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України припиняються в разі:

1) закінчення строку, на який його обрано (призначено);

2) подання ним заяви про припинення повноважень за власним бажанням;

3) неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я;

4) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;

5) припинення громадянства України;

6) визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим;

7) його смерті;

8) якщо законом передбачено таке припинення;

9) виявлення обставин щодо його невідповідності вимогам, визначеним у частині першій статті 102 цього Закону, які не були відомі на момент прийняття рішення про призначення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

10) порушення вимог, установлених законодавством у сфері запобігання корупції;

11) звільнення його з посади судді з підстав, передбачених цим Законом (крім виходу у відставку судді);

12) неприйняття участі у роботі відповідної палати протягом одного календарного місяця поспіль без поважних причин, у тому числі відмов від голосування з питань, що розглядаються.

2. Рішення про припинення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України приймає Вища кваліфікаційна комісія суддів України або орган, що обрав відповідного члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Процедура розгляду та прийняття рішення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України про припинення повноважень її члена ініціюється Головою та заступником Голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відповідно до вимог регламенту.

Стаття 105. Організація роботи та засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Вища кваліфікаційна комісія суддів України на спільному засіданні палат за наявності кворуму обирає таємним голосуванням більшістю голосів від загального складу Голову Вищої кваліфікаційної комісії суддів України і заступника Голови, які є головами кваліфікаційної та дисциплінарної палат відповідно, та секретарів палат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Головує на цьому засіданні член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, який має найбільший стаж роботи у галузі права.

Зі спливом двох років повноважень хоча б одного із голів палат відбувається їх ротація між собою на посадах Голови та заступника Голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

2. Голова Вищої кваліфікаційної комісії суддів України організовує роботу Комісії, визначає обов'язки заступника Голови, веде засідання Комісії, здійснює підготовку засідань Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та організовує діловодство. Обов'язки Голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в разі його відсутності виконує заступник Голови Комісії, а за відсутності заступника Голови - член Комісії, обраний за квотою з'їзду суддів України, який має більший стаж роботи на посаді судді.

Голова Вищої кваліфікаційної комісії суддів України видає накази та доручення, які є обов'язковими до виконання.

3. Секретарі палат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

здійснюють підготовку засідань палат та несуть відповідальність за організацію діловодства у цих палатах.

4. Для здійснення розподілу справ у Вищій кваліфікаційній комісії суддів України діє автоматизована система визначення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, який проводить підготовку до розгляду і доповідає справу. Положення про автоматизовану систему визначення членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України для підготовки до розгляду і доповіді справ затверджується Радою суддів України.

5. Голови палат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України організовують їх роботу та ведуть засідання палат. Обов'язки голів палат у разі їх відсутності виконують члени палат, призначені за квотою з'їзду суддів України, які мають більший стаж роботи на посаді судді.

6. Вища кваліфікаційна комісія суддів України затверджує Регламент, в якому регулюються відповідно до цього Закону процедурні питання її діяльності.

7. Засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та її палат проводяться відкрито, крім випадків, установлених законом.

Засідання Комісії, її палат є повноважним, якщо в ньому бере участь більшість від установленого законом складу Комісії або палати відповідно.

8. Голова Вищої кваліфікаційної комісії суддів України визначає дату, час і місце проведення засідання Комісії, перелік питань, що виносяться на засідання, і не пізніш як за десять днів до засідання повідомляє про це особу, щодо якої має розглядатися питання, та оприлюднює цю інформацію на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (крім засідань з організаційних питань). Голови палат Комісії визначають дату, час і місце проведення засідань відповідних палат, перелік питань, що виносяться для розгляду на засіданні, і не пізніш як за десять днів до засідання повідомляють про це осіб, щодо яких має розглядатися питання, та оприлюднюють цю інформацію на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Стаття 106. Права члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України має право:

1) знайомитися з матеріалами, поданими на розгляд Комісії або відповідної палати, членом якої він є, брати участь у їх дослідженні та перевірці;

2) наводити свої мотиви та міркування, а також подавати додаткові документи з питань, що розглядаються;

3) вносити пропозиції щодо проекту рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України або відповідної палати, членом якої він є, з будь-яких питань та голосувати «за» або «проти» того чи іншого рішення;

4) висловлювати письмово окрему думку щодо рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України чи палати, членом якої він є;

5) здійснювати інші повноваження, встановлені законом.

Стаття 107. Відвід члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не має права проводити перевірку щодо наявності підстав для притягнення судді місцевого, апеляційного суду до дисциплінарної відповідальності, брати участь у розгляді питання та прийнятті рішення і підлягає відводу (самовідводу), якщо наявні дані про конфлікт інтересів або обставини, що викликають сумнів у його безсторонності. За наявності таких обставин член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України повинен заявити самовідвід. Із тих самих підстав відвід члену Комісії можуть заявити особи, щодо яких або за поданням яких розглядається питання.

2. Відвід має бути вмотивованим і поданим до початку розгляду питання у формі письмової заяви на ім'я Голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Головуючий на засіданні зобов'язаний ознайомити із заявою про відвід члена Комісії, якому заявлено відвід.

3. Рішення про відвід (самовідвід) приймається більшістю голосів членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, які беруть участь у засіданні. Голосування проводиться за відсутності члена Комісії, щодо якого вирішується питання про відвід (самовідвід).

Стаття 108. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України приймається більшістю від установленого цим Законом складу Комісії. Голосування проводиться за відсутності особи, щодо якої вирішується питання, та інших осіб, які не є членами Комісії.

Рішення палати Вищої кваліфікаційної комісії суддів України приймаються більшістю від установленого цим Законом складу палати з урахуванням членів іншої палати в разі їх залучення до роботи.

Палати Вищої кваліфікаційної комісії суддів України виносять свої рішення від імені Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, зазначаючи склад палати, який розглядав конкретну справу.

2. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та палат Комісії викладаються у письмовій формі. У рішенні зазначаються дата і місце прийняття рішення, склад Комісії (палати), питання, що розглядалося, мотиви прийнятого рішення. Рішення підписується головуючим і членами Комісії (палати), які брали участь у прийнятті рішення.

3. За наявності окремої думки члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України вона викладається у письмовій формі і додається до справи, про що головуючий повідомляє на засіданні.

4. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України може бути оскаржено до суду в порядку, встановленому законом. У випадках, передбачених цим Законом, рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України може бути оскаржено до Вищої ради юстиції.

5. У разі наявності окремої думки двох або більше членів дисциплінарної або кваліфікаційної палати Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, які брали участь у розгляді питання та прийнятті рішення відповідною палатою, Голова Вищої кваліфікаційної комісії суддів України має право винести таке питання на розгляд спільного засідання палат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, на якому у порядку, встановленому регламентом, приймається остаточне рішення по суті питання.

Стаття 109. Забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Організаційне забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України здійснює секретаріат, працівники якого є державними службовцями.

Положення про секретаріат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України затверджується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

2. Для здійснення членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України своїх повноважень діє служба інспекторів у кількості сорока двох інспекторів.

3. Працівники секретаріату Вищої кваліфікаційної комісії суддів України призначаються на посади та звільняються з посад Головою Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у порядку, визначеному Законом України «Про державну службу».

Інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України призначаються на посади та звільняються з посад Головою Вищої кваліфікаційної комісії суддів України за пропозицією відповідного члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

4. Розмір заробітної плати працівників секретаріату та інспекторів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, їх побутове забезпечення і рівень соціального захисту визначаються Законом України «Про державну службу», іншими нормативно-правовими актами і не можуть бути меншими, ніж у відповідних категорій державних службовців апаратів центральних органів виконавчої влади.

5. Посадовий оклад члена Комісії встановлюється в розмірі винагороди судді Верховного Суду України.

6. Виплата грошового забезпечення провадиться за рахунок коштів Державного бюджету України.

Стаття 110. Служба інспекторів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Служба інспекторів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України формується з числа осіб, які мають повну вищу юридичну освіту і досвід роботи в галузі права понад п'ять років.

2. Інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України діють виключно за дорученням члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

За дорученням члена Комісії інспектори:

1) попередньо аналізують заяви (скарги) щодо притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності, готують проекти висновків про наявність підстав для притягнення суддів місцевих та апеляційних судів до дисциплінарної відповідальності;

2) попередньо аналізують матеріали справ щодо кваліфікаційного оцінювання суддів та дисциплінарної практики щодо суддів;

3) виконують інші доручення члена Комісії під час кваліфікаційного оцінювання або дисциплінарного провадження відповідно до цього Закону.

Розділ VII
ЗВІЛЬНЕННЯ СУДДІ СУДУ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ З ПОСАДИ

Глава 1. Загальні положення

Стаття 111. Загальні умови звільнення судді з посади

1. Суддя суду загальної юрисдикції може бути звільнений з посади органом, який його обрав або призначив, виключно з підстав, визначених частиною п'ятою статті 126 Конституції України, за поданням Вищої ради юстиції.

Стаття 112. Звільнення судді з посади у разі закінчення строку, на який його призначено

1. Вища рада юстиції вносить подання Президентові України про звільнення судді з посади у разі закінчення строку, на який його призначено, якщо:

1) суддя за повідомленням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України своєчасно не подав без поважних причин заяву про обрання його на посаду судді безстроково;

2) щодо судді Вищою кваліфікаційною комісією суддів України прийнято рішення про відмову в рекомендуванні його для обрання на посаду судді безстроково;

3) кандидата на посаду судді безстроково не обрано Верховною Радою України.

2. Вища рада юстиції вносить подання про звільнення судді з посади у зв'язку із закінченням строку, на який його призначено, із зазначенням дати, з якої суддя має бути звільнений.

3. Суддя звільняється з посади Президентом України.

4. У разі якщо суддю з будь-яких причин не звільнено з посади, він не може виконувати свої повноваження щодо здійснення правосуддя з наступного дня після закінчення строку, на який його призначено.

Стаття 113. Звільнення судді з посади за віком

1. Суддя звільняється з посади за віком з наступного дня після досягнення ним шістдесяти п'яти років.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України не пізніш як за місяць до дня, зазначеного в частині першій цієї статті, зобов'язана повідомити Вищу раду юстиції про наявність підстав для звільнення судді.

3. Вища рада юстиції вносить подання про звільнення судді у зв'язку з досягненням ним шістдесяти п'яти років до органу, який обрав або призначив суддю, не пізніш як за п'ятнадцять днів до дня, зазначеного в частині першій цієї статті.

4. У разі якщо суддю з будь-яких причин не звільнено з посади, він не може здійснювати свої повноваження щодо здійснення правосуддя з наступного дня після досягнення ним шістдесяти п'яти років.

Стаття 114. Звільнення судді з посади за станом здоров'я

1. Суддя звільняється з посади у разі неможливості здійснювати повноваження за станом здоров'я за наявності медичного висновку, що надається медичною комісією, утвореною спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я, або за рішенням суду про визнання судді обмежено дієздатним або недієздатним, яке набрало законної сили.

Суд, який ухвалив рішення про визнання особи, яка є суддею, обмежено дієздатною або недієздатною, негайно повідомляє про це Вищу раду юстиції.

2. Визнавши, що стан здоров'я судді не дає змоги протягом тривалого часу або постійно здійснювати йому свої повноваження, Вища рада юстиції вносить подання про звільнення судді до органу, який його обрав або призначив.

Стаття 115. Звільнення судді з посади у разі порушення ним вимог щодо несумісності

1. Суддя звільняється з посади у разі порушення ним вимог щодо несумісності за поданням Вищої ради юстиції, що вноситься до органу, який обрав або призначив суддю, у порядку, встановленому Законом України «Про Вищу раду юстиції».

Стаття 116. Звільнення судді з посади у разі порушення ним присяги

1. Відповідно до пункту 5 частини п'ятої статті 126 Конституції України суддя звільняється з посади у зв'язку з порушенням ним присяги судді.

2. Факти, що свідчать про порушення суддею присяги, мають бути встановлені Вищою кваліфікаційною комісією суддів України або Вищою радою юстиції.

3. Звільнення судді з посади на підставі порушення ним присяги судді відбувається за поданням Вищої ради юстиції після розгляду цього питання на її засіданні відповідно до Закону України «Про Вищу раду юстиції».

4. На підставі подання Вищої ради юстиції Президент України видає указ про звільнення судді з посади.

5. На підставі подання Вищої ради юстиції Верховна Рада України приймає постанову про звільнення судді з посади.

Стаття 117. Звільнення судді з посади у разі набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього

1. Суд, який ухвалив обвинувальний вирок щодо особи, яка є суддею, негайно повідомляє про це Вищу кваліфікаційну комісію суддів України та Державну судову адміністрацію України.

2. У разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо особи, яка є суддею, Вища кваліфікаційна комісія суддів України повідомляє про це Вищу раду юстиції, яка вносить подання про звільнення судді з посади.

3. Суддя, щодо якого обвинувальний вирок суду набрав законної сили, не може здійснювати свої повноваження і втрачає передбачені законом гарантії незалежності і недоторканності судді, право на грошове та інше забезпечення.

Стаття 118. Звільнення судді з посади у разі припинення його громадянства

1. Суддя звільняється з посади за поданням Вищої ради юстиції у разі припинення його громадянства відповідно до Закону України «Про громадянство України».

2. Суддя з моменту припинення його громадянства не може здійснювати свої повноваження.

Стаття 119. Звільнення судді з посади у разі визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим

1. Суд, який ухвалив рішення про визнання особи, яка є суддею, безвісно відсутньою або оголошення її померлою, негайно повідомляє про це Вищу кваліфікаційну комісію суддів України та Державну судову адміністрацію України. У разі набрання таким рішенням законної сили Вища кваліфікаційна комісія суддів України повідомляє про це Вищу раду юстиції, яка вносить подання про звільнення судді з посади.

Стаття 120. Звільнення судді з посади за його заявою про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням

1. Суддя, який має стаж роботи на посаді судді не менше двадцяти років, що визначається відповідно до статті 135 цього Закону, має право подати заяву про відставку.

2. Суддя має право у будь-який час перебування на посаді незалежно від мотивів подати заяву про звільнення з посади за власним бажанням.

3. Заява про відставку, заява про звільнення з посади за власним бажанням подається суддею безпосередньо до Вищої ради юстиції, яка протягом одного місяця з дня надходження відповідної заяви вносить до органу, який обрав або призначив суддю, подання про звільнення судді з посади.

4. Суддя здійснює свої повноваження до прийняття рішення про його звільнення.

5. За суддею, звільненим за його заявою про відставку, зберігається звання судді та гарантії недоторканності, встановлені для судді до його виходу у відставку.

Стаття 121. Вимоги до подання про звільнення судді з посади

1. У поданні Вищої ради юстиції про звільнення судді з посади зазначаються:

1) дата внесення подання;

2) прізвище, ім'я та по батькові судді;

3) рік народження судді;

4) відомості про перебування на посаді судді;

5) найменування суду;

6) підстава внесення подання про звільнення, визначена частиною п'ятою статті 126 Конституції України;

7) фактичні обставини (у разі внесення подання про звільнення судді з особливих обставин, визначених Законом України «Про Вищу раду юстиції»);

8) інші відомості, визначені законом.

Стаття 122. Розгляд питання та прийняття Верховною Радою України рішення про звільнення з посади судді, обраного безстроково

1. Порядок розгляду питання та прийняття Верховною Радою України рішення про звільнення з посади судді, обраного безстроково, визначається цим Законом та Регламентом Верховної Ради України.

2. Питання про звільнення з посади судді, обраного безстроково, розглядається на пленарному засіданні Верховної Ради України без висновку комітетів Верховної Ради України та будь-яких перевірок.

3. Повноваження судді припиняються з дня прийняття Верховною Радою України постанови про звільнення з посади судді.

Стаття 123. Припинення повноважень судді

1. Повноваження судді припиняються у разі його смерті.

2. Про наявність підстави для припинення повноважень судді голова суду, в якому суддя обіймав посаду, повідомляє Вищу кваліфікаційну комісію суддів України та Державну судову адміністрацію України. До повідомлення додаються документи на підтвердження факту смерті.

Розділ VIII
СУДДІВСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Глава 1. Загальні засади суддівського самоврядування

Стаття 124. Завдання суддівського самоврядування

1. Для вирішення питань внутрішньої діяльності судів в Україні діє суддівське самоврядування - самостійне колективне вирішення зазначених питань суддями.

2. Суддівське самоврядування є однією з гарантій забезпечення самостійності судів і незалежності суддів. Діяльність органів суддівського самоврядування має сприяти створенню належних організаційних та інших умов для забезпечення нормальної діяльності судів і суддів, утверджувати незалежність суду, забезпечувати захист суддів від втручання в їхню діяльність, а також підвищувати рівень роботи з кадрами у системі судів.

3. До питань внутрішньої діяльності судів належать питання організаційного забезпечення судів та діяльності суддів, соціальний захист суддів та їхніх сімей, а також інші питання, що безпосередньо не пов'язані із здійсненням правосуддя.

4. До завдань суддівського самоврядування належить вирішення питань щодо:

1) забезпечення організаційної єдності функціонування органів судової влади;

2) зміцнення незалежності судів, суддів, захист від втручання в їхню діяльність;

3) участі у визначенні потреб кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів та контроль за додержанням установлених нормативів такого забезпечення;

4) обрання суддів на адміністративні посади в судах у порядку, встановленому цим Законом;

5) призначення суддів Конституційного Суду України;

6) призначення суддів до складу Вищої ради юстиції та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в порядку, встановленому законом.

Стаття 125. Організаційні форми суддівського самоврядування

1. Організаційними формами суддівського самоврядування є збори суддів, Рада суддів України, з'їзд суддів України.

2. Суддівське самоврядування в Україні здійснюється через:

1) збори суддів місцевого суду, апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду, Верховного Суду України;

2) Раду суддів України;

3) з'їзд суддів України.

3. Порядок здійснення суддівського самоврядування визначається відповідно до Конституції України цим Законом та іншими законами, а також регламентами і положеннями, що приймаються органами суддівського самоврядування згідно з Конституцією України та цим Законом.

Глава 2. Збори суддів

Стаття 126. Збори суддів

1. Збори суддів - зібрання суддів відповідного суду, на якому вони обговорюють питання внутрішньої діяльності цього суду та приймають колективні рішення з обговорюваних питань.

2. Збори суддів скликаються головою відповідного суду за власною ініціативою або на вимогу не менше третини загальної кількості суддів, які працюють у цьому суді.

3. Збори суддів скликаються у разі необхідності, але не рідше одного разу на три місяці.

4. Збори суддів є повноважними, якщо на них присутні не менше двох третин кількості суддів, які працюють у цьому суді. На збори суддів можуть запрошуватися працівники апарату суду, судді у відставці, представники громадськості, інші особи. У голосуванні беруть участь лише судді цього суду.

5. Збори суддів:

1) обговорюють питання щодо внутрішньої діяльності суду чи роботи конкретних суддів або працівників апарату суду та приймають з цих питань рішення, що є обов'язковими для суддів та працівників цього суду;

2) визначають спеціалізацію суддів з розгляду конкретних категорій справ;

3) приймають рішення про обрання суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад;

4) визначають рівень навантаження на суддів відповідного суду з урахуванням виконання ними адміністративних або інших обов'язків;

5) заслуховують звіти суддів, які обіймають адміністративні посади в цьому суді, та керівника апарату суду;

6) здійснюють інші повноваження, передбачені цим Законом.

6. Збори суддів кожного суду загальної юрисдикції (крім місцевих загальних судів) обирають таємним голосуванням делегатів на з'їзд суддів України.

Збори суддів кожного місцевого загального суду обирають таємним голосуванням делегатів на спільні збори суддів місцевих загальних судів в Автономній Республіці Крим, кожній області, містах Києві та Севастополі за принципом один делегат від десяти суддів. У разі якщо в суді менше десяти суддів, від суду делегується один делегат.

Спільні збори суддів місцевих загальних судів в Автономній Республіці Крим, кожній області, містах Києві та Севастополі проводяться для обрання таємним голосуванням делегатів на з'їзд суддів України.

Порядок скликання і проведення спільних зборів суддів місцевих загальних судів визначає Рада суддів України.

Делегатом на спільні збори суддів місцевих загальних судів не може бути обраний суддя, який займає адміністративну посаду в суді.

Збори суддів Верховного Суду України, вищого спеціалізованого суду затверджують положення про апарат, структуру і штатний розпис апарату відповідного суду за поданням голови цього суду.

7. Збори суддів можуть звертатися з пропозиціями щодо питань діяльності суду до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які зобов'язані розглянути ці пропозиції і дати відповідь по суті.

8. Збори суддів можуть обговорювати питання щодо практики застосування законодавства, розробляти відповідні пропозиції щодо вдосконалення такої практики та законодавства. Збори суддів місцевого чи апеляційного суду можуть вносити відповідні пропозиції на розгляд до вищого спеціалізованого суду та Верховного Суду України.

9. Збори суддів місцевих загальних судів у порядку, встановленому цим Законом, обирають слідчих суддів.

10. Збори суддів приймають рішення більшістю голосів суддів, присутніх на зборах, відкритим голосуванням, якщо не буде прийнято рішення про проведення таємного голосування. Рішення щодо обрання на адміністративні посади або звільнення з цих посад, а також про обрання делегатів на спільні збори суддів місцевих загальних судів приймаються таємним голосуванням.

11. Виконання рішень зборів суддів за дорученням зборів покладається на голову відповідного суду або його заступника.

Глава 3. Вищі органи суддівського самоврядування

Стаття 127. З'їзд суддів України

1. Найвищим органом суддівського самоврядування є з'їзд суддів України.

2. З'їзд суддів України:

1) заслуховує звіти Ради суддів України про виконання завдань органів суддівського самоврядування щодо забезпечення незалежності судів і суддів, стан організаційного та фінансового забезпечення діяльності судів;

2) заслуховує інформацію Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про її діяльність, зокрема про дисциплінарну практику щодо суддів;

3) заслуховує інформацію Голови Державної судової адміністрації України про її діяльність, зокрема щодо організаційного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності органів судової влади;

4) призначає та звільняє суддів Конституційного Суду України відповідно до Конституції і законів України;

5) призначає членів Вищої ради юстиції та приймає рішення про припинення їх повноважень відповідно до Конституції і законів України;

6) призначає членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та приймає рішення про припинення їх повноважень відповідно до цього Закону;

7) звертається з пропозиціями щодо вирішення питань діяльності судів до органів державної влади та їх посадових осіб;

8) обирає Раду суддів України;

9) розглядає інші питання суддівського самоврядування відповідно до закону.

3. З'їзд суддів України приймає рішення, що є обов'язковими для всіх органів суддівського самоврядування та всіх суддів.

Стаття 128. Порядок скликання з'їзду суддів України

1. Черговий з'їзд суддів України скликається Радою суддів України один раз на два роки. Позачерговий з'їзд суддів України може бути скликаний за рішенням Ради суддів України.

2. У разі необхідності збори суддів можуть звертатися до Ради суддів України з пропозицією щодо скликання позачергового з'їзду суддів України. Рада суддів України зобов'язана скликати позачерговий з'їзд суддів України на вимогу зборів суддів не менше однієї п'ятої всіх судів.

3. Рада суддів України, яка скликає з'їзд суддів України в порядку, передбаченому частиною першою цієї статті, схвалює поперед-

ПОЧАТОК НА 13—25-Й СТОР.

ній перелік питань, що виносяться на обговорення з’їзду, та визначає дату і місце проведення з’їзду. У разі скликання з’їзду суддів України на вимогу зборів суддів до попереднього переліку питань мають бути включені всі питання, що є предметом зазначеної вимоги.

4. На з’їзд суддів України можуть бути запрошені інші особи, крім делегатів. Запрошені особи не беруть участі в голосуванні під час прийняття рішень з’їзду суддів України.

5. У разі якщо Рада суддів України не скликає з’їзд суддів України у строки, передбачені частинами першою та другою цієї статті, такий з’їзд може бути скликаний на вимогу зборів суддів не менше однієї п’ятої всіх судів без участі Ради суддів України.

У такому випадку ініціатори скликання з’їзду суддів України утворюють організаційний комітет із скликання з’їзду суддів України, що має повноваження Ради суддів України щодо скликання з’їзду. Організаційний комітет невідкладно публікує інформацію про його утворення в газетах «Голос України» та «Урядовий кур’єр» і призначає дату проведення з’їзду суддів України не раніш як через два місяці з дня утворення організаційного комітету.

6. Оголошення про скликання з’їзду суддів України та питання, що виносяться на його розгляд, має бути опубліковане в газетах «Голос України» та «Урядовий кур’єр» не пізніш як за тридцять днів до початку роботи з’їзду, а у випадках скликання відповідно до частини другої цієї статті позачергового з’їзду на вимогу зборів суддів - за п’ятнадцять днів до початку роботи з’їзду. У разі якщо з’їзд суддів скликається для обрання членів Вищої ради юстиції або Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, оголошення має бути опубліковане не пізніш як за сорок п’ять днів до початку роботи з’їзду.

Стаття 129. Обрання делегатів на з’їзд суддів України

1. Збори суддів кожного суду загальної юрисдикції (крім місцевого загального суду та Верховного Суду України) обирають на з’їзд суддів України по одному делегату від двадцяти суддів, які працюють у цьому суді. У разі якщо в суді працює менше двадцяти суддів, від суду делегується один делегат.

Делегатів на з’їзд суддів України від суддів місцевих загальних судів обирають спільні збори суддів у кожній області, Автономній Республіці Крим, містах Києва і Севастополі за принципом: один делегат від двадцяти суддів у загальній кількості суддів місцевих загальних судів у кожній області, Автономній Республіці Крим, містах Києва та Севастополі.

2. Збори суддів Конституційного Суду України та Верховного Суду України обирають на з’їзд суддів України по три делегати з числа суддів цих судів.

3. Делегати на з’їзд суддів України обираються таємним голосуванням на альтернативній основі, при вільному висуненні кандидатур для обрання з числа суддів відповідних судів або суддів у відставці, незалежно від їх місця роботи до виходу у відставку.

4. Делегатами на з’їзд суддів України не можуть бути обрані судді, які займають адміністративні посади в судах, судді, які є членами Вищої ради юстиції або Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Стаття 130. Порядок проведення з’їзду суддів України

1. З’їзд суддів України є повноважним за умови присутності на ньому не менше двох третин загальної кількості обраних делегатів.

2. З’їзд суддів України відкриває голова Ради суддів України, а в разі його відсутності - найстарший за віком член Ради суддів України.

3. З’їзд суддів України обирає шляхом відкритого голосування президію з’їзду у кількісному складі, що визначається рішенням з’їзду. Президія організовує роботу з’їзду суддів України.

4. З’їзд суддів України обговорює і затверджує порядок денний та регламент роботи з’їзду, обирає лічильну комісію, секретаріат та інші робочі органи з’їзду.

5. Хід роботи з’їзду суддів України протоколюється.

6. Рішення з’їзду суддів України приймаються більшістю голосів від числа обраних делегатів відкритим або таємним голосуванням. Рішення з питань, зазначених у пунктах 4-6, 8 частини другої статті 127 цього Закону, приймаються з’їздом шляхом таємного голосування.

7. Інші питання порядку проведення з’їзду суддів України регулюються регламентом з’їзду суддів України, прийнятим з’їздом.

Стаття 131. Рада суддів України

1. У період між з’їздами суддів України вищим органом суддівського самоврядування є Рада суддів України.

2. Раду суддів України обирає з’їзд суддів України. До складу Ради суддів України входять:

1) одинадцять суддів від місцевих загальних судів;

2) п’ять суддів від місцевих адміністративних судів;

3) п’ять суддів від місцевих господарських судів;

4) чотири судді від апеляційних судів з розгляду цивільних, кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення;

5) два судді від апеляційних адміністративних судів;

6) два судді від апеляційних господарських судів;

7) по одному судді від вищих спеціалізованих судів;

8) один суддя Верховного Суду України.

Пропозиції щодо кандидатур до складу Ради суддів України можуть вносити судді, які беруть участь у з’їзді суддів України. Не можуть бути обраними до Ради суддів України судді, які обіймають адміністративні посади в судах або є членами Вищої ради юстиції чи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. У разі обрання члена Ради суддів України на адміністративну посаду в суді його повноваження у Раді суддів України припиняються.

3. Члени Ради суддів України на засіданні Ради обирають із свого складу таємним голосуванням голову Ради суддів України, його заступника та секретаря.

4. Рада суддів України у період між з’їздами суддів України організовує виконання рішень з’їзду суддів України та контроль за їх виконанням, а також вирішує питання про скликання з’їзду суддів України. Повноваження та порядок роботи Ради суддів України визначаються цим Законом та положенням про Раду суддів України, затвердженим з’їздом суддів України.

5. Рада суддів України:

1) розробляє та організовує виконання заходів щодо забезпечення незалежності судів і суддів, поліпшення стану організаційного забезпечення діяльності судів;

2) розглядає питання правового захисту суддів, соціального захисту суддів та їхніх сімей, приймає відповідні рішення з цих питань;

3) визначає особу, уповноважену представляти бюджетні запити щодо фінансування судів загальної юрисдикції, інших органів та установ судової системи під час розгляду проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік або змін до нього;

4) обирає та звільняє Голову Державної судової адміністрації України та його заступників;

5) визначає за поданням Голови Державної судової адміністрації України граничну чисельність працівників Державної судової адміністрації України, у тому числі її територіальних управлінь, у межах видатків на утримання Державної судової адміністрації України;

6) здійснює контроль за організацією діяльності судів, заслуховує з цих питань Голову Державної судової адміністрації України, його заступників, керівників структурних підрозділів і територіальних управлінь Державної судової адміністрації України;

7) звертається з пропозиціями щодо питань діяльності судів до органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

8) затверджує зразки посвідчень судді, судді у відставці, народного засідателя, присяжного;

9) здійснює контроль за додержанням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів судів загальної юрисдикції, голови та членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Голови Державної судової адміністрації України та його заступників; приймає рішення про врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів у діяльності зазначених осіб (у разі, якщо такий конфлікт не може бути врегульований у порядку, визначеному процесуальним законом);

10) здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом.

6. Рішення Ради суддів України, прийняті в межах визначених цим Законом повноважень, на наступний день після їх прийняття оприлюднюються на офіційному веб-сайті судової влади.

Рішення Ради суддів України, прийняті в межах визначених цим Законом повноважень, є обов’язковими для всіх органів суддівського самоврядування. Рішення Ради суддів України може бути скасовано з’їздом суддів України або в судовому порядку.

7. У разі виникнення в судді Конституційного Суду України чи судді суду загальної юрисдикції (крім випадків, коли конфлікт інтересів врегульовується в порядку, визначеному процесуальним законом), Голови Державної судової адміністрації України, його заступника реального чи потенційного конфлікту інтересів вони зобов’язані не пізніше наступного робочого дня з моменту виникнення такого конфлікту інтересів у письмовій формі повідомити про це Раді суддів України.

8. Орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, керівники підприємств, установ і організацій, об’єднань громадян, яким направлено звернення Ради суддів України з питань забезпечення безпеки суддів, зобов’язані розглянути таке звернення протягом десяти днів з дня його отримання і вжити заходів щодо усунення загроз безпеці суддів.

Стаття 132. Забезпечення діяльності органів суддівського самоврядування

1. Забезпечення роботи з’їзду суддів України, спільних зборів суддів місцевих загальних судів, діяльності Ради суддів України здійснюється Державною судовою адміністрацією України та її територіальними управліннями за рахунок коштів Державного бюджету України згідно з вимогами розділу XI цього Закону.

Розділ IX
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДДІВ

Стаття 133. Суддівська винагорода

1. Суддівська винагорода регулюється цим Законом, Законом України «Про Конституційний Суд України» та не може визначатися іншими нормативно-правовими актами.

2. Суддівська винагорода складається з посадового окладу та доплат за:

1) вислугу років;

2) перебування на адміністративній посаді в суді;

3) науковий ступінь;

4) роботу, що передбачає доступ до державної таємниці.

3. Посадовий оклад судді місцевого суду встановлюється в розмірі 10 мінімальних заробітних плат.

4. Посадові оклади інших суддів встановлюються пропорційно до посадового окладу судді місцевого суду з коефіцієнтом:

1) судді апеляційного суду - 1,1;

2) судді вищого спеціалізованого суду - 1,2;

3) судді Верховного Суду України, судді Конституційного Суду України - 1,3.

5. Суддям виплачується щомісячна доплата за вислугу років у розмірі: за наявності стажу роботи більше 3 років - 15 відсотків, більше 5 років - 20 відсотків, більше 10 років - 30 відсотків, більше 15 років - 40 відсотків, більше 20 років - 50 відсотків, більше 25 років - 60 відсотків, більше 30 років - 70 відсотків, більше 35 років - 80 відсотків посадового окладу.

Суддям Конституційного Суду України, які вперше призначені на посаду судді, виплачується щомісячна доплата за вислугу років у розмірі 5,5 відсотка за кожен рік роботи.

6. Суддям, які обіймають посади заступника голови суду, секретаря судової палати, секретаря пленуму вищого спеціалізованого суду, секретаря Пленуму Верховного Суду України, виплачується щомісячна доплата у розмірі 5 відсотків посадового окладу судді відповідного суду, голові суду — 10 відсотків посадового окладу судді відповідного суду.

7. Суддям виплачується щомісячна доплата за науковий ступінь кандидата (доктора філософії) або доктора наук з відповідної спеціальності у розмірі відповідно 15 і 20 відсотків посадового окладу судді відповідного суду.

8. Суддям виплачується щомісячна доплата за роботу, яка передбачає доступ до державної таємниці, у розмірі залежно від ступеня секретності інформації: відомості та їх носії, що мають ступінь секретності «Цілком таємно», - 10 відсотків посадового окладу судді відповідного суду; відомості та їх носії, що мають ступінь секретності «Таємно», - 5 відсотків посадового окладу судді відповідного суду.

9. Обсяги видатків на забезпечення виплати суддівської винагороди здійснюються за окремим кодом економічної класифікації видатків.

10. Суддя, який не здійснює правосуддя (крім випадків тимчасової непрацездатності, перебування судді у щорічній оплачуваній відпустці), не має права на отримання доплат до посадового окладу.

Стаття 134. Відпустка

1. Суддям надається щорічна оплачувана відпустка тривалістю 30 робочих днів з виплатою, крім суддівської винагороди, допомоги на оздоровлення у розмірі посадового окладу. Суддям, які мають стаж роботи більше 10 років, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю 15 календарних днів.

Стаття 135. Стаж роботи судді

1. До стажу роботи на посаді судді зараховується робота на посаді:

1) судді судів України, арбітра (судді) арбітражних судів України, державного арбітра колишнього Державного арбітражу України, арбітра відомчих арбітражів України;

2) члена Вищої ради юстиції, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

3) судді у судах та арбітрів у державному і відомчому арбітражах колишнього СРСР та республік, що входили до його складу.

2. До стажу роботи, що дає судді Конституційного Суду України право на відставку і виплату вихідної допомоги, зараховується також стаж іншої практичної, наукової, педагогічної роботи за фахом та стаж державної служби.

Стаття 136. Забезпечення житлових умов судді

1. Після призначення на посаду суддя Конституційного Суду України, Верховного Суду України, вищого спеціалізованого суду, апеляційного, місцевого суду, який потребує поліпшення житлових умов, забезпечується службовим житлом за місцем знаходження суду органами місцевого самоврядування в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 137. Забезпечення потреб судді, пов’язаних з його діяльністю

1. Суддя забезпечується за рахунок коштів Державного бюджету України мантією та нагрудним знаком.

2. Суддя забезпечується окремим кабінетом, робочим місцем та необхідними для роботи засобами.

Стаття 138. Державний захист суддів та членів їхніх сімей

1. Судді, члени їхніх сімей та їхнє майно перебувають під особливим захистом держави. Органи внутрішніх справ зобов’язані вживати необхідних заходів для забезпечення безпеки судді, членів його сім’ї, збереження їхнього майна, якщо від судді надійде відповідна заява.

2. Вчинені у зв’язку зі службовою діяльністю судді посягання на його життя і здоров’я, знищення чи пошкодження його майна, погроза вбивством, насильством чи пошкодженням майна судді, образа чи наклеп на нього, а також посягання на життя і здоров’я близьких родичів судді (батьків, дружини, чоловіка, дітей), погроза їм вбивством, пошкодженням майна тягнуть за собою відповідальність, установлену законом.

3. Суддя має право на забезпечення засобами захисту, які йому надаються органами внутрішніх справ.

Стаття 139. Соціальне страхування судді

1. Життя і здоров’я суддів підлягають обов’язковому державному страхуванню за рахунок коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України відповідно до Закону України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».

Розділ X
СТАТУС СУДДІ У ВІДСТАВЦІ

Стаття 140. Медичне обслуговування та санаторно-курортне лікування суддів та членів їхніх сімей

1. Суддя та члени його сім’ї мають право на безоплатне медичне обслуговування у державних закладах охорони здоров’я. Члени сім’ї судді можуть обслуговуватися в тих медичних закладах, де обслуговується суддя.

Стаття 141. Пенсія або щомісячне довічне грошове утримання судді у відставці

1. Судді, який вийшов у відставку, після досягнення чоловіками віку 62 роки, жінками - пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування», виплачується пенсія на умовах, передбачених статтею 37 Закону України «Про державну службу», або за його вибором щомісячне довічне грошове утримання. До досягнення зазначеного віку право на пенсію за віком або щомісячне довічне грошове утримання мають чоловіки 1955 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

60 років 6 місяців - які народилися з 1 січня 1953 року по 31 грудня 1953 року;

61 рік - які народилися з 1 січня 1954 року по 31 грудня 1954 року;

61 рік 6 місяців - які народилися з 1 січня 1955 року по 31 грудня 1955 року.

2. Суддя у відставці, який не досяг віку, встановленого частиною першою цієї статті, отримує щомісячне довічне грошове утримання. При досягненні таким суддею віку, встановленого частиною першою цієї статті, за ним зберігається право на одержання щомісячного довічного грошового утримання або, за його вибором, призначається пенсія на умовах, передбачених статтею 37 Закону України «Про державну службу».

3. Щомісячне довічне грошове утримання виплачується судді у розмірі 80 відсотків грошового утримання судді, який працює на відповідній посаді. За кожний повний рік роботи на посаді судді понад 20 років розмір щомісячного довічного грошового утримання збільшується на два відсотки заробітку, але не може бути більшим ніж 90 відсотків заробітної плати судді, без обмеження граничного розміру щомісячного довічного грошового утримання.

У разі зміни грошового утримання судді, який працює на відповідній посаді, здійснюється перерахунок раніше призначеного щомісячного довічного грошового утримання.

4. У разі зміни розміру грошового утримання діючих суддів Конституційного Суду України відповідно здійснюється перерахунок раніше призначеного щомісячного довічного грошового утримання. Перерахунок щомісячного довічного грошового утримання здійснюється з усієї суми заробітної плати діючих суддів Конституційного Суду України з дня виникнення права на відповідний перерахунок.

5. Пенсія або щомісячне довічне грошове утримання судді виплачується незалежно від заробітку (прибутку), одержуваного суддею після виходу у відставку. Довічне грошове утримання суддям виплачується органами Пенсійного фонду України за рахунок коштів Державного бюджету України.

Стаття 142. Припинення відставки судді

1. Відставка судді припиняється у разі:

1) повторного обрання на посаду судді;

2) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього за вчинення умисного злочину;

3) припинення його громадянства;

4) визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим.

2. Припинення відставки судді є підставою для припинення виплати йому щомісячного довічного грошового утримання, що було нараховано у зв’язку з відставкою. У разі припинення відставки судді з підстави, передбаченої пунктом 2 частини першої цієї статті, пенсія судді нараховується на загальних підставах.

3. Рішення про припинення відставки судді приймається Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

Розділ XI
ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУДІВ

Глава 1. Загальні питання забезпечення діяльності судів

Стаття 143. Особливості забезпечення функціонування судової влади

1. Держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів відповідно до Конституції України.

2. Забезпечення функціонування судової влади передбачає:

1) окреме визначення у Державному бюджеті України видатків на фінансування судів не нижче рівня, що забезпечує можливість повного і незалежного здійснення правосуддя відповідно до закону;

2) законодавче гарантування повного і своєчасного фінансування судів;

3) гарантування достатнього рівня соціального забезпечення суддів.

Стаття 144. Система забезпечення функціонування судової влади

1. В Україні діє єдина система забезпечення функціонування судової влади - судів загальної юрисдикції та Конституційного Суду України.

2. Судові органи, інші органи державної влади беруть участь в організаційному забезпеченні діяльності судів у випадках і порядку, передбачених цим та іншими законами.

3. Порядок організаційного забезпечення діяльності Конституційного Суду України встановлюється цим Законом, Законом України «Про Конституційний Суд України» та іншими законами.

Стаття 145. Засади фінансування судів

1. Фінансування всіх судів в Україні здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

Видатки загального фонду Державного бюджету України на утримання судів належать до захищених статей видатків Державного бюджету України.

2. Функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів здійснюють:

Конституційний Суд України, Верховний Суд України, вищі спеціалізовані суди - щодо фінансового забезпечення діяльності цих органів;

Державна судова адміністрація України - щодо фінансового забезпечення діяльності всіх інших судів загальної юрисдикції, діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів суддівського самоврядування, Національної школи суддів України та Державної судової адміністрації України.

3. Видатки на утримання судів у Державному бюджеті України визначаються окремим рядком щодо Конституційного Суду України, Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів, а також у цілому щодо місцевих та апеляційних судів.

Видатки кожного місцевого та апеляційного суду всіх видів та спеціалізації визначаються у Державному бюджеті України в окремому додатку.

4. Видатки на утримання судів у Державному бюджеті України не можуть бути скорочені в поточному фінансовому році.

5. Контроль за додержанням вимог цього Закону щодо фінансування судів здійснюється у порядку, встановленому законом.

6. Особливості підготовки і розгляду проекту закону про Державний бюджет України в частині фінансування судів, інших органів та установ судової системи визначаються законом.

Стаття 146. Порядок фінансування судів

1. Суди загальної юрисдикції фінансуються згідно з кошторисами і щомісячними розписами видатків, затвердженими відповідно до вимог цього Закону, у межах річної суми видатків, передбачених Державним бюджетом України на поточний фінансовий рік, у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України.

Стаття 147. Матеріальне, побутове забезпечення та соціальний захист працівників судової системи

1. Розмір заробітної плати працівників апаратів судів, Державної судової адміністрації України, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України, їхнє побутове забезпечення і рівень соціального захисту визначаються законом і не можуть бути меншими, ніж у відповідних категорій державних службовців органів законодавчої та виконавчої влади.

При цьому розмір посадового окладу працівника апарату суду, посада якого віднесена до шостої категорії посад державних службовців, установлюється в розмірі 30 відсотків посадового окладу судді місцевого суду. Посадові оклади працівників апарату суду, посади яких віднесені до кожної наступної категорії посад державних службовців, установлюються з коефіцієнтом 1,3 пропорційно посадовим окладам працівників апарату суду, посади яких віднесені до попередньої категорії посад державних службовців.

2. Головні розпорядники коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів здійснюють видатки на поховання та увічнення пам’яті суддів, у тому числі суддів у відставці.

3. У кошторисах судів загальної юрисдикції та Конституційного Суду України передбачаються кошти на представницькі витрати.

Глава 2. Державна судова адміністрація України

Стаття 148. Статус Державної судової адміністрації України

1. Державна судова адміністрація України є органом у системі судової влади, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом.

2. Державна судова адміністрація України підзвітна з’їзду суддів України, а у період між з’їздами суддів - Раді суддів України у межах, визначених цим Законом.

3. Територіальні управління Державної судової адміністрації України утворюються в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

4. Посадові особи Державної судової адміністрації України, її територіальних управлінь є державними службовцями.

5. Державна судова адміністрація України є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, самостійний баланс та рахунки в органах Державної казначейської служби України.

6. Положення про Державну судову адміністрацію України затверджується Радою суддів України.

Стаття 149. Повноваження Державної судової адміністрації України

1. Державна судова адміністрація України:

1) представляє суди у відносинах із Кабінетом Міністрів України та Верховною Радою України під час підготовки проекту закону про

Державний бюджет України на відповідний рік у межах повноважень, визначених цим Законом;

2) забезпечує належні умови діяльності судів загальної юрисдикції, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України та органів суддівського самоврядування в межах повноважень, визначених цим Законом;

3) вивчає практику організації діяльності судів, розробляє і вносить у встановленому порядку пропозиції щодо її вдосконалення;

4) вивчає кадрові питання апарату судів, прогнозує потребу у спеціалістах, здійснює замовлення на підготовку відповідних спеціалістів;

5) забезпечує необхідні умови для підвищення кваліфікації працівників апарату судів, створює систему підвищення кваліфікації;

6) організовує роботу з ведення судової статистики, діловодства та архіву; контролює стан діловодства у судах загальної юрисдикції;

7) готує матеріали для формування пропозицій щодо бюджету судів;

8) організовує комп'ютеризацію судів для здійснення судочинства, діловодства, інформаційно-нормативного забезпечення судової діяльності та забезпечення функціонування автоматизованої системи документообігу в судах; забезпечує суди необхідними технічними засобами фіксування судового процесу в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на фінансування відповідних судів;

9) забезпечує впровадження електронного суду; здійснює заходи щодо організації обміну електронними документами між судами та іншими державними органами і установами;

10) забезпечує функціонування автоматизованої системи визначення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

11) забезпечує ведення Єдиного державного реєстру судових рішень та Реєстру електронних адрес органів державної влади, їх посадових та службових осіб, забезпечує функціонування системи відеоконференц-зв'язку для участі осіб у засіданні суду в режимі відеоконференції;

12) взаємодіє з відповідними органами та установами, в тому числі інших держав, з метою вдосконалення організаційного забезпечення діяльності судів;

13) розробляє та затверджує за погодженням із Радою суддів України Типове положення про апарат суду;

14) організовує діяльність служби судових розпорядників;

15) затверджує положення про бібліотеку суду;

16) здійснює управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Державної судової адміністрації України;

17) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Стаття 150. Голова Державної судової адміністрації України

1. Державну судову адміністрацію України очолює Голова Державної судової адміністрації України.

2. Голова Державної судової адміністрації України обирається на посаду і звільняється з посади Радою суддів України.

3. Голова Державної судової адміністрації України не має права суміщати свою службову діяльність з іншою роботою, крім викладацької, наукової і творчої діяльності у позаробочий час, входити до складу керівного органу чи наглядової ради господарської організації, що має на меті одержання прибутку.

4. Голова Державної судової адміністрації України:

1) керує діяльністю Державної судової адміністрації України, несе персональну відповідальність за виконання покладених на неї завдань;

2) організовує роботу Державної судової адміністрації України;

3) вносить на розгляд Ради суддів України подання щодо визначення граничної чисельності працівників Державної судової адміністрації України, у тому числі її територіальних управлінь;

4) призначає на посади та звільняє з посад працівників Державної судової адміністрації України; призначає за поданням голів відповідних судів керівників апаратів апеляційних судів, вищих спеціалізованих судів, Верховного Суду України, їх заступників та звільняє їх з посад у порядку, визначеному законодавством про державну службу;

5) застосовує до керівників апаратів апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду, Верховного Суду України, їх заступників заохочення або накладає дисциплінарні стягнення за поданням голови відповідного суду;

6) присвоює керівникам апаратів апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду, Верховного Суду України, їх заступникам ранги державного службовця відповідно до законодавства про державну службу;

7) затверджує типове положення про територіальне управління Державної судової адміністрації України та положення про структурні підрозділи Державної судової адміністрації України;

8) встановлює посадові оклади працівників Державної судової адміністрації України, присвоює їм ранги державного службовця, застосовує заохочення та накладає дисциплінарні стягнення відповідно до закону;

9) звітує про діяльність Державної судової адміністрації України перед з'їздом суддів України, інформує про діяльність Державної судової адміністрації України Раду суддів України щодо питань організаційно-матеріального забезпечення діяльності судів відповідної судової спеціалізації;

10) бере участь у підготовці пропозицій до проекту Державного бюджету України щодо фінансування судової влади;

11) затверджує структуру, штатний розпис Державної судової адміністрації України та її територіальних управлінь;

12) здійснює інші передбачені законом повноваження.

5. Голова Державної судової адміністрації України з питань, що належать до його повноважень, видає накази.

6. Голова Державної судової адміністрації України має заступників, які обираються на посаду та звільняються з посади Радою суддів України за поданням Голови Державної судової адміністрації України. Заступники Голови Державної судової адміністрації України виконують функції, визначені Головою Державної судової адміністрації України. Голова Державної судової адміністрації України розподіляє повноваження між першим заступником та заступниками Голови Державної судової адміністрації України.

7. Голова Державної судової адміністрації України вносить на розгляд Ради суддів України подання щодо визначення граничної чисельності працівників Державної судової адміністрації України, у тому числі її територіальних управлінь.

Стаття 151. Територіальні органи Державної судової адміністрації України

1. Територіальними органами Державної судової адміністрації України є територіальні управління Державної судової адміністрації України.

2. Територіальне управління Державної судової адміністрації України очолює начальник, який призначається на посаду і звільняється з посади Головою Державної судової адміністрації України. Начальник територіального управління Державної судової адміністрації України має заступника, який призначається на посаду і звільняється з посади Головою Державної судової адміністрації України.

3. Начальник територіального управління Державної судової адміністрації України за поданням голови місцевого суду призначає на посаду керівника апарату місцевого суду, заступника керівника апарату місцевого суду та звільняє їх з посади, за поданням голови місцевого суду застосовує до них заохочення або накладає дисциплінарні стягнення відповідно до закону; присвоює керівнику апарату місцевого суду, його заступнику ранги державного службовця відповідно до законодавства про державну службу.

4. Структура і штатний розпис територіального управління Державної судової адміністрації України затверджуються Головою Державної судової адміністрації України за поданням начальника територіального управління Державної судової адміністрації України.

5. Територіальне управління Державної судової адміністрації України є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, самостійний баланс і рахунки в органах Державної казначейської служби України.

6. Територіальні управління Державної судової адміністрації України здійснюють свою діяльність відповідно до положення про них, що затверджується Головою Державної судової адміністрації України.

Стаття 152. Апарат суду

1. Організаційне забезпечення роботи суду здійснює його апарат, який очолює керівник апарату.

2. Положення про апарат суду розробляється на підставі типового положення про апарат суду та затверджується зборами суддів відповідного суду.

Типове положення про апарат суду затверджує Державна судова адміністрація України за погодженням із Радою суддів України.

3. Керівник апарату суду несе персональну відповідальність за належне організаційне забезпечення суду, суддів та судового процесу, функціонування автоматизованої системи документообігу, інформує збори суддів про свою діяльність. Збори суддів можуть висловити недовіру керівнику апарату суду, що тягне за собою звільнення його з посади.

4. Керівника апарату місцевого суду, його заступника призначає на посаду та звільняє з посади начальник відповідного територіального управління Державної судової адміністрації України за поданням голови місцевого суду, а керівників апаратів апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду, Верховного Суду України, їх заступників - Голова Державної судової адміністрації України за поданням голови відповідного суду.

5. Керівник апарату суду призначає на посаду та звільняє з посади працівників апарату суду, застосовує до них заохочення та накладає дисциплінарні стягнення. Добір працівників апарату суду здійснюється на конкурсній основі.

6. Правовий статус працівників апарату суду визначається Законом України «Про державну службу». Умови оплати праці, матеріально-побутового, медичного, санаторно-курортного і транспортного забезпечення працівників апарату суду визначаються на засадах, встановлених для відповідної категорії працівників апаратів центральних та місцевих органів виконавчої влади.

7. Структура і штатна чисельність апаратів місцевих судів за погодженням із головою суду затверджуються відповідним територіальним управлінням Державної судової адміністрації України, апаратів апеляційних судів - Державною судовою адміністрацією України за погодженням з головою суду, в межах видатків на утримання відповідного суду.

8. В апаратах судів загальної юрисдикції можуть створюватися управління, відділи, що здійснюють свої функції на підставі положень, які затверджуються керівником апарату відповідного суду.

9. Апаратом суду забезпечується ведення особових справ суддів у порядку, визначеному Державною судовою адміністрацією України за погодженням з Радою суддів України.

10. В апараті суду загальної юрисдикції утворюється канцелярія, яка щоденно протягом робочого часу суду забезпечує прийняття та реєстрацію документів, що подаються до відповідного суду. Канцелярія також виконує інші завдання, визначені положенням, затвердженим керівником апарату відповідного суду.

11. До штату апарату судів загальної юрисдикції входять також секретарі судового засідання, наукові консультанти та судові розпорядники. Наукові консультанти повинні мати науковий ступінь кандидата або доктора юридичних наук.

Стаття 153. Особливості апаратів Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів

1. Організаційне забезпечення діяльності Верховного Суду України, вищого спеціалізованого суду здійснюється апаратом відповідного суду.

2. Положення про апарат, структура і штатний розпис апарату Верховного Суду України, апарату вищого спеціалізованого суду затверджуються зборами суддів відповідного суду за поданням голови відповідного суду.

3. Апарат Верховного Суду України очолює керівник апарату. Керівник апарату Верховного Суду України представляє Верховний Суд України як юридичну особу, затверджує положення про структурні підрозділи апарату Верховного Суду України.

4. Матеріали, пов'язані з діяльністю Верховного Суду України, вищого спеціалізованого суду, зберігаються в архіві відповідного суду.

Стаття 154. Помічники суддів судів загальної юрисдикції

1. Кожний суддя суду загальної юрисдикції має помічника, статус і умови діяльності якого визначаються цим Законом, Законом України «Про державну службу» та Положенням про помічника судді, затвердженим Радою суддів України.

2. Помічником судді може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту і вільно володіє державною мовою. Помічники суддів Верховного Суду України повинні також мати стаж роботи в галузі права не менше трьох років.

3. Судді самостійно здійснюють добір помічників. Помічник судді призначається на посаду та звільняється з посади керівником апарату відповідного суду за поданням судді.

4. Помічники суддів з питань підготовки справ до розгляду підзвітні лише відповідному судді.

Стаття 155. Бібліотека суду

1. Для забезпечення судів нормативно-правовими актами, спеціальною науковою літературою, матеріалами судової практики в кожному суді створюється бібліотека суду. Фонди бібліотеки формують друковані видання та комп'ютерні бази даних.

2. Положення про бібліотеку суду затверджується Державною судовою адміністрацією України.

Стаття 156. Служба судових розпорядників

1. У кожному суді діє служба судових розпорядників. Судові розпорядники забезпечують додержання особами, які перебувають у суді, встановлених правил, виконання ними розпоряджень головуючого в судовому засіданні.

2. Судові розпорядники призначаються на посаду і звільняються з посади керівником апарату відповідного суду.

3. Судові розпорядники забезпечуються форменим одягом, зразки якого затверджуються Головою Державної судової адміністрації України за погодженням із Радою суддів України.

4. Судові розпорядники керуються у своїй діяльності цим Законом, вимогами процесуального закону, відповідними правилами та інструкціями, розпорядженнями голови суду та судді.

5. Порядок створення та діяльності служби судових розпорядників визначається положенням, що затверджується Головою Державної судової адміністрації України за погодженням із Радою суддів України.

Стаття 157. Забезпечення охорони та підтримання громадського порядку в судах

1. Підтримання громадського порядку в суді, припинення проявів неповаги до суду, а також охорону приміщень суду, органів суддівської системи, виконання функцій щодо державного захисту суддів, працівників суду, забезпечення безпеки учасників судового процесу здійснюють спеціалізовані підрозділи органів Міністерства внутрішніх справ України».

10. Статтю 9 Закону України «Про судовий збір» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 14, ст. 87, № 21, ст. 204) викласти в такій редакції:

«Стаття 9. Зарахування судового збору до Державного бюджету України

1. Судовий збір сплачується за місцем розгляду справи та зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України.

2. Кошти судового збору спрямовуються на забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади».

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності через тридцять днів з дня його опублікування, крім пунктів 6 та 8 розділу I цього Закону, а також крім цього пункту, пунктів 3 і 4 цього розділу, які набирають чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Установити, що:

1) заяви про перегляд Верховним Судом України рішень судів, що надійшли до судів касаційних інстанцій для вирішення питання про допуск справи до провадження Верховного Суду України та рішення за якими не було прийнято на день набрання чинності цим Законом, розглядаються у порядку, що діяв до набрання чинності цим Законом;

2) заяви, що надійшли до Верховного Суду України та рішення за якими не було прийнято на день набрання чинності цим Законом, переглядаються у порядку, що діяв на день їх надходження.

3. З набранням чинності пунктом 6 розділу I цього Закону повноваження членів Вищої ради юстиції, призначених Верховною Радою України, Президентом України, з'їздом адвокатів України, з'їздом представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ, всеукраїнською конференцією працівників прокуратури, припиняються.

4. З'їзд суддів України призначає членів Вищої ради юстиції в порядку, передбаченому Законом України «Про Вищу раду юстиції», з урахуванням внесених цим Законом змін, не пізніше спливу четвертого року повноважень членів Вищої ради юстиції, призначених з'їздом суддів України до набрання чинності цим Законом. Повноваження членів Вищої ради юстиції, призначених з'їздом суддів України до набрання чинності цим Законом, припиняються з дня призначення членів Вищої ради юстиції в порядку, передбаченому Законом України «Про Вищу раду юстиції», з урахуванням внесених цим Законом змін.

Інші уповноважені суб'єкти призначають членів Вищої ради юстиції у порядку, передбаченому Законом України «Про Вищу раду юстиції», з урахуванням внесених цим Законом змін та не пізніше шістдесяти днів з дня набрання чинності пунктом 6 розділу I цього Закону.

5. Після набрання чинності цим Законом:

1) члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, призначені з'їздом суддів України до набрання чинності цим Законом, здійснюють свої повноваження протягом чотирьох років з дня набрання чинності цим Законом;

2) з'їзд суддів України обирає додатково двох членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у порядку, передбаченому цим Законом;

3) з'їзд представників вищих юридичних навчальних закладів та наукових установ обирає членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у порядку, передбаченому цим Законом, після закінчення повноважень членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, обраних до набрання чинності цим Законом;

4) з'їзд адвокатів обирає одного члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у порядку, передбаченому цим Законом, а після закінчення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, призначеного до набрання чинності цим Законом Міністром юстиції України, - додатково одного члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

5) члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, призначені Міністром юстиції України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Головою Державної судової адміністрації України до набрання чинності цим Законом, здійснюють свої повноваження протягом чотирьох років з дня їх призначення;

6) Вища кваліфікаційна комісія суддів України на першому засіданні, яке буде проведене після набрання чинності цим Законом, за наявності кворуму у вісім членів затверджує персональний склад кваліфікаційної та дисциплінарної палат у кількості не менше чотирьох членів кожної палати.

6. Вища кваліфікаційна комісія суддів України забезпечує проведення первинного кваліфікаційного оцінювання суддів з метою прийняття рішень щодо можливості здійснення ними правосуддя у відповідних судах:

1) суддів Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів - протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом;

2) суддів апеляційних судів - протягом двох років з дня набрання чинності цим Законом;

3) суддів, які подали на момент набрання чинності цим Законом заяву про обрання суддею безстроково, - першочергово відповідно до графіка, встановленого Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

Первинне кваліфікаційне оцінювання суддів місцевих судів, які склали присягу судді до набрання чинності цим Законом та відправляють правосуддя, проводиться у терміни, визначені Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

Якщо за результатами первинного кваліфікаційного оцінювання можливість здійснення суддею правосуддя у відповідному суді не підтверджена, він відстороняється від здійснення правосуддя та направляється для перепідготовки до Національної школи суддів України із подальшим проведенням повторного кваліфікаційного оцінювання. Непідтвердження можливості здійснення правосуддя у відповідному суді за результатами повторного кваліфікаційного оцінювання є підставою для висновку Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді з посади з підстав порушення присяги.

7. Первинне кваліфікаційне оцінювання суддів Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів, апеляційних судів здійснюється кваліфікаційною та дисциплінарною палатами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України спільно шляхом формування колегій із трьох членів за принципом змішаного представництва кожної з палат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

8. Заяви і скарги, подані до набрання чинності цим Законом, а також дисциплінарні провадження щодо суддів, розпочаті до набрання чинності цим Законом, здійснюються відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції, що діяла на момент подачі відповідної заяви (скарги), відкриття відповідного дисциплінарного провадження.

9. До створення апеляційних округів загальних судів у порядку, встановленому цим Законом, апеляційними округами загальних судів є місто Київ, місто Севастополь, Автономна Республіка Крим, області, а апеляційними судами у відповідних апеляційних округах є відповідно Апеляційний суд міста Києва, Апеляційний суд міста Севастополя, Апеляційний суд Автономної Республіки Крим, апеляційні суди областей.

10. У разі якщо суд припиняє роботу у зв'язку із стихійним лихом, військовими діями, проведенням антитерористичної операції або іншими надзвичайними обставинами, суддя, який обіймає посаду в такому суді, може бути, за рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, на строк не більше ніж на шість місяців прикріплений до іншого суду того ж рівня в іншій місцевості із збереженням за ним посадового окладу, але без відповідних доплат.

11. До обладнання необхідної кількості залів судових засідань у місцевому суді допускається проведення судових засідань в інших приміщеннях суду, придатних для проведення судових засідань, але не довше ніж протягом двадцяти чотирьох місяців з дня набрання чинності цим Законом.

12. Вимоги частини першої статті 110 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо досвіду роботи у галузі права понад п'ять років для інспекторів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України поширюються лише на осіб, які претендують на зайняття вакантних посад після набрання чинності цим Законом.

13. Кабінету Міністрів України:

1) у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести Порядок ведення Єдиного державного реєстру судових рішень у відповідність із цим Законом;

2) у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити в межах своїх повноважень перегляд та скасування нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

14. Державній судовій адміністрації України:

1) забезпечити створення та передачу Вищій кваліфікаційній комісії суддів України суддівських досьє з інформацією за період з 1 січня 2012 року (крім інформації, збирання якої не було передбачено відповідними нормативними актами у вказаний період):

а) щодо суддів Верховного Суду України та суддів вищих спеціалізованих судів - протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом;

б) щодо суддів апеляційних судів - протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом;

в) щодо суддів місцевих судів - протягом дванадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом;

2) у двомісячний строк з дня набрання чинності цим Законом здійснити належне організаційно-технічне забезпечення функціонування Єдиного державного реєстру судових рішень з метою реалізації доступу до судових рішень відповідно до цього Закону;

3) у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом забезпечити внесення до Єдиного державного реєстру судових рішень тих судових рішень, які не були внесені до Єдиного державного реєстру судових рішень, починаючи з 1 січня 2010 року;

4) здійснити протягом двадцяти чотирьох місяців з дня набрання чинності цим Законом організаційно-технічні заходи щодо забезпечення реалізації судами загальної юрисдикції положень частини сьомої статті 11 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» стосовно проведення судових засідань виключно в спеціально обладнаному приміщенні суду.

15. Для кандидатів на посаду судді, які були зараховані до резерву та протягом трьох років з часу зарахування до резерву не подали заяву для участі в конкурсі на зайняття вакантної посади судді, у разі якщо закінчення зазначеного трирічного терміну припало на період з 11 квітня по 31 грудня 2014 року включно, результати їхнього кваліфікаційного іспиту вважаються дійсними протягом 90 днів з дня набрання чинності цим Законом.

Президент України П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
12 лютого 2015 року.
№ 192-VIII.

ДЕНЬ

№ 35 (6039) ЧЕТВЕР, 26 ЛЮТОГО 2015

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, місцями дощі. Вітер переважно південно-східний, 5—10 м/с. Температура вночі від 1 градуса морозу до 4 тепла. Удень 4—9 вище нуля, на Закарпатті й у південній частині 8—14, у Криму — до 17 тепла

ЦЬОГО ДНЯ, 26 ЛЮТОГО

■ **1910.** Народився Сергій Горшков — радянський військовий діяч, адмірал флоту Радянського Союзу, двічі Герой Радянського Союзу. ■ **1973.** Помер Степан Шкурат — український актор театру і кіно, народний артист УРСР (1971). ■ **1984.** У Києві в залах Державного музею українського образотворчого мистецтва УРСР відкрито виставку, яка включала сорок кращих творів одного з найвизначніших приватних зібрань Європи — художньої галереї Тіссен-Борнеміса (Швейцарія). ■ **2000.** Кабінет Міністрів України ухвалив постанову «Про заходи, спрямовані на забезпечення функціонування, збереження та подальшого розвитку унікальних об'єктів космічної діяльності».

ПРОМИСЛОВІСТЬ

Металургія на тимчасово окупованій території зупинилася

Збитки від військових дій на території Донецької області становлять майже три мільярди гривень. В області пошкоджені чи зруйновані понад 10 тисяч об'єктів, повідомили в департаменті економіки обласної державної адміністрації. У тому числі потерпіли 7400 об'єктів житлового господарства, а також 70 медичних закладів, 176 шкіл, 86 дошкільних закладів, 28 професійно-технічних училищ, 19 вишів, 54 заклади культури, 26 спортивних об'єктів.

За підсумками двох декад лютого середньодобовий обсяг виробництва в області, порівняно з січнем, знизився на чверть. Зокрема, середньодобове виробництво чавуну і сталі скоротилося майже на 20 відсотків, прокату — на 24 відсотки, коксу — на 27 відсотків. Це пов'язано із зупинкою низки підприємств на тимчасово окупованій території.

На невизначений термін зупинилися Єнакіївський металургійний завод, у тому числі — філія заводу в Макіївці, а також «Донецьксталь» — через неможливість доставити залізну руду і зруйновану транспортну інфраструктуру. Так само через відсутність залізничного сполучення припинив роботу Харцизький трубний завод. На консервації перебувають Донецький електрометалургійний завод, Ясинівський коксохімічний завод і «Донецьккокс».

Загалом із 15 доменних печей, які налічуються на всіх металургійних підприємствах області, працюють шість — по три на комбінатах «Азовсталь» та імені Ілліча (Маріуполь), із восьми конвертерів — три (два на комбінаті імені Ілліча, один — на «Азовсталі»). Також працює завод «Електросталь» у Курахововому.

Залишаються в роботі три коксохімічних заводи і коксохімічне виробництво комбінату «Азовсталь». Через неможливість забезпечувати підприємства сировиною і вивозити готову продукцію деякі підприємства галузі опинилися на грані зупинки. Є проблема з подачею технічної води на такі заводи. Найбільший в Україні Авдіївський коксохімічний завод з 24 січня перебуває на резервному енергоживленні — через пошкодження всіх чотирьох високовольтних ліній. Енергетикам поки що не вдається усунути пошкодження, оскільки тривають бойові дії. Заводу не вистачає й вугілля: через малий запас палива коксохіміки перейшли на подовжений період коксування — 70 годин замість 18-ти за нормою.

Скорочується й видобуток вугілля на території, підконтрольній українській владі. За даними департаменту розвитку базових галузей промисловості обласної державної адміністрації, за 20 днів лютого в області видобуто майже 629 тисяч тонн вугілля, із них приблизно третина — на державних шахтах. Минулого місяця вуглярі Донеччини видобули 1,2 мільйона тонн палива — це на 62,5 відсотка менше, ніж у січні минулого року.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

«Барселона» і «Ювентус» — на крок попереду

Футбол. Ліга чемпіонів. 1/8 фіналу. Перші матчі. 24 лютого.

«Манчестер Сіті» (Англія) — «Барселона» (Іспанія). 1:2. Голи: Суарес, 16, 30, Агуеро, 69. На 90+4 Мессі не реалізував пенальті (воротар).

«Манчестер Сіті»: Гарт, Сабалета, Компані, Демікеліс, Кліші, Фернандо, Мілнер, Насрі (Фернандіньо, 61), Сілва (Санья, 78), Джеко (Боні, 68), Агуеро. **Тренер** — Мануель Пеллегріні.

«Барселона»: тер Штеген, Дані Алвес (Адріано, 75), Піке, Маскерано, Альба, Ракитич (Матьє, 71), Бускетс, Іньєста, Мессі, Суарес, Неймар (Педро, 80). **Тренер** — Луїс Енріке.

Вилучено Кліші, 74 (два попередження).

Рефері — Фелікс Бриг (Німеччина).

Манчестер. Стадіон «Сіті оф Манчестер». 45 081 глядач. 4 градуси.

***

«Ювентус» (Італія) — «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд). 2:1. Голи: Тевес, 13, Ройс, 18, Мората, 43.

«Ювентус»: Буффон, Бонуччі, Лігтштайнер, К'еллїні, Евра, Пірло (Перейра, 37), Відаль (Падоін, 87), Погба, Маризіо, Тевес (Коман, 89), Мората. **Тренер** — Масіміліано Аллегрі.

«Боруссія»: Вайденфеллер, Гуммельс, Пападатопулос (Кірг, 46), Піщек (Гінтер, 32), Шмельцер, Мхітарян, Ройс, Шагін, Гюндоган, Обамеянг, Іммобіле (Блащевський, 76). **Тренер** — Юрген Клопп.

Рефері — Антоніо Матеу Лаос (Іспанія).

Турин. «Ювентус Стедіум». 41 182 глядачі. 6 градусів.

Луїс Суарес за мить потрапить в обійми колег.

Фото uefa.com.

З надією на краще

Футбол. Сьогодні наші клуби — «Дніпро» і «Динамо» — зіграють матчі у відповідь 1/16 фіналу Ліги Європи. І завдання перед ними стоять досить складні.

Дніпропетровці хоч і перемогли тиждень тому в Києві в першому поєдинку грецький клуб «Олімпіакос» — 2:0, але на легку прогулянку до Пірея їм розраховувати не варто. Та й самі футболісти і тренери нашої команди чудово усвідомлюють, що греки не змирилися з поразкою. Звісно, сподіваються на реванш. А несамовита підтримка трибун їм забезпечена.

Провівши вдома вихідний після київської звитяги, «Дніпро» вирушив на другу частину турецького збору. Там наша команда готувалася до поєдинку з «Олімпіакосом». У тренувальному процесі участь взяли 24 футболісти: **воротарі** — Ян Лаштувка, Денис Бойко, Денис Шеліхов; **оборонці** — Ежідіо, Євген Чеберячко, Дмитро Чигринський, Дуглас, Валерій Лучкевич, Олександр Сватok, Артем Федецький, Олександр Мігунов, Сергій Політило; **півоборонці** — Джаба Канкава, Євген Коноплянка, Роман Безус, Бруно Гама, Валерій Федорчук, Євген Шахов, Руслан Ротань, Андрій Близниченко; **нападники** — Нікола Калинич, Євген Селезньов, Роман Зозуля, Матеус.

Якщо порівнювати цей склад із першою частиною збору, то можна помітити чергову ротацію молодих кадрів: замість Станіслава Гудзя, Дмитра Нагієва та Сергія Горбунова в Туреччині працювали Сергій Палюх і Андрій Близниченко.

Нагадаємо, що «Дніпро» окрім тренувань провів і контрольний матч проти команди БІП (Китай, Пекін). І здобув результативну перемогу — 6:1.

Учора дніпропетровці перебралися до Греції, де сьогодні в Піреї проведуть другий матч проти «Олімпіакоса». Початок зустрічі на стадіоні «Георгіос Караїскакіс» о 22.05 (за київським часом). Пряма телетрансляція на каналі 2+2.

Обслуговуватимуть зустріч арбітри з Нідерландів. Рефері — Данні Маккелі.

Настрій у нашому колективі бойовий, усі готові до матчу. І ми віримо, що український клуб успішно здолає грецький бар'єр.

***

З «Динамо», як відомо, історія особлива. Несправедливе суддівство і провокативна поведінка суперника призвели до того, що кияни половину матчу у Франції грали вдев'ятьох проти одинадцяти футболістів «Генгама». Наші хлопці продемонстрували зразки мужності, не дали французам забити більше двох м'ячів. Програли мінімально — 1:2. І розлютилися не на жарт.

Прикро, звичайно, що сьогодні на НСК «Олімпійський» не зможуть зіграти «нагороджені» червоними картками словенським рефері Ярмоленко, Беланда і Сидорчук (за перебір попереджень). Їх дуже не вистачатиме. Але і решта, котра залишилася в динамівських лавах, налаштована як слід. І спеціальної психологічної підготовки їм, думається, не знадобиться. Всі наші футболісти рвуться в бій, прагнуть реваншу і покарання для суперника.

Динамівці учора тренувалися на своїй базі в Кончі-Заспі й зустрічалися з журналістами.

— Слава Богу, що маємо другий матч! Якби це був, приміром, поєдинок чемпіонату України або групового етапу Ліги Європи, то, напевно, зараз емоції були б іншими. Але всі ми розуміємо, що в нас є можливість усе виправити і час для підготовки до майбутнього поєдинку, — сказав кілька днів тому наставник «Динамо» Сергій Ребров. — Найголовніше, щоб у хлопців була холодна голова, щоб вони не кинулися відразу «вбивати» цю команду. Хоча, водночас, я вважаю, що гравці «Генгама» поводилися вдома дуже негарно. І тепер вони мають бути за це покарані. Все в наших руках...

Гості прилетіли до столиці України учора в першій половині дня і розмістилися в готелі «Інтерконтиненталь». Вони викупили, окрім 20 квитків для офіційних осіб клубу, ще й 110 перепусток до 67 сектору для своїх уболівальників.

Учора ввечері «Генгам» провів традиційне тренування на НСК «Олімпійський». Його наставник Жослен Гурвеннек, зокрема, сказав:

— Нам необхідно проявити холоднокровність і витримку. В нас добре організована команда і я гадаю, що їй вистачило часу на відновлення після програного поєдинку чемпіонату Франції (0:2) «Монпельє». В київській зустрічі «Динамо» більше контролюватиме м'яч. Такий його стиль гри. Динамівці володіють великою майстерністю. Тому на нас чекає важка гра...

Матч обслуговуватиме шведська бригада суддів на чолі з рефері Мартіном Стрембергссоном.

Київський поєдинок транслюватимуть телеканали Футбол-2 та Україна. Початок о 20.00.

Одразу після зустрічі французи вирушать на батьківщину, взявши курс на Францію зі столичного аеропорту «Жуляни».

Вшанували чемпіона і його наставницю

В Олімпійському домі відбулася зустріч президента НОК України Сергія Бубки з переможцем XII зимового Європейського юнацького олімпійського фестивалю фігуристом Іваном Павловим і його тренером Мариною Амірхановою.

За успішний виступ на фестивалі чемпіон і його наставниця отримали подарунки від НОК та його офіційного спонсора компанії «Самсунг Електронікс Україна» — сучасні планшети.

На знімку: Марина Амірханова, Сергій Бубка та Іван Павлов.

Фото НОК.

Переграв національну збірну

Футбол. Туреччина. Контрольний матч. **«Шахтар» (Україна, Донецьк) — збірна Азербайджану. 2:1. Голи:** Коста, 37, Ісмаїлі, 67 — Алєксєров, 43.

«Шахтар»: П'ятов (Худжамов, 46), Кривцов, Ордець (Фернандо, 46), Ракицький (Воловик, 68), Шевчук (Ісмаїлі, 46), Степаненко (Веллінгтон, 46), Фред (Загорулько, 73), Марлос (Тейшейра, 46), Коста (Тайсон, 46), Дентіньо (Іванісеня, 73), Адріано (Гладкий, 46).

Над номером працювали: Наталя ЯРЕМЕНКО, Алла ДОДАТКО, Юлія ПОТАПЕНКО.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2015 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 16 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 12 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 40 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 80000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 40134

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

Сайт — www.golos.com.ua
Інформаційний портал – www.golosukraine.com

